

การก่อเกิดจริยธรรม : กรณีศึกษาสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จาก
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นางเมรุณี แทนนิล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-373-238-1

ลิขสิทธิ์ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**THE BUILDING MORAL : A CASE STUDY OF LOANEES IN
THE NATIONAL VILLAGE URBAN COMMUNITY FUND**

MRS. MARUNEE TANNIN

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Arts (Social Sciences Development)
at Rajabhat Institute Bansomdejchaopraya**

Academic Year 2003 I

SBN : 974-373-238-1

นางเมรุณี แท่นนิล. (2546). การก่อเกิดจริยธรรม : กรณีศึกษาสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จาก กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. คณะกรรมการควบคุม : รศ.ดร. สมศักดิ์ ศรีสันติสุข
ดร.ทวิช บุญธิรัมย์ ดร.วราภรณ์ พันธุ์วงศ์กล่อม

การศึกษาการก่อเกิดจริยธรรม : กรณีศึกษาสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมของสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และศึกษาวิถีชีวิตที่ดำรงของสมาชิกผู้ใช้บริการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ประชากรที่นำมาศึกษา เป็นสมาชิกผู้กู้ที่เป็นลูกหนี้ชั้นดีจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในโซนกรุงธนเหนือ เลือกเฉพาะชุมชนนำร่องที่สามารถจัดตั้งกองทุนได้เป็นกลุ่มแรก 5 ชุมชน กองทุนละ 2 คน จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ด้านภูมิหลังของบิดามารดา ชีวิตในวัยเด็กและวัยรุ่น ชีวิตในวัยทำงาน สภาพแวดล้อมทางสังคม การดำรงชีวิตในปัจจุบัน และองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดจริยธรรม

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมมาจาก วิถีอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพแวดล้อมสังคม บทบาทของครูอาจารย์ ความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรม และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งครอบครัวเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพล ในการพัฒนาจริยธรรมมากที่สุด และตัวแบบที่มีอิทธิพลในการขัดเกลาทางสังคม ได้แก่ บิดา มารดา ครูอาจารย์

Marunee Tannin. (2003). **The Building Moral: A Case Study of Loaness in The National Village**

Urban Community Fund. Bangkok: Graduate School, Rajabhat Institute

Bansomdejchaopraya. Advisor committee: Assoc.prof. Dr.Somsak Srisontisuk Dr.Tawit

Boontirasani and Dr.Waraporn Panwongklom

The purposes of the study were to examine factors that building moral of Loaness in the national village urban community Fund and Life history.

This study was a qualitative research. The sample were 10 Loaness of the national village urban community Fund in 5 villages in Thonburi-nuae area.

The instrument used for data collection were participation observation and indept interview about the life history, family treatment, education background, association, way of life, teacher behavior, faithfulness and social environment.

Results of the study were factors that building moral were family treatment, faithfulness and teacher behavior. Family treatment was at high level to building moral and Socialization factors were family model and teacher model.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถของท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ศรีสันติสุข ดร.ทวิข บุญธิวัศมี ดร.วราภรณ์ พันธุ์วงศ์กลม ตลอดจนคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ให้ความกรุณาเสียสละเวลา ชี้แนะให้คำแนะนำ และแก้ไขจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ตามเนื้อหาทางวิชาการ และมาตรฐานของการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นันทา วิฑูรย์ศักดิ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องมากยิ่งขึ้น อีกทั้งให้กำลังใจและแสดงความห่วงใยตลอดมา ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้นำชุมชน และสมาชิกกองทุน ชุมชนวัดเทพากร ชุมชนพัฒนาซอย 79 ชุมชนจตุรชัย-เสริมโชค ชุมชนวัดบางขุนนนท์ และชุมชนหมู่ 6 วัดบางระมาด ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอันเป็นประโยชน์ และมีคุณค่ายิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจน เพื่อนๆ และผู้อยู่เบื้องหลังทุกท่านที่ให้การสนับสนุน เป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จด้วยดี

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย อันนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและสังคม ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีแต่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้น

เมรุณี แท่นนิล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
ประกาศศุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
 บทที่ 1 บทนำ	 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ.....	4
กรอบแนวคิด.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
 บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	 7
แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร.....	7
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายทอดลักษณะของพุทธศาสนา.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อของคนไทย	14
แนวคิดเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม.....	18
ทฤษฎีการพัฒนาทางจริยธรรม.....	21
แนวคิดพื้นฐานการจัดেলাทางสังคม.....	23
นโยบายกองทุนหมู่บ้าน	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
บทที่ 4 การวิเคราะห์ผลการศึกษา.....	32
ข้อมูลชุมชน.....	33
การวิเคราะห์การก่อเกิดจริยธรรมจากองค์ประกอบที่กำหนด	
เป็นรายบุคคล.....	63
สรุปผลการวิเคราะห์การก่อเกิดจริยธรรม.....	75
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล.....	79
สรุปผลการวิจัย.....	80
สรุปและอภิปรายผลการศึกษาวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะ	87
ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป	88
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก ก	93
ภาคผนวก ก ข้อมูลชุมชนและประวัติชีวิตของสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จาก	
กองทุน.....	94
ภาคผนวก ข	135
ภาคผนวก ข สรุปข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของสมาชิกกองทุน.....	136
ภาคผนวก ค	146
ภาคผนวก ค กฎระเบียบกองทุนหมู่บ้าน.....	147

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของนางสงวนศรี วงศ์ขี้ม.....	35
2	ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรมของ นางสงวนศรี วงศ์ขี้ม.....	36
3	ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของนางวรรณา แม้นเลขา.....	37
4	ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรมของ นางวรรณา แม้นเลขา.....	38
5	ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของนางพรณิภา อุ่นแจ่ม.....	41
6	ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรมของ นางพรณิภา อุ่นแจ่ม.....	42
7	ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของนางเรณู นำผล.....	43
8	ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรมของ นางเรณู นำผล.....	44
9	ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของนางปราณี ปฐพี.....	47
10	ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรมของ นางปราณี ปฐพี.....	48
11	ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของนางเอี่ยมเดือน ทูถาวร.....	49
12	ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรมของ นางเอี่ยมเดือน ทูถาวร.....	50
13	ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของนางกมลรัตน์ ขามมีสิน.....	53

14	ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรมของ นางกมลรัตน์ ยามมีสิน.....	54
----	---	----

ญ

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของนางพิทยา รุ่งเดชรัตน์.....	55
16	ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรมของ นางพิทยา รุ่งเดชรัตน์.....	56
17	ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของนางลัดดา น่วมในชาติ.....	59
18	ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรมของ นางลัดดา น่วมในชาติ.....	60
19	ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของนายสัมพันธ์ กล้าถนอม.....	61
20	ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรมของ นายสัมพันธ์ กล้าถนอม.....	62
21	สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมของนางสงวนศรี.....	63
22	สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมของนางวรรณ.....	64
23	สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมของนางพรณีภา.....	65
24	สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมของนางเรณู.....	67
25	สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมของนางปราณี.....	68
26	สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมของนางเอี่ยมเดือน.....	69
27	สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมของนางกมลรัตน์.....	70
28	สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมของนางพิทยา.....	71
29	สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมของนางลัดดา.....	72
30	สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมของนายสัมพันธ์.....	73
31	องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมของ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	75

ฎ

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิด.....	5
2	แสดงป้ายชุมชนวัดเทพากร การเคหะแห่งชาติ.....	33
3	แสดงป้ายและทางเข้าชุมชนพัฒนาซอย 79.....	39
4	แสดงป้ายและทางเข้าชุมชนจักรชัยเสริมโชค.....	45
5	แสดงป้ายชุมชนวัดบางขุนนนท์.....	51
6	แสดงป้ายชุมชนหมู่ 6 บางระมาด.....	57

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ถึงแม้เราจะอยู่ในท่ามกลางความเจริญรุดหน้า เท่ายุคปัจจุบันอย่างไร เราก็ทอดทิ้งการศึกษาทางด้านจิตใจและศีลธรรมจรรยาไม่ได้ ตรงกันข้าม เราควรเอาใจใส่สั่งสอนกันให้นักแน่นทั่วถึงกันยิ่งขึ้นเพื่อให้มีความคิดความเข้าใจถูกต้องสอดคล้องกับสถานการณ์แวดล้อม ที่วิวัฒนาการไปไม่หยุดยั้ง” พระบรมราโชวาท เนื่องในวโรกาสงานสัปดาห์ส่งเสริมศาสนา และจริยธรรม ระหว่างวันที่ 3 – 9 ธันวาคม 2533 ณ วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก (สุขมาน มาสว่าง 2541: 2) จากพระบรมราโชวาท ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาด้านจิตใจของประชาชน จำเป็นต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กับด้านอื่น

การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 7 ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น อย่างรวดเร็ว ทั้งดีและด้อยคือ ประสบผลสำเร็จในด้านเศรษฐกิจ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนที่เป็นเหตุของปัญหาคือ เกิดการหลั่งไหลของกระแสวัฒนธรรมทางตะวันตก ที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทย ทำให้สังคมกลายเป็นสังคมบริโภคนิยม คนส่วนใหญ่ มุ่งหาเงินเพื่อความสุขของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องของที่มา ปัญหาทุกอย่างแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว กลายเป็นปัญหาสังคมที่ยังแก้ไขไม่ได้ อาทิ ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม สภาพครอบครัวแตกแยก ทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาความยากจนที่แพร่กระจายไปทุกส่วนของประเทศ ทำให้สังคมเกิดความอ่อนแอ ทั้งนี้เกิดจากแนวคิดการพัฒนาที่มุ่งเฉพาะความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อนำไปสู่ความทันสมัย (Modernization) ทำให้เกิดช่องว่างหลายด้านซึ่งในการพัฒนาจะต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กันทุกด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ไขปัญหาได้ รวมทั้งต้องพัฒนาในเรื่องของจิตใจให้มีคุณธรรม และจริยธรรมด้วย

ดังนั้นการพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเห็นได้จากการปรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ.2540 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เสริมฐานล่างให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาคนในสังคมให้มีคุณภาพ มีจิตสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคม เพราะปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันต้องอาศัยทุกคนเป็นผู้ทำให้สังคมมีความเจริญและสงบสุข โดยอยู่ภายใต้จิตสำนึกของความเป็นมนุษย์ มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีน้ำใจช่วยเหลือต่อกันและอยู่ภายใต้ ระเบียบ กฎเกณฑ์ ของสังคมที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติตาม

รัฐบาลภายใต้การนำของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี มองเห็นความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีผลกระทบจากปัญหาต่าง ๆ ทำให้ประชาชนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางลบ ขาดคุณธรรม จริยธรรม จึงมีนโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและส่งเสริมพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง ถือเป็นกุศโลบายของการบริหารที่ต้องการปลูกฝังและพัฒนาให้คนเป็นพลเมืองดีของชาติ ด้วยการให้พลเมืองของประเทศเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูง รู้จักสิทธิหน้าที่ของตน มีความรับผิดชอบ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ผู้นำในชุมชนเมือง ที่เป็นผู้มีจิตสำนึก มีความรับผิดชอบต่อสังคม อีกทั้งเป็นผู้มีปัญญาและศักยภาพสูง จึงได้ร่วมกันดำเนินการก่อตั้งเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขอรับเงินจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กองทุนละ 1 ล้านบาท เพื่อนำมาเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการพัฒนาหมู่บ้านของตน โดยให้ผู้ที่สมาชิกของกองทุนกู้ และคืนเงินพร้อมดอกเบี้ย ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับของกองทุนชุมชนเมือง เป็นวิธีการบริหารจัดการที่ทำให้จำนวนเงินในกองทุนหมุนเวียน และทำให้จำนวนเงินในกองทุนเพิ่มขึ้นจากดอกเบี้ยที่ได้จากสมาชิกผู้กู้ ผู้วิจัยเห็นว่า การที่สมาชิกกองทุน นำเงินคืนกองทุนตามเงื่อนไขโดยไม่มี การคดโกงนั้น นับได้ว่าเป็นคนดีมีจริยธรรมซื่อสัตย์สุจริต สมควรที่จะนำไปเป็นแบบอย่าง

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงสนใจที่จะศึกษาว่า เมืองค้ประกอบใดบ้างที่ก่อเกิดจริยธรรมของสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุน ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่า จะนำผลการวิจัยมาใช้เป็นประโยชน์ ในการพัฒนา ด้านจริยธรรมแก่เยาวชน เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมของสมาชิกผู้ใช้บริการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ขอบเขตการวิจัย

ด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้จะศึกษากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในพื้นที่ 4 เขต คือ เขต บางพลัด เขตหนองแขม เขตบางกอกน้อย และเขตตลิ่งชัน ซึ่งจะคัดเลือกเฉพาะชุมชนนำร่องที่สามารถจัดตั้งกองทุนได้เป็นกลุ่มแรก ประกอบด้วย

1. ชุมชนเทพากรร่วมใจ	เขตบางพลัด
2. ชุมชนพัฒนาซอย 79	เขตบางพลัด
3. ชุมชนฉัตรชัย - เสริมโชค	เขตหนองแขม
4. ชุมชนวัดบางขุนนนท์	เขตบางกอกน้อย
5. ชุมชนหมู่ 6 บางระมาด	เขตตลิ่งชัน

ด้านเนื้อหา เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมในตัวของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง จากความสัมพันธ์ต่างๆ ของ องค์ประกอบ บ้าน วัด โรงเรียน การบริหารจัดการของ คณะกรรมการกองทุน สภาพแวดล้อมทางสังคม และพฤติกรรมกรรับข่าวสารของสมาชิกผู้ใช้ ประโยชน์จากกองทุนดังนี้

1. บ้าน
 - ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
 - วิธีการอบรมเลี้ยงดู
2. วัด
 - ความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรม
3. โรงเรียน
 - ความสัมพันธ์กับครูอาจารย์
4. สภาพแวดล้อมทางสังคม
 - วิถีชีวิตชุมชน
 - เศรษฐกิจชุมชน
 - การเลือกคบเพื่อน
5. การบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุน
 - ระเบียบกองทุน
6. พฤติกรรมกรรับข่าวสาร

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมายถึง กองทุนหมุนเวียนในชุมชนเมือง ที่ได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กองทุนละ 1 ล้านบาท

กองทุน หมายถึง กองทุนในชุมชนเมืองที่ได้รับการจัดสรรเงินจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท

กองทุนหมู่บ้าน หมายถึง กองทุนหมุนเวียนในชุมชนเมือง

คณะกรรมการกองทุน หมายถึง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในชุมชนเมือง

ชุมชนมีความพร้อม หมายถึง ชุมชนที่มีผู้นำที่มีศักยภาพ สามารถจัดตั้งกองทุนได้หรือชุมชนที่มีผู้นำประชาชนที่มีคุณภาพที่สามารถจัดตั้งกองทุนได้

ชุมชนนำร่อง หมายถึง ชุมชนที่สามารถจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านได้สำเร็จเป็นชุดแรกในเขตนั้น

โซนกรุงธนเหนือ หมายถึง พื้นที่ 7 เขต ประกอบด้วย เขตบางพลัด 37 ชุมชน เขตบางกอกน้อย 37 ชุมชน เขตบางกอกใหญ่ 32 ชุมชน เขตภาษีเจริญ 36 ชุมชน เขตตลิ่งชัน 28 ชุมชน เขตหนองแขม 43 ชุมชน เขตทวีวัฒนา 4 ชุมชน

ผู้ใช้ประโยชน์กองทุนชุมชนเมือง คือ สมาชิกกองทุนที่เป็นลูกหนี้ของกองทุน

บ้าน หมายถึง ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก และมีวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตร ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในครอบครัว

วัด หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างพุทธศาสนิกชนกับพระสงฆ์ ความเชื่อและหลักธรรม

ความเชื่อ หมายถึง ความเชื่อในเรื่องการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ความศรัทธา หมายถึง ความเชื่อมั่นและยินดีที่จะปฏิบัติตนหรือเอาแบบอย่าง

จริยธรรม หมายถึง ความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ของสมาชิกผู้ใช้บริการกองทุนต่อการคืนเงินตรงตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา

โรงเรียน หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ในลักษณะการยึดถือเป็นต้นแบบของการมีคุณธรรมจริยธรรม

ความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ หมายถึง ครูหรืออาจารย์ที่เป็นที่ยอมรับและยึดเป็นแบบอย่าง

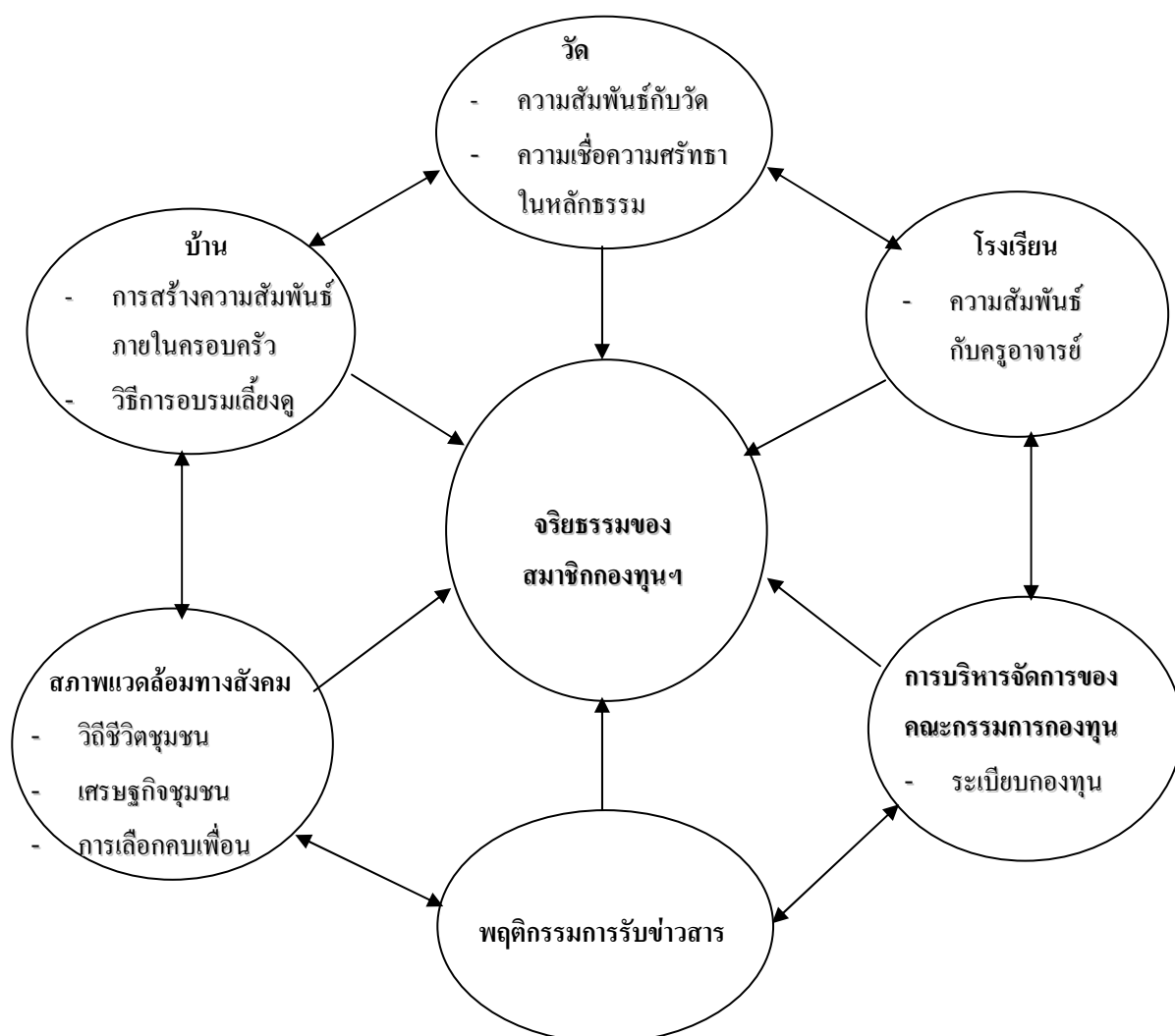
สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้าน การเลือกคบเพื่อนและการดำเนินชีวิตในชุมชน

พฤติกรรมการรับข่าวสาร หมายถึง การเลือกอ่านเนื้อหาในวารสาร เลือกรับฟังรายการจากวิทยุ และเลือกดูรายการจากโทรทัศน์

กรอบแนวความคิด

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่างๆ นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ร่วมกับหลักฐานเชิงประจักษ์ พัฒนาเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวความคิด

ประโยชน์ที่จะได้รับ

ได้ผลการวิจัยที่สามารถนำไปสร้างแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมของคน ส่งผลในการพัฒนาให้สังคมเมืองน่าอยู่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสิ่งที่ก่อเกิดจริยธรรม : กรณีศึกษาสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ผู้วิจัยได้ศึกษาภายใต้แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำเสนอ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว
3. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายทอดลักษณะของพุทธศาสนา
4. แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อของคนไทย
5. แนวคิดเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม
6. แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม
7. ทฤษฎีการพัฒนาทางจริยธรรม
8. แนวคิดพื้นฐานการจัดেলাทางสังคม
9. นโยบายกองทุนหมู่บ้าน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการของเด็กอย่างยิ่ง เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเด็กมาก และมีอยู่ตลอดไป ซึ่งเมื่อทารกเรียนรู้ว่าเมื่อตนร้องไห้ จะมีแม่หรือบุคคลอื่นนำอาหารมาให้ มีคนคอยปกป้องสิ่งที่มารบกวนและทำอันตรายแก่ตน ถ้าทารกเกิดมาในครอบครัวที่ไม่มีใครให้ความสนใจ ปล่อยปละละเลย เด็กจะเกิดความไม่มั่นคงในตนเอง จะไม่มีความไว้วางใจคนอื่นตามมาด้วย สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อการพัฒนาการของเด็กต่อไป ครอบครัวจะมีบทบาทมากต่อการพัฒนาการด้านบุคลิกภาพของเด็ก ลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน เกิดจากการเลียนแบบผู้ใหญ่ หรือการที่แสดงพฤติกรรมออกมา แล้วคนอื่นในครอบครัวยอมรับ พอใจ ลักษณะเช่นนี้เด็กจะเรียนรู้และแสดงออกมา เพราะว่าการที่คนอื่นยอมรับนั้นเป็นการได้รับรางวัลอย่างหนึ่งของเด็ก ในที่สุดลักษณะเช่นนี้กลายเป็นลักษณะเฉพาะของตนเองไป ครอบครัวจึงเป็นสถาบันแรกที่มีความสำคัญต่อชีวิตของเด็กในการสร้างลักษณะนิสัย

หรือบุคลิกภาพของเด็ก การอบรมเลี้ยงดู การสั่งสอน ตลอดจนความเชื่อ เจตคติของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือญาติผู้ใหญ่ มีผลต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กทุกด้าน

1.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528 : 17) กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูว่า หมายถึง การที่บิดามารดา ปฏิบัติต่อเด็กและเรียกร้องให้เด็กปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นไปในทำนองต่างๆ ดังนั้น การอบรมเลี้ยงดู คือ การที่ผู้เลี้ยงดูกับเด็กมีการติดต่อเกี่ยวข้องกัน เป็นทางให้ผู้เลี้ยงดูสามารถให้รางวัล หรือลงโทษการกระทำต่างๆของเด็กได้ นอกจากนี้เด็กยังมีโอกาสเฝ้าสังเกตลักษณะ และการกระทำต่างๆ ของผู้เลี้ยงดู ทำให้เด็กเลียนแบบผู้เลี้ยงดูได้อีกด้วย

1.2 รูปแบบของการเลี้ยงดูที่เหมาะสม

งามตา วนินทานนท์ (2528: 4-12) กล่าวถึงการเลี้ยงดูเด็กว่า เป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพให้เด็ก ไปในทิศทางใดให้มีคุณภาพ หรือพฤติกรรมอย่างไร จากการประมวลผลการวิจัยเกี่ยวกับจิตลักษณะของเยาวชน ที่ถูกอบรมเลี้ยงดูมาต่าง ๆ กัน ทำให้เห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู 5 ประการ ดังนี้

1.2.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน (งามตา วนินทานนท์ 2528: 4-12) หมายถึง การที่บิดามารดาได้แสดงความรักใคร่เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขบุตรของตนอย่างเพียงพอ มีความใกล้ชิดกับบุตร กระทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับบุตร นอกจากนั้นยังมีความสนิทสนม การสนับสนุนช่วยเหลือและการให้ความสำคัญแก่บุตรด้วย การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากนี้ เป็นการให้ในสิ่งที่บุตรต้องการทั้งสิ้น ฉะนั้นบิดามารดาที่เลี้ยงดูบุตรด้วยวิธีนี้จึงเป็นผู้ที่บุตรรัก และบุตรเป็นผู้ที่มีความสำคัญของบิดามารดา ซึ่งจะทำให้บุตรยอมรับการอบรมสั่งสอนต่างๆ ของบิดามารดาได้โดยง่าย ยอมรับบิดามารดาเป็นแบบอย่างโดยไม่รู้ตัว จะเห็นได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนเป็นพื้นฐานสำคัญของการที่บิดามารดาสามารถถ่ายทอดลักษณะต่างๆ ไปสู่เด็ก นอกจากนั้น ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ของอีริกสัน (Erikson 1976: 49) ยังกล่าวไว้ว่า ถ้าเด็กทารกได้รับความสุขความพอใจจากการดูแลอย่างใกล้ชิดของมารดาตั้งแต่เกิดเด็กจะเกิดความรู้สึกไว้วางใจมารดา และเมื่อโตขึ้นจะแผ่ขยายความรู้สึกรักใคร่ไว้วางใจ และสภาพแวดล้อมที่แปลกใหม่ จะทำให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดีในกาลต่อมาซึ่งเกี่ยวข้องกับการมีสุขภาพจิตที่ดีของเด็กโดยตรง

จึงสรุปได้ว่า การอุบรรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากจะพบได้มากในบุคคลที่มีคุณธรรม และจริยธรรมสูง บุคคลที่มีสุขภาพจิตดี มุ่งอนาคตสูง และไม่ทำผิดกฎระเบียบหรือ กฎหมายของ บ้านเมือง ฉะนั้นการอุบรรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก จึงเป็นวิธีการอุบรรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมกับ เยาวชนทุกเพศทุกวัย

1.2.2 การอุบรรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล (งามตา วนิทนันทน์ 2528: 4-12) หมายถึง การที่

บิดามารดาได้อธิบายเหตุผลให้แก่บุตรในขณะที่มีการส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของบุตร หรือ ลงโทษบุตร นอกจากนั้นบิดามารดาที่ใช้วิธีการนี้ยังให้รางวัลและลงโทษบุตรอย่างเหมาะสมกับการกระทำของ บุตรมากกว่าที่จะปฏิบัติต่อบุตรตามอารมณ์ของตนเอง การกระทำของบิดามารดาจะเป็นเครื่องช่วยให้บุตรได้ เรียนรู้และรับทราบถึงสิ่งที่ควรและไม่ควรกระทำ นอกจากนั้นยังช่วยให้บุตรสามารถทำนายได้ว่าตนจะได้รับ รางวัลหรือโดนลงโทษจากบิดามารดาหลังจากที่ตนกระทำ พฤติกรรมต่างๆ แล้วมากน้อยเพียงใด

สรุปได้ว่า การอุบรรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลเป็นสิ่งที่นักวิชาการพบว่ามีความสำคัญต่อจิตใจ และพฤติกรรมของเด็กมานานแล้ว โดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับลักษณะทางจริยธรรม สุขภาพจิต ลักษณะ มุ่งอนาคตและลักษณะอื่นๆ ของเยาวชน โดยจะพบความสำคัญในวัยรุ่นเป็นต้นไป แม้ผลเช่นนี้จะ ปรากฏในวัยรุ่น แต่ก็ควรมีการอุบรรมเลี้ยงดูแบบนี้มาตั้งแต่เด็กยังเล็กอย่างสม่ำเสมอจนเติบโต

1.2.3 การอุบรรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย (งามตา วนิทนันทน์ 2528: 4-12)

การลงโทษเป็นวิธีที่พ่อแม่ใช้กับลูกที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา การลงโทษเด็กโดยเฉพาะการทำ ให้เจ็บกาย เป็นวิธีการปรับพฤติกรรมที่บิดามารดามักจะใช้อย่างจริงจัง ใช้มากและใช้น้อยกว่าการ ให้รางวัลเด็กเมื่อทำความดี ส่วนการลงโทษอีกชนิด เป็นการใช้อำนาจบังคับโดยไม่ลงโทษทางกาย แต่เป็นการใช้วาจาพูดว่า การงดวัตถุสิ่งของ การงดแสดงความรักใคร่เมตตา และการตัดสิทธิต่างๆ เหล่านี้เป็นการลงโทษทางจิต อิทธิพลของการลงโทษทางจิตจะเด่นชัดขึ้น เมื่อใช้ควบคู่กับการอุบรรม เลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน แต่อย่างไรก็ตามอาจสรุปได้ว่า การอุบรรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตนั้น เหมาะสมกับการอุบรรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายในเด็กทั้งชายและหญิง ที่มีอายุมากกว่า 7 ปี ขึ้นไป

1.2.4 การอุบรรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (งามตา วนิทนันทน์ 2528: 4-12) หมายถึง การออก คำสั่งให้เด็กทำตามแล้วผู้ใหญ่คอยตรวจตรา ใกล้ชิด ว่าเด็กทำตามที่ต้องการหรือไม่ ถ้าเด็กไม่ทำ ตามก็จะลงโทษเด็กด้วยโดยที่การอุบรรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมาก เป็นการบังคับให้เด็กทำตามที่สูง

ดู เห็นดีเห็นชอบ โดยการตรวจตราและขู่เจ้ญ ส่วนการควบคุมน้อยหมายถึงการปล่อยให้เด็กรู้จักคิด ตัดสินใจเองว่าควรทำหรือไม่ควรทำสิ่งใด และเปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเองบ่อยครั้ง โดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเด็กมากนักผู้ใหญ่ไทยมักเข้าใจสับสนเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและการทำตนใกล้ชิดกับเด็ก สองวิธีนี้ต่างกัน วิธีหลังเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมาก เหมาะสมในระยะก่อนวัยรุ่นและเหมาะสมสำหรับเด็กหญิง ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อย เหมาะสมในระยะวัยรุ่นเป็นต้นไป และเหมาะสมกับเด็กชาย

1.2.5 การอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเอง (งามตา วนิทานนท์ 2528: 4-12) หมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ภายใต้การแนะนำและการฝึกฝนจากบิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดูอื่นๆ ซึ่งจะทำให้เด็กช่วยตนเองได้เร็ว และไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นมากหรือนานเกินไป เช่น การทำความสะอาดร่างกาย การแต่งกาย การช่วยงานเล็กน้อยๆในบ้าน เพื่อเป็นการเริ่มฝึกให้เด็กทำสิ่งต่างๆ ภายใต้การดูแลของผู้เลี้ยง

สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบฝึกให้พึ่งตนเองเร็วนี้เกี่ยวข้องกับการที่เด็กมีแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์สูงอย่างเด่นชัดลักษณะต่างๆที่บิดามารดาอบรมเลี้ยงดูลูก ย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมของลูกที่แสดงออกมาและจะเป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคน

การอบรมเลี้ยงดู 5 แบบข้างต้น ต่างก็มีลักษณะก่อให้เกิดผลทางคุณธรรมของเด็กที่แตกต่างกัน

กัน การเลือกการเลี้ยงดูแบบที่ถูกต้องย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของเด็ก ลักษณะของผู้ปกครองและความปรารถนาของผู้ปกครองว่าต้องการเด็กประเภทใด

เดโช สวานานนท์ (2518 : 76-78) ได้กล่าวถึงลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อลูกในลักษณะต่างๆ ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อบุคลิกภาพของลูกในอนาคต คือ บิดามารดาที่ไม่เอาใจใส่ลูก ย่อมทำให้ลูกมีความรู้สึกไม่ปลอดภัยทางอารมณ์ รู้สึกว่าเหว ไม่มั่นคงและส่งผลให้ลูกมีผลพฤติกรรมที่ออกมาในรูปปฏิเสธ เป็นคนขาดความรัก และยังไม่ให้ความรักกับใครไม่เป็นอีกด้วย ส่วนบิดามารดาที่ให้ความปกป้องคุ้มครองด้วยการบังคับออกคำสั่งอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ลูกขาดความคิดริเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีแนวโน้มว่าจะต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา บิดามารดาที่ใช้ระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดย่อมทำให้ลูกมีลักษณะลงโทษตัวเอง

ผู้วิจัยเห็นว่า ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่มีความสำคัญต่อชีวิตของเด็ก ในการสร้างลักษณะ

นิสัย หรือบุคลิกภาพของเด็ก การอบรมเลี้ยงดู การสั่งสอน ตลอดจนความเชื่อ เจตคติของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือ ญาติผู้ใหญ่ มีผลต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กทุกด้าน จะแสดงออกมาในทางที่ดี หรือไม่ดี ย่อมอยู่ที่ภูมิหลังของชีวิต จึงได้นำมาเป็นกรอบแนวความคิดเพื่อใช้ ศึกษาเรื่อง การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตร

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว

สถาบันทางสังคมที่เล็กที่สุดคือ ครอบครัว เป็นหน่วยย่อยของสังคมพื้นฐานที่มีความสำคัญที่สุดและมีความยั่งยืนที่สุด เป็นหน่วยสังคมที่ทำหน้าที่ต่างๆ ทั้งหน้าที่ในการสร้างสรรค์ สมาชิกให้การเลี้ยงดูผู้เยาว์ให้เจริญเติบโต ให้การอบรมสั่งสอน ความรัก ความอบอุ่น กำหนดสถานภาพและบทบาท ตลอดจนกำหนดสิทธิและหน้าที่สมาชิกที่มีต่อกัน นับว่าเป็นหน่วยสังคมที่มีความสัมพันธ์และความร่วมมืออย่างใกล้ชิด

จุฑามณี จาบตะขบ (2542: 31) ได้อธิบายถึงสัมพันธ์ภาพในครอบครัวว่า หมายถึง ความสัมพันธ์ตามบทบาทที่คนเรามีต่อสมาชิกคนอื่นในครอบครัว ลักษณะความสัมพันธ์ที่ดี ประกอบด้วยความปรองดอง รักใคร่กลมเกลียวในครอบครัว นอกจากนี้ ยังประกอบด้วย ความผูกพันรักใคร่ ความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างกันของสมาชิกในครอบครัว รวมตลอดถึงเครือญาติ และบุคคลอื่นที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนั้น

เกรนเดล (Grandall อ้างใน จุฑามณี จาบตะขบ 2542: 31) กล่าวถึง สัมพันธ์ภาพในครอบครัวว่า เป็นความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิ (Primary Relationship) ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. จำนวนของบทบาท (Number of Role) มีหลายบทบาท เพราะครอบครัวมีการปฏิสัมพันธ์

กันหลายด้าน ทำให้เกิดความสนใจ ได้รู้จักกันนิยม ความเชื่อถือ ตลอดจนบุคลิกที่แท้จริงของกันและกัน

2. การสื่อสาร (Communication) ความสัมพันธ์ปฐมภูมิเป็นความสัมพันธ์แบบเปิด มีการพูด

คุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

3. อารมณ์ (Emotion) ความสัมพันธ์ในครอบครัวจะก่อรูปจากอารมณ์ต่างๆ ระหว่างสมาชิก ก่อให้เกิดความรัก ความเข้าใจ ความผูกพันรักใคร่ ความขัดแย้ง

4. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้สึก (Transferability) ความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิ ก่อรูป

ขึ้นกับบุคคลใด บุคคลหนึ่งแน่นอน เป็นการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลแต่ละคนไป มีความรู้สึกผูกพันเฉพาะเจาะจง ยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้

ครอบครัวประกอบด้วยกลุ่มบุคคลที่มีสัมพันธภาพ มีความผูกพันรักใคร่ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และบริหารครอบครัวไปในแนวเดียวกัน ดังนั้น เมื่อมีสมาชิกในครอบครัวเกิดการเจ็บป่วย ซึ่งเป็นเหตุการณ์หรือแรงผลักดันภายนอกที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน หรือไม่ได้คาดคิดมาก่อน จึงไปสู่ภาวะวิกฤต ที่ไม่เพียงแต่มีผลต่อผู้ป่วยเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัวของผู้ป่วยด้วย นั่นคือ ทำให้โครงสร้างของครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งบทบาทหน้าที่ และสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว ก่อให้เกิดความเครียด แต่ละครอบครัวจะมีการเผชิญกับปัญหาที่แตกต่างกัน จึงมีผลที่ทำให้ภาวะสมดุลของแต่ละครอบครัวแตกต่างกันด้วย

จากผลการศึกษาของ จุฑามณี จาบตะขบ (2542: 31) อธิบายให้เห็นถึงสัมพันธภาพในครอบครัว เป็นความสัมพันธ์ตามบทบาทที่คนเรามีต่อสมาชิกคนอื่นในครอบครัว ลักษณะของความสัมพันธ์ที่ดีประกอบด้วยความปรองดอง รักใคร่กลมเกลียวในครอบครัว ซึ่งความสัมพันธ์ภาพในลักษณะนี้ สามารถทำให้สมาชิกในครอบครัวมีความสุข มีสุขภาพจิตที่ดีได้ จึงได้นำมาเป็น กรอบแนวคิดในเรื่อง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

3. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายทอดลักษณะทางพระพุทธศาสนา

หลักธรรม ความเชื่อทางพระพุทธศาสนา เป็นสิ่งที่สืบทอดกันมาตามประเพณี ตลอดจนการถือปฏิบัติในเรื่องบาปบุญคุณโทษ การทำบุญตามประเพณี การถ่ายทอดความเชื่อมาจากครอบครัวและวัด ซึ่งเป็นสถาบันที่สำคัญของสังคม

ครอบครัวมีหน้าที่สำคัญต่อสมาชิกในครอบครัวมากที่สุดประการหนึ่ง ซึ่ง เป็นการขัดเกลาทางสังคม ส่วนหนึ่งของการขัดเกลาทางสังคม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม และนอกจากการอบรมแล้ว ครอบครัวยังต้องทำหน้าที่ขัดเกลาในด้านการถ่ายทอดวัฒนธรรมด้วย ซึ่งสังคมไทยอาจกล่าวได้ว่า พุทธศาสนาเป็นวัฒนธรรมที่เก่าแก่ที่สุด แต่ยังคงมีความทันสมัยอยู่เสมอ (งามตา วนินทานนท์ 2536 : 42-44) การถ่ายทอดลักษณะทางพระพุทธศาสนาจึงควรอยู่ในครอบครัวไทยที่ นับถือศาสนาพุทธไม่มากนักน้อย

ลักษณะทางพระพุทธศาสนา

งามตา วนินทานนท์ (2536: 42-44) ได้กล่าวถึงลักษณะทางพระพุทธศาสนาว่า หมายถึง วัฒนธรรมทางจิตใจ และได้ระบุวัฒนธรรมทางจิตใจว่ามี 5 ด้าน คือ

1. ความซื่อสัตย์
2. ความมีสัมมาคารวะ
3. ความเอื้อเฟื้อ
4. ความกตัญญูทดเวท
5. การยืคบาปบุญ

จะเห็นว่า ลักษณะที่กล่าวมาคือ ลักษณะทางพุทธศาสนานั้นเอง ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะถูกถ่ายทอดผ่านจากพ่อแม่ ไปสู่ลูก โดยที่พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดีทางพุทธศาสนามากเท่าใด เด็กก็จะมี ความเชื่อและปฏิบัติทางพุทธศาสนามากเท่านั้น

งามตา วณินทานนท์ (2536: 42) ศึกษาถึงลักษณะทางพุทธศาสนา และพฤติกรรมศาสตร์ ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร กำหนดลักษณะทางพุทธศาสนาไว้ว่า ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ 3 ลักษณะ คือ

1. ความเชื่อทางพุทธ หมายถึง ความเชื่อในพระรัตนตรัย กฎแห่งกรรม กฎแห่งการเวียนว่าย

ตายเกิด เรื่องการนิพพาน เป็นต้น

2. การปฏิบัติทางพุทธ หมายถึง การกระทำ หรือการงดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

ในการดำเนินชีวิตประจำวันตามหลักพุทธศาสนา เช่น การให้ทาน การไม่พูดปด การไม่ลักขโมย เป็นต้น

3. วิถีชีวิตแบบพุทธ หมายถึง การเลือกประพฤติในชีวิตประจำวันอย่างสอดคล้องตาม

หลักคำสอนขั้นพื้นฐาน ของพุทธศาสนาในเรื่องต่าง ๆ เช่น การใช้เวลาว่าง การคบเพื่อน การพักผ่อนหย่อนใจ การอยู่ง่าย กินง่าย

การถ่ายทอดลักษณะทางพระพุทธศาสนาจากครอบครัว

งามตา วณินทานนท์ (2536: 42) ให้ความหมายของการถ่ายทอดหรืออบรมสั่งสอนทางพระพุทธศาสนาจากครอบครัว หมายถึง การปฏิบัติของบิดามารดาต่อบุตร ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งโดยตรงและทางอ้อม เพื่ออบรมให้บุตรเกิดความรู้ ความเชื่อ และยอมปฏิบัติตามแนวพุทธศาสนาขั้นพื้นฐานโดยเน้นการอบรมให้เด็กมีพัฒนาด้านจริยธรรมปลูกฝังให้เด็กมีจิตใจเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ซื่อสัตย์ กตัญญูทดเวท เคารพผู้ใหญ่ รู้จักเกรงใจและรู้จักการปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนของศาสนา

การอบรมตามแนวพุทธหรือถ่ายทอดลักษณะทางพุทธศาสนา มี 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การนำศาสนาเข้ามาใกล้เด็ก หรือนำเด็กไปรู้จักศาสนา เป็นการสร้างความสนใจและเปิดโอกาสให้เด็กได้รับทราบหลักปฏิบัติเบื้องต้นทางพุทธศาสนา ชักจูงบุตรให้เกิดความสนใจและต้องการรับทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี ให้นุตรมีประสบการณ์โดยตรงกับพุทธศาสนา เช่น คุญเรื่องประวัติพระพุทธเจ้า พาไปเที่ยวชมสถานที่ทางศาสนาและอธิบายถึงความสำคัญของสถานที่นั้นๆ เช่น โบราณสถานใช้ประกอบพิธีกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ขั้นที่ 2 สร้างความเข้าใจในเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา อธิบายความหมายของการกระทำต่างๆ ให้เข้าใจอย่างเป็นรูปธรรม เช่น เหตุผลว่า ทำไมต้องใส่บาตรทำบุญ โดยอธิบายให้เข้าใจอย่างสมเหตุ สมผล ตลอดถึงคุณค่าของ การปฏิบัติ หากเพียงแค่เข้าใจ แต่ไม่สามารถเข้าถึงความหมายและคุณค่าของการปฏิบัติ ผู้รับเพียงแต่รับรู้แต่จะไม่มีผลต่อเนื่องไปถึงการปฏิบัติได้

ขั้นที่ 3 สร้างการอบรมและเปลี่ยนตาม คือการจูงใจให้ยอมรับพฤติกรรมนั้นๆ และปฏิบัติตามการจูงใจ จะทำได้สำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การจูงใจให้ยอมรับได้มากน้อยเพียงใด

จากขั้นตอนการถ่ายทอดทางศาสนาและลักษณะทางศาสนาที่สรุปจากการวิจัยของ งามตา วณิชานนท์ ที่กล่าวว่า ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการถ่ายทอดลักษณะพระพุทธศาสนาจากครอบครัวทำให้คนเป็นคนดีมีคุณธรรมและจริยธรรมได้ จึงได้นำมาเป็นกรอบแนวความคิดใช้ศึกษาในเรื่องความเชื่อ ความศรัทธาในหลักธรรมะ

4. แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อของคนไทย

โครงสร้างของสังคมไทย คือ การเริ่มกล่าวถึงความเชื่อขั้นมูลฐานของประชาชนชาวไทย หรือความเชื่อที่สำคัญของประชาชนชาวไทย ได้แก่ ความเชื่อเรื่องการเกิดใหม่ ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ในความหมายทั้งทางวัตถุและศีลธรรม จากความเชื่อดังกล่าวประชาชนชาวไทยจึงยอมรับความแตกต่างส่วนตัวในการมีทรัพย์สินและการมีอำนาจว่า เป็นเรื่องธรรมดาหรือเป็นไปตามธรรมชาติ คนไทยเชื่อว่าคนเราบางคนเกิดมาท่ามกลางเงินทองหรืออำนาจ หรือได้เงินทองและอำนาจในตอนหลัง เพราะว่าคนเหล่านี้ได้สร้างสมบุญเอาไว้ในอดีตชาติ ส่วนคนที่เกิดมายากจน สูญเสียเงินทองและอำนาจไปในภายหลังเพราะคนเหล่านั้นทำบาปไว้ในอดีตชาติ

จุฬามณี จาบทะขบ (2542: 9-21) ได้กล่าวถึงการแบ่งความเห็นของคนในเรื่องความเชื่อ ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อของสังคมใดก็ตามอาจแบ่งได้ออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่

1. ความเชื่อที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบศาสนาใหญ่ หรือศาสนาประจำชาติเป็นความเชื่อที่มีเหตุผลและอธิบายสิ่งที่คนสงสัยได้อย่างแจ่มชัด มีระบบและเป็นตัวกำหนด
2. ความเชื่อพื้นบ้าน เป็นความเชื่อที่สืบทอดกันมาตามประเพณี ตลอดจนถือปฏิบัติตาม

ประเพณีความเชื่อในสังคมไทยทั้งสองระดับ แตกต่างกันตรงที่ว่าความเชื่อที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบศาสนาใหญ่ หรือศาสนาประจำชาติ เป็นความเชื่อที่มีเหตุผลและเป็นระบบ แต่ความเชื่อพื้นบ้าน เป็นความเชื่อที่ไม่สามารถหาเหตุผลมาอธิบายได้หรือเป็นความเชื่อที่ไม่มีเหตุผล แต่เนื่องจากความเชื่อระดับนี้เป็นความจำเป็นในการยอมรับและปฏิบัติ ไม่ต้องการให้เสียเวลาในการอธิบายเหตุผล นอกจากนี้ยังได้แบ่งความเชื่อในสังคมไทยออกเป็น 7 ประเภท คือ

2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ เกิดจากการที่มนุษย์หาคำตอบให้กับปรากฏการณ์

ทางธรรมชาติไม่ได้ จึงพยายามอธิบายในรูปของสิ่งเหนือธรรมชาติ

- 2.2 ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิดและการตาย
- 2.3 ความเชื่อเกี่ยวกับการรักษาโรค
- 2.4 ความเชื่อเกี่ยวกับการพยากรณ์
- 2.5 ความเชื่อเกี่ยวกับอาชีพ
- 2.6 ความเชื่อเกี่ยวกับการสูญเสียและได้กลับคืน
- 2.7 ความเชื่อเกี่ยวกับครุฑเรือน

แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อหลักๆ ในเรื่องการทำบุญที่มีประสิทธิภาพที่ จิตติ มงคลชัยอรัญญา (2541) กล่าวไว้ในเอกสารเรื่อง กองบุญ: ทางแก้วิกฤติเศรษฐกิจแบบไทยๆ ในกระแสโลกาภิวัตน์ดังนี้

ความเชื่อข้อที่ 1 ต้องเชื่อว่าบาปบุญมีจริง คนที่ทำบุญย่อมได้บุญ และผู้ที่กระทำความบาปก็ต้องได้บาปรวมทั้งเรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ความเชื่อข้อที่ 2 ผลบุญที่จะเกิดขึ้นเป็นของคนทำ ใครไหนทำ คนนั้นได้ เราจะทำแทนกันไม่ได้ คนที่อยากได้บุญก็ต้องทำบุญเอง

ความเชื่อข้อที่ 3 การทำทานที่ได้ผลบุญมาก คือ การทำสังฆทาน

ความเชื่อข้อที่ 4 คนดักบาตรหรือทำบุญแม้จะเพียงน้อยนิดแต่ก็ทำทุกวันย่อมได้ผลบุญมากกว่าคนที่บริจาคเงินให้วัดปีละครั้ง ๆ ละหนึ่งล้านบาท

ความเชื่อข้อที่ 5 ถ้าอยากได้บุญมากต้องทำเต็มที่

ความเชื่อข้อที่ 6 ความเชื่อที่ว่า คนที่เจอกันหรือต้องมาทำอะไรร่วมกันในชาตินี้เป็นเพราะได้เคยเจอกันหรือมีความสัมพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่งในอดีตชาติ

จากแนวความคิดที่กล่าวมาจะเห็นว่า ความเชื่อนั้นเป็นเรื่องของแบบอย่าง หรือแนวทางของการตกลงใจที่จะเห็นด้วยในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อย่างไรก็ตามแม้ว่าปัจจุบันสภาพวิทยาการจะเจริญก้าวหน้าไปมากแต่ในวัฒนธรรมของคนไทยยังคงมีความเชื่อในเรื่องสิ่งต่างๆ และยังมีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นตัวกำหนดการแสดงออกของคนในสังคม เพราะเมื่อคนเชื่อในเรื่องใดก็ย่อมแสดงพฤติกรรมหรือประพฤติปฏิบัติให้สอดคล้องกับความเชื่อในเรื่องนั้น บุคคลผู้ที่ได้เชื่อว่าเป็นคนดีมีจิตสำนึกเสมอว่าทำความดี ย่อมจะได้รับการตอบสนองในทางที่ดี ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นกรอบแนวความคิดในการศึกษาเรื่องของความเชื่อ ความศรัทธา

5. แนวคิดเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม

จุฑาภรณ์ จาบตะขบ (2542: 9-21) ให้แนวคิดว่า กฎแห่งกรรมก็คือ กฎของการกระทำที่ประกอบด้วยเจตนา หากไม่มีเจตนาก็ไม่ถือว่าเป็นการกระทำ ดังในพระพุทธธรรมที่กล่าวว่า "ภิกษุทั้งหลาย เจตนา นั้นเอง เราเรียกว่า กรรม บุคคลลงใจแล้วจึงกระทำด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ" ฉะนั้น การเดินไปแล้วเหยียบมดตายโดยไม่ตั้งใจ หรือคนวิกลจริตที่ไปทำร้ายคนอื่น ๆ จึงมีแต่กระทำแต่ไม่จัดว่าเป็นกรรม

พระไตรปิฎกจำแนกกรรมออกเป็นประเภทต่างๆ หลายลักษณะ คือ จำแนกตามมูลเหตุ จำแนกกรรมตามวิธีที่แสดง จำแนกกรรมตามวิบาก หรือการให้ผล

จำแนกกรรมตามมูลเหตุ

กรรมที่จำแนกตามมูลเหตุแบ่งได้เป็น 2 ประเภทต่างๆ หลายลักษณะ คือ กรรมที่เกิดจากมูลเหตุที่ดีเรียกว่า กุศลกรรม ได้แก่ การกระทำที่ไม่ได้มาจากความโลภ ความโกรธ ความหลง และ

กรรมที่เกิดจากมูลเหตุที่ชั่ว เรียกว่า อกุศลกรรม ได้แก่ การกระทำที่เกิดจากความโลภ ความโกรธ ความหลง

จำแนกกรรมตามวิธีที่แสดง

วิธีแสดงกรรมแบ่งได้เป็น 3 วิธี คือ การทำกรรมด้วยกาย (กายกรรม) การทำกรรมด้วยวาจา (วจีกรรม) และการกระทำด้วยความคิดหรือด้วยใจ (มโนกรรม)

การทำกรรมด้วยกาย เช่น การฆ่าสัตว์ การลักทรัพย์ หรือการบริจาคนาน เป็นต้น การทำกรรมด้วยวาจา เช่น การสั่งสอนให้เป็นคนดี การพูดให้ร้ายผู้อื่น หรือการพูดจาไพเราะ เป็นต้น และการทำกรรมด้วยใจ เช่น การมีใจเมตตา กรุณา การคิดอาฆาตมาดร้าย หรือการคิดอยากได้อะไร แย่งชิงของของผู้อื่น เป็นต้น

พุทธศาสนาถือว่ามโนกรรมสำคัญที่สุด เพราะใจเป็นเครื่องกำหนดคำพูดและการกระทำ คนเราพูดดี ทำดี ก็เพราะคิดดี และพูดชั่ว ทำชั่ว ก็เพราะคิดชั่ว ความคิดและจิตใจจึงเป็นต้นเค้าหรือมูลเหตุของกรรมในวิธีอื่นๆ ดังพุทธธรรมที่ว่า

ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจเป็นเจ้าใหญ่ สำเร็จด้วยใจ ถ้ามีบุคคลมีใจเสียหยาแล้ว จะพูดก็ตาม จะทำก็ตาม ความทุกข์ย่อมติดตามเขาไป เหมือนล้อหมุนตามโคที่ลากเกวียน ถ้าบุคคลมีจิตใจ ผ่องใสแล้ว จะพูดก็ตาม ความสุขย่อมติดตามมาเหมือนดังเงาที่ติดตามตัว

จำแนกกรรมตามวิบากหรือการให้ผล

กรรมที่จำแนกตามวิบากหรือการให้ผลมี 4 ประเภท คือ กรรมดำมีวิบากดำ (กรรมชั่วให้ผลชั่ว) กรรมขาวมีวิบากขาว (กรรมดีให้ผลดี) กรรมทั้งดำทั้งขาว (กรรมที่ชั่วบ้างดีบ้าง) และกรรมไม่ดำไม่ขาว (กรรมที่ไม่ชั่วไม่ดี) ซึ่งหมายถึงกรรมที่มีเจตนาเพื่ออุทิศกรรม เช่น การปฏิบัติตามโพชฌงค์ 7 หรือมรรค 8 เพื่อความพ้นทุกข์

จุฑามณี จาปตะขบ (2542: 9-21) ได้กล่าวถึงคำสอนของพุทธศาสนิกชน ได้อธิบายว่า ปฏิจัสมุปปาท มีความสัมพันธ์อย่างแยกไม่ออกกฎแห่งกรรม ถ้าเราเข้าใจความหมายของ ปฏิจัสมุปปาทอย่างถ่องแท้แล้ว เราจะสามารถเข้าใจความหมายของบทบาทของกรรมได้ชาวพุทธส่วนมากเข้าใจความหมายของกรรมแต่เพียงในแง่ตามตัวอักษร และตรงไปตรงมาเท่านั้น โดยเชื่อว่ากรรมดีและกรรมชั่วย่อมให้ผลอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การฆ่าสิ่งมีชีวิตอันเป็นกรรมชั่วจะทำให้ผู้ฆ่ามีอายุสั้นหรือถูกฆ่าตายในลักษณะเดียวกัน และการทำบุญเลี้ยงพระจะทำให้ทำมาค้าขึ้นหรือร่ำรวยมากขึ้นในอนาคต ท่านพุทธทาส ซึ่งให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกรรมกับผลของกรรมมิได้เป็นไปในลักษณะรูปธรรมตลอดเวลา แต่อาจให้ผลสะท้อนทางจิตใจหรือความรู้สึกนึกคิด เช่น ทำให้เกิดความอึดอัดใจเมื่อทำกรรมดีหรือวิตกกังวลเมื่อทำกรรมชั่วเมื่อพิจารณา รายละเอียดของ

ปฏิเสธสมุปปาทแล้วจะเห็นว่า อวิชชาเป็นต้นเหตุของกรรมชั่ว เป็นที่มาของคันหาอุปทานอันทำให้คนเราเห็นผิดเป็นชอบและประพฤติดีทำนองคลองธรรม การกำจัดอวิชชาจึงเป็นกรรมดี และการปล่อยตัวตามอวิชชาจึงเป็นกรรมชั่ว นอกจากนั้นความเป็นเหตุเป็นผลต่อกันตามกฎปฏิเสธสมุปปาททำให้เราได้เห็นความจริงในเรื่อง กฎแห่งกรรม ด้วยว่ากรรมของใครก็ย่อมให้ผลต่อผู้นั้น แลกเปลี่ยนกับผู้อื่นไม่ได้ ผู้ที่อยากได้ผลดีต่อชีวิตของตน ก็ต้องทำกรรมดี จะหวังพึ่งผีสงเคราะห์ไม่ได้ ทำให้ต้องยอมรับความจริงว่า ตนเป็นที่พึ่งของตน ตามหลักการทางพุทธศาสนา

สรุปได้ว่ากฎแห่งกรรมก็คือ กฎของการกระทำ หากเป็นการกระทำที่ไม่เจตนา ก็ถือว่าไม่เป็นบาปและจะไม่เป็นกรรม แต่หากกระทำไปโดยเจตนา ก็จะเป็นกรรมหรือเป็นบาป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางพระพุทธศาสนา ถือว่ามโนกรรมคือการคิดร้าย คิดชั่ว เป็นเรื่องสำคัญ เพราะใจเป็นตัวกำหนดหรือกล่าวได้ว่าเป็นตัวก่อเกิดแล้วส่งให้สมองสั่งการให้เจ้าตัวกระทำการลงไป และผลของกรรมมิได้เป็นไปในลักษณะของรูปธรรมเสมอ แต่อาจเกิดผลเป็นนามธรรมคือสะท้อนทางจิตใจ เช่น ถ้าทำความดีก็จะทำให้มีความรู้สึกสบายใจ แต่ถ้าคิดร้าย ทำชั่วก็จะกังวลใจกลัวความผิดจะย้อนมาถึงตัว

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า บุคคลที่ได้ชื่อว่าเป็นคนดีมีจริยธรรม ย่อมมีความเกรงกลัวต่อการทำความชั่ว จึงได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม มาใช้เป็นกรอบแนวความคิดในด้านความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม

ความหมายของจริยธรรม

คำว่าจริยธรรม มีความหมายกว้างขวาง และมีผู้ให้ความหมายไว้มากในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายของจริยธรรมที่มีผู้ให้ไว้ในที่ต่างๆ พอสังเขปดังนี้

จริยธรรม ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อปฏิบัติ ศีลธรรม หรือกฎศีลธรรม

จากรายงานการประชาสัมพันธ์เรื่อง "จริยธรรมในสังคมไทย" ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2522) และการประชุมทางวิชาการเรื่อง "แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย" ของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2523: 8) มีนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านให้ความหมายของจริยธรรมไว้ในลักษณะต่างๆดังนี้

พระราชวรมนี (2527: 1) จริยธรรมมาจากคำว่า "พรหมจริยะ" ซึ่งในพระพุทธศาสนาหมายถึง มรรค คือ วิธีการ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม (2520: 4). จริยธรรม มีความหมายกว้าง อาจรวมถึง ศีลธรรม ศาสนา กฎหมาย และค่านิยมแต่ละหมู่ในแง่ของพฤติกรรมศาสตร์ จริยธรรมหมายถึง ลักษณะทางจิตใจและสภาพแวดล้อม ซึ่งทำให้บุคคลทำดีละเว้นความชั่ว จริยธรรมหมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่างๆ มี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่สังคมต้องการเป็นพฤติกรรมที่สังคมให้นิยามชมชอบและสนับสนุน ทำให้เกิดความพอใจ เป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมและลักษณะที่สังคมไม่ต้องการ เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษและพยายามกำจัด ถือเป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องไม่สมควร

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม (2520: 4-12) ได้ศึกษาถึงจริยธรรมซึ่งมีความหมายที่กว้างขวาง หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่างๆ ด้วยลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม จะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภทคือ เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มืออยู่ของสมาชิกในสังคมนั้น คือ เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยามชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่า การกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่งคือลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มืออยู่ในสมาชิกในสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายามกำจัดและผู้กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้นผู้มีจริยธรรมสูง คือผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมากและประเภทหลังน้อย ซึ่งลักษณะต่างๆ ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมนั้น แบ่งออกได้หลายประเภท เช่น ความรู้ ทักษะ การใช้เหตุผล และพฤติกรรมต่าง ๆ

ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ในสังคมของตนนั้น คือว่าการกระทำชนิดใดดีควรกระทำ และการกระทำชนิดใดที่ไม่ดีที่ควรเว้น ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม มากน้อยเพียงใด ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรม หรือ ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมนี้ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม 2520: 4-6)

ทัศนคติเชิงจริยธรรม คือ ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่าง ๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด ทัศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคล

ส่วนมากจะ สอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น แต่บุคคลบางคนในสถานการณ์ปกติ อาจมีทัศนคติแตกต่างไปจาก ค่านิยมของสังคมก็ได้ ทัศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้น มีความหมายกว้างกว่าความรู้เชิง จริยธรรมของบุคคล เพราะทัศนคตินี้รวมความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ เข้าด้วยกัน ฉะนั้นทัศนคติเชิงจริยธรรม จึงเป็น คุณสมบัติที่สำคัญจะใช้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้อย่างแม่นยำกว่าการใช้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว และนอกจากนี้ ทัศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลในเวลาหนึ่ง ยังอาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้ เนื่องด้วยสาเหตุหลายประการ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินิก 2520: 4-6)

เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคลการศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกันอาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้ และมีบุคคลที่มีการกระทำเหมือนกันอาจมีเหตุผล เบื้องหลังการกระทำนั้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก 2520: 4-6)

พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ หรือดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ ผิดฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ หรือค่านิยมในสังคมนั้น ๆ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบและสนับสนุนมีหลายประเภท เช่น การให้ทาน การเสียสละเพื่อส่วนรวม และการช่วยเหลือ ผู้ตกทุกข์ได้ยาก นอกจากนี้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอีกประเภทหนึ่ง คือพฤติกรรมในสถานการณ์ที่เข้าขยวนใจหรือในสภาพที่ยั่วย ให้บุคคลกระทำผิดกฎเกณฑ์ เพื่อประโยชน์ส่วนตน บางประการ พฤติกรรมเชิง จริยธรรมในสถานการณ์ยั่วย เช่น การโกงสิ่งของ เงิน ทอง คะแนน ลักขโมย และกล่าวเท็จ เป็นต้น อาจรวมเรียกว่า “พฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์” ซึ่งผู้มี จริยธรรมสูงย่อมงดเว้นการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์นี้ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่นๆ ของ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก 2520: 4-6) จริยธรรม ทั้งนี้เพราะการกระทำในสิ่งที่ดี หรือ ไม่ดี ของบุคคลนั้นส่งผลโดยตรงต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคม การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำลักษณะต่างๆ ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการนำ จริยธรรมมาใช้เป็นข้ออ้างอิงหาตัวก่อเกิด จริยธรรมของสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้าน

ขั้นตอนการเกิดจริยธรรม

วิทย์ วิศทเวทย์ (2530: 14) ได้เสนอแนวคิดขั้นตอนการเกิดของจริยธรรม โดยจำแนกออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นรักตนเอง** เป็นขั้นที่มนุษย์ไม่ว่าจะกระทำอะไรลงไป แม้ว่าจะเป็นกรกระทำที่ดีหรือไม่ดี ก็ยังเป็นการกระทำเพื่อรักตนเอง เห็นแก่ตนเองเป็นใหญ่

2. **ขั้นรักผู้อื่น** เป็นขั้นที่มนุษย์เริ่มที่จะนำเอาความรู้สึกของคนอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องกับกรตัดสินใจ

ตัดสินใจ ในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของตน แต่ก็ยังไม่ทิ้งการกระทำ เพื่อรักตนเอง ยังคงทำควบคู่กันกับความรักผู้อื่น

3. **ขั้นใช้เหตุผลสากล** เป็นขั้นที่มนุษย์จะคำนึงถึงเหตุผลสากล เป็นจริยธรรมที่ออกมาจากภายใน เหมือนกับประเพณีบนพื้นฐานของ ธรรม ฉันทะ อยู่ในขั้นที่มนุษย์กระทำบางสิ่งบางอย่าง ไม่ใช่เพราะรักตนเอง และรักผู้อื่น แต่เพราะเหตุผลสากลเป็นธรรมของมนุษย์ คือ จริยธรรมขั้นสูงกว่าขั้นที่หนึ่งและขั้นที่สอง

สรุป จริยธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์เพราะเป็น เรื่องที่

เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งอาจจะกระทำไปในสิ่งที่ดีงาม หรือไม่ถูกต้องก็ได้ พฤติกรรมที่มี จริยธรรมเป็นลักษณะของการกระทำที่เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นเพราะเป็นการกระทำที่ไม่ขัดต่อสภาพความเป็นอยู่ ความต้องการและความรู้สึกนึกคิดของบุคคลโดยทั่วไป ส่วนการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ย่อมทำให้เกิดความเดือดร้อนทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นๆ เพราะเป็นสิ่งที่สังคมไม่ต้องการ ไม่ยอมรับ และเนื่องจากบุคคลในสังคมประกอบด้วยบุคคลหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มย่อมมีความแตกต่างกันไปตามฐานะ หากเป็นกลุ่มคนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคนอื่นจะต้องทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น จำเป็นต้องมีหลักจริยธรรมในการควบคุม ทั้งนี้เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสังคม นับว่าจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญที่ ควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้กระทำในสิ่งที่ดีงาม เป็นไปอย่างถูกต้อง ไม่เบียดเบียนทั้งตัวเองและ ผู้อื่นจะเห็นว่าปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน เช่นการเอารัดเอาเปรียบ การทุจริตฉ้อฉล การใช้เล่ห์กลทุจริตต่อหน้าที่ การทำร้ายร่างกายก่อเหตุทะเลาะ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ล้วนเกิดจากพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่มีพื้นฐานทางจริยธรรมที่ดีหรือมีความสำนึกทางจริยธรรม และการกระทำในสิ่งที่ดีงามที่สังคมยอมรับ

จากความสำคัญของจริยธรรมที่กล่าวออกมา ผู้วิจัยเห็นว่าพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกมา เป็นสิ่งที่สามารถหล่อหลอมและกล่อมเกลาได้ จากหลายๆ ส่วนประกอบกันนับตั้งแต่ครอบครัว สภาพแวดล้อมทางสังคม ศาสนา การศึกษา จึงได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา เรื่องวิชาการที่จะค้นหาตัวก่อเกิดจริยธรรมของสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้าน

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม เป็นทฤษฎีที่เพียเจต์ (Piaget 1967 อ้างใน นภาจริ นำเบญจพล และ อมรรัตน์ จันทรเพ็ญสว่าง 2537: 7-19) นักจิตวิทยาชาวสวิส ได้ศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ และเป็นต้นคิดของพัฒนาการทางจริยธรรม ซึ่งเน้นความสำคัญทางสติปัญญา โดยมีความเชื่อพื้นฐานที่ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญา เพียเจต์กล่าวว่า เด็กที่มีอายุ 4-5 ปี จะมีแนวโน้มในการตัดสินใจกระทำผิดด้วยการทำของเสีย แต่เมื่อโตขึ้นจะมีความคิดที่เป็นอิสระ เกิดความสัมพันธ์กับกิจกรรมและการรับรู้มากขึ้น เด็กที่มีอายุ 5-8 ปี จะรู้สึกผิดเมื่อมีอุบัติเหตุหรือทำของเสีย เด็กอายุ 5-12 ปี จะมีการใช้เหตุผลเข้าจริยธรรม ในช่วง 5-7 ปี เด็กจะยึดความเป็นจริงที่มองเห็นได้ชัดเจน ตัดสินความผิดจากความเสียหาย เมื่อของเสียจะถูกลงโทษไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่เมื่อเด็กอายุ 7 ปีขึ้นไป จะยึดในเรื่องของความร่วมมือ ความเสมอหน้า รู้ว่ากฎเกณฑ์เกิดจากมนุษย์ มีการเปลี่ยนแปลงได้ การพิจารณาความผิดควรดูจากเจตนามากกว่าความเสียหายและเห็นว่าการลงโทษก็เพื่อไม่ให้เด็กกระทำผิดอีก

เพียเจต์ (Piaget 1967 อ้างใน นภาจริ นำเบญจพล และ อมรรัตน์ จันทรเพ็ญสว่าง 2537: 7-19) ได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ ออกเป็น 3 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนจริยธรรม (Pre-moral stage) อยู่ในช่วงตั้งแต่แรกเกิด ถึง 2 ปี เด็กจะถือตนเองเป็นศูนย์กลาง (ego centric) ไม่สนใจความรู้สึกของผู้อื่น

ขั้นที่ 2 ขั้นยึดคำสั่ง (Heteronomous stage) อยู่ในช่วงอายุ 2-8 ปี เด็กจะยึดคำสั่งของผู้ใหญ่เป็นหลัก ขอมปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่ โดยไม่รู้ว่าทำไมหรือประโยชน์อย่างไร แต่ทำไปเพื่อการหลบหลีกไม่ให้ถูกลงโทษ

ขั้นที่ 3 ขั้นยึดหลักแห่งตน (Autonomous stage) อยู่ในช่วงอายุ 8 ปีขึ้นไป เด็กจะคลายความเกรงกลัวอำนาจจากภายนอก และค่อยๆ เกิดขึ้นในจิตใจของตนเอง เริ่มรู้จักเหตุผล เข้าใจถึงความยุติธรรม ขอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมและปฏิบัติตาม เนื่องจากเห็นว่าจะทำให้สงบเรียบร้อย

จากหลักทฤษฎี พัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ ดังกล่าวข้างต้นเชื่อว่าการก่อเกิดจริยธรรมของบุคคลนั้นเริ่มพัฒนาจากขั้นที่ 3 ที่ทำให้บุคคลเริ่มมีเหตุผล แสวงหาความเป็นธรรม และยอมรับหลักเกณฑ์ของสังคม มองสิ่งที่อยู่ห่างตัวออกไปและยังมองเห็นความเป็นส่วนรวม

ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ (2542 : 6) ได้อธิบายถึง ลักษณะการเกิดพัฒนาการทางจริยธรรม เกิดได้ 3 ลักษณะคือ

1. ตามพ่อแม่และครู

2. ถ่ายทอดทางจิตใต้สำนึกเมื่อปลาย 5 ขวบ (ตัวอย่างเด็กชายอายุ 3-5 ขวบ มักจะกลัว พ่อ

วิธีแก้ปัญหาคือ เป็นพวกพ่อดีกว่า ปวดกั๊กกว่า วิธีเป็นพวกพ่อคือ ถอดแบบทุกอย่างผ่านจิตใต้สำนึก ด้วยวิธีนี้เด็กชายไม่เพียงได้บุคลิกและความเป็นเพศชายจากพ่อ แต่ยังได้จริยธรรมของคุณพ่อ มาด้วย เด็กหญิงก็ถอดแบบจากคุณแม่ด้วยกลไกเดียวกัน)

3. เรียนเรื่องจริยธรรมจากสังคม (เมื่อเป็นเด็กไม่กล้าทำผิดเพราะกลัวถูกลงโทษ โทมาหน้อย ทำความดีเพราะได้รางวัล พอ 10 ขวบ เริ่มทำความดีเพราะคนอื่นเขาก็ทำเหมือนกัน พอวัยรุ่นทำความดีเพราะมันคือความดี ไม่ต้องหาเหตุผลอะไรอีกแล้ว)

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2520: 4-12) ได้ทำงานวิจัยเรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทย เป็นการวิจัยที่ศึกษาบ่อเกิดและพัฒนาการทางจริยธรรมของเยาวชนไทย ประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะทางสังคม และวิธีการถูกอบรมเลี้ยงดูและศึกษาสาเหตุของผลงานพฤติกรรมซึ่งแสดงความซื่อสัตย์ ใช้วิธีการศึกษาภาคสนามโดยสร้างเครื่องมือวัดลักษณะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต พร้อมกับได้สอบถามภูมิหลังต่าง ๆ ของผู้ตอบและวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบรัก แบบควบคุม แบบใช้เหตุผล และแบบใช้การลงโทษทางกายหรือจิต ซึ่งรวมแล้วเป็นการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แล้วนำคะแนนต่าง ๆ จากแบบสอบถามเหล่านี้มาวิเคราะห์ความแปรปรวน และหาความสัมพันธ์กันในลักษณะต่าง ๆ ส่วนการศึกษาสาเหตุและผลของพฤติกรรมความซื่อสัตย์ในสถานการณ์ยั่วยุนี้ใช้วิธีการศึกษาในสภาพการทดลองในหลังปฏิบัติการ ซึ่งผลจากการวิจัยทั้งภาคสนามและการทดลองสรุปผลที่มีลักษณะเด่น พบว่า การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว มีส่วนเกี่ยวข้องกับจริยธรรมของบุคคลเป็นอย่างมากและมีอิทธิพลลงทนไปถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น และในการวิจัยเชิงทดลอง ได้พบว่า ลักษณะต่างๆ ของสถานการณ์ เช่น การแจกรางวัล และการมีหรือไม่มีต้นแบบที่กระทำความดีนั้น มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมวัยรุ่นมากกว่าลักษณะทางจริยธรรมในตัวของเขาเองอย่างมาก

ผู้วิจัยเห็นว่าจริยธรรมตามทฤษฎีของ เพียเจท์ และ ดวงเดือน พันธุมนาวินและคณะ ดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึง การเกิดจริยธรรมของมนุษย์อย่างเป็นขั้นตอน เริ่มตั้งแต่จากความมีเหตุผล ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่นหรือยอมรับตามหลักเกณฑ์ของสังคม ตามความคิดเห็นของส่วนรวม

การยอมรับในส่วนรบนับได้ว่าเป็นผู้ที่ได้รับการหล่อหลอมและพัฒนาแล้ว สมาชิกผู้ให้บริการกองทุนหมู่บ้านที่มี จริยธรรม จึงเป็นผู้ที่มีเหตุผลยอมรับตามหลักเกณฑ์ของสังคม และลักษณะการเกิดพัฒนาการทางจริยธรรมสอดคล้องตามแนวคิดของประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ ซึ่งสามารถอธิบายได้ถึงลักษณะการเกิดของจริยธรรม ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นหลักเกณฑ์ประกอบ เพื่อให้เกิดความกระจำถึงการก่อเกิดจริยธรรมของสมาชิกผู้ให้บริการกองทุนหมู่บ้านในการศึกษาครั้งนี้

8. แนวคิดพื้นฐานของการขัดเกลาทางสังคม

สภาพแวดล้อมในสังคมปัจจุบันที่มีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ประสพการณ์ที่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมจากครอบครัวไม่เพียงพอที่จะเตรียมเด็กไปสู่โลกของผู้ใหญ่ โรงเรียนจึงมีบทบาทอย่างมากในฐานะที่เป็นตัวแทนของสถาบันการศึกษา ในการสร้างสมาชิกใหม่ให้แก่สังคมในครอบครองที่สังคมมุ่งหวัง เพื่อให้สังคมมีความต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ กระบวนการซึ่งเป็นวิถีทางให้โรงเรียนทำหน้าที่ดังกล่าวได้ก็คือ กระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ด้วยเหตุนี้ กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่เกิดขึ้นในโรงเรียนจึงมีความกว้างขวางและมีอิทธิพลอย่างมากต่อนักเรียน

พัทธา สายหู (2517 : 92-99) อธิบายแนวคิดพื้นฐานของการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ไว้ว่า การที่บุคคลเกิดขึ้นมาท่ามกลางสังคม บุคคลมีการเรียนรู้ที่จะรู้จักตนเอง รู้จักคนอื่น ๆ มีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ดังนั้นมนุษย์แต่ละคนในสังคมได้สัมผัสกับกระบวนการขัดเกลาทางสังคมตั้งแต่เริ่มเกิดจนกระทั่งตาย ภายในช่วงชีวิตหนึ่ง ๆ ของมนุษย์ในสังคม รวมไปถึงการที่บุคคลยอมรับทัศนคติ ค่านิยม ทักษะ พฤติกรรม โดยผ่านบริบทต่างๆ เริ่มต้นจากครอบครัวเป็นแห่งแรก ต่อมาคือสังคมที่ตนเป็นสมาชิก การเป็นสมาชิกของสังคมหรือองค์กร จะสมบูรณ์เมื่อผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ซึ่งมีตัวขัดเกลาเป็นตัวส่งผ่านแบบแผนทั้งหลายจนสามารถใช้ระบบสัญลักษณ์ที่องค์กรนั้นกำหนด เป็นความหมายร่วมตามบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง และสั่งสมเอาความชำนาญเหล่านี้ไว้จนสามารถเป็นตัวแทนที่จะส่งผ่านไปสู่มหาชนรุ่นต่อไปได้ มโนทัศน์การขัดเกลาทางสังคมโดยทั่วไปหมายถึงวิถีทางที่บุคคลเรียนรู้ทักษะ ความรู้ ค่านิยม แรงจูงใจ และบทบาทที่เหมาะสมกับตำแหน่งของเขาในกลุ่ม หรือในสังคม นิยามการขัดเกลาทางสังคมในเชิงสังคมวิทยา มักจะเน้นวิถีทางที่บุคคลเรียนรู้เพื่อทำตัวให้สอดคล้องประสานกับสังคม และยังมองต่อไปว่านอกจากกระบวนการดังกล่าวที่จะเปลี่ยนแปลงบุคคลแล้ว ยังเปลี่ยนแปลงสังคมด้วย นอกจากนั้นการขัดเกลาทางสังคมยังทำหน้าที่ในการดำรงรักษากลุ่มทางสังคม โดยการส่งเสริมการคัดแปลงตนเองของบุคคลต่อกลุ่มเหล่านั้น ในแง่นี้การขัดเกลาทางสังคมจึงมีผลดีต่อทั้งบุคคลและสังคม (Sewell) ให้นิยามการขัดเกลาทางสังคมว่าเป็น "กระบวนการที่บุคคลยอมรับทักษะ ความรู้ ทัศนคติ ค่านิยม และแรงจูงใจที่ปรากฏอยู่

ในกลุ่มทั้งหลายที่เขาเป็นหรือจะเป็นสมาชิก" ในทำนองเดียวกัน นิยามทั้งหลายที่เกี่ยวกับการถ่ายทอดวัฒนธรรม (Acculturation) ก็ถือว่า การขัดเกลาทางสังคมไม่เพียงแต่จะทำให้ผู้รับการขัดเกลาสามารถดัดแปลงตนเองได้เท่านั้น แต่ยังเป็นวิถีทางที่วัฒนธรรม และสังคมสามารถสืบทอดตนเองไปยังคนรุ่นต่อไปอีกด้วย ดังนั้นเพื่อที่จะคงไว้ซึ่งความต่อเนื่องในการจัดระเบียบทางสังคม บทบาท พฤติกรรม ค่านิยม และทัศนคติที่เหมาะสม จะต้องได้รับการถ่ายทอด การที่จะซึมซับเนื้อหาต่างๆ ดังกล่าว บุคคลจะต้องเรียนรู้พื้นฐานและเพิ่มพูนความรู้ลึกซึ้งของความเป็นตัวเองและความรู้สึกทางสังคม โดยผ่านการขัดเกลาทางสังคมอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) เป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจจากนักสังคมศาสตร์จากสาขาต่างๆ แต่ก็พิจารณาวิเคราะห์ในมิติและแง่มุมที่แตกต่างกันในสังคมวิทยาเองถึงแม้จะยึดถือความคิดพื้นฐานร่วมกัน แต่นักสังคมวิทยาแต่ละกลุ่มก็จะทำการวิเคราะห์การขัดเกลาทางสังคมในประเด็นที่แตกต่างกันไป การที่บุคคลเกิดขึ้นมาท่ามกลางสังคม มีการเรียนรู้ที่จะรู้จักตนเอง รู้จักคนอื่น ๆ มีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ต่างๆ ได้นั้น มนุษย์แต่ละคนจะได้สัมผัสกับกระบวนการขัดเกลาทางสังคมตั้งแต่เริ่มเกิดจนกระทั่งตาย ตามแนวคิดของพัทยา สายหู (2517 : 92-99) ซึ่งชี้ให้เห็นว่ากระบวนการขัดเกลาทางสังคม มีตัวขัดเกลาเป็นตัวส่งผ่านแบบแผนทั้งหลายจนสามารถใช้ระบบสัญลักษณ์ที่องค์กรนั้นกำหนด เป็นความหมายร่วมตามบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง และสั่งสมเอาความชำนาญชำนาญเหล่านี้ไว้จนสามารถเป็นตัวแทนที่จะส่งผ่านไป สู่สมาชิกรุ่นต่อไปได้ นับได้ว่า กระบวนการขัดเกลาทางสังคมนั้น เป็นส่วนหน้าที่ทำให้คนเป็นคนดีมีคุณภาพได้ ผู้บริหารจึงได้นำมาเป็นกรอบแนวความคิดในเรื่อง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ ความสัมพันธ์กับเพื่อนและกลุ่มคนในสังคม

9. นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2544) ได้นำเสนอนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองว่า เป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุน

หมู่บ้าน และชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถ ในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง

ปรัชญา

1. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
2. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
3. เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน และชุมชน
4. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม
5. กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

วัตถุประสงค์

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสำหรับการลงทุน เพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่ายการบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง
3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจ พอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. กระตุ้นเศรษฐกิจ ในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศในอนาคต
5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

หลักการจัดสรรเงิน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีหลักการในการจัดสรรเงิน ให้แก่กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ดังนี้

1. ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
2. ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุน ที่เน้นความพร้อมของบุคคลทั้งในด้านความรู้ และ

ประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุน

3. ความพร้อมของระบบการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของ
คณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก

4. ความพร้อมของการบริหารจัดการ ที่สอดคล้องและเกื้อกูลกัน ระหว่างกองทุนหมู่บ้าน
หรือ

ชุมชนเมืองกับกองทุนอื่น ๆ ที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินึก (2528 : บทคัดย่อ) งานวิจัยเรื่อง จริยธรรมของเยาวชนไทย เป็นการวิจัยที่ศึกษาบ่อเกิดและพัฒนาการทางวัฒนธรรมของเยาวชนไทย ประเภทต่างๆ ตามลักษณะทางสังคม วิธีการอุปถัมภ์เลี้ยงดู และศึกษาสาเหตุและผลของพฤติกรรม ซึ่งแสดงความซื่อสัตย์ ใช้วิธีการศึกษาภาคสนาม โดยสร้างเครื่องวัดลักษณะการใช้เหตุผลเชิง จริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตพร้อมกับได้สอบถามภูมิหลังต่างๆ ของผู้ตอบและวิธีการอุปถัมภ์เลี้ยงดูแบบรัก แบบควบคุม แบบใช้เหตุผล แบบใช้การลงโทษทางกายหรือจิต ซึ่งรวมแล้วเป็นการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แล้วนำคะแนนต่างๆ จากแบบสอบถามเหล่านี้มาวิเคราะห์ความแปรปรวนและหาความสัมพันธ์กันในลักษณะต่างๆ ส่วนการศึกษาสาเหตุและผลของพฤติกรรมซื่อสัตย์ ในสถานการณ์แบบยั่วยุนี้ใช้วิธีการศึกษาในสภาพของการทดลองในห้องปฏิบัติการ ซึ่งผลจากการวิจัยทั้งภาคสนามและการทดลองสรุปผลที่มีลักษณะเด่นพบว่าการอุปถัมภ์เลี้ยงดูในครอบครัวมีส่วนเกี่ยวข้องกับจริยธรรมของบุคคลเป็นอย่างมาก และมีอิทธิพลคงทนไปถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ในการวิจัยเชิงทดลองพบว่าลักษณะต่างๆ ของสถานการณ์ เช่น การดกรางวัล และการมีหรือไม่มีตัวแบบที่กระทำตามที่ดั้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นมากกว่าลักษณะทางจริยธรรมในตัวของเขาเองเป็นอย่างมาก

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528: บทคัดย่อ) งานวิจัยเรื่องปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวกับอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย เป็นการวิจัยประเภทศึกษาปัญหา และวิเคราะห์ สมมูลานของปัญหานั้นในเชิงที่เป็นภาวะวิสัย (Objective approach) ซึ่งหมายถึงการกำหนดสาเหตุของปัญหาจากทฤษฎีและผลวิจัยต่างๆ ที่ประมวลมาว่าสาเหตุเหล่านี้คืออะไรบ้างที่อาจปรากฏในบิดา มารดา

ไทยแล้วจึงวัดลักษณะเหล่านี้ พร้อมทั้งวัดปริมาณการใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดู 5 ประการ มีลักษณะที่ก่อให้เกิดผลทางคุณธรรมของเด็ก แตกต่างกัน และดวงเดือน พันธมนาวินและ เพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2524: 2) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่นไทย พบว่า การ อบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก แบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ มีทัศนคติที่ดีต่อบิดามารดาและส่งผลต่อสุขภาพจิตดี และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ชาญชัย ชมดิษฐ์ (2528: บทคัดย่อ) งานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติศีลห้าตามคำรายงานของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 6 พบว่าตัวแปรที่สามารถอธิบายการปฏิบัติตามศีลห้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 6 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ความประพฤติต่อเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู ลักษณะของเพื่อน และความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชน

สุจิตรา บุญทัน (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านครอบครัว กับ จริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวที ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดขอนแก่น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 859 คน พบว่า 1) ปัจจัยทางครอบครัวที่สัมพันธ์กับจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวที คือลักษณะครอบครัวและอาชีพผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ส่วนประเภทของครอบครัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 2) ปัจจัยทางด้านครอบครัวทั้ง 3 ด้าน คือ ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู อาชีพของผู้ปกครอง และประเภทของครอบครัว สามารถพยากรณ์จริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีได้ทั้งหมด โดยปัจจัยด้านลักษณะการเลี้ยงดูสามารถพยากรณ์จริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีได้ดีที่สุด

จุฑามณี จาบตะขบ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้คนทำความดีเพื่อสังคม : ศึกษา

เฉพาะกรณี บุคคลที่อาศัยอยู่ในตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษาพบว่าแบบพฤติกรรมของคนดีกระทำความดีเพื่อสังคมในพื้นที่นี้แบ่งออกเป็น 6. การกระทำความดีภายในครอบครัว คือ มีความรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตน ข. การกระทำความดีเพื่อช่วยเหลือบุคคลอื่น ซึ่งสามารถแบ่งเป็น การช่วยเหลือหน่วยงานราชการตามตำแหน่งทางราชการที่ดำรงอยู่ การทำงานช่วยเหลือทั่วไปและงานพัฒนาชุมชนและการพัฒนาวัดเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา ปัจจัยหลักที่ทำให้คนทำความดีเพื่อสังคมมีอยู่ 2 ปัจจัย คือ 1) การเลี้ยงดูในวัยเด็ก ซึ่งทุกกรณีศึกษาจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและการอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็วจากคนในครอบครัว 2) ความเชื่อทางศาสนา ซึ่งจะได้รับการถ่ายทอดมาจากครอบครัว การได้มีโอกาสบวชเรียนในบวรพุทธศาสนาหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอื่นๆ อย่าง

ใกล้ชิด ซึ่งมีผลทำให้เกิดค่านิยม ทศนคติต่อการทำความดี นอกจากนี้ยังพบปัจจัยส่งเสริมให้
กรณีศึกษาทำความดีเพื่อสังคมอีก คือ ลักษณะของครอบครัวที่มีการเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน
อาชีพทางการเกษตร ตำแหน่งทางราชการที่อยู่ในชุมชน ประสบการณ์เรียนรู้จากการศึกษา
ฝึกอบรมทั้งในและนอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ทำให้มีวิสัยทัศน์และโลกทัศน์ในการ
พัฒนาหมู่บ้าน

เรสต์ คอปเปอร์ คอเดอร์ และ แอนเดอร์สัน (Rest, Cooper, Coder, and Anderson 1976:
491-501) ได้ทำการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม เดอะ ดีไฟนิง อิซซุส์ เทสต์กับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 73 คน พบว่า หญิงมีพัฒนาการทาง จริยธรรมสูงกว่าชาย

จากการศึกษาค้นคว้าวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การก่อ
เกิด จริยธรรม มาจากองค์ประกอบหลายด้านนับตั้งแต่วิธีการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ส่งผลต่อ
พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของบุคคลว่าการกระทำชนิดใดคือควรกระทำ และการกระทำชนิดใดที่ไม่
ดีที่ควรดเว้น ลักษณะ และพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากนักเพียงใด การ
ที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบหรือดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือ
ค่านิยมในสังคมนั้นๆ พฤติกรรมเชิง จริยธรรมเป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบและสนับสนุนซึ่งมี
หลายประเภท เช่น การให้ทาน การเสียสละเพื่อส่วนรวม และการช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก การทำดี
ได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ชั่วความเชื่อมั่นและยินดีที่จะปฏิบัติตนหรือเอาแบบอย่างนำมาประพฤติปฏิบัติตน
ให้เป็นผู้มีมารยาทดี ความซื่อสัตย์ ภายใต้การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาดูแลอย่างใกล้ชิด ให้
ความอบอุ่นรักใคร่ มี เหตุผล ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพให้เด็กไปในทิศทางใด
ให้มีคุณภาพหรือพฤติกรรมอย่างไร และมีอิทธิพลลงไปถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (ดวงเดือน พันธุ
นาวัน 2520: 4-12) ครอบครัวจะประกอบด้วย กลุ่มบุคคลที่มีสัมพันธ์ภาพ มีความผูกพันรักใคร่
ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เกรนเดล (Grandall) ครูอาจารย์ มีตรสหาย เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการ
ยอมรับลักษณะและกฎเกณฑ์ทางสังคม เป็นหลักในการเสริมแรงและความสัมพันธ์เชื่อมโยงในการ
เรียนรู้ พระพุทธศาสนาเป็นวัฒนธรรมที่เก่าแก่และปลูกฝังและถ่ายทอดวัฒนธรรมทางจิตใจ ความ
เชื่อในพระรัตนตรัย กฎแห่งกรรม กฎแห่งการเวียนว่ายตายเกิด การปลูกฝังให้เด็กมีจิตใจเมตตา
กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ซื่อสัตย์ กตัญญูกตเวทีกุศลผู้ใหญ่ รู้จักเกรงใจและรู้จักการ
ปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนของศาสนา (งามดา วนิพนธ์ 2534) จนกระทั่งสภาพแวดล้อมทาง
สังคม และการที่บุคคลเกิดขึ้นมาท่ามกลางสังคม มีการเรียนรู้ที่จะรู้จักตนเอง รู้จักคนอื่น ๆ มี
ความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ต่างๆ ได้นั้น มนุษย์แต่ละคนจะได้สัมผัส
กับกระบวนการขัดเกลาทางสังคมตั้งแต่เริ่มเกิดจนกระทั่งตาย ตามแนวคิดของพัทยา สายหู (2517 :
92-99) ซึ่งให้เห็นว่ากระบวนการขัดเกลาทางสังคม มีตัวขัดเกลาเป็นตัวส่งผ่านแบบแผนทั้งหลายจน

สามารถใช้ระบบสัญลักษณ์ที่องค์กรนั้นกำหนด เป็นความหมายร่วมตามบทบาทหน้าที่ของตนได้ อย่างเหมาะสมถูกต้อง และสั่งสมเอาความชำนาญเหล่านี้ไว้จนสามารถเป็นตัวแทนที่จะส่งผ่าน ไปสู่สมาชิกรุ่นต่อไปได้

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและหลักฐานเชิงประจักษ์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมา วิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดตัวแปรและกรอบแนวความคิดในการศึกษาครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจาก หนังสือ งานวิจัย และเอกสารต่างที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษา เน้น วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participation Observation) การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ ให้ กลุ่ม ตัวอย่างเล่าประวัติตนเอง และสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ เสนอข้อเสนอนะ มีรายละเอียดดังนี้

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษา เป็นผู้ให้บริการกองทุน 5 กองทุน ได้แก่

1. กองทุนชุมชนเทพากรร่วมใจ	เขตบางพลัด
2. กองทุนชุมชนพัฒนาซอย 79	เขตบางพลัด
3. กองทุนชุมชนฉัตรชัย - เสริมโชค	เขตหนองแขม
4. กองทุนชุมชนวัดบางขุนนนท์	เขตบางกอกน้อย
5. กองทุนชุมชนหมู่ 6 บางระมาด	เขตตลิ่งชัน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีให้คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้ระบุสมาชิกผู้รู้ที่เป็นลูกหนี้ ชั้นดีกองทุนละ 2 คน

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกผู้ให้บริการกองทุน 5 กองทุน กองทุน ละ 2 คน รวม 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สามารถใช้ระบบสัญลักษณ์ที่องค์กรนั้นกำหนด เป็นความหมายร่วมตามบทบาทหน้าที่ของตนได้ อย่างเหมาะสมถูกต้อง และสั่งสมเอาความชำนาญเหล่านี้ไว้จนสามารถเป็นตัวแทนที่จะส่งผ่าน ไปสู่สมาชิกรุ่นต่อไปได้

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและหลักฐานเชิงประจักษ์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมา วิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดตัวแปรและกรอบแนวความคิดในการศึกษาครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจาก หนังสือ งานวิจัย และเอกสารต่างที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษา เน้น วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participation Observation) การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ ให้ กลุ่ม ตัวอย่างเล่าประวัติตนเอง และสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ เสนอข้อเสนอนะ มีรายละเอียดดังนี้

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษา เป็นผู้ให้บริการกองทุน 5 กองทุน ได้แก่

1. กองทุนชุมชนเทพากรร่วมใจ	เขตบางพลัด
2. กองทุนชุมชนพัฒนาซอย 79	เขตบางพลัด
3. กองทุนชุมชนฉัตรชัย - เสริมโชค	เขตหนองแขม
4. กองทุนชุมชนวัดบางขุนนนท์	เขตบางกอกน้อย
5. กองทุนชุมชนหมู่ 6 บางระมาด	เขตตลิ่งชัน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีให้คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้ระบุสมาชิกผู้รู้ที่เป็นลูกหนี้ ชั้นดีกองทุนละ 2 คน

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกผู้ให้บริการกองทุน 5 กองทุน กองทุน ละ 2 คน รวม 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth interview) โดยทำ ความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้เล่าถึงประวัติชีวิตของตนเอง (Life history) พร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรมในระหว่างการสนทนา

แนวทางการสัมภาษณ์ (Interview Guide)

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ มีแนวคำถามดังนี้

1. ประวัติชีวิต
 - ภูมิหลังของบิดามารดา
 - ชีวิตในวัยเด็ก
 - ชีวิตในวัยเรียน
 - ชีวิตในวัยทำงาน
 - การดำรงชีวิตในปัจจุบัน
2. ความสัมพันธ์และบรรยากาศภายในครอบครัว
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมในศาสนา การพุดคุยกับพระและการปฏิบัติ ตามหลักธรรม
4. ความประทับใจเกี่ยวกับครู
5. สภาพแวดล้อมทางสังคม
 - 5.1 วิถีชีวิตชุมชน
 - 5.2 เศรษฐกิจชุมชน
 - 5.3 การเลือกคบเพื่อน
6. ระเบียบกองทุนและการบริหารจัดการกองทุน
7. พฤติกรรมในการรับข่าวสาร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 1 สร้างความคุ้นเคยกับชุมชน คณะกรรมการกองทุน สมาชิกกองทุน ตลอดจน ประชาชนในชุมชน พุดคุยอย่างไม่เป็นทางการ และทำการจดบันทึก

ขั้นที่ 2 สังเกตแบบไม่เป็นทางการ โดยการเข้าไปเยี่ยมชมเยียนในชุมชน และสังเกตในส่วนที่ เป็นตัวแปรต้น และเก็บข้อมูลด้วยวิธีการจดบันทึกภายนอก

ขั้นที่ 3 พุฒยกับกลุ่มตัวอย่าง ตามแนวการสัมภาษณ์แล้วฉบับที่ข้อมูลภายหลัง

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ระหว่าง เดือนมกราคม 2545 ถึง เดือนมิถุนายน 2546 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่กองทุนหมู่บ้านดำเนินการขึ้นต้น จนกระทั่งให้สมาชิกกองทุนกู้ยืมเงินจากกองทุน และชำระค่าผ่อนส่งเป็นงวดสุดท้าย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยบรรยายถึงลักษณะของตัวแปร บ้าน วัด โรงเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม การบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุน ศึกษาจากระเบียบกองทุน แต่ละกองทุน และพฤติกรรมกรรับข่าวสาร โดยกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระ ที่มีความสัมพันธ์กับการก่อเกิดจริยธรรมของสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนซึ่งเป็นตัวแปรตาม

หลักการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ข้อมูลจากการสังเกตและการสัมภาษณ์แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงบรรยาย (Descriptive) และวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเป็นรายบุคคล (Content Analysis) โดยใช้ทฤษฎีและแนวคิดที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการก่อเกิดจริยธรรม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉินีก 2520) สัมพันธภาพภายในครอบครัวของแกรนเดล (Grandall) การถ่ายทอดวัฒนธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา (งามตา วณินทานนท์ 2536) และแนวคิดพื้นฐานการจัดเกลาทางสังคมของ พัทยา สายหู (2522) เป็นกรอบในการตีความ สร้างข้อสรุปแบบอุปมัย (Inductive) ในการพิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลการศึกษา

ผลการศึกษา เรื่อง “การก่อเกิดจริยธรรม: กรณีศึกษาผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” เป็นการศึกษาสิ่งที่ก่อเกิดจริยธรรมของผู้ใช้บริการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการศึกษาครั้งนี้กำหนดองค์ประกอบของการก่อเกิดจริยธรรม ดังนี้ 1) บ้าน ศึกษาในส่วนของ การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และวิธีการอบรมการเลี้ยงดู 2) วัด ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับวัด และความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรม 3) โรงเรียน ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ 4) สภาพแวดล้อมทางสังคม ศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชน เศรษฐกิจของชุมชน การเลือกคบเพื่อน 5) การบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุน ศึกษาเกี่ยวกับระเบียบของกองทุน 6) พฤติกรรมการรับข่าวสาร ซึ่งเสนอผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยหลักแนวคิดเกี่ยวกับการก่อเกิด จริยธรรม ครอบครัวประกอบด้วยกลุ่มบุคคลที่มีสัมพันธภาพ ครูอาจารย์ มิตรสหาย เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการยอมรับลักษณะและกฎเกณฑ์ทางสังคม พุทธศาสนาถ่ายทอดวัฒนธรรมทางจิตใจ ในลำดับต่อไป

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจำนวน 10 คน ใน 5 ชุมชน ที่เป็นชุมชนนำร่องในการจัดตั้งกองทุนในพื้นที่โซนกรุงธนเหนือ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เป็นรายบุคคล แจกแจงตามกรอบแนวคิด โดยมีรายละเอียดผลการศึกษาเสนอ ดังนี้

1. ข้อมูลชุมชน กล่าวถึงสภาพโดยทั่วไป สถานที่ตั้ง สภาพเศรษฐกิจ สังคม ประเพณี วัฒนธรรม ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิต และ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมของสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์กองทุนเป็นรายบุคคล

2. การวิเคราะห์การก่อเกิดจริยธรรมจากองค์ประกอบที่กำหนดเป็นรายบุคคล

3. สรุปผลการวิเคราะห์การก่อเกิดจริยธรรม

4.1 ข้อมูลชุมชน กล่าวถึงสภาพโดยทั่วไป สถานที่ตั้ง สภาพเศรษฐกิจ สังคม ประเพณี วัฒนธรรม ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิต และ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมของสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์กองทุนเป็นรายบุคคล 5 ชุมชน 10 กรณีศึกษา ดังนี้

1. ชุมชนวัดเทพากร

แผนภาพที่ 2 แสดงป้ายชุมชนวัดเทพากร การเคหะแห่งชาติ

ชุมชนวัดเทพากร เป็นชุมชนเมืองตั้งอยู่ที่ซอย จรัญสนิทวงศ์ 48 แขวงบางพลัด เขต
บางพลัด กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ประมาณ 36 ไร่ สภาพเดิมเป็นพื้นที่สวนผลไม้และเป็น
ที่ธรณีสงฆ์ของ วัดเทพากร ต่อมาเมื่อประชาชนอพยพมาจากภูมิภาคต่าง ๆ และเช่าที่ของ
วัดสร้างบ้านเรือนอยู่อย่างถาวรเป็นชุมชนเมืองที่มีความสะดวกในการคมนาคมทั้งทางบก
และทางน้ำ ประชาชนที่อยู่อาศัยส่วนมากมีการศึกษา มีอาชีพรับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว
รัฐวิสาหกิจ และรับราชการ ฐานะของประชาชนอยู่ในระดับมีกินมีใช้ ก่อนข้างร่ำรวย
ประมาณร้อยละ 70 ก่อนข้างยากจนประมาณร้อยละ 30 ประชาชนมีความสัมพันธ์กันโดย
ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การทำบุญร่วมกันตามเทศกาล การร่วมมือกันพัฒนาชุมชน ให้
ความช่วยเหลือเกื้อกัน เช่น เมื่อมีงานบวช งานแต่ง และงานศพ

นอกจากนี้ประชาชนสามารถรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มเพื่อร่วมมือกันทำอาชีพและกิจกรรม เช่น
กลุ่มทำดอกไม้จันทน์ เพื่อ เพิ่มรายได้ กลุ่ม อสส เพื่อร่วมกันระดมทุนต่าง ๆ ในชุมชน กลุ่มเยาวชน
กลุ่มแม่บ้าน อีกทั้งมีการเสริมสร้างอาชีพ โดยการจัดอบรมการนวดแผนโบราณให้กับประชาชน
ผู้สนใจ ส่วนปัญหาของชุมชนในบางเรื่อง ผู้นำชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาได้ เช่น ปัญหาขยะ น้ำ
เน่าเสีย ยุ้งฉาง สุนัขจรจัด ขโมย ส่วนปัญหาที่ยังคงมีอยู่ เช่น การพนัน การกู้เงินนอกระบบของกลุ่ม
ผู้ที่ยังยากจน

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของชุมชนมุ่งเสริมสร้างระเบียบแก้ไขปัญหาคความยากจน
เสริมสร้างให้เกิดความสามัคคี เพื่อให้เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และ
วัฒนธรรม และที่สำคัญในชุมชนมีวัด ซึ่งเป็นสถานที่ให้ประชาชนได้ทำกิจกรรมทางศาสนา
สถานที่รับเลี้ยงเด็กเล็ก โรงเรียน สนามเด็กเล่น นับได้ว่าเป็นชุมชนที่มีความพร้อมและสมบูรณ์ใน
ระดับหนึ่ง สามารถเป็นชุมชนนำร่องจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านได้สำเร็จในระยะแรกตามนโยบาย ของ
รัฐบาล และสามารถบริหารจัดการได้ประสบผลสำเร็จซึ่งเป็นผลมาจากความมีจริยธรรมของ
สมาชิกกองทุน ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับประวัติชีวิตของผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุน จำนวน 2 คน
คือ 1) นางสาวนศรี วงศ์ยิ้ม อยู่บ้านเลขที่ 183 ซอย 6 ชุมชนวัดเทพากรร่วมใจ แขวงบางพลัด
เขตบางพลัด 2) นางวรรณณา แม้นเลขา มีผลการศึกษาและวิเคราะห์ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1 นางสาวนศรี วงศ์ยิ้ม อยู่บ้านเลขที่ 183 ซอย 6 ชุมชนวัดเทพากรร่วมใจ แขวง
บางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตของ นางสาวนศรี วงศ์ยิ้ม

ภูมิหลังของบิดา มารดา	ชีวิตวัยเด็ก	ชีวิตวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	ชีวิตในปัจจุบัน
บิดามารดาเป็นชาว จังหวัดอุทัยธานี ทั้งบิดามารดา ทำงานในวังสระ ปทุม บิดาเป็น คนงานมรดการเป็น คนครัว มีบุตร 4 คน ชาย 2 หญิง 2 นางสาวนศรีเป็น บุตรคนที่ 2 เมื่อองค์พระ ประมุขของวังสระ ปทุมสิ้นพระชนม์ ได้ย้ายครอบครัว ไปอยู่ที่วังเทเวศน์ ต่อมาย้ายไปสร้าง บ้านที่ซอยวัดเทพา	ช่วยทำงานบ้าน เลี้ยงน้อง แต่ หน้าที่สำคัญคือ การรับใช้ ปรณิบัติคุณปู่ ที่ชราจำทำให้ เป็นที่รักของ คุณปู่ได้รับการ ถ่ายทอด วิชาการนวด แผนโบราณจาก คุณปู่เพียงผู้ เดียว	ได้เรียนหนังสือ จากโรงเรียนวัง พระประมุข (ปัจจุบันคือ โรงเรียนเทเวศ วิทยาลัย) จบ การศึกษาระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในช่วงการเรียนไม่ สะดวกในการ เดินทางเพราะไม่ มีรถประจำทางจึง ต้องเดินจากบ้าน ไปโรงเรียนด้วย จิตสำนึกคิดว่า เป็นการประหยัด ค่าใช้จ่ายของบิดา	เป็นลูกจ้างของ โรงพยาบาล ราชบุรีทำหน้าที่ ล้างเครื่องมือ แพทย์ ได้รับ เงินเดือน 450 บาท มีความขยัน จนเป็นที่รักของ ผู้บังคับบัญชา เมื่อแต่งงานก็ได้ ลาออกไป ประกอบอาชีพ ค้าขายทำให้ ฐานะดีขึ้นได้ส่ง เงินเลี้ยงบิดา มารดาที่ชรา	ได้หย่าร้างกับสามี กลับไปอยู่กับบิดา มารดาที่ซอยวัด เทพากร โดยเป็นผู้รับ เลี้ยงบุตรทั้ง 5 คน และได้แต่งงานกับ สามีคนที่ 2 มีบุตร ด้วยกันอีก 2 คน และได้หย่าร้างกับ สามีคนที่ 2 อีกครั้ง ปัจจุบันอยู่กับบุตร และหลานมีอาชีพทำ ขนมขายและให้นุตร ชายมีกิจวัตร ประจำวันคือการจัด อาหารไปถวายพระที่ วัดเทพากรทุกวัน

กร และได้ถึงแก่ กรรมที่บ้านนี้เมื่อปี 2500				และทำหน้าที่เป็นแม่ งานให้กับวัดเป็น ประจำ
--	--	--	--	--

ตารางที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรม

บ้าน	วัด	โรงเรียน	สภาพแวดล้อม สังคม	ระเบียบ กองทุน	การเลือกรับ ข่าวสาร
พ่อแม่ลูกมี ความสัมพันธ์ กันรับประทาน อาหารร่วมกัน ทุกมื้อ มีโอกาส พูดคุยกันเป็น ประจำ บิดา มารดาให้ความ รักความอบอุ่น และสอนให้มี ระเบียบวินัย มี ความ รับผิดชอบ	เป็นแม่งาน จัดกิจกรรม ของวัดทุก ครั้ง มีความ เชื่อและ ศรัทธาว่า จะต้อง สะสมบุญ ของตนเอง ไว้กินชาติ หน้า หมายถึง การทำบุญ ตักบาตร สร้างกุศลไว้ ชาติหน้าจะ ได้สบาย	ได้แบบอย่าง ความเป็น ระเบียบจาก คุณครูผู้สอนซึ่ง เป็นขุนนางเก่า	ชุมชนมีความ พร้อม มีวัด โรงเรียน สถานที่ พักผ่อน ประชาชนมี สุขภาพแข็งแรง สุขภาพจิตดี นาง สงวนศรี มี ความสัมพันธ์ที่ดี กับบุคคลทุกคน ในชุมชน	ระเบียบของ กองทุนได้ กำหนดขึ้นโดย ความเห็นชอบ ของประชาชน วัตถุประสงค์ ของชุมชน สอดคล้องกับ วิถีชีวิตชุมชน เป็นที่พึงพอใจ ของประชาชน	ชอบรับ ข่าวสารทุก สาขา ทั้งจาก หนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ ดู โทรทัศน์ โดยเฉพาะ เรื่องเกี่ยวกับ การเมืองและ ไม่ชอบอย่าง มากคือข่าว การฆ่ากัน

กรณีศึกษาที่ 2 นางวรรณ แม่นเลขา อยู่บ้านเลขที่ 497 ซอย 13 ชุมชนวัดเทพากรร่วม
ใจ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4 สรุปข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตของ นางวรรณ แม่นเลขา

ภูมิหลังของบิดามารดา	ชีวิตวัยเด็ก	ชีวิตวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	ชีวิตในปัจจุบัน
บิดามารดาเป็นชาวจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ประกอบ อาชีพขายผลไม้มีบุตร 5 คน นางวรรณเป็นคนี่ 2 มีความปรารถนาที่จะให้ บุตรทุกคนได้ศึกษาเล่า เรียนที่ดีจึงได้ขายบ้านและ ย้ายครอบครัวที่กรุงเทพที่ ซอยจรัญสนิทวงศ์ 35 ประกอบอาชีพขายอาหาร สด เช่น หมู เนื้อ ไก่ ปลา และผักสด ภายในบ้านซึ่ง เป็นอาคารพาณิชย์ มี รายได้พอที่จะส่งให้บุตรทุก คนมีการศึกษาที่ดี ตามา มารดาประสบอุบัติเหตุ เสียชีวิต ขณะที่เรียนอยู่ ระดับ ปวช. ปีที่ 2 จึงต้อง รับภาระร่วมกับพี่และบิดา	วัยเด็กช่วยบิดา มารดาเลี้ยงน้อง ช่วยทำงานบ้าน การไปและกลับ จากโรงเรียน จะต้องพร้อมกัน ทำให้พี่น้องมี ความผูกพันกัน มาก	ระเบียบ มัธยมศึกษาที่ จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ และต่อในระดับ ปวช. พาณิชยการ ธนบุรี ก่อนไป โรงเรียนจะต้อง ช่วยมารดาจัดของ ขายให้เรียนร้อย ก่อน เฉพาะ วันหยุดจะไปช่วย มารดาซื้อของที่ ตลาดในช่วงนี้ค่า ครองชีพใน ครอบครัวสูงจึง ต้องประหยัด รายจ่าย จะไม่ใช่ จ่ายในสิ่งที่ไม่	ทำงานหน้าที่ พนักงานขาย เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ เซ็นทรัลเป็น ระยะเวลา 6 ปี มี รายได้แบ่งให้บิดา และน้องต่อมาได้ แต่งงานและย้าย เข้าไปอยู่ในบ้าน ของสามี จนกระทั่งมีบุตร คนแรกจึงได้ ลาออกจากงาน มาทำหน้าที่เลี้ยง บุตรและรับใช้ ปรณินิบัติแม่บุญ ธรรมของสามี และเป็นที่รักของ แม่บุญธรรมมาก	ปัจจุบันประกอบ อาชีพขายอาหารสั่ง มีรายได้พอจนเจอ ครอบครัวสำหรับ สามีได้ย้ายไปทำงาน ที่ต่างจังหวัดจะ กลับมาเยี่ยม ครอบครัวประมาณ สองถึงสามเดือนต่อ ครั้ง รายได้จาก ประกอบอาชีพทั้ง สองคนพอที่จะส่ง เสียให้บุตรสามคน เรียนหนังสือ แต่ จะต้องใช้จ่ายอย่าง ประหยัด

ทำหน้าที่แทนตนเอง และน้อง ๆ จบการศึกษา ในระดับหนึ่ง		จำเป็น	ก่อนเสียชีวิตได้ทำ พินัยกรรมยกบ้าน ที่อยู่อาศัยให้ จนกระทั่งบัดนี้	
---	--	--------	---	--

ตารางที่ 4 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรม

บ้าน	วัด	โรงเรียน	สภาพแวดล้อม สังคม	ระเบียบ กองทุน	การเลือกรับ ข่าวสาร
พี่น้องมี ความสัมพันธ์ กันมาก วัยเด็ก ไปและกลับ จากโรงเรียน พร้อมกันทุกวัน รับประทาน อาหารร่วมกัน เล่นด้วยกัน บิดามารดา อบรมสั่งสอน ให้ช่วยเหลือ ตัวเอง และ รับภาระงาน แทนบิดา มารดา บิดา มารดาเป็น แบบอย่างของ ความขยัน ขันแข็งและ ความซื่อสัตย์ สุจริต	ได้เข้าร่วมทำ กิจกรรมในวัน สำคัญทาง ศาสนาตั้งแต่ ในโรงเรียน จนกระทั่ง ปัจจุบัน เมื่อ ย้ายเข้ามาอยู่ ในบ้านของ สามีก็ได้รับ การอุปการะ จากวัดในบาง เรื่อง เช่น ทำงานศพ ให้แก่แม่บุญ ธรรมของสามี และได้ให้ ความ ช่วยเหลือ กิจกรรมของ วันเป็นการ ตอบแทนทุก	ไม่มีโอกาส ใกล้ชิดกับครู อาจารย์มากนัก เมื่อเลิกจาก เรียนก็ต้องรีบ กลับไปช่วยบิดา มารดา	ชุมชนมีความพร้อม ทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม สุขภาพ กาย สุขภาพจิต ของ ประชาชนดี นาง วรรณได้ใกล้ชิดกับ ผู้สูงอายุภายใน ชุมชนทำให้ได้รับ ความเมตตาจาก ผู้สูงอายุเสมอ	ระเบียบ กองทุน กำหนดขึ้น โดยจากความ เห็นชอบของ ประชาชนมี วัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ วิถีชีวิตของ ชุมชน เป็นที่ พึงพอใจของ ประชาชน	ได้รับข่าวสาร จากเพื่อนบ้าน และจากโทรทัศน์ ส่วนมากจะดู รายการบันเทิง พร้อม กับบุตร

	ครึ่ง				
--	-------	--	--	--	--

2. ชุมชนพัฒนาซอย 79

แผนภาพที่ 3 แสดงป้ายและทางเข้าชุมชนพัฒนาซอย 79

ชุมชนพัฒนา ซอย 79 ตั้งอยู่ที่ ซอย จรัญสนิทวงศ์ 79 หลังโรงเรียนวัดบางพลัด แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนเมืองขนาดเล็ก มีบ้านเรือนของประชาชน 101 หลังคาเรือน 144 ครอบครัว มีจำนวนประชากรทั้งหมด 599 คน

สภาพเดิมของชุมชนเป็นพื้นที่สวนผลไม้ และเป็นที่ของเอกชน ต่อมาประชาชนอพยพมาจากภูมิภาคต่าง ๆ เข้ามาแบ่งซื้อที่บ้าง เช่าที่บ้าง ปลูกสร้างบ้านอยู่อาศัย เกิดสภาพความแออัดมากขึ้น จึงได้รวมตัวจัดตั้งเป็นชุมชนขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2521 ปี พ.ศ. 2529 เกิดอัคคีภัยครั้งใหญ่ทำให้บ้านเรือนเสียหายเกือบหมด ประชาชนจึงได้จัดระเบียบชุมชนขึ้นใหม่ โดยได้แบ่งพื้นที่สร้างบ้านให้เป็นระเบียบขึ้น เศรษฐกิจชุมชน ภายในชุมชนไม่มีทรัพยากรธรรมชาติ ประชาชนมีอาชีพรับจ้าง

ค้าขาย รัฐวิสาหกิจ และรับราชการ ตามลำดับ รายได้ของประชาชนโดยเฉลี่ยรายได้ขั้นต่ำสุดครอบครัวละ 50,000 บาท ต่อปีขึ้นไป ส่วนมากประชาชนประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ไม่แน่นอน ประชาชนมีฐานะพอมีพอกิน ค่อนข้างยากจน สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม ลักษณะผสมผสานกันระหว่างเจ้าของถิ่นเดิมกับผู้มาอยู่ใหม่ เป็นชุมชนเปิดมีผู้มาเช่าบ้านอยู่อาศัยชั่วคราว แต่ชุมชนสามารถรวมตัวกันได้ในโอกาสที่ต้องการความร่วมมือกันทำความสะดวก ลอกท่อ การจัดงานวันปีใหม่ วันสงกรานต์ ตลอดจนกิจกรรมการเสริมสร้างสุขภาพของประชาชนจะมีการรวมกลุ่มกันออกกำลังกายทุกวัน นับได้ว่าประชาชนมีคุณภาพ มีความสามัคคี มีจิตสำนึกร่วมกัน จึงได้รับการคัดเลือกให้เป็นชุมชนนาร่องจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และสามารถบริหารจัดการได้ประสบผลสำเร็จ ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สืบเนื่องจากพฤติกรรมดี มีจริยธรรมของสมาชิกผู้ใช้บริการ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของ สมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนชุมชนพัฒนา ซอย 79 ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการกองทุนให้เป็นลูกหนี้ชั้นดี 2 คน ประกอบด้วย 1) นางพรณิภา อุ่นแจ่ม 2) นางเรณู น้าผล มีผลการศึกษาและวิเคราะห์ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 3 นางพรณิภา อุ่นแจ่ม อยู่บ้านเลขที่ 463/57 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 79 ชุมชน
พัฒนาซอย 79 เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เป็นสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านชุมชน
พัฒนาซอย 79

ตารางที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของ นางพรณิภา อุ่นแจ่ม

ภูมิหลังของบิดา มารดา	ชีวิตวัยเด็ก	ชีวิตวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	ชีวิตในปัจจุบัน
บิดามารดาเป็นชาวนนทบุรี มีอาชีพหลักคือทำสวนทุเรียน และมีอาชีพปลูกผักเลี้ยงเป็ดเป็นอาชีพเสริมเมื่อมีความเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติทำให้น้ำท่วมสวนทุเรียนจนสวนล่มจึงเปลี่ยนอาชีพไปขายหนังสือที่ซุ้มหน้าสนามหลวง ต่อมาบิดาถึงแก่กรรม มารดาทำหน้าที่แทนได้ห้าปีได้เปรียบไปรับเย็บเสื้อผ้าที่ตลาดโบ๊เบ๊และได้ย้ายบ้านออกมาจากสวนบางกวยมาอยู่ที่ซอยจรัญ 79	ค่อนข้างสบายไม่ต้องรับภาระใด ๆ แต่จะได้รับการอบรมจากบิดาด้วยวิธีการที่แบบง่าย เมื่อเข้าไปทำงานในสวนจะช่วยให้ได้ช่วย และสอนให้ทำงานเล็กไปก่อน จนกระทั่งโตพอที่จะไปโรงเรียนจึงได้หยุด	ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนวัดสวนพริกแล้วไปเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนบวรมงคล จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วไปต่อที่โรงเรียนพนิชการดุสิตจนจบการศึกษาระดับปวช. ในช่วงการเรียนระดับมัธยมเป็นระยะที่ติดเพื่อนมาก ทำให้การเรียนตก แต่ได้รับการเอาใจใส่ดูแล ต่อมาปี พ.ศ. 2540 ได้ศึกษา	ทำงานครั้งแรกในบริษัทอุตสาหกรรมนมไทย ได้รับเงินเดือนหกพันบาท ให้มารดาทั้งหมดต่อมาย้ายไปทำงานบริษัทผลิตเตี๊ยมไฟเบอร์ได้เงินเดือนเก้าพันบาทจนกระทั่งลาออกเมื่อจบการศึกษาระดับปริญญาตรีได้เข้าทำงานกองทุนหมู่บ้านอีก 10 เดือนจนจบโครงการ มีความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหนึ่งล้านบาทของรัฐบาล	ช่วยมารดาทำงานภายในบ้านซึ่งมีอาชีพรับเลี้ยงเด็ก รับตัดเย็บเสื้อผ้า และมีรายได้พอที่จะดำรงชีพได้

จนถึงปัจจุบันนี้		ปริญญาตรีจาก สถาบัน ราชภัฏสวนดุสิต	เพื่อเป็นการพัฒนา เศรษฐกิจและ บ้านเมือง	
------------------	--	--	---	--

ตารางที่ 6 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรม

บ้าน	วัด	โรงเรียน	สภาพแวดล้อม สังคม	ระเบียบกองทุน	การเลือกรับ ข่าวสาร
ในวัยเด็ก ครอบครัวมีความอบอุ่น พ่อแม่ลูกมี โอกาสได้รับ ประทาน อาหารร่วมกัน ทุกวัน ช่วยกัน ทำงานบ้าน และงานใน สวนผลไม้ บิดา มารดาฝึกให้ รู้จักหาเงินด้วย ตนเองด้วยการ เก็บผักใน สวนไปขายที่ ตลาดรวบรวม เงินได้มาก พอประมาณ เป็นแบบอย่าง ที่ดีในความ ขยันขันแข็ง มี	วัยเด็กไป ทำบุญ และ เยี่ยมญาติที่ บวชเป็นพระ เป็นประจำ ปัจจุบันไป ทำบุญกระตูก บรรพบุรุษ ตามวัน เทศกาล ประจำปี ทำบุญตัก บาตร วัดอยู่ ใกล้บ้าน ช่วย กิจการของวัด เป็นประจำใน วันสำคัญทาง ศาสนา มี ความเข้าใจ ในหลักธรรม บ้าง	มีความ ประทับใจ และมีความ ผูกพันกับครู ประนอมที่ สอนอยู่ใน ระดับมัธยม ปัจจุบันยังคง ไปเคารพเป็น ประจำและ บ่อยครั้ง	เป็นชุมชนที่มีทั้งคน ที่เป็นเจ้าของพื้นที่ และผู้ที่ย้ายมาใหม่ สังคมภายในชุมชน มีป่อนการพนัน มี กลุ่มนายทุน แต่ยังมี วัฒนธรรมที่ดีมี ความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล กันตามวิถีชีวิตแบบ ชนบทมีความเคารพ นับถือผู้อาวุโส	กำหนดโดยความ เห็นชอบของ ประชาชนมี วัตถุประสงค์ที่ สอดคล้องกับวิถี ของชุมชนเพื่อให้ เกิดการสร้างงาน ใหม่ลดค่าใช้จ่าย ซึ่งมีความ สอดคล้องกับวิถี ชีวิตของชุมชน	ชอบฟังวิทยุ รับ ฟังทุกข่าวสาร ชอบอ่านข่าว ชุมชนทางสังคม

ความเชื่ออาวรี ไม่เบียดเบียน ผู้อื่น					
--	--	--	--	--	--

กรณีศึกษาที่ 4 นางเรณู น้าผล อยู่บ้านเลขที่ 463/127 ซอย 79 ชุมชนพัฒนาซอย 79
เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 7 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของ นางเรณู น้าผล

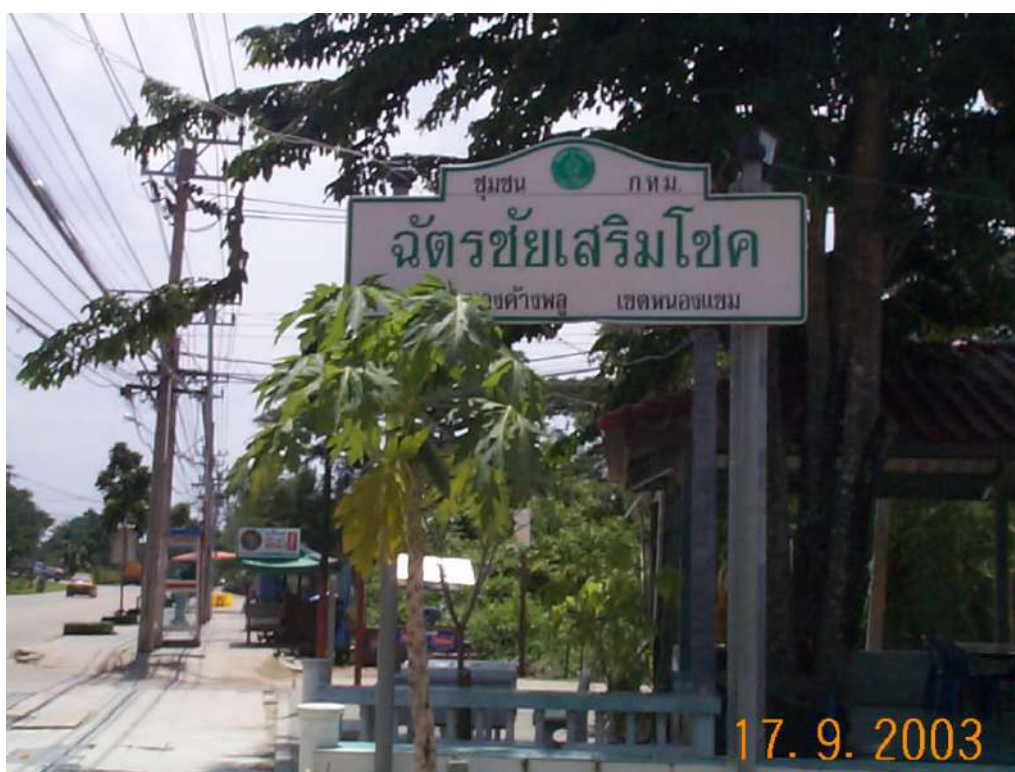
ภูมิหลังของบิดา มารดา	ชีวิตวัยเด็ก	ชีวิตวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	ชีวิตในปัจจุบัน
บิดามารดาเป็นชาว จังหวัดสุพรรณบุรี มี อาชีพค้าขาย มีกิจการ เป็นเจ้าของเรือลากจูง เจ้าของยุงข้าว และ เจ้าของโรงสีข้าว ฐานะ อยู่ในระดับเศรษฐี มี บุตรห้าคน บิดา เสียชีวิตในขณะที่ยัง เรณูกำลังศึกษา มารดาจึงเลิกกิจการ ธุรกิจ ทุกประเภท และ ย้ายไปอยู่กับนางเรณูที่ กรุงเทพ ซึ่งขณะนั้น กำลังศึกษาอยู่และได้ ถึงแก่กรรมที่กรุงเทพฯ	เป็นบุตรคนเดียว ของบิดามารดาจึง เป็นที่รักของ สมาชิกใน ครอบครัว มีความ สะดวกสบาย ไม่ ต้องรับผิดชอบ หรือภาระงานใด ๆ มีหน้าที่เรียน หนังสืออย่างเดียว มีเพื่อนเล่นใน ระหว่างพี่น้องซึ่ง เป็นผู้ชายทั้ง 4 คน	จบการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาจาก จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการเรียนอยู่ใน ระดับดี มีความ ประสงค์จะเรียนต่อ ที่จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย แต่ บิดามารดาไม่ ต้องการให้อยู่ที่ กรุงเทพจึงได้ส่งให้ ไปเรียนที่โรงเรียน ฝึกหัดครูที่จังหวัด เพชรบุรี เพื่ออยู่ใกล้ พี่ชาย ช่วงเรียนอยู่ที่ นั้นได้รับการ คัดเลือกให้เป็น ประธานฝ่ายกีฬา	เริ่มเป็นครูสอนใน โรงเรียนเอกชน และได้รับคัดเลือก ให้เป็นหัวหน้า ภาควิชา ภาษาอังกฤษ ทำ อาชีพนี้นาน 12 ปี จึงได้ลาออกไป ทำงานบริษัทการ บินไทย 4 ปี ได้รับ ค่าตอบแทนสูง แต่ คิดว่าไม่ใช่งานที่ ตนชอบจึงได้ลา ออกทำงานเป็น เจ้าหน้าที่ของการ ท่าเรือ มี ภาระหน้าที่ รับผิดชอบงานสูง	เปิดบ้านรับสอน พิเศษวิชา ภาษาอังกฤษ และส่วนหนึ่งเปิด เป็นศูนย์เด็กเล็ก ของชุมชน ทำ หน้าที่บริการและ จัดการ ทำหน้าที่ เป็นเลขานุการ ของกองทุน หมู่บ้าน และได้รับ การคัดเลือกให้ เป็นประธาน กองทุนแทนคน เดิมที่หมดวาระ

		และได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	มาก แต่ถูกกับลักษณะนิสัยของตน ทำงานอยู่ 8 ปี จึงได้ลาออกมาเพื่อปรนนิบัติมารดาที่ชรา	
--	--	--	---	--

ตารางที่ 8 ข้อมูลที่เกี่ยวกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรม

บ้าน	วัด	โรงเรียน	สภาพแวดล้อมสังคม	ระเบียบกองทุน	การเลือกรับข่าวสาร
ครอบครัวมีความสมบูรณ์ บิดามารดาให้ความรัก เข้มงวด ความมีระเบียบวินัย ปรารถนาให้บุตรมีการศึกษาจึงส่งเสริม ผลักดันให้รักการเรียน เพื่อให้บุตรมีหน้าที่การงาน ในทางราชการ	ไม่มี ความสัมพันธ์กับวัด แต่มีความเชื่อ ศรัทธาในหลักธรรมตามแบบอย่าง ของบรรพบุรุษและไปทำบุญที่วัด ใกล้บ้านตามประเพณี	มีความเคารพนับถืออาจารย์ผู้สอน วิชาพลศึกษาที่ช่วยสนับสนุนให้ เป็นประธานนักกีฬาในโรงเรียน	เป็นสมาชิกในชุมชน แต่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมี จิตวิทย์ในการสร้างความสัมพันธ์ทำให้ เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้รับการ คัดเลือกให้เป็นเลขานุการกองทุน และประธานกองทุนตามลำดับ	มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนที่กำหนดขึ้น โดยประชาชนในชุมชน	รับข่าวสารจากทุกด้าน สนใจในเรื่องของ เหตุการณ์บ้านเมือง อีกทั้ง เป็นผู้ที่จะต้องนำข่าวสารต่าง ๆ เผยแพร่แก่ประชาชนด้วย

3. ชุมชนฉัตรชัย-เสริมโชค

แผนภาพที่ 4 แสดงป้ายและทางเข้าชุมชนฉัตรชัยเสริมโชค

ชุมชนฉัตรชัย-เสริมโชคตั้งอยู่ที่ถนนเรียบคลองทวีวัฒนา แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร เดิมเป็นพื้นที่ทำการเกษตรของชาวสวนดอกไม้ มีเนื้อที่ทั้งหมด 117 ไร่ เจ้าของที่ดินได้แบ่งที่ขายเป็นแปลง เมื่อมีประชาชนมาปลูกบ้านอยู่อาศัยมากขึ้นจึงได้จัดตั้งเป็นชุมชนขึ้นเมื่อ พ.ศ.2525 สภาพทั่วไปของชุมชน เป็นชุมชนชายขอบ ประชาชนจะสร้างบ้านเรือนอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ๆ ซึ่งอยู่อาศัยกันแบบหลวม ยังคงเหลือพื้นที่ว่างเปล่าอีกมาก จำนวนประชาชนประมาณ

3,200 คน จำนวน 291 หลังคาเรือน ปลูกสร้างอยู่อย่างไม่เป็นระเบียบ ชุมชนยังอยู่ในระหว่างการพัฒนา เริ่มสร้างสิ่งสาธารณูปโภคต่าง ๆ เศรษฐกิจของชุมชน ในชุมชนไม่มีทรัพยากรธรรมชาติใด ประชาชนที่มาสร้างบ้านเรือนมาจากต่างถิ่น ไม่มีคนพื้นถิ่นเดิม ผู้ที่มาใหม่ต่างเริ่มสร้างฐานะ อาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 90 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ค้าขาย ทำธุรกิจส่วนตัว และรับราชการ ส่วนมากจะมีรายได้ไม่แน่นอน ฐานะของประชาชนพอมีพอกิน ค่อนข้างยากจน สภาพของสังคมและวัฒนธรรม สังคมของชุมชนใช้ชีวิตแบบต่างคนต่างอยู่ ช่วยเหลือตัวเอง แต่ด้วยความสามารถของผู้นำชุมชนที่เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็ง มีความสามารถในการประชาสัมพันธ์ โน้มน้าวใจประชาชนให้มารวมตัวกันได้ และได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานเขตหนองแขมให้เป็นชุมชนนำร่องจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน บริหารจัดการจนประสบผลสำเร็จ และได้รับการคัดเลือกจัดอยู่ในกลุ่มของกองทุนชั้นดีของประเทศ ได้รับรางวัลและโล่เกียรตินิยมจากนายกรัฐมนตรี ซึ่งนับได้ว่านอกจากความสามารถของผู้นำแล้ว ส่วนสำคัญก็คือสมาชิกผู้ใช้บริการกองทุนที่เป็นผู้รู้หน้าที่ มีระเบียบวินัย รับผิดชอบต่อสังคม คนดีมีจริยธรรม จึงส่งผลให้กองทุนประสบผลสำเร็จ และดีเด่น ผลการศึกษาและวิเคราะห์สมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุน ฉัตรชัย-เสริมโชค เป็นรายบุคคล 2 ราย ประกอบด้วย 1) นางปราณี ปฐพี 2) นางเอี่ยมเดือน ทูถาวร มีผลการศึกษาและวิเคราะห์ ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 5 นางปราณี ปฐพี อายุ 56 ปี อยู่บ้านเลขที่ 4/4 ชุมชน จัตุรชัย-เสริม แขวงหนอง
ค้างพลู เขต หนองแขม กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 9 มูลเกี่ยวกับประวัติชีวิต ของนาง ปราณี ปฐพี

ภูมิหลังของบิดามารดา	ชีวิตวัยเด็ก	ชีวิตวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	ชีวิตในปัจจุบัน
บิดามารดาเป็นชาว จังหวัดสุพรรณบุรีฐานะ ยากจน อาชีพรับจ้างทำ นา เมื่อผ่านฤดูทำนา ทั้ง บิดาและมารดาออกไป หางานรับจ้างตาม ต่างจังหวัดใกล้เคียง ต่อมาเมื่อบุตรคนโตจบ การศึกษา ป. 4 ได้ย้าย ครอบครัวไปทำงานใน สวนผลไม้ ที่จังหวัดชลบุรี จนกระทั่งนางปราณีมี สามีจึงได้ย้ายครอบครัว มาสร้างบ้านอยู่ที่แขวง ทวีวัฒนา มีอาชีพปลูกผัก สวนครัวขายเลี้ยงชีพ	ชีวิตในวัยเด็กมี ความยากจนและ ลำบากไม่มีโอกาส ได้เล่นสนุกสนาน แบบเด็กทั่วไป ต้อง ช่วยบิดามารดา เลี้ยงน้อง เมื่อบิดา มารดาไปรับจ้าง ทำงานจังหวัด ใกล้เคียง จะอยู่กัน ตามลำพังพี่น้อง สามคน	จบการศึกษาระดับ ประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดใน ชนบทห่างไกล ความเจริญ ไม่มี ความประทับใจใด ๆ	ทำงานเป็นคนงา ก่อสร้างถนนจน กระทั่งตั้งครุ ใกล้คลอดจึงได้ ลาออกตั้งแต่บัด นั้น	ขายอาหารตาม สั่งหน้าชุมชนจตุ รชัย-เสริมโชค มี รายได้ไม่ สม่ำเสมอ

ตารางที่ 10 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรม

บ้าน	วัด	โรงเรียน	สภาพแวดล้อม สังคม	ระเบียบ กองทุน	การเลือกรับ ข่าวสาร
ฐานะยากจน แต่บิดามารดา มีความรักและ ห่วงใย เป็น แบบอย่างที่ดีมี ความขยัน อดทน ประกอบอาชีพ สุจริต	ในชุมชนไม่มี วัด แต่เมื่อถึง วันเทศกาล สำคัญทาง ศาสนาจะไป ทำบุญที่วัดที่ อยู่ใกล้กับ ชุมชน	เรียนหนังสือแค่สี่ ปี พออ่านออก เขียนได้ และใน ระหว่างนั้นอยู่ ในช่วงชีวิตที่ขัด สน ไม่มีความ ประทับใจใด ๆ	เป็นชุมชนเมือง ชาย ขอบ ไม่มีวัด ไม่มี โรงเรียน มีโรงงาน ท่ารถไฟ อยู่ใกล้กับ ชุมชน ความสัมพันธ์ ของประชาชนมีกัน แบบหลวม ๆ	มีความเข้าใจ วัตถุประสงค์ ของกองทุน และพอใจการ กำหนด ระเบียบ กองทุน	ส่วนมากรับ ข่าวสารจาก โทรทัศน์ นิยมดู ละครเพื่อความ บันเทิง ข่าวสาร จากทางราชการ จะได้รับจากผู้นำ

กรณีศึกษาที่ 6 นางเอ๋มเดือน ทูถาวร อายุ 33 ปี บ้านเลขที่ 4/5 ชุมชนन्द्रชัย-เสริมโชค
แขวงหนองค้ำงพลู เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 11 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของ นางเอ๋มเดือน ทูถาวร

ภูมิหลังของบิดา มารดา	ชีวิตวัยเด็ก	ชีวิตวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	ชีวิตในปัจจุบัน
บิดามารดาเป็นชาว จังหวัดชลบุรี มีอาชีพ เป็นช่างก่อสร้างและ ช่างเย็บผ้า มีบุตร 4 คน นางเอ๋มเดือน เป็น บุตรคนที่ 2 ของ ครอบครัวฐานะ พอมีพอกิน มีรายได้ไม่ แน่นอน ต่อมาเมื่อบุตร ทุกคนโตพอจะเลี้ยง ตัวเองได้ บิดาจึงได้ไป บวชเป็นพระ และครอง ตนเป็น สมเพศมา จนถึงปัจจุบันนี้ ส่วน มารดาก็ได้เลิกอาชีพ การเย็บเสื้อผ้า มีอาชีพ	วัยเด็กช่วยมารดา ทำงานบ้าน และ ช่วยแปะลูกมอการ เย็บเสื้อผ้าให้ มารดา จะไม่มี เวลาว่างพอ สำหรับการไป เที่ยวหรือเล่นตาม ประสาของวัยเด็ก	จบการศึกษาประ ถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนที่อยู่ ใกล้บ้านที่จังหวัด ชลบุรี	เป็นพี่เลี้ยงเด็กใน บ้านของ นายทหารเรือ นานสามปี จากนั้นจึงไปทก งานเป็นช่างเย็บ เสื้อผ้าในโรงงานที่ กรุงเทพฯ มี รายได้ส่งไป ช่วยเหลือบิดา มารดา ส่งน้อง เรียน เมื่อมี ประสบการณ์เย็บ ผ้ามากขึ้นก็ได้ ออกจากโรงงาน รับเย็บเสื้อผ้าที่	เปิดบ้านเป็นโรงงาน เย็บเสื้อผ้าขนาดเล็ก ลูกจ้างส่วนมาจะเป็น ญาติพี่น้องที่มาจาก ชลบุรี ตนทำหน้าที่ บริหารในด้าน การตลาดโดยมีสามี เป็นผู้ช่วยเหลือ

แม่บ้าน			บ้าน	
---------	--	--	------	--

ตารางที่ 12 ข้อมูลที่เกี่ยวกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรม

บ้าน	วัด	โรงเรียน	สภาพแวดล้อม สังคม	ระเบียบ กองทุน	การเลือกรับ ข่าวสาร
ฐานะ ครอบครัวมีพอ กินพอใจ ครอบครัวมี ความรัก ความ ผูกพัน เป็น แบบอย่างของ ความขยัน ขันแข็ง มีความ รับผิดชอบ	มีความ ผูกพันกับวัด เพราะบิดา บวชเป็นพระ มีความเชื่อ ในหลักคำ สอน ทาง ศาสนา แต่ ไม่ซาบซึ้ง	มีความประทับใจ กับครูใหญ่ ตน เคยถูกครูลงโทษ ให้หลบจำ เพราะไม่เข้าเรียน	เป็นชุมชนเมืองชาย ขอบไม่มีวัด ไม่มี โรงเรียน มีโรงงาน ท่อน้ำไทยใกล้ ชุมชน	วัดอุประสงค์ และระเบียบ กองทุน กำหนดขึ้น โดยประชาชน ในชุมชน ยินยอมที่จะ ปฏิบัติตาม เงื่อนไขทุก ประการ	รับข่าวจากสื่อใน ทัศน์ เมื่อความ บันเทิงข่าวทาง ราชการจากผู้นำ ชุมชน

4. ชุมชนวัดบางขุนนนท์

แผนภาพที่ 5 แสดงป้ายชุมชนวัดบางขุนนนท์

ชุมชนวัดบางขุนนนท์ ตั้งอยู่ที่ ถนนบางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนเมืองขนาดเล็กมีพื้นที่ 6 ไร่ สภาพเดิมเป็นป่า มีประชาชนอาศัยอยู่เพียง 8-9 หลังคาเรือน ต่อมาเมื่อการรถไฟแห่งประเทศไทย สร้างทางรถไฟจากบางกอกน้อยไป

ภาคใต้ การสัญจรสะดวกมากขึ้น ประชาชนจึงได้อพยพเข้ามาปลูกสร้างบ้านเรือนโดยเช่าที่ของวัดบ้าง เอกชนบ้าง ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มาจากภาคใต้และภาคอีสาน จนกระทั่งได้จัดตั้งเป็นชุมชนในปี พ.ศ. 2532 สภาพโดยทั่วไปของชุมชน เป็นชุมชนแออัด ติดกับกำแพงด้านหลังของวัด บางขุนนนท์ และโรงเรียนวัดบางขุนนนท์ สภาพของบ้านเรือน ส่วนมากจะปลูกสร้างบ้านไม้ หลังคาติดต่อกัน ทางเดินเป็นถนนคอนกรีตแคบ ๆ แต่มีความสะอาดคล่องพอสมควร ส่วนที่ติดต่อกับวัดจะไม่มีต้นไม้ ส่วนด้านหลังของชุมชนติดต่อกับทางรถไฟสายใต้ บางส่วนยังเป็นทางเปลี่ยว ความหนาแน่นของชุมชนจะอยู่ส่วนติดกับวัด สังคมและวัฒนธรรม ประชาชนมีโอกาสพบปะกันเมื่อมีเทศกาลงานวัด เพราะในวัดบางขุนนนท์ มีศูนย์รวมจิตใจของประชาชน คือ หลวงพ่อดำ นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของประชาชนมีเป็น กลุ่ม ๆ เฉพาะผู้ที่ทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มกองทุน แต่อย่างไรก็ตามนับว่าประชาชนของชุมชนมีคุณภาพ ฐานะที่มีความรับผิดชอบ ทำให้ชุมชนได้รับการคัดเลือกเป็นชุมชนนำร่องในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และได้บริหารจัดการกองทุนได้ประสบผลสำเร็จ เป็นการบ่งบอกถึงคุณภาพของประชาชนที่รู้หน้าที่มีความรับผิดชอบ โดยเฉพาะสมาชิกกองทุนผู้ให้บริการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นคนดีมีจริยธรรม

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ สมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนเป็นรายบุคคล จากชุมชน วัดบางขุนนนท์มี 2 ราย ประกอบด้วย 1) นางกมลรัตน์ ยามมีสิน 2) นางพัทยา รุ่งเดชารัตน์ มีผลการศึกษาและวิเคราะห์ ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 7 นางกมลรัตน์ ยามมีสิน อายุ 33 ปี บ้านเลขที่ 34/43 ชุมชนวัดบางขุนนนท์
แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 13 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของ นางกมลรัตน์ ยามมีสิน

ภูมิหลังของบิดา มารดา	ชีวิตวัยเด็ก	ชีวิตวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	ชีวิตในปัจจุบัน
บิดา ชื่อ นายทองดี เคยบวชอยู่ที่กรุงเทพ เป็นเวลาหลายพรรษา เมื่อลาสิกขาบทออกมา ประกอบอาชีพขับ รถสามล้อ และ ประกอบอาชีพตัดผม จนกระทั่งได้สมรสกับ นางหนูผล ซึ่งเป็นชาว ชัยภูมิด้วยกัน ได้ ประกอบอาชีพขาย อาหาร ฐานะ พอมีพอกิน มีลูก ทั้งหมด 3 คน นางกมล รัตน์ เป็นคนที่สอง การ ประกอบอาชีพขายของ	ช่วยเหลือพ่อแม่ ในการประกอบ อาหารและทำงาน ทั่วไปภายใน ครอบครัว ก่อนไป โรงเรียนเป็น กิจวัตรประจำวัน ทำให้ได้ฝึกให้เป็น ผู้มีความ รับผิดชอบ และ การขยันอดทน	จบการศึกษา ระดับ ประถมศึกษาตอน ปลาย จาก โรงเรียนวัดบาง ขุนนนท์ซึ่งอยู่ใกล้ บ้าน และศึกษา ต่อในระดับ อาชีวศึกษาที่ พาณิชยการราช ดำเนินเรียนได้ เพียง 1 ปี เพราะมี ครอบครัว	ช่วยบิดามารดา ขายอาหารที่บ้าน ประมาณ 5 ปี และไปเป็นลูกจ้าง ทำหน้าที่เป็นแม่ ครัวให้กับชาว เกาหลี ประมาณ 5 ปี จึงลาออก กลับมาช่วยบิดา มารดาขายอาหาร ที่บ้านเดิมเพราะ ไม่มีผู้ช่วยเหลือ มาจนกระทั่ง ปัจจุบันนี้	ประกอบอาชีพขาย อาหารร่วมกับบิดา มารดาและได้ขยาย กิจการทำน้ำผลไม้ แปรรูปขายปลีกและ ขายส่ง ทำให้ฐานะ ของครอบครัวดีขึ้น ปัจจุบันได้เลิกร้างกับ สามีคนแรกและได้ แต่งงานกับสามีคนที่ 2 มีบุตร 1 คน

นั้นได้ทำมาจนกระทั่ง ปัจจุบันนี้				
-------------------------------------	--	--	--	--

ตารางที่ 14 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรม

บ้าน	วัด	โรงเรียน	สภาพแวดล้อม สังคม	ระเบียบ กองทุน	การเลือกรับ ข่าวสาร
บ้านของนาง กมลรัตน์ บิดา มารดาให้ความ รักความอบอุ่น เป็นแบบอย่าง ในการประกอบ อาชีพที่สุจริต อย่างขยัน ขันแข็ง และมี ความซื่อสัตย์ ต่อผู้บริโภค	มีความเชื่อ ความศรัทธา ในหลักคำ สอนของ ศาสนา และ ทำนุบำรุง พุทธศาสนา เสมอเมื่อมี โอกาส	ไม่มีความ ประทับใจกับ โรงเรียน	เป็นชุมชนที่ความ ช่วยเหลือเกื้อกูล ต่อกัน มี ขนบธรรมเนียม ประเพณี ทำ กิจกรรมร่วมกันใน วันสำคัญทาง ศาสนาและ เทศกาล ต่าง ๆ แต่ ยังมีแหล่ง อบายมุข เช่น บ่อนการพนัน	กำหนดโดย ความเห็นชอบ ของประชาชน มี วัตถุประสงค์ที่ สอดคล้องกับวิถี ชีวิตของชุมชน ประชาชนมี ความเข้าใจและ ยอมรับที่จะ ปฏิบัติตาม กฎระเบียบที่ กำหนดไว้	รับข่าวสารทุก ทางแต่ไม่ได้ให้ ความสำคัญกับ เรื่องใดเป็นพิเศษ

กรณีศึกษาที่ 8 นางพิทยา รุ่งเดชารัตน์ อายุ 50 ปี บ้านเลขที่ 31/157 ชุมชนวัดบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 15 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของ นางพิทยา รุ่งเดชารัตน์

ภูมิหลังของบิดา มารดา	ชีวิตวัยเด็ก	ชีวิตวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	ชีวิตในปัจจุบัน
บิดาเป็นคนเชื้อสายจีน มารดาเป็นคนไทยตั้ง บ้านเรือนอยู่ที่บริเวณ ใกล้บริเวณปากแม่น้ำ ท่าจีนจังหวัด สมุทรสาคร ประกอบ อาชีพเลี้ยงเป็ด	ช่วยบิดามารดา ประกอบอาชีพ และหารายได้มา ตั้งแต่วัยเด็ก จนกระทั่งเรียน จบระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 6	จบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 6 บิดาจึงส่ง ให้เรียนต่อด้าน วิชาชีพเย็บเสื้อผ้า จนได้รับความ ชำนาญ	ประกอบอาชีพ เป็นลูกจ้างเย็บ เสื้อผ้ากับญาติผู้พี่ เมื่อมีความ ชำนาญและมี ฝีมือดีขึ้นจึง แยกตัวมา ประกอบอาชีพ เป็นช่างเย็บ เสื้อผ้าซึ่งมีราย เป็นของตนเอง จนกระทั่งได้สมรส และมีบุตรจึงได้ ย้ายครอบครัวไป อยู่ที่ชุมชนวัดบาง	ประกอบอาชีพตัด เย็บเสื้อผ้าทำอาหาร ส่งขายตาม สำนักงานที่เป็น ลูกค้าประจำ ทำให้มี รายได้ เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ภายในครอบครัว ส่วนสามีไปลงทุน เลี้ยงกุ้งที่จังหวัด ยะลา ปัจจุบัน บุตรสาวคนโต ประกอบอาชีพเป็น นางพยาบาลที่ โรงพยาบาลศิริราช

			ขุนนนท์	นับได้ว่าเป็น ครอบครัวที่มีความ สมบูรณ์ ปัจจุบันนาง พิทยาเป็นเลขานุการ กองทุนหมู่บ้าน
--	--	--	---------	---

ตารางที่ 16 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบก่อเกิดจริยธรรม

บ้าน	วัด	โรงเรียน	สภาพแวดล้อม สังคม	ระเบียบ กองทุน	การเลือกรับ ข่าวสาร
มีความผูกพัน กับครอบครัว บิดามารดารู้ เอาใจใส่ สนับสนุนเรื่อง การศึกษา วิธีการอบรม เลี้ยงดู บิดา มารดา อบรม สั่งสอนให้ลูก ทำงาน อาชีพ สุจริต มีความ ขยันขันแข็ง มัธยัสถ์	เป็นผู้จัดการ ในการทำ กิจกรรมของ วัด จึงมี ความผูกพัน กับวัดสูง มี ความศรัทธา และความ เชื่อในวิถี ชีวิตชาวพุทธ สูง	ไม่มีประทับใจ และผูกพันกับ โรงเรียนเนื่องจาก นางพิทยามี ความสนใจด้าน การรักสวยรัก งาน จึงหันไป เรียนการตัดเย็บ เสื้อผ้าตั้งแต่เด็ก	เป็นชุมชนที่ความ ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน มี ขนบธรรมเนียม ประเพณี ทำ กิจกรรมร่วมกันใน วันสำคัญทาง ศาสนาและเทศกาล ต่าง ๆ แต่ ยังมี แหล่งอบายมุข เช่น บ่อนการพนัน	วัตถุประสงค์ ของกองทุน เพื่อให้เงินกู้แก่ สมาชิก พัฒนา จิตใจสมาชิกให้ เป็นคนดีมี คุณธรรม 4 ประการเป็นที่ เข้าใจและ ยอมรับของ สมาชิกกองทุน	รับข่าวสารทุก ทาง แต่ไม่ได้ ให้ความสำคัญ เฉพาะเรื่องใด เรื่องหนึ่งเป็น พิเศษ ส่วนมากจะรับ ข่าวสารเพื่อ ความบันเทิง

5. ชุมชนหมู่ 6 บางระมาด

แผนภาพที่ 6 แสดงป้ายชุมชนหมู่ 6 บางระมาด

ชุมชนหมู่ 6 บางระมาด ตั้งอยู่แขวงบางระมาด หมู่ 6 เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนชายขอบ ประชาชนมีอาชีพทำสวนผลไม้ปลูกพืชผสมผสานเป็นอาชีพหลัก

สภาพทั่วไป ประชาชนตั้งบ้านเรือนอยู่กันเป็นกลุ่ม ๆ มีความห่างที่สามารถติดต่อกันได้ ผู้ที่มีฐานะจะสร้างบ้านเรือนอยู่ริมคลองบางระมาดซึ่งเป็นคลองสายหลักของชุมชน ผู้ที่เป็นญาติพี่น้องกันก็จะอยู่กันเป็นกลุ่ม สำหรับผู้ที่มีฐานะด้อยลงไปก็จะปลูกบ้านเรือนในสวน ซึ่งบ่งบอกถึงวิถีชีวิตดั้งเดิมที่มีความผูกพันอยู่กับสายน้ำ ใช้ลำคลองเป็นเส้นทางสัญจรขนผลผลิตจากสวนสู่ตลาด ซึ่งยังคงมีให้เห็นถึงวิถีชีวิตแบบชาวสวน อีกลักษณะคือด้านหลังของชุมชนปัจจุบันจะมีถนนเข้าถึงและมีรถรับจ้างประจำทางวิ่งประจำ ซึ่งสภาพของชุมชนนี้จะมีให้เห็นทั้งแบบที่เป็นชนบทและเมือง มีพื้นที่ว่างเปล่าและมีอากาศบริสุทธิ์ เศรษฐกิจของชุมชน ประชาชนมีทั้งฐานะร่ำรวยและยากจน ผู้ร่ำรวยจะมีที่สวนเป็นของตนเองและเป็นเจ้าของดั้งเดิม ส่วนที่ยากจนจะเป็นผู้มีอาชีพรับจ้างทำงาน ที่อยู่อาศัยสร้างแบบอยู่ชั่วคราว และยังมีอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ ที่เข้าไปซื้อที่ปลูกบ้าน จะมีฐานะร่ำรวยเช่นกัน ภาพรวมของชุมชนประชาชนมีเศรษฐกิจดี สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม ถ้าเป็นชาวบ้านดั้งเดิมยังคงใช้วิถีชีวิตแบบเรียบง่าย ๆ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน จากการศึกษาพบว่าประชาชนร่วมมือร่วมใจกันไปช่วยเหลืองานของเพื่อนบ้าน เช่นงานบวช งานแต่งงาน และงานศพ ชุมชนยังรักษาวัฒนธรรมของความเป็นชาวบ้าน มีฐานะเศรษฐกิจดีแต่ยังใช้วิถีชีวิตแบบเรียบง่าย ๆ ไม่อวดโอ้ มีความยึดมั่นเรื่องความมีบุญคุณต่อกันเป็นคุณภาพในจิตใจที่ได้ปลูกฝังกันมา ประกอบกับวิถีชีวิตที่อยู่ธรรมชาติที่ร่มเย็น การใช้ชีวิตจึงเรียบง่าย จากคุณภาพของประชาชนเป็นผลที่ส่งผลให้ชุมชนได้รับการคัดเลือกเป็นชุมชนนำร่องการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านของเขตตลิ่งชัน และประสบผลสำเร็จในการบริหารจัดการ

ผลการศึกษาและวิเคราะห์สัมภาษณ์ผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนชุมชนหมู่ 6 บางระมาด เป็นรายบุคคล 2 ราย ประกอบด้วย 1) นางลัดดา น่วมในชาติ 2) นายสั้ม กล้าถนอม มีผลการศึกษาและวิเคราะห์ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 9 นางลัดดา น่วมในชาติ อายุ 61 ปี อยู่บ้านเลขที่ 2 หมู่ 6 แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 16 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของนางลัดดา น่วมในชาติ

ภูมิหลังของบิดา มารดา	ชีวิตวัยเด็ก	ชีวิตวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	ชีวิตในปัจจุบัน
บิดามารดาของนาง ลัดดา เป็นชาวสวน ดั้งเดิมของ ชุมชน บางระมาด เขต ตลิ่งชัน ตั้งบ้านเรือน อยู่ชายคลองบาง ระมาด วิถีชีวิตเรียบง่าย มีฐานะอยู่ใน ระดับมีกินมีใช้ ปัจจุบันบิดาถึงแก่ กรรม เหลือเพียง มารดา ซึ่งชราภาพ แต่ยังมีสุขภาพที่ แข็งแรงสามารถที่จะ ออกไปทำสวนใกล้ บ้านได้ และอยู่ร่วม	ช่วยบิดามารดา ทำงานบ้านและ ช่วยเก็บพืชผัก ผลไม้ในสวน เพื่อให้มารดา นำไปขายที่ตลาด และนอกจากนี้ยัง ช่วยดูแลคุณยายที่ แก่ชราจนกระทั่ง ถึงแก่กรรม	จบระดับ การศึกษาชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้ศึกษา ต่อที่ใด ในขณะที่ เรียนหนังสือ นั้น ไม่ได้รับความ สะดวกสบายใน การเดินทางไป โรงเรียน จะต้อง เดินทางด้วยเท้า เป็นระยะ ทางไกลจึงจะได้ ขึ้นรถประจำทาง ไปถึงโรงเรียน	เป็นลูกจ้างรักษา ความสะอาดใน โรงพยาบาล รามาธิบดี จน เกษียณอายุ ราชการ และได้ ออกมาทำสวน ผลไม้ที่บ้านเดิม ซึ่งมีชีวิตที่เรียบง่าย	ปัจจุบันมีอาชีพ เก็บพืชผักผลไม้ ในสวนขายโดยมี พ่อค้ามารับซื้อที่ บ้าน และ ประณินับได้รับใช้ มารดา และคุณ ป้าซึ่งชราภาพ มี อายุ 80-90 ปี

ครอบครัวเดียวกัน กับนางลัดดา มีวิถี ชีวิตของครอบครัว อยู่อย่างเรียบง่าย				
--	--	--	--	--

ตารางที่ 18 สรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรม

บ้าน	วัด	โรงเรียน	สภาพแวดล้อม สังคม	ระเบียบ กองทุน	การเลือกรับ ข่าวสาร
บ้านมีความ รักความ ผูกพัน ระหว่างพ่อ แม่ลูก วิถีชีวิต อยู่แบบสมถะ สถานภาพ ทางเศรษฐกิจ มีกินมีใช้ บิดา มารดาอบรม สั่งสอนให้เป็น ผู้ที่มีความ ขยัน อดทน อดออม ไม่ ฟุ้งเฟ้อ	มีความเชื่อ ความ ศรัทธาใน หลักคำสอน ของศาสนา ทำบุญตัก บาตรทุกวัน ช่วยเหลือ กิจกรรมของ วัดตาม เทศกาล เช่น วัน เข้าพรรษา วันออก พรรษาเป็น ต้น	ไม่มีความ ประทับใจ เกี่ยวกับครู อาจารย์เป็น พิเศษ	วิถีชีวิตแบบชาวสวน ที่เรียบง่าย การสร้าง บ้านเรือนที่อยู่อาศัย อยู่ ใกล้ ๆ กันใน กลุ่มเครือญาติและมี ความสัมพันธ์กับ เพื่อนบ้าน มีการ พึ่งพาอาศัยกัน มี ความเคารพและนับ ถือเชื่อฟังผู้อาวุโส	วัดอุประสงค์ และระเบียบมี ความ สอดคล้องกับ วิถีชีวิตชุมชน ประชาชนมี ความเข้าใจ และยอมรับใน กฎระเบียบ ข้อบังคับ	รับข่าวสารจาก ผู้นำชุมชนและ จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ไม่ให้ ความสำคัญใน เรื่องใดเป็นพิเศษ

กรณีศึกษาที่ 10 นายส้ม กล้าถนอม อายุ 48 ปี บ้านเลขที่ 2/1 ชุมชนหมู่ 6 บางระมาด เขตตลิ่ง
ชัน กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 19 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของ นายส้ม กล้าถนอม

ภูมิหลังของบิดา มารดา	ชีวิตวัยเด็ก	ชีวิตวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	ชีวิตในปัจจุบัน
บิดามารดาเป็นชาวนา จังหวัดอยุธยา มีอาชีพ ทำนาและรับจ้างทำนา มีฐานะยากจน มีบุตร 8 คน บิดาเสียชีวิต ตั้งแต่นายส้มยังอยู่ใน วัยทารก มารดาเป็น ผู้รับผิดชอบเลี้ยงดูและ อบรมสั่งสอนแต่เพียงผู้ เดียว วิถีชีวิตของ ครอบครัวมีความ ยากลำบาก	มารดาซึ่งมีฐานะ ยากจนไม่ สามารถเลี้ยงดู บุตรได้ จึงยกให้ พระผู้มีฐานะเป็น ลุงรับเลี้ยงตั้งแต่ วัยเด็ก จนกระทั่ง อายุ 8 ขวบจึงได้ ออกจากวันและ ได้เป็นเด็กเร่ร่อน ในกรุงเทพ รับจ้าง ล้างถ้วยชามเพื่อ แลกเปลี่ยนกับ อาหารแต่ละมื้อ	ไม่เข้าเรียนใน โรงเรียนตาม ระบบ แต่พระผู้ เลี้ยงดูเป็นผู้สอน หนังสือให้พ่ออ่าน พอเขียนได้	รับจ้างเข็นผักใน ปากคลองตลาด ด้วยความขยัน และซื่อสัตย์ จนกระทั่งมีผู้มา แนะนำและให้ ช่วยเหลือไปขับรถ ส่งของให้ ผู้ประกอบการ ต่อมาเปลี่ยนไป ขับรถส่วนตัว ให้กับผู้มีอิทธิพล ในจังหวัดอ่างทอง จากนั้นมาขับรถ ประจำทางสาย 82 ในกรุงเทพฯ	ทำธุรกิจขายน้ำตาล สดตามงานออกร้าน ต่าง ๆ และขายส่ง สถานภาพของ ครอบครัวมีพอกิน พอใช้

ตารางที่ 20 ข้อมูลที่เกี่ยวกับองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรม

บ้าน	วัด	โรงเรียน	สภาพแวดล้อม สังคม	ระเบียบ กองทุน	การเลือกรับ ข่าวสาร
ขาดความ อบอุ่นจาก ครอบครัว เพราะ สถานภาพทาง เศรษฐกิจของ ครอบครัว ยากจนมาก มารดาไม่ สามารถอบรม เลี้ยงบุตรได้	ได้รับความ เมตตา อุปการะ เลี้ยงดูอบรม สั่งสอนและ ให้ความรู้ จากพระผู้มี ศักดิ์เป็นลุง ตั้งแต่วัยเด็ก	ไม่ได้เรียน หนังสือใน โรงเรียนใช้ชีวิต เป็นเด็กเร่ร่อนใน กรุงเทพ	มาสร้างบ้านเรือนอยู่ ในชุมชนที่เป็นสวน ผลไม้ ใช้ชีวิตแบบ พึ่งพาตนเอง แต่มี ส่วนร่วมในกิจกรรม ของชุมชนตาม โอกาส มี ความสัมพันธ์กับ เพื่อนบ้าน	วัตถุประสงค์ และระเบียบมี ความ สอดคล้องกับ วิถีชีวิตชุมชน ประชาชนมี ความเข้าใจ และยอมรับใน กฎระเบียบ ข้อบังคับ	รับข่าวสารจาก ผู้นำชุมชนและ จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ ไม่ให้ ความสำคัญใน เรื่องใดเป็นพิเศษ

4.2 การวิเคราะห์การก่อเกิดจริยธรรมจากองค์ประกอบที่กำหนดเป็น รายบุคคล

เป็นการศึกษาว่าองค์ประกอบใดที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมของสมาชิกกองทุนจากการศึกษาทั้ง 10 กรณี พบว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมของสมาชิกกองทุนแต่ละกรณีศึกษามีดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1 นาง สงวนศรี วงศ์ยิ้ม พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมเกิดจาก 4 องค์ประกอบ คือ บ้าน วัด โรงเรียน และ สภาพแวดล้อมทางสังคม ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรม นาง สงวนศรี

บ้าน	วัด	โรงเรียน	สภาพแวดล้อมทางสังคม
ครอบครัวมีความรัก ความอบอุ่น ร่วมกัน รับประทานอาหารกัน เป็นประจำ มีโอกาสได้ พูดคุยกัน บิดามารดา อบรมสั่งสอนด้วยวิธีให้ เหตุผล ฝึกให้	มีความเชื่อศรัทธาใน หลักธรรม วันพระแปด ค่ำ สิบห้าค่ำ ถือศีลอยู่ ที่วัดเป็นประจำ	มีความประทับใจใน ครูผู้สอน ได้ยึดแบบ แผนอย่างมีระเบียบ วินัยตรงต่อเวลามาใช้ ปฏิบัติเกี่ยวกับการ ดำเนินชีวิตของตน	เป็นชุมชนเมืองขนาด ใหญ่มี 300 หลังคา เรือน สร้างอย่างมี ระเบียบ มี วัด โรงเรียน ศูนย์เด็กเล็ก สนามเด็ก เล่น ประชาชนมี ความสัมพันธ์กันและ

รับผิดชอบ ระเบียบวินัย	ให้มี		ทำกิจกรรมร่วมกัน
---------------------------	-------	--	------------------

ผลการศึกษาจากกรณีที่ 1 นางสาวนศรี วงศ์ยิ้ม ประกอบด้วยสมาชิก 7 คน ประกอบด้วย ผู้สูงอายุคือ คุณปู่ บิดามารดาและบุตร บิดามารดามีอาชีพมั่นคงมีรายได้ที่แน่นอน สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวพอมีพอกิน หัวหน้าครอบครัวเป็นผู้นำการดำเนินชีวิตของสมาชิกเป็นไปอย่างมีระเบียบ ฝึกให้เป็นผู้รู้จักรับผิดชอบหน้าที่ เช่น มอบให้ช่วยเหลือภาระกิจของครอบครัวด้วยการให้ปรนนิบัติรับใช้คุณปู่ จนเป็นที่รักและไว้วางใจ ก่อนที่คุณปู่จะเสียชีวิตจึงได้ถ่ายทอดวิชาการนวด การทำลูกประคบและมอบตำรายาโบราณ อีกทั้งได้สั่งให้นำวิชาความรู้ไปช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์โดยไม่ให้เขาเปรียบผู้ด้อยโอกาสกว่า บ้านจึงเป็นส่วนที่สร้างให้มีระเบียบวินัย มีหน้าที่รับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ส่วนด้านที่เกิดจากวัด นางสาวนศรี มีความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรม เชื่อว่า “จะซื่อสัตย์ต่อกฎระเบียบกองทุน ปฏิบัติตามเงื่อนไขก็ถือว่าเป็นการทำความดีเพื่อส่วนรวม ประกอบกับสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้วยผลที่นางสาวนศรี เป็นที่รู้จักประชาชนในชุมชนให้ความนับถือในฐานะที่ได้ให้ความช่วยเหลือในเรื่องการนวดหรือตำรายาแผนโบราณที่ได้รับการถ่ายทอดจากปู่ ความที่ได้รับการนับถือจากเพื่อนบ้าน เป็นส่วนที่ทำให้เป็นคนที่จะอายุต่อการทำความชั่ว

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า องค์ประกอบบ้าน วัด และสภาพแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมของนางสาวนศรี ส่งผลต่อการกักขังเงินจากกองทุนหมู่บ้านโดยนำเงินส่งคืนตรงตามเวลาและครบตามจำนวน เป็นที่ยอมรับของคณะกรรมการกองทุนว่าเป็นลูกหนี้ชั้นดี

สำหรับองค์ประกอบอื่นที่กำหนดได้แก่ การบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนได้ศึกษาเกี่ยวกับระเบียบของกองทุนและพฤติกรรมกรรับข่าวสาร ไม่พบว่ามียิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรม

กรณีศึกษาที่ 2 นางสาวรรณา แม่นเลขา พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมเกิดจาก 3 องค์ประกอบคือ บ้าน วัด และสภาพแวดล้อมทางสังคม ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมนางสาวรรณา แม่นเลขา

บ้าน	วัด	สภาพแวดล้อมทางสังคม
ครอบครัวมีความรัก	มีความประทับใจกับวัดตั้งแต่	เป็นชุมชนเมืองขนาดใหญ่มีประชาชน

ความอบอุ่น มี ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องสูง ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน บิดามารดาเป็นแบบอย่างในความขยันขันแข็ง สอนให้บุตรมีความซื่อสัตย์ ต่อมาประกอบอาชีพ และมีความกตัญญูรู้คุณ	วัยเด็ก โรงเรียนตั้งอยู่ในวัด ได้ทำกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เมื่อย้ายเข้าไปอยู่ในบ้านสามี ได้รับการอนุเคราะห์จากวัดเรื่องการทำศพให้แก่แม่บุญธรรม มีความเชื่อศรัทธาตามหลักพระพุทธศาสนาว่าทำดีได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว จึงมีความกลัวต่อการทำความชั่ว	อยู่อาศัยสามร้อยหลังคาเรือน สร้างบ้านอยู่อย่างมีระเบียบแบ่งออกเป็นซอย ในชุมชนมีโรงเรียน วัด ศูนย์เด็กเล็ก และสนามเด็กเล่น ประชาชนมีความสัมพันธ์ในการร่วมกันทำกิจกรรมในเวลากลางวันจะมีผู้สูงอายุเฝ้าบ้านเป็นส่วนมาก บ้านของนางวรรณอยู่ท่ามกลางผู้สูงอายุ จึงมีความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุมาก
---	---	---

ผลการศึกษาจากกรณีที่ 2 ครอบครัวนางวรรณ แม้นเลขา มีความผูกพันกันระหว่างพี่น้องสูง บิดามารดาเป็นแบบอย่างเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทนต่อการประกอบอาชีพ เมื่อเข้าไปเป็นสมาชิกในครอบครัวของสามี ทำหน้าที่เป็นผู้ปรนนิบัติรับใช้มารดาบุญธรรมของสามีเป็นอย่างดี จนเป็นที่ชื่นชมของเพื่อนบ้านว่าเป็นผู้มีจิตใจงาม ได้รับความช่วยเหลือให้การสนับสนุนการประกอบอาชีพ อีกทั้งได้รับความเมตตาจากเจ้าอาวาสวัดเมตตาให้ความอนุเคราะห์ในการจัดงานศพในการจัดงานศพให้แก่มารดาบุญธรรมของสามี

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นางวรรณ แม้นเลขา เป็นคนดีคนหนึ่งของชุมชน คือเป็นผู้มีจริยธรรมที่เกิดมาที่บ้าน วัด และสภาพแวดล้อมทางสังคม เมื่อเป็นสมาชิกของกองทุน และกู้เงินไปประกอบอาชีพ จึงมีพฤติกรรมดีเป็นที่ยอมรับของคณะกรรมการกองทุนว่าเป็นลูกหนี้ชั้นดี

สำหรับองค์ประกอบอื่นที่กำหนด คือ โรงเรียน ระเบียบกองทุน และพฤติกรรมมารับข่าวสารไม่พบว่ามีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรม

กรณีศึกษาที่ 3 นางพรรณนิภา อุ่นแจ่ม พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมเกิดจาก 4 องค์ประกอบ คือ บ้าน วัด และสภาพแวดล้อมทางสังคม และระเบียบกองทุน ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมนางพรรณนิภา อุ่นแจ่ม

บ้าน	โรงเรียน	สภาพแวดล้อมทาง	ระเบียบ
------	----------	----------------	---------

		สังคม	กองทุน
วัยเด็กมีความสมบูรณ์ ให้ความรัก ความ อบอุ่น อบรมสั่งสอนให้ เป็นคนขยัน รู้จักเก็บ ออม โอบอ้อมอารี และมีความเคารพยำ เกรงต่อผู้อาวุโส และให้ มีความกตัญญูรู้คุณคน ต่อบรรพบุรุษ	คุณผู้สอนมี ความสัมพันธ์ ส่วนตัวกับมารดาจึง เอาใจใส่และดูแล เป็นพิเศษให้ความ รักความเมตตา ทำให้ มีความประทับใจ เคารพนับถือเชื่อฟัง ครู	ประชาชนเป็นคนใน พื้นที่เดิมมีมาก และยัง ยึดถือวัฒนธรรมแบบ ชาวนาน ให้ความ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อ ฟัง เคารพนับถือผู้ อาวุโส	เป็นผู้เข้าร่วมทำงานตาม โครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ได้รับ ความไว้วางใจให้เป็น จัดระบบการกู้ยืมเงิน ของสมาชิกทำให้เข้าใจถึง วัตถุประสงค์ของกองทุน เป็นอย่างดี

ผลการศึกษาจากกรณีที่ 3 ครอบครัวนางพรรณนิภา อุ่นแจ่ม เป็นครอบครัวที่มีบิดามารดาที่มีวิธีการอบรมเลี้ยงดู ด้วยการมีส่วนร่วมและเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความขยันขันแข็ง มีความอดทนกตัญญูรู้คุณ มีจิตใจโอบอ้อมอารีต่อเพื่อนบ้าน มีความรักและสามัคคี ส่งเสริมด้านการศึกษาของบุตร โดยเปลี่ยนอาชีพจากการทำสวนมาเปิดร้านขายหนังสือเพื่อต้องการให้บุตรรักการอ่านหนังสือโดยทางอ้อม ทำให้นางพรรณนิภาได้รับการถ่ายทอดพฤติกรรมที่ดีจากครอบครัวตั้งแต่วัยเด็ก เมื่อได้ศึกษาในโรงเรียนได้รับการเอาใจใส่จากครูที่เป็นเพื่อนของมารดาอย่างใกล้ชิด ทำให้ได้รับการกล่อมเกลาให้เป็นคนดีเป็นที่รักและเชื่อถือของเพื่อนบ้าน ได้รับความไว้วางใจจากประธานกองทุนให้เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบทำบัญชีเงินกองทุน ตลอดจนรับผิดชอบเรื่องการเงินของกองทุนร่วมกับคณะกรรมการ ตลอดระยะเวลา 10 เดือน ที่เข้าร่วมปฏิบัติงานตามโครงการบัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน เมื่อจบโครงการแล้ว ประธานและคณะกรรมการกองทุนได้ขอความร่วมมือให้ช่วยเหลือต่อ เพราะเป็นผู้ที่มีความเข้าใจวัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนของดี

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การก่อเกิดจริยธรรมมีอิทธิพลมาจากองค์ประกอบบ้าน วัด และสภาพแวดล้อมทางสังคม และระเบียบกองทุน

สำหรับองค์ประกอบที่กำหนดอื่น คือ วัด ไม่พบลักษณะเด่นของการก่อเกิดจริยธรรมไม่เข้าใจลึกซึ้งในหลักการ พฤติกรรมการรับข่าวสารไม่ส่งผลต่อการเกิดจริยธรรม และไม่มีความสนใจที่จะรับข่าวสารใด ๆ อย่างจริงจัง

กรณีศึกษาที่ 4 นางเรณู นำผล พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมเกิดจาก 3 องค์ประกอบ คือ บ้าน โรงเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคม สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้อย่างตารางที่ 24

ตารางที่ 24 สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมนางเรณู นำผล

บ้าน	โรงเรียน	สภาพแวดล้อมทางสังคม
สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัว มีความสมบูรณ์บิดา มารดาเลี้ยงด้วยความรัก ฝึกให้มีระเบียบวินัย ใฝ่รู้ และเป็นแบบอย่าง ความเป็นผู้มีจิตเมตตา ต่อผู้ที่ด้อยกว่า อีกทั้ง เป็นแบบอย่างของ ความเป็นผู้นำที่มีความซื่อสัตย์	ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ เป็นผู้มีระเบียบวินัย กล้าตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและผู้อื่น	สังคมให้ความไว้วางใจอีกทั้งสภาพส่วนตน ที่กำหนดให้เป็นผู้ที่จะต้องรับผิดชอบต่อสังคม

ผลการศึกษาจากกรณีที่ 4 ครอบครัวนางเรณู นำผล มีบิดามารดามุ่งหวังให้บุตรมี การศึกษา และประกอบอาชีพรับราชการ มีทัศนคติว่า การรับราชการเป็นอาชีพที่สบาย มีเกียรติ และมีศักดิ์ศรี จึงได้เอาใจใส่อย่างใกล้ชิด มีกลยุทธ์การอบรมสั่งสอนด้วยวิธีการแบ่งปันของที่ไม่ เท่ากันเป็นการปลูกจิตสำนึกว่า “การเป็นผู้บังคับบัญชาจะต้องทำหน้าที่ให้สมบูรณ์หรือการเป็น ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ต้องวางตนให้เหมาะสม” เมื่อไปอยู่ในหอพักของโรงเรียน ก็ได้รับการสนับสนุน จากอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาให้เป็นประธานนักกีฬา เป็นการปลูกฝังความมั่นใจ การตัดสินใจ ความรับผิดชอบและรู้จักเสียสละ เมื่อย้ายครอบครัวไปสร้างบ้านในชุมชนซอยพัฒนา 79 จึงเป็นที่ น่าเชื่อและได้รับความไว้วางใจของประชาชนในชุมชน ซึ่งนางเรณู จะมีลักษณะเป็นผู้นำได้ รวมกลุ่มประชาชนทำกิจกรรมในชุมชน เช่นการพัฒนาวัด ชุมชน จัดตั้งกลุ่มออกกำลังกายเป็นรูปะ ในการจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กในชุมชนตลอดจนการให้ความช่วยเหลือ แนะนำเรื่องภายในครอบครัว ให้แก่เพื่อนบ้าน ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเลขานุการของกองทุนในคณะกรรมการชุดแรกของการ จัดตั้งกองทุน เมื่อหมดวาระประธานกองทุนก็ได้รับความไว้วางใจให้เป็นประธานกองทุน นางเรณู จึงมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และระเบียบของกองทุนเป็นอย่างดี นับว่านางเรณูเป็นคนดีของ ชุมชนมีจริยธรรมที่เกิดจากการได้รับการอบรมสั่งสอนจากบ้าน โรงเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม ทำให้ส่งผลต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบของกองทุน และสามารถส่งเงินคืนตามกำหนดเวลาและ ครบตามจำนวน ทำให้ได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการกองทุนว่าเป็นลูกหนี้ชั้นดี

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรม เกิดจากบ้าน โรงเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคม

สำหรับองค์ประกอบอื่นที่กำหนด คือ วัด ระเบียบกองทุน และพฤติกรรมมารับข่าวสาร ไม่พบว่ามามีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรม

กรณีศึกษาที่ 5 นางปราณี ปฐพี พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมเกิด จาก 2 องค์ประกอบ คือ บ้าน และระเบียบกองทุน สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 สรุปองค์ประกอบการก่อเกิดจริยธรรมนางปราณี ปฐพี

บ้าน	ระเบียบกองทุน
ฐานะยากจน แต่บิดามารดามีความ รักและห่วงใย เป็นแบบอย่างที่ดีมี ความขยันอดทนประกอบอาชีพ	มีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของ กองทุน และพอใจการกำหนด ระเบียบกองทุน

สุจิต	
-------	--

ผลการศึกษาจากกรณีที่ 5 ครอบครัวนางปราณี ปฐพี มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวยากจน อาชีพของบิดามารดาไม่มั่นคง ทำงานรับจ้างทั่วไป บางครั้งต้องออกนอกพื้นที่หลายๆ วัน นางปราณี ต้องช่วยเหลือบิดามารดาับภาระงานตั้งแต่วัยเด็ก จึงถือเป็นเรื่องปกติที่นางปราณีจะอยู่ตามลำพังกับน้องเป็นเวลาหลายๆ วัน การที่บิดามารดากลับบ้านได้อยู่กันพร้อมหน้าพ่อแม่ลูก เป็นบางครั้งก็ถือเป็นความสุขที่เพียงพอแล้ว นางปราณีประทับใจในคำสอนของบิดาที่ว่า “เรายากจนแต่เราก็ทำงานที่สุจริตได้เงินที่บริสุทธิ์มาเลี้ยงลูกของเรา” ทำให้นางปราณีเกิดสำนึกดีในคำของบิดาและยึดถือปฏิบัติในการดำรงชีวิตมาตลอด ความซื่อสัตย์สุจริตจึงมีในจิตสำนึกของนางปราณี เมื่อเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ก็มีความเข้าใจกฎระเบียบของกองทุนและเมื่อกู้เงินไปแล้วยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบโดยเคร่งครัด นับเป็นพฤติกรรมดีของนางปราณีที่เกิดจากบ้านเป็นสำคัญ และระเบียบของกองทุนเป็นส่วนสนับสนุน ส่งผลให้นางปราณีมีความรับผิดชอบส่งคืนกองทุนตามกำหนดเวลาทุกงวดจนครบตามจำนวน ได้รับการพิจารณาว่าเป็นลูกหนี้ชั้นดีของกองทุน

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า อิทธิพลที่ก่อให้เกิดจริยธรรมมาจากองค์ประกอบบ้าน และระเบียบกองทุน

สำหรับองค์ประกอบ วัด โรงเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคมและพฤติกรรมการรับข่าวสาร ไม่พบว่ามีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรม

กรณีศึกษาที่ 6 นางเอี่ยมเดือน ทูถาวร พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมเกิดจาก 2 องค์ประกอบ คือ บ้าน และโรงเรียน สรุปได้ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมนางเอี่ยมเดือน ทูถาวร

บ้าน	โรงเรียน
มีฐานะพอกินพอใจ บิดามารดาประกอบอาชีพที่สุจริตให้ความรักความอบอุ่น เป็นแบบอย่างของความขยันขันแข็ง มีความรับผิดชอบ	ได้รับการฝึกฝนให้เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย มีความขยันและอดทน ตลอดจนความรับผิดชอบ

ผลการศึกษาจากกรณีที่ 6 นางเอี่ยมเดือน ทูถาวร ได้รับแบบอย่างความเป็นผู้นำจากบิดาและได้รับการปลูกฝังและฝึกฝนให้รักในงานศิลปอาชีพการตัดเย็บเสื้อผ้าจากมารดามาแต่วัยเด็ก ประกอบกับความเฉลียวฉลาดและเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ จึงสามารถพัฒนาตัวเองจากผู้รับจ้างมาเป็นเจ้าของกิจการโรงงานเย็บเสื้อผ้าขนาดเล็ก ทำการบริหารจัดการเองทุกขั้นตอนจนประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง และจากวัยเด็กได้รับการอบรมจากโรงเรียนให้หลายจำต่อการประพฤติปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง เช่น การหนีโรงเรียนไปเที่ยว ไม่ทำการบ้าน ทำให้นางเอี่ยมเดือนได้สำนึกและจดจำ เมื่อมาสว่างครอบครัวและประกอบธุรกิจเป็นโรงงานเย็บเสื้อผ้าขนาดเล็กในชุมชนจังหวัดชัยภูมิ ทำให้ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าครอบครัวอื่นอีกหลายครอบครัว จึงต้องรักษาสถานภาพนั้นไว้เป็นการสร้างความเชื่อถือให้แก่สังคมเพื่อประโยชน์ด้านธุรกิจของตน ความมีจริยธรรมของนางเอี่ยมเดือนจึงมาจากองค์ประกอบจากบ้าน โรงเรียน และยังพบว่าการรักษาสถานภาพการประกอบธุรกิจเป็นส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมเช่นกัน จึงเป็นเหตุที่ส่งผลให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการกู้ยืมเงินกองทุน เพื่อนำไปขยายกิจการของตน และปฏิบัติตามสัญญาอย่างเคร่งครัด เป็นที่ยอมรับของคณะกรรมการกองทุนว่า เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์และเป็นลูกหนี้ชั้นดีของกองทุน

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า อิทธิพลที่ก่อให้เกิดจริยธรรมมาจาก องค์ประกอบบ้านและโรงเรียน

สำหรับองค์ประกอบ วัด ระเบียบกองทุนและพฤติกรรมการรับข่าวสารไม่พบว่า มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรม ถึงแม้ว่าบิดาของนางเอี่ยมเดือนจะบวชและครองตนเป็นสมณเพศแล้ว นางเอี่ยมเดือนจะไปเยี่ยมเยียนในฐานะเป็นบิดาเป็นประจำ

กรณีศึกษาที่ 7 นางกมลรัตน์ ยามมีสิน องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมเกิดจาก 2 องค์ประกอบ คือ บ้าน และระเบียบกองทุน สรุปได้ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 สรุปองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดจริยธรรมนางกมลรัตน์ ยามมีสิน

บ้าน	ระเบียบกองทุน
บ้านมีความรักความอบอุ่นรักใคร่กลมเกลียว และอบรมสั่งสอนให้เป็นมีความรับผิดชอบ ขยันขันแข็ง และมีความซื่อสัตย์ในการประกอบอาชีพ	จากกฎระเบียบของกองทุนที่กำหนดให้ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบและมีความซื่อสัตย์ นางกมลรัตน์ ยอมรับและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด

ผลการศึกษาจากกรณีที่ 7 นางกมลรัตน์ ยามมีสิน เป็นบุตรคนกลางของบิดามารดา ไม่ประสบผลสำเร็จในด้านการศึกษา จึงเป็นที่ห่วงใยของบิดามารดา และมีความผูกพันกับบิดามารดามาก นางกมลรัตน์ เคยแยกครอบครัวออกไปอยู่ต่างหาก แต่เนื่องจากความเป็นห่วงบิดามารดาที่สุขภาพไม่ดี อีกทั้งมารดาไม่มีผู้ช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ จึงได้กลับมาอยู่กับบิดามารดาตามเดิม ความรักและห่วงใยที่นางกมลรัตน์มีต่อบิดามารดา จึงเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดี มีความกตัญญูต่อบิดามารดา ได้รับการสั่งสอนและแบบอย่างที่ดีให้เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ จากบิดา ซึ่งดำรงชีวิตอยู่ในสมณเพศตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่จึงได้ลาอุปสมบทมาประกอบอาชีพและมีครอบครัว ได้รับการกล่อมเกล่าให้เป็นคนดี นางกมลรัตน์จึงได้รับการถ่ายทอดความเป็นคนดีจากบิดา จากการที่นางกมลรัตน์มีความสนิทสนมกับกรรมการกองทุน และได้รับความไว้วางใจให้ช่วยเหลือทำบัญชีการเงินทั้งที่ไม่ได้เป็นกรรมการกองทุน การเข้าไปเกี่ยวข้องอย่างไม่เป็นทางการ ทำให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของกองทุนว่าเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของสมาชิกทุกคน จึงได้ยอมรับและปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนที่กำหนดขึ้นโดยสมาชิก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ จึงสรุปได้ว่าการก่อเกิดจริยธรรมของนางกมลรัตน์ เกิดจากอิทธิพลของบ้านและระเบียบของกองทุน ที่มีผลให้นางกมลรัตน์ปฏิบัติตามกฎระเบียบของกองทุนอย่างเคร่งครัด จนได้รับการยอมรับจากสมาชิกและคณะกรรมการกองทุนว่าเป็นสมาชิกที่ดี

ส่วนองค์ประกอบ โรงเรียน วัด สภาพแวดล้อมทางสังคมและพฤติกรรมกรับข่าวสารไม่พบว่ามีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดจริยธรรม

กรณีศึกษาที่ 8 นางพิทยา รุ่งเดชารัตน์ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมเกิดจาก 2 องค์ประกอบ คือ บ้าน และสภาพแวดล้อมทางสังคม สรุปได้ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมนางพิทยา รุ่งเดชารัตน์

บ้าน	สภาพแวดล้อมทางสังคม
ครอบครัวมีความรักความอบอุ่น ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสมบูรณ์ในระดับปานกลาง บิดามารดา อบรมสั่งสอนให้ร่วมกันรับผิดชอบการประกอบอาชีพของครอบครัว ให้มีความขยันอดทนซื่อสัตย์ และรู้คุณค่า	สังคมมีความสัมพันธ์ที่ดี และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน ทำกิจกรรมร่วมกันตามประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน อีกทั้งสถานภาพเฉพาะตัวของนางพิทยาเป็นที่ยอมรับและให้ความไว้วางใจจากเพื่อนบ้านได้รับการคัดเลือกให้เป็นเลขาของกองทุน

ของเงิน	
---------	--

ผลการศึกษาจากกรณีที่ 8 นางพิทยา รุ่งเดชรัตน์ จากการที่บิดามารดามีอาชีพทำฟาร์มเลี้ยงเป็ดที่อำเภอหาดใหญ่ จึงต้องใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก ด้วยกุศโลบายของบิดาที่ต้องการอบรมสั่งสอนบุตรให้มีความรับผิดชอบและขยันขันแข็ง และยังเป็นการลดต้นทุนการผลิต จึงฝึกฝนให้บุตรมีส่วนร่วมในการประกอบอาชีพ เมื่อย้ายไปสร้างบ้านเรือนอยู่ในชุมชนวัดบางขุนนนท์ ได้ประกอบอาชีพหลายอย่างเช่น รับจ้างเย็บเสื้อผ้า รับจ้างซักเสื้อผ้า และรับทำอาหารส่งตามบ้านและลูกค้าประจำ นอกจากนี้สภาพแวดล้อมที่อยู่กับธรรมชาติและสัตว์เลี้ยง เป็นส่วนที่สร้างจิตใจและลักษณะนิสัยให้เป็นคนสุขุมเยือกเย็นรอบคอบ เป็นส่วนที่สร้างเสริมบริบททางความคิดให้นางพิทยา เป็นคนดีมีจริยธรรม เป็นที่รักและไว้วางใจของเพื่อนบ้านใกล้เคียงจนได้รับการคัดเลือกให้เป็นเลขานุการของกองทุน

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การก่อเกิดจริยธรรมของนางพิทยา คือ บ้านและสภาพแวดล้อมทางสังคม ทำให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีผลให้ได้รับการจัดให้เป็นลูกหนี้ชั้นดีของกองทุน

สำหรับองค์ประกอบ วัด โรงเรียน พฤติกรรมการรับข่าวสารและระเบียบกองทุนไม่พบว่ามีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรม

กรณีศึกษาที่ 9 นางลัดดา น่วมในชาติ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมเกิดจาก 2 องค์ประกอบ คือ บ้าน และ สภาพแวดล้อมทางสังคม สรุปได้ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมนางลัดดา น่วมในชาติ

บ้าน	สภาพแวดล้อมทางสังคม
ครอบครัวมีความรักความอบอุ่น พ่อแม่ลูกทำกิจกรรมการงานร่วมกัน การอบรมเลี้ยงดูแบบเรียบง่าย ไม่ให้พึ่งพิง พ่อใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ มีความซื่อสัตย์ เมตตา กรุณา และกตัญญูต่อผู้มีประคุณ	เป็นชุมชนเมืองชายขอบ วิถีชีวิตของประชาชนในชุมชนเป็นแบบชาวสวนที่มีสภาพสมบูรณ์ มีความสงบสุขร่มเย็น การตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่กันอย่างสมดุลง่ายดาย สุขภาพจิตและสุขภาพกายของประชาชนดีกว่าชุมชนอื่น สถานภาพทางสังคมเป็นที่นับถือและให้ความไว้วางใจจากประชาชนในชุมชน

ผลการศึกษาจากกรณีที่ 9 นางลัดดา น่วมในชาติ เป็นบุตรคนเดียวของบิดามารดา จึงได้รับความรักความอบอุ่นและแบบอย่างผู้มีจิตใจอ่อนโยนและมีเมตตา มีความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือผู้อื่นจากบิดามารดา อีกทั้งสภาพแวดล้อมของสังคมภายในชุมชนยังมีความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งครอบครัวและเครือญาติของนางลัดดาเป็นคนดั้งเดิมในชุมชน ที่ประชากรในชุมชนให้ความเคารพนับถือ ตลอดจนบุตรสาวของตน และญาติผู้หนึ่งซึ่งมีศักดิ์เป็นน้องเขยได้รับคัดเลือกจากสมาชิกในชุมชนให้เป็นประธานกองทุนและเลขานุการกองทุน และปฏิบัติหน้าที่จนเป็นที่ชื่นชมของคนในชุมชน ให้ความเป็นธรรมต่อสมาชิกทุกคน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากภูมิหลังของครอบครัว และบริบททางสังคมของนางลัดดาที่ยังคง รักษาสถานภาพและชื่อเสียงไม่ให้เกิดความเสื่อมเสีย จึงวิเคราะห์ได้ว่ามีอิทธิพลในการก่อเกิดจริยธรรมมาจากบ้านและสภาพแวดล้อมทางสังคม

สำหรับองค์ประกอบ วัด โรงเรียน ระเบียบกองทุนและพฤติกรรมกรับข่าวสารไม่พบว่ามีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรม ถึงแม้ว่านางลัดดาจะทำบุญตักบาตรทุกวัน แต่มีวัตถุประสงค์ในการทำบุญให้กับบิดามารดา

กรณีศึกษาที่ 10 นายส้ม กล้าถนอม องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมเกิดจาก 2 องค์ประกอบคือ วัด สภาพแวดล้อมทางสังคม สรุปได้ดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 สรุปองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมนายส้ม กล้าถนอม

วัด	สภาพแวดล้อมทางสังคม
ได้รับการอบรมสั่งสอน ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต จากพระสงฆ์และได้รับคำแนะนำให้ประกอบอาชีพที่สุจริต ประทับใจเชื่อและศรัทธาในคำสั่งสอนของพระผู้ให้ความเมตตาเลี้ยงดู	จากสังคมในวัยเด็กที่ต้องพบกับคนมากมาย ตั้งแต่วัยเด็กและได้พบกับคนดีที่ช่วยเหลือให้ได้ประกอบอาชีพที่สุจริตและสามารถสร้างฐานะได้จากผู้ที่ไม่มีอะไรในชีวิต

ผลการศึกษาจากกรณีที่ 10 นายส้ม กล้าถนอม บิดามารดาเป็นชาวอยุธยา อาชีพ-ทำนา มีฐานะยากจน นายส้ม ได้รับการอุปการะเลี้ยงดูจากพระ ผู้มีศักดิ์เป็นลุงตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งอายุ 8-9 ขวบ จึงได้ออกจากวัด ใช้ชีวิตเร่ร่อน รับจ้างล้างถ้วยชามตามร้านอาหาร โดยขอ

ค่าจ้างเป็นอาหารเลี้ยงชีวิต นายสั้มมีความทรงจำที่ได้รับการอบรมจากพระผู้เป็นลุงว่า “ถึงจะอดอยากอย่างไรอย่าไปลักขโมยของใครให้ขอหรือทำงานแลกเปลี่ยนกับเขา” นายสั้มได้ยึดถือคำสอนมาเป็นแนวทางดำเนินชีวิตจนถึงปัจจุบัน เมื่อเข้ามาอยู่อาศัยในชุมชนและเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีความเข้าใจวัตถุประสงค์และระเบียบของกองทุนที่มีเจตนาช่วยเหลือคนยากจนให้มีทุนไปทำอาชีพและช่วยลดหนี้สินที่เสียดอกเบี้ยให้นายทุนด้วยอัตราสูง จากความประทับใจในคำสอนของพระสงฆ์ที่ไม่ให้ลักขโมย เป็นศีลข้อเดียวที่สามารถเชื่อมโยงความคิดให้สำนึกดี ส่งเสริมให้เกิดความซื่อสัตย์ และเป็นคนดีของสังคม และประพฤติปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสังคมและระเบียบของกองทุนซึ่งถือว่าเป็นกฎส่วนหนึ่งของสังคมนั้น

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า อิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมคือ วัด และสภาพแวดล้อมทางสังคม จึงเป็นผลให้นายสั้ม กล้าถนอม เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ ส่งคืนเงินกองทุนได้ตามเงื่อนไขของสัญญา เป็นที่ยอมรับของคณะกรรมการกองทุนว่าเป็นลูกหนี้ชั้นดี

สำหรับองค์ประกอบ บ้าน โรงเรียน ระเบียบกองทุน และพฤติกรรมกรรับข่าวสาร ไม่พบว่ามีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรม

4.3 สรุปผลการวิเคราะห์การก่อเกิดจริยธรรม

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมทั้ง 10 กรณีศึกษา สรุปได้ดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

กรณีศึกษาที่	สมาชิกผู้ให้บริการกองทุน	บ้าน	วัด	โรงเรียน	สภาพแวดล้อมสังคม	ระเบียบกองทุน	พฤติกรรม การรับข่าวสาร	จำนวนองค์ประกอบแยกตามกรณีศึกษา
1	นางสงวน วงศ์ยิ้ม	✓	✓	✓	✓			4
2	นางวรรณมา แหม่นเลขา	✓	✓		✓			3
3	นางพรณิภา อุ่นแจ่ม	✓		✓	✓			3
4	นางเรณู นำผล	✓		✓	✓			3
5	นางปราณี ปฐพี	✓				✓		2
6	นางเอี่ยมเดือน ทูถาวร	✓		✓	☐			2

7	นางกมลรัตน์ ยามมีสิน	✓				✓		2
8	นางพิทยา รุ่งเดชรัตน์	✓			✓			2
9	นางลัดดา น่วมในชาติ	✓			✓			2
10	นายสัณห์ กล้าถนอม		✓		✓			2
	รวมองค์ประกอบ ทุกกรณีศึกษา	9	3	4	7	2	-	25

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรมของแต่ละกรณีศึกษามีมากกว่าหนึ่ง

องค์ประกอบ

เมื่อพิจารณาจากการศึกษาทั้ง 10 กรณีศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลก่อให้เกิดจริยธรรมสูงเรียงตามลำดับดังนี้ องค์ประกอบ บ้านจำนวน 9 กรณีศึกษา วัด จำนวน 3 กรณีศึกษา โรงเรียนจำนวน 4 กรณีศึกษา สภาพแวดล้อมสังคมจำนวน 7 กรณีศึกษา ระเบียบกองทุนจำนวน 2 กรณีส่วนพฤติกรรมการรับข่าวสารพบว่าไม่มีอิทธิพลต่อการก่อให้เกิดจริยธรรม

จากการศึกษาทั้ง 10 กรณีศึกษา พบผลการศึกษาแยกตามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลก่อให้เกิด จริยธรรมเรียงตามลำดับดังนี้

บ้าน เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดจริยธรรมมากที่สุด จากการศึกษพบว่า วิธีการ อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่เป็นบ่อเกิดของจริยธรรม และยังเป็นวิธีการที่ส่งเสริมให้บุคคลมีลักษณะมุ่งอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2520) ที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวมีส่วนเกี่ยวข้องกับจริยธรรมของบุคคลเป็นอย่างมาก และมีอิทธิพลคงทนไปถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ฉะนั้นการอบรมเลี้ยงดูจากบ้านจึงมีความสำคัญมากที่สุด และเป็นข้อปฏิบัติแรกในการวางพื้นฐานทางจริยธรรมของบุคคล หากการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวไม่เหมาะสมตั้งแต่วัยเด็กแล้ว การแก้ไขปรับปรุงจิตใจของบุคคลในภายหลังอาจทำได้ยาก ในบางกรณีก็อาจทำไม่ได้เลย เพราะสายเกินกว่าจะแก้ไข

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีองค์ประกอบ ประการคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดา กระทำตนสนิทสนมกับบุตร ให้ความรัก ความสำคัญแก่บุตร เคารพในสิทธิและความคิดเห็นที่ถูกต้องของบุตร ทำให้บุตรมีความรู้สึกว่าเป็นที่ภาคภูมิใจของบิดามารดา ประการที่สองคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาชี้แจงเหตุผลและให้การสนับสนุนหรือขัดขวางพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องหรือเหมาะสม ไม่ใช่ใช้อำนาจเข้าข่มหรือออกคำสั่งแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังมีการชมเชย หรือให้รางวัลและแสดงความพึงพอใจเมื่อบุตรทำความดี มีการลงโทษว่ากล่าวตักเตือนหรือแสดงความเสียใจเมื่อบุตรทำความผิด ประการ

ที่สาม คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตมากกว่าทางร่างกาย เป็นการลงโทษด้วยวิธีว่ากล่าว ตักเตือน ทำมึนตึงเพิกเฉยกับบุตรเมื่อกระทำความผิด จนกว่าบุตรจะกระทำตนเป็นคนดี ไม่ลงโทษ ให้เจ็บกายโดยไม่จำเป็น โดยเฉพาะเมื่อบุตรมีอายุ 10 ปีขึ้นไป ประการที่สี่คือ การอบรมเลี้ยงดู แบบควบคุม เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาคอยสอดส่องและควบคุมการกระทำของบุตรมาก พอประมาณ แต่ไม่มากจนเป็นที่หักหาญน้ำใจ

จากการศึกษาทั้ง 10 กรณีศึกษา องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรม มากที่สุด คือ บ้าน พบจาก กรณีศึกษาที่ 1 ถึงกรณีศึกษาที่ 9 จึงนับได้ว่า บ้านมีความสำคัญสูงที่สุด

สภาพแวดล้อมทางสังคม จากการศึกษพบว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมเป็นส่วนประกอบ ที่สำคัญที่มีอิทธิพลก่อให้เกิดจริยธรรมรองลงมาจากบ้าน ถึงแม้ว่าการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว จะเหมาะสม บุคคลได้รับการอบรมด้านจริยธรรมมาดี แต่สังคมไม่ได้รับการพัฒนาให้มีสภาพเอื้อ ต่อการทำความดีของบุคคล ขาดแบบอย่างที่จะกระตุ้นให้บุคคลมีความซื่อสัตย์ และผลักดันให้ บุคคลกระหายที่จะกระทำดีแล้ว บุคคลนั้นก็ไม่สามารถจะต้านทานการยั่วยวได้ อาจมีพฤติกรรมไป ตามแรงผลักดันของสิ่งยั่วยวนนั้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงทดลองของ ดวงเดือน พันธุม นาวินและคณะ ที่ยืนยันได้จากผลการทดลองว่า สภาพแวดล้อมของวัยรุ่นมีอิทธิพลโดยตรงอย่าง รุนแรงต่อพฤติกรรมการโกง ในสภาพการยั่วยวสูง แม้เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดู แบบประชาธิปไตยและมีจริยธรรมสูง แต่ก็ยังพ่ายแพ้แก่อำนาจฝ่ายต่ำได้โดยง่าย

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า กรณีศึกษาที่ 1, 2, 3, 4, 8, 9 และ 10 มีพฤติกรรมไปตามการ ผลักดันของสภาพแวดล้อมสังคม ซึ่งบุคคลเหล่านี้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ยึดหลักความยุติธรรมและมีเหตุผล

โรงเรียน เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงความสัมพันธ์กับครู อาจารย์ พบในกรณีศึกษาที่ 1, 3, 4 และ 6 ที่มีผลมาจากความประทับใจต่อครูผู้สอน และฝึกฝนควบคุมให้ศิษย์เป็นผู้มีระเบียบวินัย ใน กรณีศึกษาที่ 3 มีความประทับใจครูผู้สอนซึ่งเป็นเพื่อนบ้านและมีความสนิทสนมกับมารดา เป็นผู้ ที่ให้ความรักความห่วงใยคล้ายกับมารดาของตน จึงเกิดการยอมรับทั้งลักษณะที่ดีและไม่ดี

ดังนั้นกรณีที่ยอมรับในกฎเกณฑ์หรือการควบคุม ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต มีความอดทน ยอมทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมได้ ถือได้ว่าเป็นผู้มีจริยธรรม ส่วนความประทับใจใน ลักษณะของการได้รับความรักจากครู ถือได้ว่าครูเป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดจริยธรรม

วัด เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงความสัมพันธ์กับวัด ความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรม จากการศึกษาพบในกรณีศึกษาที่ 1, 2 และ 10 ความเชื่อและศรัทธาในหลักธรรม เห็นได้จาก กรณีศึกษาที่ 1 เกิดความเชื่อตามศรัทธาที่มีมาจากรอบครัว วัดเป็นสถาบันที่สำคัญในการขัดเกลา ทางสังคมและถ่ายทอดวัฒนธรรม ศาสนาพุทธเป็นศาสนาหลักของคนไทย การถ่ายทอดลักษณะ ทางวัฒนธรรม และความเชื่อในหลักธรรมทางพุทธศาสนา จึงมาจากรอบครัวไทยที่นับถือศาสนา พุทธ และมีการทำกิจกรรมทางศาสนาที่วัดในวันสำคัญๆ ต่างๆ อีกทั้งศาสนาพุทธมีลักษณะ วัฒนธรรมทางด้านจิตใจ จึงเห็นได้จากกรณีศึกษาที่ 1 ที่บิดามารดามีความศรัทธาในหลักธรรม และเคร่งครัดในการปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี จึงได้รับการถ่ายทอดให้มีความเชื่อและ ศรัทธาในหลักธรรม เป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิด จริยธรรม ส่วนในกรณีศึกษาที่ 2 ได้รับการอนุเคราะห์ จากวัดเรื่องการทำศพให้แก่แม่บุญธรรม มีความเชื่อศรัทธาตามหลักพระพุทธศาสนาว่าทำดีได้ดีทำ ชั่ว ได้ชั่ว จึงมีความกลัวต่อการทำความชั่ว และในกรณีศึกษาที่ 9 มีความเชื่อและศรัทธาที่มีผลมา จากวัด เนื่องจากในวัยเด็กได้อาศัยอยู่กับพระสงฆ์ในวัด ได้รับการอบรมสั่งสอน รับประทานปฏิบัติ ไกล่ลัดกับพระสงฆ์ ได้รับความรักและเมตตาจากพระ เมื่อออกจากวัดใช้ชีวิตเป็นเด็กเร่ร่อนก็ยัง ยึดถือหลักธรรมคำสั่งสอนตามหลักศีล 5 ถือได้ว่า เป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดจริยธรรม

ระเบียบของกองทุน จากองค์ประกอบการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้ศึกษาระเบียบของกองทุนทั้ง 5 ชุมชน พบว่า นอกจากวัตถุประสงค์ของกองทุนที่ให้สมาชิกนำไป สร้างอาชีพใหม่และลดค่าใช้จ่ายแล้ว วัตถุประสงค์ของประชาชนใน 5 ชุมชนมีความเห็นพ้องต้องกัน คือ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจให้สมาชิกเป็นคนดีมีคุณธรรม 4 ประการคือ มีความซื่อสัตย์ ไม่ เห็นแก่ตัว ไม่มัวเมาในอบายมุข และรู้จักสามัคคี ซึ่งหมายถึงต้องการให้สมาชิกเป็นคนดีมีจริยธรรม

กรณีศึกษาทั้ง 10 กรณี ได้มาจากการพิจารณาคัดเลือกของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จากลูกหนี้ชั้นดีของกองทุน คือเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนอย่างเคร่งครัด ถือระเบียบเป็น ขอบปฏิบัติ ที่กำหนดให้บุคคลปฏิบัติตาม บุคคลที่ยอมรับและปฏิบัติตามกฎระเบียบของกองทุนจึง ถือเป็นผู้ที่มีจริยธรรม ดังนั้น อิทธิพลที่มีผลต่อการก่อเกิดจริยธรรมส่วนหนึ่งของกรณีศึกษา 4, 5 และ 7 คือระเบียบกองทุน

ส่วนองค์ประกอบพฤติกรรมกรับข่าวสารไม่พบว่าเป็นองค์ประกอบที่มีผลก่อให้เกิด จริยธรรมจากการศึกษาในครั้งนี้

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง“ บทบาทการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในครอบครัวสมัยใหม่ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research)โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ศึกษาบทบาทการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
 2. เปรียบเทียบเพศและขนาดครอบครัวต่อการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 3. ศึกษาความสัมพันธ์ของระดับการศึกษา อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองกับการพึ่งตนเองในด้านต่างๆของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสหศึกษา เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม โรงเรียนวัดนิมมานรดี โรงเรียนวัดอ่างแก้ว โรงเรียนวัดโคกนอน โรงเรียนวัดกำแพง และโรงเรียนวัดประดู่ (พ่วง อุทิศ) จำนวน 284 คน นักเรียนชาย 145 คน นักเรียนหญิง 139 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Random Sampling) ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ถึง 31 มีนาคม 2545
- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัว แบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู และแบบวัดการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ เป็นนักเรียนชายมากกว่าเพศหญิง โดยคิดเป็นร้อยละ 51.1 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 48.9

ขนาดครอบครัวมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ครอบครัวเดี่ยวคิดเป็นร้อยละ 50.4 และครอบครัวขยายคิดเป็นร้อยละ 49.6

รายได้ของบิดามารดารวมกันภายใน 1 เดือน ร้อยละ 46.5 มีรายได้ต่ำ คือ รวมกันแล้วไม่เกิน 10,000 บาท รองลงมาร้อยละ 38.4 มีรายได้ปานกลางอยู่ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท และรายได้สูงร้อยละ 15.1 มีรายได้สูงกว่า 20,000 บาทต่อเดือน

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ร้อยละ 67.6 มีฐานะดี คือ พอใช้และมีเงินเก็บ ร้อยละ 23.2 มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางคือพอใช้แต่ไม่มีเงินเก็บ และร้อยละ 9.2 มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี

อาชีพของบิดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 35.6 มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว รองลงมา ร้อยละ 32.7 มีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และลูกจ้างเอกชน และร้อยละ 31.7 เป็นผู้มีอาชีพ

รับจ้างทั่วไป พ่อบ้าน แม่บ้าน ส่วนมารดาของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40.5 มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว รองลงมาร้อยละ 40.1 เป็นผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป พ่อบ้าน แม่บ้าน ฯลฯ และร้อยละ 19.4 มีอาชีพ รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือ ลูกจ้างเอกชน ตามลำดับ

การศึกษาของบิดาของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 39.4 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือต่ำกว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 36.3 จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 / มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า และร้อยละ 24.3 จบอนุปริญญา หรือสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนการศึกษาของมารดาของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 47.9 จบการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รองลงมาร้อยละ 32.7 จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 / ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า และร้อยละ 19.4 จบ อนุปริญญา หรือสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตภาษีเจริญ ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ย 3.89 รองลงมาเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันค่าเฉลี่ย 2.83 และแบบปล่อยปละละเลย ค่าเฉลี่ย 1.77 นักเรียนเพศหญิงได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบไม่ปล่อยปละละเลย มากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.68 , 46.89 และ 81.29 , 66.20

3. การพึ่งตนเอง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตภาษีเจริญ มีบทบาทการพึ่งตนเองด้านการศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.97 – 3.23 เช่นเดียวกับการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง มี ค่าเฉลี่ย 2.49 – 3.39 ซึ่งพบว่าในบางคำถามในเรื่องการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจคำตอบที่ได้มีผู้หญิงตอบ มากกว่าผู้ชายเช่นในเรื่องของการซ่อมแซมเสื้อผ้า หรือสิ่งของที่ชำรุด คิดเป็นร้อยละ 3.10 ซึ่งแสดงว่า ผู้หญิงมีการพึ่งตนเองด้านนี้มากกว่าในเรื่องของการช่วยกันประหยัดค่าใช้จ่าย ส่วนแต่การพึ่งตนเองด้าน สังคมหรือส่วนรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.69 – 3.81 ตามลำดับ

4. เปรียบเทียบปัจจัยทางประชากรด้านเพศที่มีอิทธิพลต่อการพึ่งตนเอง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพศหญิงสามารถพึ่งตนเองในด้านต่างๆอยู่ในระดับปานกลางและ มาก คิดเป็นร้อยละ 51.08 , 47.29 / 57.55 , 48.28 และ 56.83 , 48.28 โดยนักเรียนหญิงมีบทบาทในการ พึ่งตนเองในทุกด้านมากกว่าเพศชาย และพบว่านักเรียนชายหญิงมีการพึ่งตนเองด้านการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่านักเรียนหญิงสามารถพึ่งตนเองด้านการศึกษาได้ดีกว่า นักเรียนชาย

5. เปรียบเทียบปัจจัยด้านครอบครัวด้านขนาดครอบครัวที่มีผลต่อการพึ่งตนเอง

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในครอบครัวขยายและครอบครัวเดี่ยวมีค่าเฉลี่ยในการพึ่งตนเองด้านต่างๆแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่อาศัยอยู่ในครอบครัวขยายมากกว่าครอบครัวเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 50.4 และ 49.6 แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างขนาดครอบครัวกับการพึ่งตนเองอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

6. ศึกษาความสัมพันธ์ของระดับการศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการพึ่งตนเอง

6.1. ระดับการศึกษาของบิดามารดา

นักเรียนที่มีบิดามารดาจบการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถพึ่งตนเองในด้านต่างๆในระดับปานกลางและมากได้ดีกว่านักเรียนที่มีบิดามารดาจบการศึกษาในระดับอื่นๆ และพบว่าระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพึ่งตนเองทางด้านสังคมหรือส่วนรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.2. อาชีพของบิดามารดา

นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว เช่น ค้าขาย ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยในการพึ่งตนเองในระดับมากและปานกลาง มากกว่านักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพอื่นๆคือ ร้อยละ 18.31 และ 20.42 พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างอาชีพของบิดากับการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.3. ฐานะทางเศรษฐกิจ

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีสามารถพึ่งตนเองในด้านต่างๆอยู่ในระดับปานกลางและมาก คิดเป็นร้อยละ 31.69 , 38.03 และ 34.15 และพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.4. ศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่อการพึ่งตนเอง

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพึ่งตนเองในด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การศึกษาบทบาทการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในครอบครัวสมัยใหม่ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร (The Role of the Self Reliance of Grade Six students in The Modern Families in Pasicharoen District Bangkok) ซึ่งผู้วิจัยนำผลการศึกษาค้นคว้ามาอภิปรายในประเด็นที่สำคัญและตามสมมุติฐาน ดังนี้

สมมุติฐานข้อที่ 1 นักเรียนหญิงสามารถพึ่งตนเองได้ดีกว่าเพศชาย

จากการศึกษาพบว่า เพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร มีผลต่อการพึ่งตนเองที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนหญิงมีการพึ่งตนเองด้านการศึกษาที่แตกต่างกับนักเรียนชายซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 สอดคล้องกับ รักชนก ชุไกร (2541 : 43) ซึ่งพบว่าเพศหญิงมีผลการเรียนสัมฤทธิ์สูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเช่นเดียวกับ โฉมสมร เหลืองโกศล (2531 : 120) ศึกษาพบว่านักเรียนชายหญิงมีค่านิยมในการพึ่งตนเองด้านการศึกษาแตกต่างกัน ที่ระดับความสำคัญที่ 0.05 และบังอร พุ่มสะอาด กล่าวว่า ปัจจุบันสังคมไทยให้คุณค่าและความสำคัญกับเพศหญิงมากขึ้น ซึ่งค่านิยมดังกล่าวทำให้ผู้หญิงมีทัศนคติ การยอมรับตนเอง การกล้าแสดงออก และเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น นำไปสู่การพึ่งตนเองมากขึ้น (บังอร พุ่มสะอาด อ้างใน พิศพงษ์ สิริวัฒนางกูร 2520 : 15) แต่ไม่สอดคล้องกันในประเด็นเพศหญิงสามารถพึ่งตนเองได้ดีกว่าเพศชายจากการศึกษาของสถิตต์ ภัทระ (2535 : 85 – 86) และพบว่าเพศหญิงถูกเลี้ยงมาแบบปกป้องคุ้มครอง ครอบครองประคบประหงมตลอดเวลาจึงทำให้เด็กไม่สามารถพึ่งตนเองในด้านต่างๆได้เท่ากับเพศชายเช่นเดียวกับการศึกษาของ เอดเวิร์ด (Edward 1959) และคาแกน และ มอส (Kagan and Moss 1960) พบว่าเพศชายสามารถพึ่งตนเองในด้านต่างๆได้ดีกว่าเพศหญิง โดยที่เพศหญิงจะมีพฤติกรรมพึ่งผู้อื่นในเด็กและวัยผู้ใหญ่มากกว่าเพศชาย

แต่จากการศึกษาของสมาร์ท และ สมาร์ท (Smart and Smart 1967) ได้กล่าวสนับสนุนสมมุติฐานว่าความเป็นตัวของตัวเองว่าเป็นลักษณะหนึ่งที่พบในวัยแรกของชีวิตและเป็นลักษณะที่มีอยู่ตลอดไปตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยผู้ใหญ่โดยจะมีในผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ซึ่งโดยปกติเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดู หรือการขัดเกลาทางสังคม เมื่อถึงระยะเวลาหนึ่งเด็กพอที่จะพึ่งตนเองได้แล้วแต่พ่อแม่ไม่ยอมให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง มักจะให้เรียนรู้ตามความต้องการของผู้ใหญ่ สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดการยับยั้งในการเรียนรู้ที่จะตัดสินใจในเรื่องต่างๆด้วยตนเอง ความต้องการในการเสนอแนะความคิดเห็นของตนเองตลอดจนค่านิยมต่างๆ (Smart and Smart อ้างใน อัจฉรา เปรมปรีธเวส 2517: 20)

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าเพศหญิง ในเขตภาษีเจริญ สามารถพึ่งตนเองด้านการศึกษาได้ดีกว่าเพศชายซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าเนื่องจากปัจจุบันรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไทยความเป็นเมืองทำให้

เพศหญิงต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ผู้หญิงเป็นส่วนหนึ่งในการหาเลี้ยงครอบครัว ทำให้ผู้หญิงมีความคิดที่ทันสมัยมากขึ้น เพราะเหตุที่ในเขตกรุงเทพมหานครมีความเป็นเมืองสูงการพัฒนาระบบการบริการทางสังคมและเทคโนโลยีต่างๆทำให้รูปแบบการทำการกิจกรรมต่างๆเปลี่ยนแปลงไป เพศหญิงจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนจากการทำงานนอกบ้านมากขึ้น และมีการเรียกร้องสิทธิให้เท่าเทียมกับเพศชายมากขึ้น ประกอบกับปัจจุบันการอบรมเลี้ยงดูบุตรมีความเท่าเทียมกันมากขึ้นในด้านของเพศ บิดามารดาให้สิทธิ และโอกาสในการเรียนรู้ของเพศหญิงเท่าเทียมกับเพศชายมากขึ้น

ดังที่โสภา ชีปิลมันน์และคณะ (2534) กล่าวว่าครอบครัวในปัจจุบันมิได้ให้อำนาจ ความเป็นใหญ่กับเพศชายเช่นสมัยก่อน แต่ครอบครัวสมัยใหม่เกิดจากความรักและความเข้าใจกันและกันแบบ Romantic love ของหญิงชาย มีการตกลงร่วมกันที่จะเป็นครอบครัวสามีภรรยาทั้งจิตใจและแบ่งปันปัจจัยทางเศรษฐกิจฝ่ายละเท่าๆกัน อำนาจและบทบาทจึงมีเท่ากัน ซึ่งถือว่าทั้งสองต้องพึ่งกันและกัน และแต่ละฝ่ายมีระบบแบ่งปันนับแต่เริ่มแต่งงาน จนถึงการทำหน้าที่ต่างๆภายในครอบครัว รวมทั้งกฎหมายมีการคุ้มครองเพศหญิงมากขึ้น (โสภา ชีปิลมันน์ และคณะ 2534 : 51-52) จึงจำเป็นที่เพศหญิงต้องพยายามเรียนรู้ให้สูงเพื่อที่จะได้มีความรู้ความสามารถในการทำงานและทำสิ่งต่างๆเท่าเทียมกับเพศชาย และเพื่อจะได้มีรายได้มาจุนเจือครอบครัวได้อย่างเท่าเทียมกับเพศชาย ดังนั้นเพศหญิงจึงมีความพยายามในการพัฒนาตนเองด้านการศึกษามากกว่าเพศชายในปัจจุบัน

สมมุติฐานข้อที่ 2 ระดับการศึกษา อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเอง

2.1 ระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จากการศึกษาพบว่าระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพึ่งตนเองด้านสังคมหรือส่วนรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตภาษีเจริญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อรชา วราทิพย์ ว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองทำให้เด็กมีการตัดสินใจแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน เมื่อเด็กมีการตัดสินใจแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่งจะทำให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในด้านต่างๆโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น (อรชา วราทิพย์ 2516 : 122 อ้างใน วิวัฒน์ รักษาเคน 2531 : 33) และจากการศึกษาของ โจนสมร เหลืองโกศล พบว่านักเรียนที่มีบิดาจบการศึกษาในระดับปานกลางคือชั้นมัธยมศึกษาจะทำให้เด็กสามารถพึ่งตนเองด้านการศึกษาสูงกว่านักเรียนที่มีบิดาจบการศึกษาในระดับต่ำ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) และระดับอนุปริญญาขึ้นไป

นอกจากนั้น กฤตยา กฤษณาอุทิต พบว่าครอบครัวที่มีบิดามารดาที่มีการศึกษาสูงจะฝึกให้บุตรเรียนมากกว่าครอบครัวอื่นๆ และให้อิสระแก่บุตรมากกว่าบิดามารดาที่จบชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 (กฤตยา กฤษณาอุทิต 2513 : 156) ในขณะเดียวกัน สมจิต พิมพะนิต พบว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาด้อย่อมขาดจิตวิทยาในการอบรมเลี้ยงดูหรือบิดามารดาที่มีการศึกษาสูงก็อาจมุ่งหวังและคาดหวังในตัวลูกมากเกินไป (สมจิต พิมพะนิต 2522 : 104) นอกจากนี้ จงกลณี ต้อยเจริญ พบว่าแม้ว่าระดับการศึกษาของบิดามารดาจะมีอิทธิพลต่อความเชื่อ ความเข้าใจในการดูแลบุตรตลอดเวลาจนมีความสามารถในการปรับต่อบทบาทของบิดามารดาและบุตร บิดามารดาที่ระดับการศึกษาปานกลาง (มัธยมศึกษา) จะดูแลบุตรแบบบังคับให้รับผิดชอบและพึ่งตนเอง ส่วนบิดามารดาที่จบการศึกษาสูง (อุดมศึกษาขึ้นไป) มักจะใช้เวลาและทำกิจกรรมร่วมกับบุตร แต่เนื่องจากปัจจุบันข่าวสารทำให้ได้รับข้อมูลมาก บิดามารดาจึงมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลบุตรที่ดี (จงกลณี ต้อยเจริญ 2540 : 118)

จากผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีบิดามีระดับการศึกษาต่ำ (ชั้นประถมศึกษา / ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) สามารถเป็นแรงผลักดันให้บิดามีการอบรมเลี้ยงดูบุตรให้มีพฤติกรรมในการพึ่งตนเองด้านการศึกษาสูงขึ้นเพื่อให้บุตรได้มีการศึกษาที่สูงกว่าตนเอง ต้องการให้บุตรสามารถปรับตนเองให้เข้ากับความเป็นเมืองที่ทันสมัย รวมทั้งสามารถช่วยเหลือตนเองให้อยู่รอดในสังคมสมัยใหม่ได้ ดังนั้นจึงเป็นแรงผลักดันให้บุตรมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าบุตรที่มีบิดามารดาจบการศึกษาในระดับอื่นๆ

2.2 อาชีพของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จากการศึกษาพบว่าอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 และสอดคล้องกับการศึกษาของ จรรจา สุวรรณทัต ที่ว่าค่านิยมและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่บ้านมีแนวโน้มที่จะสะท้อนค่านิยม หรือคุณค่าจากการทำงานที่บิดามารดาทำบิดามารดาที่ทำงานเป็นอิสระซึ่งต้องตัดสินใจด้วยตนเองมักจะกระตุ้นให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเอง และสามารถควบคุมตนเองได้ดีกว่าบิดามารดาที่ทำงานในระดับใช้แรงงาน (จรรจา สุวรรณทัต 2530: 811) เช่นเดียวกับ วราภรณ์ รักวิชัย กล่าวว่าอาชีพของบิดามารดาเป็นองค์ประกอบหลักสำคัญต่อแนวโน้มการเจริญเติบโตของลูก โดยเฉพาะอาชีพค้าขายและประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก กิจกรรมที่เกี่ยวกับอาชีพมักจะมีอิทธิพล และเกี่ยวพันกับการดำรงชีวิตประจำวันของทุกคนในครอบครัว ลูกมักมีโอกาสร่วมกิจกรรมของพ่อแม่ เช่น ช่วยพ่อแม่ขายของ หยิบของจัดระเบียบสินค้า เป็นต้น เนื่องจากลูกมีโอกาที่จะช่วยเหลือตนเองและพ่อแม่มากจึงมีแนวโน้มที่จะขยันมีความสามารถและมีทักษะมากกว่า (วราภรณ์ รักวิชัย 2535 : 31)

และจากการศึกษาของพีรพงศ์ สิริวัฒนางกูร พบว่านักเรียนที่มีมารดามีอาชีพค้าขายส่วนมากได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้รู้จักพึ่งตนเอง (ร้อยละ 70.83) แต่นักเรียนที่มีมารดามีอาชีพรับจ้างจะสามารถพึ่งตนเองได้น้อยที่สุด ส่วนนักเรียนที่มีบิดารับราชการจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบยับยั้งการพึ่งตนเองมากกว่าฝึกให้พึ่งตนเอง (พีรพงศ์ สิริวัฒนางกูร 2520 : 45) เช่นเดียวกับการศึกษาของ โฉมสมร เหลืองโกศล พบว่านักเรียนที่มีมารดาไม่มีงานทำ (แม่บ้าน / ไม่ได้ประกอบอาชีพ) จะทำให้เด็กมีค่านิยมเรื่องการพึ่งตนเองโดยตนเองทางด้านการศึกษามากกว่านักเรียนที่มีมารดามีงานทำ (โฉมสมร เหลืองโกศล 2531 : 136)

แต่จากการศึกษาของ จงกลณี ดุษฎีเจริญ พบว่าอาชีพไม่มีผลต่อการปรับตัวของนักเรียนอาจเป็นเพราะนักเรียนมีความเป็นตัวของตัวเองสูง ทำให้พึ่งพาผู้อื่นน้อยลง จึงทำให้อาชีพไม่มีผลต่อการปรับตัวในการพึ่งตนเองด้านต่างๆ เพราะในปัจจุบันทั้งบิดาและมารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว หากมีการสะสมประสบการณ์การเรียนรู้จากงานที่ทำมาพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งเวลาและคุณภาพที่ทำให้บุตรต้องเรียนรู้และเข้าใจ จึงทำให้บุตรมีการพัฒนาตนเองและสามารถดำรงชีวิตสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างสงบสุข (จงกลณี ดุษฎีเจริญ 2540 : 119)

จากข้างต้นอธิบายได้ว่าเนื่องจากปัจจุบันบิดามารดาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ไม่ว่าบิดามารดาจะประกอบอาชีพใดก็ตามบุตรเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการแบ่งเบาภาระของบิดามารดา และเรียนรู้ที่จะพึ่งตนเองมากขึ้นกว่าเด็กที่อยู่ในต่างจังหวัด และในสังคมไทยเรากล่าวว่าบิดาเป็นต้นแบบที่สำคัญให้กับบุตรในการปฏิบัติ ดังนั้นอาชีพของบิดาจึงมีความสัมพันธ์ต่อการพึ่งตนเองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดากับการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลจากการศึกษาพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดากับการพึ่งตนเองทางด้านการเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ปนัดดา มุมบ้านเช่า ที่ว่ารายได้ของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเองด้านต่างๆของเด็ก (ปนัดดา มุมบ้านเช่า 2537 : 65) เช่นเดียวกับการศึกษาของนงนุช โรจนเลิศ พบว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมแตกต่างกันมีการควบคุมตนเองในด้านต่างๆไม่แตกต่างกัน (นงนุช โรจนเลิศ 2536 : 115) เช่นเดียวกับ สมพิศ ไชยกิจ พบว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมความภาคภูมิใจในตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกัน (สมพิศ ไชยกิจ 2536 : 70) ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ นิภา พริยายน ที่พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม และปรากฏว่าเด็กที่มาจากรอบครัวฐานะดีสามารถปรับพฤติกรรมได้ดี ซึ่งแตกต่างกันไปตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวซึ่งย่อมมีวิธีการอบรมบุตรที่

แตกต่างกันไป จึงทำให้บุตรมีพฤติกรรมและบุคลิกภาพที่แตกต่างกันไป (นิภา พริยาน 2520 : 195) และสอดคล้องกับการศึกษาของ อัจฉรา สุขารมณ และ อรพินทร์ ชูชม ที่พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเด็กในด้านการปรับตัว และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมการพึ่งตนเองในที่สุด (อรพินทร์ ชูชม และ อัจฉรา สุขารมณ 2533 : 116)

ทั้งอาจเป็นไปได้ว่า ครอบครัวที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีการจัดสรรรายได้กับรายจ่ายได้อย่างเหมาะสม ซึ่งแม้ว่าจะไม่มีรายได้มากนักแต่ก็ไม่มีหนี้สิน จะเห็นได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ประเมินว่ามีฐานะทางเศรษฐกิจดีไม่ใช่กลุ่มที่มีรายได้สูง แต่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท / เดือน เท่านั้นเอง ในขณะที่ครอบครัวที่มีรายได้สูงอาจมีรายจ่ายที่ไม่สมดุลกันอันเนื่องมาจากการมีรายได้สูงต้องมีการจ่ายในเรื่องต่างๆที่ไม่จำเป็นเพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมที่มีฐานะดีจึงมีรายจ่ายสูงและอาจมีการกู้ยืมเงินมากกว่าครอบครัวที่มีรายได้ต่ำแต่ไม่มีหนี้สิน ในครอบครัวที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพที่มีรายได้สูงย่อมมีรายจ่ายสูงเพื่อให้เท่าเทียมผู้อื่น จึงทำให้รายจ่ายมากกว่ารายรับ ประกอบกับครอบครัวที่มีรายได้ต่ำมีความรอบคอบ และระมัดระวังในการใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นเท่านั้น จึงทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันย่อมมีความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมุติฐานข้อที่ 3 นักเรียนที่อาศัยอยู่ในครอบครัวขยายสามารถพึ่งตนเองได้ดีกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดี่ยว

จากการศึกษาพบว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในครอบครัวขนาดต่างกันมีการพึ่งตนเองด้านต่างๆไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้ เกสร ปาระมีแจ้ง กล่าวว่าอาจเป็นเพราะครอบครัวของคนกรุงเทพฯส่วนใหญ่ไม่มีญาติ พี่ น้อง หรือผู้ใหญ่คอยดูแลบุตรให้ บางครั้งการตัดสินใจแก้ปัญหาบางอย่างไม่มั่นใจเพราะไม่มีใครคอยให้คำปรึกษา เพราะทุกคนมีสิทธิ์เท่าเทียมกันทุกด้าน จึงไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น (เกสร ปาระมีแจ้ง 2539 : 1-2) ซึ่งสอดคล้องกับ สมาร์ท และสมาร์ท ศึกษาพบว่าครอบครัวที่ส่งเสริมให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีการพึ่งตนเอง ต้องเป็นครอบครัวที่ไม่ใหญ่ ในพวกชนชั้นต่ำ (Smart and Smart 1967 : 540-541 อ้างใน อัจฉรา เปรมเปื่องเวส 2517 : 22) และบุคคลที่อยู่ในครอบครัวขนาดใหญ่จะมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำกว่าบุคคลที่อยู่ในครอบครัวที่มีขนาดเล็ก ซึ่งจะทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้เด็กไม่มีประสิทธิภาพนำไปสู่การมีพฤติกรรมพึ่งตนเองต่ำด้วย (สาวิตรี ทยานศิลป์ 2541 : 17)

แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กเกิดมาท่ามกลางครอบครัวจำนวนสมาชิกมากก็มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าเด็กที่เติบโตในครอบครัวที่มีสมาชิกน้อยได้เช่นกัน ทั้งนี้ลักษณะความมีคุณค่าในตนเองซึ่งจะนำไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเองสามารถพึ่งตนเองได้นั้นเป็นส่วนหนึ่งที่มาจากลักษณะการยอมรับและ

ได้รับแรงสนับสนุนจากครอบครัว ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจและเชื่อมั่นในตนเองมากจะทำให้เด็กสามารถทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง อย่างเชื่อมั่นได้มากกว่าครอบครัวขนาดเล็ก (สาวิตรี ทยานศิลป์ 2541 : 18)

ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรีย์ สุตรัก ศึกษาพบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมีลักษณะครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) มีจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันเฉลี่ย 3.16 คน อาจเป็นไปได้ว่าครอบครัวขยายที่มีเครือญาติอยู่ด้วยกันจะสามารถช่วยเหลือให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำสั่งสอนและดูแลพฤติกรรมของบุตรหลานที่อยู่ในวัยเด็กและวัยรุ่นได้มากกว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว (พัชรีย์ สุตรัก 2543 : 33) แต่ในทางตรงกันข้ามเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ใหญ่หรือครอบครัวขยายที่มีสมาชิกมากมายก็สามารถมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ และทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ซึ่งจะทำให้เด็กรู้สึกตนเองมีคุณค่า ตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆและช่วยเหลือตนเองได้มากกว่าบุคคลที่อยู่ในครอบครัวขนาดเล็กได้ด้วย (เสวภา วิจิตวาที 2543 : 35)

ทั้งนี้กล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเมืองเช่นกรุงเทพมหานครให้พ่อแม่มีการสร้างพฤติกรรมและการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม ให้สิทธิ ให้เสียงแก่เด็กผู้เป็นลูกมากขึ้น บิดามารดาจะคอยห่วงลูกเมื่อลูกโตขึ้น เพื่อให้เขาตัดสินใจเอง และปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่สามารถพึ่งตนเอง และช่วยเหลือตนเองได้เร็วกว่า และในปัจจุบันมีครอบครัวเดี่ยวที่ประกอบด้วยพ่อแม่ลูกในปริมาณที่มากขึ้น ภายใต้อครอบครัวเดี่ยวเรายังพบครอบครัวที่มีลักษณะที่พ่อแม่ไม่ได้อยู่ร่วมกันกับลูก ด้วยเหตุผลหรือปัจจัยใดก็ตาม เด็กจะอยู่กับใครแล้วแต่ข้อตกลง และพบแนวโน้มว่าสังคมไทยจะมีครอบครัวเช่นนี้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงไม่มีความแตกต่างระหว่างขนาดครอบครัวกับการพึ่งตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมุติฐานข้อที่ 4 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเอง

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตภาษีเจริญ ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพึ่งตนเองด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 4 ซึ่งผลจากการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของโถมสมร เหลืองโกศล พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเอง (โถมสมร เหลืองโกศล 2531 : 268) และเช่นเดียวกับ

โรเซน และ ดีเฮนเดรค ศึกษาพบว่าบิดามารดาที่เลี้ยงดูบุตรแบบไม่เคร่งเครียดกับเด็กจนเกินไปและไม่ปล่อยปละละเลยเด็กจนเกินไปจะทำให้เด็กมีแรงจูงใจในการกระทำการสิ่งต่างๆสูง ซึ่งจะผลักดันให้เด็กมีการพึ่งตนเองปรับตัวเองได้ดี มีความรับผิดชอบเชื่อมั่นในตนเองและพัฒนาบุคลิกภาพได้เต็มที่ รู้จักตัดสินใจในการกระทำการสิ่งต่างๆด้วยตนเอง (ประสาร ทิพย์ธารา 2535 : 35) เช่นเดียวกับดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ พบว่าผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุตรมากจะใช้การลงโทษทางกายน้อย ใช้เหตุผลมากและควบคุมบุตรมาก ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีมากจะใช้เหตุผลกับบุตรมาก ฝึกให้บุตรพึ่งตนเองเร็ว ผู้ที่มีความรู้ในการปฏิบัติบุตรมากจะควบคุมบุตรน้อย จะฝึกบุตรให้พึ่งตนเองเร็ว (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ 2528 : 131)

จากการวิจัยครั้งนี้พออธิบายได้ว่าการที่บิดามารดาให้ความสนใจเลี้ยงดูบุตรอย่างมีเหตุผลเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตัดสินใจด้วยตนเองในการกระทำการสิ่งต่างๆที่ถูกต้องโดยมีผู้ใหญ่คอยให้คำปรึกษาและคอยแนะนำ ในด้านการเรียน ความประพฤติและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุตร พร้อมทั้งให้ความไว้วางใจในการใช้จ่ายด้วยตนเอง ทำให้เด็กมีประสบการณ์ในการคิดและตัดสินใจในการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ เหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจของตนเองโดยไม่เป็นภาระและไม่ต้องพึ่งพาบิดามารดาเมื่อเติบโตขึ้น สามารถเป็นผู้นำที่ดีและเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ในสังคมที่สามารถนำพาสถาบันครอบครัวและสถาบันอื่นๆในสังคมให้เข้มแข็งได้ตลอดไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

จากการศึกษาพบว่าเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลต่อการพึ่งตนเองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในเขตภาษีเจริญ โดยเพศหญิงมีบทบาทในการพึ่งตนเองด้านการศึกษามากกว่าเพศชาย ยกเว้นด้านเศรษฐกิจและสังคม และพบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพึ่งตนเองของกลุ่มตัวอย่างด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม เช่นเดียวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกดขี่ รวมทั้งพบว่าอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ และพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดครอบครัวกับการพึ่งตนเองด้านต่างๆ

ผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้การวิจัย

1. ในระดับสังคม เราควรหันมาให้ความสนใจและร่วมมือกันในแต่ละสถาบัน โดยมองการพัฒนาและร่วมกันแก้ไขในภาพรวมในแต่ละสถาบัน เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสถาบันการเมือง ฯลฯ ซึ่งต้องช่วยกันแก้ไขในทุกส่วนของสังคม และเอาใจใส่บุคคลในครอบครัวให้ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม

2. ในระดับชุมชนครอบครัวและสถานศึกษาเป็นสถาบันที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงอยู่ในสังคมของเด็กและวัยรุ่นที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า ดังนั้นคนในครอบครัว ควรดูแลเอาใจใส่ให้เด็กในครอบครัวปฏิบัติตนเองได้อย่างเหมาะสมและสามารถพึ่งตนเองโดยไม่เป็นภาระของครอบครัวและสถาบันการศึกษา ได้แก่ โรงเรียน ควรจัดให้มีการเรียนการสอนและฝึกประสบการณ์ในการเรียนรู้ ปฏิบัติให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น และช่วยเหลือตนเองได้

3. ในระดับครอบครัว บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรมีการการอบรมสั่งสอนที่ดีเพื่อเป็นแรงผลักดันให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ใฝ่สัมฤทธิ์ และยึดหลักด้วยตนเอง โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น โดยเฉพาะควรมีการอบรมเลี้ยงดูเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยเพื่อเป็นการฝึกทักษะการพึ่งตนเองทั้งในเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายอย่างพอเหมาะพอดีโดยไม่เลือกปฏิบัติกับบุตรเพศใดเพศหนึ่งอย่างมีเหตุผล

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนของรัฐบาลในลักษณะการเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างของบทบาทการพึ่งตนเอง
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบบทบาทการพึ่งตนเองของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตเมืองและเขตชนบท
3. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมให้เด็กมีบทบาทหรือพฤติกรรมในการพึ่งตนเองในด้านต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนในชุมชนอื่นเพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดจริยธรรม
2. ควรทำวิจัยปัจจัยที่ทำให้ชุมชนบริหารงานสำเร็จในระดับ AAA
3. ควรศึกษาบทบาทของครู อาจารย์ในการพัฒนาจริยธรรมของเด็กในวัยเรียน
4. ควรศึกษายุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการของคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ประสบผลสำเร็จ

บรรณานุกรม

- กทม.สาร. กรุงเทพฯ: ฉบับ กุมภาพันธุ์ 2545.
- _____. (2539). เอกสารการพัฒนาชุมชนของ. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการจัดทำเอกสารการพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร.
- กมลรัตน์ ขามมีสิน. (2546, กุมภาพันธ์ 13). สมาชิกผู้ใช้บริการกองทุนหมู่บ้าน ชุมชนวัดบางขุนนนท์. สัมภาษณ์.
- กรมวิชาการ,. (2523). การประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ: กองวิจัยการศึกษา.
- กระบี่ ชลวิทย์. (2543). ครอบครัวที่มีคุณภาพในทัศนะของพนักงานธนาคารทหารไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม) : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- กิติมา สุรสนธิ. (2543). ความรู้ทางการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2544). คู่มือการพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.

คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมเลี้ยงดูเด็ก. (2535). รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนา

คุณธรรมจริยธรรม. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพุทธธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

งามตา วณินทานนท์. (2528). รายงานวิจัยฉบับที่ 50 ลักษณะทางพุทธศาสนาและ

พุทธธรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพุทธธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

_____. (2536). **ลักษณะทางพุทธศาสนาและพุทธธรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร.** กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพุทธธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

จิตติ มงคลชัยอรัญญา. (2541). กองบุญ: การแก้วิกฤตเศรษฐกิจแบบไทยๆ ใน

กระแสโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพัฒนาชุมชน คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จุฑามณี จาบตะขบ. (2542). การศึกษาปัจจัยที่ทำให้คนทำความดีเพื่อสังคม: ศึกษาเฉพาะ **กรณีบุคคลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร.**

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2528). สถานภาพการศึกษาเรื่องคติความเชื่อของไทย. กรุงเทพฯ:

โครงการไทยศึกษา ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉันทนา มุติ. (2540). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูการสนับสนุนทาง **สังคมการบรรลุนตามขั้นพัฒนาการและพฤติกรรมพลเมืองดีของวัยรุ่นในภาคใต้.**

วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชลบุษย์ เจริญสุข. (2540). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การสนับสนุน **ทางสังคม การบรรลุนตามขั้นพัฒนาการและพฤติกรรมพลเมืองดีของวัยรุ่น**

ในภาคตะวันตก. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชาญชัย ชมดิษฐ์. (2528). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติศีลห้าตามคำรายงานของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. (2522). **จริยธรรมในสังคมไทย.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาแห่งชาติ.

จิตติวรรณ สุกใส. (2540). **ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการการมีพฤติกรรมคุณธรรมทางพุทธ**

ศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดสมุทรปราการ.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขา การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ห้วเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2522). **ตำราจิตวิทยา การพัฒนาจริยธรรม.** กรุงเทพฯ: สถาบัน

วิจัยพฤติกรรมศาสตร์.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม. (2520). **จริยธรรมของเยาวชนไทย.**

กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร.

_____. (2524). **รายงานการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและ**

จริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่นไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

_____. (2526) . **จุลสารฉบับที่ 4 ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน.**

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. (2528). **เรื่องปัจจัยทางจิตวิทยานิเทศที่เกี่ยวกับการ**

อบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 32 กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัย

พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

_____. (2524). **คุณธรรมที่พึงประสงค์ของเยาวชนไทย.** กรุงเทพฯ:

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

_____. (2529). **รายงานการวิจัย เรื่อง การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัว**

กับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพินทร์ ชูชม และงามตา วนินทานนท์. (2528). **ปัจจัยทาง**

จิตวิทยานิเทศที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

เดโช สวานนท์. (2518). **จิตวิทยาสังคม.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ทัศนาก ทอภักดี. (2528). **ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลกับความ**

- เพื่ออำนาจภายในตนของเด็กวัยรุ่นไทย.ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
นภาพร น้าเบญจพล และอมรรัตน์ จันทร์เพ็ญสว่าง. (2537). จิตวิทยาศาสนา ความเชื่อและ
ความจริง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กองทุน บี.ทราเวน.
ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์. (2542). นำกับการพัฒนาการทางจริยธรรม (ของเด็กๆ).
มติชนรายวัน. วันที่ 15 กุมภาพันธ์
ปราณี ปลื. (2546, กุมภาพันธ์ 10). สมาชิกผู้ใช้บริการกองทุนหมู่บ้านชุมชนนครชัย-
เสริมโชค. สัมภาษณ์.
พรณิภา อุ่นแจ่ม. (2546, กุมภาพันธ์ 28). สมาชิกผู้ใช้บริการกองทุนหมู่บ้าน ชุมชน
พัฒนาซอย 79. สัมภาษณ์.
พรณิ ชุทัย. (2521)จริยธรรมทางการศึกษา. เอกสารประกอบการสอนวิชา กศ.ส.ค.511.
กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
พระธรรมปิฎก. (2536). จะพัฒนาคนกันอย่างไร (พุทธศาสนากับการพัฒนามนุษย์).
กรุงเทพฯ : บริษัทจากธรรมิก จำกัด.
_____. (2538). พุทธธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
พระราชวรณีย์ (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2526). พุทธธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภาพใจ.
_____. (2527). สถาบันสงฆ์กับสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โกมลคูนทอง.
_____. (2523). การเสริมสร้างคุณสมบัติทางจริยธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์การศาสนา.
พัทธยา สายหู. (2517). กลไกสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
พิทยา รุ่งเดชารัตน์. (2546, กุมภาพันธ์ 13). สมาชิกผู้ใช้บริการกองทุนหมู่บ้าน ชุมชน
วัดบางขุนนนท์. สัมภาษณ์.
มารุต คำชะอม. (2524). ระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พ.ศ. 2525, กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
เรณู น้าพล. (2546, กุมภาพันธ์ 10).สมาชิกผู้ใช้บริการกองทุนหมู่บ้านชุมชนพัฒนาซอย 79.
สัมภาษณ์.
ลัดดา น่วมในชาติ. (2546, กุมภาพันธ์ 20). สมาชิกผู้ใช้บริการกองทุนหมู่บ้าน ชุมชนหมู่ 6
บางระมาด. สัมภาษณ์.

วรรณา แม้นเลขา. (2546, มกราคม 7). สมาชิกผู้ใช้บริการกองทุนหมู่บ้าน ชุมชนวัดเทพากร.
สัมภาษณ์.

วิทย์ วิศทเวทย์. (2530). มนุษย์กับปัญหาจริยธรรม. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

ศรีวรรณ เขียวลี. (2522). พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริศักดิ์ เขตตานุรักษ์. (2530). การศึกษาเชิงวิจารณ์เรื่องการพัฒนาค่านิยมทางศาสนาและ
จริยธรรมในเด็กก่อนวัยเรียน ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนยุวพุทธพิทย
ยุวพุทธภิรมสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล.

สงวนศรี วงศ์ยม. (2546, มกราคม 5). สมาชิกผู้ใช้บริการกองทุนหมู่บ้าน ชุมชนวัดเทพากร.
สัมภาษณ์.

ส้ม กล้าถนอม. (2546, กุมภาพันธ์ 20). สมาชิกผู้ใช้บริการกองทุนหมู่บ้าน ชุมชนหมู่ 6 บางระมาด.
สัมภาษณ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2522). จริยธรรมในสังคมไทย. กรุงเทพฯ:
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2544). คู่มือสำหรับ
ประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานสถาบันราชภัฏ. (2545). คู่มือติดตามประเมินผล โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการ
บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กระทรวงศึกษาธิการ (กุมภาพันธ์ 2545).

สุขุมาน มาสว้าง. (2541). จริยธรรมกับความสามารถในการคิดเป็นของชาวชนบท อำเภอ
วารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัยศิลปากร.

สุจิตรา บุญขันธ์พันธุ์. (2538). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ :
บริษัททุนพิบลิชซิง.

สุชีรา บุญทัน. (2541). ปัจจัยบางประการของครอบครัวที่สัมพันธ์กับจริยธรรมด้านความ
กตัญญูต่อเวทีของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดขอนแก่นวิทยาลัย.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ไสว มาลาทอง. (2542). คู่มือการศึกษาจริยธรรม สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา นักบริหาร
นักปกครองและ ประชาชนทั่วไป. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.

เอี่ยมเดือน ทูถาวร. (2546, กุมภาพันธ์ 11). สมาชิกผู้ใช้บริการกองทุนหมู่บ้าน ชุมชน
นั้ตรชัย-เสริมโชค. สัมภาษณ์.

Ayer,M.E and R.Bernrueter. (1937). A Study of the Relationship. Between Discipline and
Personality. Traits in Young Children”. **Journal of Genetic Psychology.**
50, 163-170, April.

Bandura Albert. (1977). **Social Learning Theory.** New Jersey: Prentice-Hall Inc.
Englewood Cliffs.

Erikson Kickbuch, Morison et al., (1976). and Seigel in Rest, **Moral Judgement
Related to Sample Characteristics**, 49.

Fishbey , Martin and AJyen ,Icek. (1975). **Belief, Attitude,Intention and Behavior.**
Massachusettes : Addison-Wesley Publishing company.

Grimley K. Liam. (1974). A Cross Cultural. Study of Moral Development, **Dissertation
Abstract 34**, (January) .3990.

Herlock. (1956). **Child Development.** New York Mc Graw-Hill Book Co.,

Lindzey , Garder and Aronson ,Elliot .(1969). **The Handbook of Social Psychology.**
3rd ed. New York : Addison-Wesley Publishing Co.

Piaget, Jean. (1967). **The Moral Judgement of the Child.** London: Harcout brace Co.,

Rest, Cooper, Coder, Masanz and anderson, (1967). **Developmental Psychology,**
pp.491-501

TiTus, Harold Happer. (1936). **Ethics for Today.** New York: American Book Company.

ภาคผนวก ก

ข้อมูลชุมชนและประวัติชีวิตของผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุน

ชุมชนวัดเทพากร เป็นชุมชนเมืองตั้งอยู่ที่ซอยจรูญสนิทวงศ์ 48 แขวงบางพลัด เขต บางพลัด กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ประมาณ 36 ไร่ สภาพเดิมเป็นพื้นที่สวนผลไม้และเป็นที่ธรณีสงฆ์ของวัดเทพากร ต่อมา มีประชาชนอพยพมาจากภูมิภาคต่าง ๆ และเช่าที่ของวัดสร้างบ้านเรือนอยู่อย่างถาวร

เป็นชุมชนเมืองที่มีความสะดวกในการคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำ ประชาชนที่อยู่อาศัยส่วนมากมีการศึกษา มีอาชีพรับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว รัฐวิสาหกิจ และรับราชการฐานะของประชาชนอยู่ในระดับมีกินมีใช้ ค่อนข้างร่ำรวยประมาณร้อยละ 70 ค่อนข้างยากจนประมาณร้อยละ 30 ประชาชนมีความสัมพันธ์กันโดยทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การทำบุญร่วมกันตามเทศกาล การร่วมมือกันพัฒนาชุมชน ให้ความช่วยเหลือกัน เช่น เมื่อมีงานบวช งานแต่ง และงานศพ

นอกจากนี้ประชาชนสามารถรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มเพื่อร่วมมือกันทำอาชีพและกิจกรรม เช่น กลุ่มทำดอกไม้จันทน์ เพื่อเพิ่มรายได้ กลุ่ม อสส. เพื่อร่วมกันระงับภัยต่าง ๆ ในชุมชน กลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้าน อีกทั้งมีการเสริมสร้างอาชีพ โดยการจัดอบรมการนวดแผนโบราณให้กับประชาชนผู้สนใจ ส่วนปัญหาของชุมชนในบางเรื่อง ผู้นำชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาก็ได้ เช่น ปัญหา

ขยะ น้ำเน่าเสีย ยุ้งฉาง สุนัขจรจัด ขโมย ส่วนปัญหาที่ยังคงมีอยู่ เช่น การพนัน การกู้เงินนอกระบบของกลุ่มผู้ที่ยังยากจน

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของชุมชนมุ่งเสริมสร้างระเบียบแก้ไขปัญหาคความยากจน เสริมสร้างให้เกิดความสามัคคี เพื่อให้เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และที่สำคัญในชุมชนมีวัด ซึ่งเป็นสถานที่ให้ประชาชนได้ทำกิจกรรมทางศาสนาร่วมกัน สถานที่รับเลี้ยงเด็กเล็ก โรงเรียน สนามเด็กเล่น นับได้ว่าเป็นชุมชนที่มีความพร้อมและสมบูรณ์ในระดับหนึ่ง สามารถเป็นชุมชนนำร่องจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านได้สำเร็จในระยะแรกตามนโยบาย ของรัฐบาล และสามารถบริหารจัดการได้ประสบผลสำเร็จซึ่งเป็นผลมาจากความมีจริยธรรมของสมาชิกกองทุน ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับประวัติชีวิตของผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุน จำนวน 2 คน คือ 1) นางสาวนศรี วงศ์ยิ้ม และ 2) นางวรรณา แม่นเลขา มีผลการศึกษาและวิเคราะห์ดังนี้

นางสาวนศรี วงศ์ยิ้ม อยู่บ้านเลขที่ 183 ซอย 6 ชุมชนวัดเทพากร่วมใจ แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เป็นสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านชุมชนเทพากร่วมใจ

1. ข้อมูลทั่วไป

(1) **ภูมิลำเนาของบิดามารดา** บิดาของนางสาวนศรี ชื่อ นายอำนาจ วงศ์ยิ้ม เป็นชาวจังหวัดอุทัยธานี เข้าไปทำงานที่วังสระปทุม โดยมีบิดา (ปู่ของนางสาวนศรี) ซึ่งเป็นหมอนวดและหมอยาแผนโบราณในวังสระปทุม เป็นผู้ช่วยเหลือให้เข้าไปทำในหน้าที่คนงาน และได้แต่งงานกับ นางสาวปิ่น ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยทำอาหารอยู่ในโรงครัว มีบุตรด้วยกันทั้งหมด 4 คน เมื่อสมเด็จพระพันวษา องค์พระประมุขของวังสระปทุมประชวรหนัก ทำให้บรรยาภาสความเป็นอยู่ของ ข้าบริวารทั้งหลายเปลี่ยนแปลง หลาย ๆ ครอบครัวที่เคยอยู่รับใช้ตามหน้าที่ขอ ย้ายออกไปหาบ้านพักอยู่นอกวัง ครัวครัวของนางสาวนศรี วงศ์ยิ้ม ได้ย้ายออกจากวังสระปทุม ไปพักอยู่ในวังเทเวศ ขณะที่อยู่ที่วังเทเวศ นายอำนาจประกอบอาชีพเพาะชำต้นไม้ขาย และนาง ปิ่นทำอาหารและขนมขายเมื่อมีเงินทุนพอประมาณจึงได้ไปสร้างบ้านเป็นของตัวเองที่ซอยวัดเทพา กร ในระยะนี้บุตรทั้ง 4 คน ได้ประกอบอาชีพเป็นของตัวเอง ทั้งนายอำนาจและนางปิ่น ซึ่งก็มี อายุมากแล้วไม่ได้ประกอบอาชีพอะไร มีบุตรคนที่ 2 (คือนางสาวนศรี) เป็นผู้รับใช้ปรนนิบัติทั้งบิดา และมารดา กิจวัตรประจำวันของนายอำนาจ และนางปิ่น ในบั้นปลายของชีวิตคือ ให้การ

ช่วยเหลือในกิจกรรมของวัดเทพากร ให้ความอนุเคราะห์แก่พระเถระทั้งในเรื่องอาหารและการทำงาน สนับสนุนให้พระบางรูปได้ศึกษาจนระดับปริญญา ต่อมานางปิ่นได้ถึงแก่กรรมด้วยโรคชราเมื่อ พ.ศ. 2525 การจัดงานศพของนางปิ่น เจ้าอาวาสวัด เทพากรเป็นเจ้าภาพจัดการให้และหลังจากนั้น อีก 2 ปี ในปี พ.ศ.2527 นายอำนวย ก็ถึงแก่กรรม โดยที่เจ้าอาวาสวัดเทพากรเป็นเจ้าภาพจัดการให้เช่นเดียวกับนางปิ่น ทั้งนายอำนวย และนางปิ่น ได้ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายทำหน้าที่ของความเป็นบิดามารดาที่สมบูรณ์ ทำหน้าที่เป็น ข้ารับใช้อย่างซื่อสัตย์และทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งในการดำรงและส่งเสริมศาสนา กล่าวได้ว่า มีความสมบูรณ์ในระดับหนึ่งของความเป็นมนุษย์

(2) **ชีวิตในวัยเด็กและวัยศึกษา** เนื่องจากทั้งบิดาและมารดาทำงานอยู่ในวังสระปทุม นางสงวนศรี จึงมีที่พักอยู่ในวังที่มีอาณาบริเวณเป็นส่วนหนึ่งของเจ้าหน้าที่และคนงาน เมื่ออายุประมาณ 7 ถึง 8 ปี ก็ช่วยบิดามารดาเลี้ยงน้อง รับใช้ปรนนิบัติปู่ที่ชรา ดูแลทำความสะอาดบ้าน ขณะนั้นนางสงวนศรี อายุถึงเกณฑ์ที่จะเรียนหนังสือแล้วแต่ยังไม่ได้เรียน การที่จะเรียนหนังสือต้องออกไปเรียนนอกวังเพราะในวังมีโรงเรียนเฉพาะบุตรเจ้านายเท่านั้น ไม่มีโอกาสที่จะออกไปเที่ยวหรือไปเล่นนอกบ้าน นางสงวนได้เล่าว่า ครั้งหนึ่งได้แอบดูสมเด็จพระพันวัสสาอศานายิกาออกมาเดินดูดอกบัวซึ่งมีอยู่มากและมีหลายชนิด ที่ต้องแอบดูมีความรู้สึกกลัวมาก เพราะเป็นเจ้านายชั้นสูงเป็นธรรมเนียมที่ไม่ให้สามัญชนเข้าใกล้ ยกเว้นเฉพาะผู้ที่รับใช้ใกล้ชิดเท่านั้น เมื่อ ย้าย ครอบครัวออกจากวังสระปทุมไปอยู่ที่ วังเทเวศ บิดาได้พาไปเรียนหนังสือที่วังกรม พระประมุขเป็นวังของสมเด็จพระประมุข อยู่ที่สำราญราษฎร์ เสาชิงช้า ปัจจุบันนี้เป็นโรงเรียนเทเวศวิทยาลัย การไปเรียนหนังสือจะต้องเดินไปคนเดียวออกจากบ้านตั้งแต่เจ็ดโมงเช้าในสมัยนั้นยังไม่มีรถประจำทางมีแต่รถรางแต่ที่สำคัญต้องการจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายให้กับครอบครัวด้วย ซึ่งคิดว่าตนมีโอกาสได้เรียนก็ดีมากแล้วที่คนโตเป็นผู้หญิงแต่ไม่ได้เรียน พ่อแม่ไม่สามารถส่งให้เรียนได้ต้องช่วยเหลือพ่อแม่ทำงานบ้านเลี้ยงน้อง เรียนจบชั้นสูงสุดได้วุฒิมัธยมศึกษาระดับ ม6.

(3) **ชีวิตในวันทำงาน** เมื่อจบการศึกษาบิดาส่งให้ไปอยู่กับญาติที่จังหวัดราชบุรี และทำงานในโรงพยาบาลจังหวัดราชบุรีได้รับการแต่งตั้งเป็นลูกจ้างประจำทำหน้าที่ทำความสะอาดเครื่องมือแพทย์ได้ค่าจ้างเดือนละ 420 บาท แบ่งเงินส่งให้พ่อและแม่เป็นค่าใช้จ่ายเป็นประจำทุกๆ เดือน ช่วงที่ทำงานในโรงพยาบาลเป็นที่รักของเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา โดยเฉพาะหมอใหญ่และหมอเสมอว่า “สงวนศรีนอกจากจะขยันขันแข็งแล้วยังทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อยมาก” ส่วนเพื่อนร่วมงานเราก็ช่วยเหลือตลอดอย่างเช่นวันหยุด ไม่เคยกลับบ้านจะทำงานพิเศษ บางครั้งเพื่อนเขาจะจ้างให้ทำงานแทนแต่เราไม่เคยจะคิดอะไรบอกว่าจะช่วยเหลือได้ก็จะช่วย ปี พ.ศ. 2527 แต่งงานกับ ส.อ.สุรศักดิ์ ช่างเมือง รับราชการทหารยศเป็นสายลับเอก

สังกัดค่ายภานุรังษี จังหวัดราชบุรี หลังจากแต่งงานแล้ว 1 ปี ได้ลาออกจากการทำงานที่โรงพยาบาล ไปพักอยู่ที่บ้านของราชการในค่ายภานุรังษี ทำหน้าที่เป็นแม่บ้านและประกอบอาชีพขายของประเภทของใช้ในครัวเรือน เช่น น้ำปลา ผงซักฟอก สบู่ ยาสีฟัน แป้ง อาหารสำเร็จรูปต่าง ๆ และขายอาหารตามสั่งประเภทข้าวผัด ต่างๆ ทำให้ฐานทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัวดีมากสามารถรวบรวมเงินสร้างบ้านเป็นของตนเองหน้าค่ายภานุรังษี จังหวัดราชบุรี เมื่อบ้านเสร็จสมบูรณ์ก็ได้ย้ายครอบครัวออกจากบ้านพักทหารของราชการ ไปอยู่ที่บ้านส่วนตัวและยังคงประกอบอาชีพค้าขายแบบเดิม แต่ได้ขยายสินค้าเพิ่มขึ้น เช่น น้ำอัดลม สุรา เบียร์ ส่วนภาระการเลี้ยงดูบิดามารดายังคงส่งเงินเป็นค่าใช้จ่ายให้ทุก ๆ เดือน เดือนละสองพันบาทอาชีพการขายของในช่วงนั้นดีมาก ทำให้การดำรงชีพได้สะดวกสบาย ชีวิตภายในครอบครัวเริ่มมีปัญหา กรณีเช่นในแต่ละวันจะขายของและอาหารได้ไม่ต่ำกว่าสามพันถึงสี่พันบาท แต่ขาดหายไป ทำให้ไม่ไว้วางใจต่อกัน ต่อมาได้ทราบจากเพื่อนบ้าน และประสบด้วยตัวเองว่าสามีไปติดพันผู้หญิงอื่น ทำให้ทะเลาะกันอย่างรุนแรงหลายครั้ง และในที่สุดก็ได้หย่าร้างกัน นางสาวนงนภะเลี้ยงดูบุตรทั้งหมด 5 คน มีแนวความคิดว่าไม่อยากให้พี่น้องต้องแยกกันอยู่ ตัดสินใจขายบ้านที่จังหวัดราชบุรีกลับไปอยู่กับบิดามารดาที่บ้านซอยวัดเทพากร กรุงเทพฯ ประกอบกับขณะนั้นทั้งบิดาและมารดาก็อยู่กับตามลำพังสองคน เมื่อกลับมาอยู่กรุงเทพก็เริ่มที่จะหาอาชีพทำ ได้เปิดบ้านทำเป็นร้านขาย กวยจั๊บ และอาหารตามสั่ง มีรายได้พอเป็นค่าขนมลูก ๆ ทั้ง 5 คนไปโรงเรียนจนกระทั่งลูกคนโตจบระดับประถมหกก็ให้ออกจากโรงเรียนให้มาช่วยขายด้วยอีกคนในช่วงนี้ชีวิตลำบาก หลังจากที่ได้หย่าร้างกับสามีแล้ว 2 ปี ก็มีสามีใหม่อาชีพเป็นพนักงานของบริษัท ซี.พี มีบุตรด้วยกัน 2 คน ผู้ชายอายุ 16 ปี และผู้หญิงอายุ 18 ปี

(4) การดำรงชีวิตในปัจจุบัน ปัจจุบันได้หย่าร้างกับสามีคนที่ 2 ซึ่งสามีแยกไปอยู่ที่อื่นนางสงวนอยู่กับลูกชายและลูกสาว ประกอบอาชีพทำปลาแฉ่มให้ลูกสาวไปขายที่ตลาดบางพลัด ส่วนนางสงวนก็จะไปขายที่ทำน้ำวัดเทพนารี ขายเฉพาะตอนเช้าประมาณเจ็ดโมงเช้าถึงเก้าโมงเช้า บางวันก็จะมีเหลือบ้างเล็กน้อยถึงแม่ของที่ขายจะไม่หมดแต่เมื่อถึงเวลาจะกลับเพื่อนำปิ่นโตไปถวายพระที่วัดให้ทันพระฉันท์เพล หลังจากทั้งบิดาและมารดาได้เสียชีวิตแล้วจะทำหน้าที่นี้แทนมาตลอด ยกเว้นที่มีธุระจำเป็นไปทำธุรกิจ เช่นไปหาหมอ หรือไม่สบายเท่านั้น

2. ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรม

(1) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับบ้าน

การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ครอบครัวของนางสงวน เป็น
ครอบครัว

ขนาดกลาง มี ปู่ พ่อ แม่ และ ลูก 4 คน รวมสมาชิกในบ้านเจ็ดคน สมาชิกในครอบครัว มีทั้งผู้สูงอายุและเด็กเมื่อพ่อแม่ไปทำงาน ก็จะมีพี่คนโตซึ่งขณะนั้นอายุ 8 ปี และนางสงวนศรี อายุ 7 ปี ช่วยกันทำงานในบ้าน หุงข้าวทำกับข้าว เลี้ยงน่อย ซักเสื้อผ้า ทำงานเสร็จก็จะเล่นกัน อยู่ในกลุ่มพี่น้อง ไม่ได้ออกไปนอกบ้านหรือออกไปเที่ยวที่ไหน ลูกทุกคนจะใกล้ชิดพ่อแม่มากกว่าแม่ เพราะพ่อจะไม่ดุ วันหยุดหรือยามว่างพ่อจะนั่งคุยเล่นกับลูก ๆ ส่วนแม่จะตัดเย็บเสื้อผ้าให้ ลูกๆ บางทีแม่จะได้เสื้อผ้าจากเพื่อน ๆ ที่โรงครัว แล้วมาดัดแปลงให้ลูกสาวหรือใส่เอง แม่จะเป็น คนประหยัดมาก เสื้อผ้าของลูกคนไหนที่ใส่ไม่ได้แล้ว แม่จะเก็บไว้ให้น้องคนเล็กใช้ต่อ เรื่อง อาหารการกินของลูก ๆ ก็เช่นกัน ถ้าหากวันไหนเป็นวันหยุดพวกเราจะดีใจกันมากเพราะว่าแม่จะ ทำขนมให้เรากิน พวกเราจะช่วยกันคนละไม้คนละมือประเดี๋ยวเดียวก็เสร็จประเดี๋ยวเดียวก็ได้กิน แต่ที่แม่ทำบ่อยมากก็เป็นหมี่กรอบ แม่บอกว่า ลงทุนน้อยได้ปริมาณมากได้กินทั่วถึงกันทุกคน แถมนางสงวนศรี มีหน้าที่ประจำ คือป้อนนบิตปู ซึ่งขณะนั้นอายุ 75 ปี เตรียมอาหารให้ปูทุก ๆ มื้อ รับใช้ใกล้ชิดปู รู้จักเอาใจ ทำให้กลายเป็น หลานที่ได้รับความรักจากปูมากกว่าคนอื่น ก่อนที่ปูจะเสียชีวิตได้สอนวิธีการนวด การทำลูก ประคบและยังได้ตำรายาแผนโบราณ ปัจจุบันนี้ได้นำวิชาความรู้ที่ได้จากปูช่วยเหลือเพื่อนบ้านบ้าง เช่น บางครั้งเพื่อนบ้านจะให้ไปกวาดยาให้กับเด็ก (อาการที่เด็กทารกมีผ้าขาวหนาที่ลิ้นกินนมไม่ได้ และเด็กจะร้องไห้โยเย) และเพื่อนบ้าน ซึ่งบ้านอยู่ติดกัน เป็นโรคอัมพฤก เดินไม่ได้ช่วยนวด ให้ทั้งเข้าและเย็นจนสามารถเดินได้ ผู้วิจัยได้สังเกตแบบมีส่วนร่วมพบว่านางสงวนมีตำราการนวด ซึ่งเขียนด้วยหมึกอินเดียย้อมสีดำเป็นรูปภาพคนบอกตำแหน่งการกดและตำรายาแผนโบราณเขียน แบบสมุดช่วย อายุร้อยกว่าปีให้ดู บอกว่ามีเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมหิดลมาขอซื้อแต่ไม่ขาย จะเก็บไว้เป็นสิริมงคลกับครอบครัว การสร้างบรรยากาศภายในครอบครัวด้วยการให้สมาชิกทุกคน มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ ช่วยเหลือกัน มีสิทธิในการปกครองดูแลน้องให้น้องรู้จักยำเกรงและ เคารพเชื่อฟังพี่ เป็นการสร้างรูปแบบของครอบครัวที่มีระบบ

วิธีการอบรมเลี้ยงดู ครอบครัวของนางสงวน เป็นครอบครัวขนาดกลางสมาชิก ในครอบครัว ประกอบด้วย ปู่ พ่อ แม่ และลูก 4 คน สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่อย่าง พอมีพอใช้ พ่อเป็นคนใจดีมีระเบียบ แม่เป็นแม่บ้านที่ขยันและประหยัด พ่อจะไว้ว่างใจให้แม่เป็น คนเก็บเงินและบริหารค่าใช้จ่ายของครอบครัว เมื่อพี่สาวคนโตเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น แม่ก็แบ่งภาระ ให้รับผิดชอบแทน พ่อจะสอนลูกทุกคนให้รู้จักใช้จ่าย รู้จักเลือกซื้อ แม้แต่จะซื้อขนมกันพ่อจะบอก ว่า ขนมแบบนี้แม่เขาทำเป็น รู้จักช่วยเหลือกันทำงาน ทุกวันที่พ่อกลับจากทำงาน พ่อจะถามลูก ๆ ว่าวันนี้ ใครทำอะไรบ้าง เล่นอะไรกับใคร นางสงวนศรีเล่าว่า เคยพาน้องออกไปในอาณาเขต พระตำหนัก ไปแอบดูดอกไม้ส่วนมากจะเห็นดอกบัว แล้วก็เล่าให้พ่อฟัง ถูกพ่อตำหนิแต่ไม่ดุแบบ

อารมณ์เสียเพียงแต่บอกให้เราเข้าใจว่าอะไรควรหรือไม่ควรและสั่งเสียว่าคราวหน้าไม่ให้ทำอีกการที่พ่อพูดด้วยเหตุผลทำให้ลูกทุก ๆ คนรักพ่อและกลัวเกรงพ่อ ส่วนแม่จะไม่ค่อยพูดมากแต่มีความเด็ดขาด ทุกอย่างแม่บอกคำสั่งหมายถึงจะต้องทำให้สำเร็จและทันทีทันใด ข้อสังเกต ครอบครัวของนางสงวนศรี วงศ์ยิ้ม เป็นครอบครัวที่พ่อแม่สั่งสอนลูกให้มีเหตุผลในการคิดการทำมีหน้าที่รับผิดชอบตามความเหมาะสม จะเป็นทางบ่มสร้างนิสัยให้มีวินัยมีระเบียบ มีความคิดรอบคอบ อันอาจจะเป็นบ่อเกิดให้เป็นคนดีมี จริยธรรมได้

(2) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องวัด

ความสัมพันธ์กับวัด เมื่อบิดามารดาของนางสงวนศรี ย้ายครอบครัวไปสร้างบ้านในซอยวัดเทพากรร่วมใจ จึงมีโอกาสไปทำบุญเป็นกิจวัตรประจำวัน และมีหน้าที่เป็นแม่งานการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของวัด พ่อและแม่จะสอนลูก ๆ เสมอว่า คนเราต้องทำบุญเอาไว้ เพื่อผลบุญจะตอบสนองเรา และช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่จะช่วยได้_ เมื่อบิดามารดาถึงแก่กรรม นางสงวนศรีจึงได้ทำหน้าที่จัดหาอาหารไปถวายพระทุกวัน สืบทอดบิดามารดาจนกระทั่งบัดนี้ อีกทั้งเป็นแม่งานการจัดกิจกรรมของวัดทุกครั้ง โดยที่มีความตั้งใจที่จะทำเช่นนี้ไปตลอดชีวิต

ความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรม มีความเชื่อว่า “คนเราจะต้องสะสมบุญของตัวเองไว้ เพื่อไว้กินในชาติหน้า” ซึ่งนางสงวนศรี หมายถึง คนเราจะต้องหมั่นทำความดี ทำบุญสร้างกุศลไว้ชาติหน้าจะได้สบาย

(3) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน

ความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ นางสงวนศรีมีโอกาสได้เรียนหนังสือในขณะที่พี่สาวไม่ได้เรียน ในยุคสมัยที่การศึกษาไม่เจริญ สภาพของโรงเรียนไม่เป็นมาตรฐาน โรงเรียนที่นางสงวนศรีเรียนนั้น เป็นบ้านขุนนางเก่าเปิดรับการสอนคนทั่วไป ครูที่สอนฉัน เป็นขุนนางเก่าที่มีความรู้มีอายุมากใจดี แต่เข้มงวด (ครูประพันธ์) สอนให้อ่านออกเขียนได้คิดเลขเป็น นางสงวนศรี และได้รับคำชมจากครูเสมอว่าเป็นคนเก่ง และให้กำลังใจ และสำเร็จการศึกษาในระดับ ม.3 นางสงวนศรี มีลักษณะเฉพาะตัวที่โดดเด่น เป็นน่าเชื่อถือของบุคคลทั่วไป เป็นผู้ใฝ่รู้และ กล้าแสดงออก ซึ่งลักษณะเฉพาะตัวที่มีอยู่ในตัวของบุคคลนั้น ถ้าหากได้รับการขุดคุ้ยออกมา ก็จะเป็นการสร้างบุคลิกที่โดดเด่นให้ผู้นั้นได้ ถือว่าครูนั้นเป็นบุคคลสำคัญที่เป็นต้นแบบเสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกได้

(4) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคม

วิถีชีวิตภายในชุมชน ผู้วิจัยสังเกตพบว่าประชาชนมีความสะดวกสบายในการเดินทางไปประกอบอาชีพ เนื่องจากชุมชนนี้เป็นชุมชนเมือง ด้านหน้าติดถนนสายหลักคือถนนจรุญสนิวงศ์ ด้านหลังติดแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้เดินทางได้ทั้งทางรถและทางเรือในเวลากลางวันจะมีเฉพาะผู้สูงอายุเฝ้าบ้าน ผู้ที่บ้านเรือนใกล้กันจะมีการสังสรรค์กัน บางครอบครัวมีหน้าที่เลี้ยงเด็กที่เป็นลูกหลานในบ้าน ตอนเย็นจะพาลูกหลานไปเล่นที่สนามภายในวัดเทพากรร่วมใจที่อยู่กลางชุมชน ในชุมชนจะมีทั้งวัด โรงเรียน ศูนย์เด็กเล็ก และสถานที่สำหรับเด็กเล่น ทำให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองมีโอกาสได้พบปะสังสรรค์กันเป็นประจำ

เศรษฐกิจชุมชน ชุมชนวัดเทพากร ตั้งอยู่ใกล้กับสถานที่ประกอบการของเอกชนและของรัฐบาล เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงแรมชั้นดี โรงพยาบาล โรงเรียนสถาบันราชภัฏ และสถานที่ราชการอื่น ๆ อีกมาก ประชาชนส่วนใหญ่ที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในชุมชนส่วนใหญ่ มีอาชีพที่ถาวร เช่น ราชการ รัฐวิสาหกิจ นักธุรกิจ และลูกจ้าง ตามลำดับ ฐานะของประชาชนอยู่ในระดับค่อนข้างร่ำรวยเป็นส่วนใหญ่ จากการสำรวจของผู้นำชุมชนพบว่า ผู้มีรายได้ระดับห้าพันบาทต่อเดือน มีประมาณร้อยละ 30 และนอกจากนี้สภาพภายนอกที่บ่งบอกถึงฐานะทางเศรษฐกิจได้ โดยสังเกตจากสภาพของบ้านอยู่อาศัย จะปลูกสร้างแบบถาวรมีทั้งบ้านไม้และครึ่งตึกครึ่งไม้

บ้านของ นางสาวนศรี อยู่ติดถนนสายหลักในชุมชน หน้าบ้านมีร้านอาหารประเภท ไก่ย่าง ส้มตำ มีผู้คนมากทำให้มีโอกาสได้ทักทายพูดคุยกัน ความพร้อมของชุมชนที่มีทั้ง วัด โรงเรียน และสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ได้รับความสะดวก ได้รับความรู้ และการกลมเกลียวทางจิตใจ ตลอดจนมีเวลาได้พักผ่อนหย่อนใจ มีความสัมพันธ์ มีบรรยากาศของความเป็นมิตร เป็นส่วนทำให้คนในสังคมรวมทั้งนางสาวนศรี และครอบครัว มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

การเลือกคบเพื่อน นางสาวนศรีเป็นผู้ที่มีความรู้วิธีการนัดจับเส้น และประกอบอาชีพค้าขาย จึงมีลักษณะเฉพาะตัวคือ เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีกับบุคคลทั่วไป ในชุมชนวัดเทพากรชาวบ้านรู้จักนางสาวนศรีเป็นส่วนใหญ่ นางสาวนศรีมีเพื่อนที่คบหากันมาตั้งแต่สมัยเด็กชื่อคุณแดง มีบ้านอยู่ซอยสวนพลู ซึ่งคบหากันมานาน เมื่อมีเรื่องหรือปัญหาจะคุยติดต่อกันทางโทรศัพท์ และอีกคนที่พบว่าเป็นทั้งเพื่อนและผู้ชีวิตนั้นจะขาดไม่ได้คือ พี่สาวคนโต เป็นคู่คิดและให้คำแนะนำในทุกๆ เรื่อง พี่สาวเป็นคนไม่ช่างพูด เป็นคนที่มีระเบียบพูดจริงและทำจริง ทั้งสามคนสนิทสนมกันมาตั้งแต่เดิม ปัจจุบันก็ยังมีความสัมพันธ์เหมือนเดิม ส่วนในชุมชนก็จะมีเพื่อนบ้านที่คุยกันเรื่องทั่วไปช่วยเหลือกันบ้าง เช่น งานบวช งานแต่ง หรืองานศพ จะช่วยเหลือกัน เป็นที่น่าสังเกตว่า นางสาวนศรี มีเพื่อนหลายประเภท หลายระดับ ประกอบด้วยเพื่อนสนิท เพื่อนที่ชอบพอรักใคร่กัน เพื่อนคู่คิด เพื่อนบ้าน แสดงให้เห็นว่านางสาวนศรี เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี

(5) องค์ประกอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุน

ระเบียบกองทุน จากการศึกษาพบว่าระเบียบกองทุนหมู่บ้านชุมชนเทพากรร่วมใจ มีวัตถุประสงค์ให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของชุมชน ส่งเสริมให้เกิดการออมทรัพย์ด้วยวิธีการฝากเงินสัจจะ บริการให้เงินกู้แก่สมาชิกกองทุน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา จิตใจสมาชิกให้เป็นที่ดีมีคุณธรรม 4 ประการคือ มีความซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่มัวเมาในอบายมุข และรู้จักสามัคคี จะเห็นว่าระเบียบของกองทุนซึ่งกำหนดขึ้นและโดยความเห็นชอบของประชาชนในชุมชน มีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนจึงเป็นที่พึงพอใจของสมาชิกผู้ใช้บริการกองทุน

(6) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมมารับข่าวสาร

พฤติกรรมมารับข่าวสาร นางสาวนศรี อยู่ในวัยผู้ใหญ่ อาชีพแม่บ้านเป็นหลักมี กิจกรรมขายของบ้างเล็กน้อย แต่เป็นผู้ที่มีความสนใจในเหตุการณ์บ้านเมืองปัจจุบัน เมื่อถามถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น เรื่องการทุจริตของเจ้าหน้าที่ทางด่วน ก็สามารถที่จะวิเคราะห์ให้ฟัง มีเหตุผลรองรับที่น่าเห็นด้วยและยังแสดงความคิดเห็นการโฆษณาทางโทรทัศน์ว่าส่วนใหญ่แล้วเกิดความเป็นจริง หลอกหลวงประชาชน ถ้าเรื่องที่ผ่านมาทางโทรทัศน์หลอกหลวงไปหมด ผู้ดูก็จะอันตราย นางสาวนศรีชอบข่าวสารด้านความบันเทิงทางโทรทัศน์ ชอบดูการประกวดร้องเพลง เพราะถือว่าเป็นการให้โอกาส ส่วนละครไทยก็ดูบ้างเป็นบางเรื่อง แต่ไม่ค่อยจะชอบดู นอกจากดูโทรทัศน์แล้ว บางครั้งก็อ่านหนังสือพิมพ์บ้างแต่จะไม่ค่อยได้อ่านเพราะที่บ้านไม่รับหนังสือพิมพ์ นอกจาก ยังรับรู้ข่าวสารจากสื่ออื่นๆ ที่สนใจ เช่น จากหนังสือพิมพ์เพื่อนำมาอ่านเพิ่มเติม แสดงให้เห็นว่านางสาวนศรี เป็นผู้ที่มีความสนใจเรื่องราวที่เป็นส่วนรวม เป็นการแสดงให้เห็นถึงจิตสำนึกของคนได้ว่า ยังยอมรับรู้เรื่องของสังคม ถึงแม้จะแก้ไขอะไรไม่ได้ แต่ก็ยังรับผิดชอบรับรู้ไว้

จากตัวแปรที่กำหนดเป็นองค์ประกอบเพื่อศึกษาการก่อเกิดจริยธรรม สรุปได้ว่า นางสาวนศรี วงศ์ยิ้ม มีองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรม จาก 3 องค์ประกอบคือ 1) บ้าน ด้วยการเลี้ยงดูที่ให้ความรักความอบอุ่น มีระเบียบวินัย ช่วยเหลือตัวเอง และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน 2) วัด ได้รับการปลูกฝังให้มีความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรม ให้ทำแต่ความดีเมื่อผลดีที่จะได้ตอบสนอง 3) สภาพแวดล้อมทางสังคมด้วยเหตุที่ชุมชนมีความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจ สุขภาพทางกายและจิต ความสะอาดสบาย ตลอดจนบรรยากาศของความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีต่อกัน

นางวรรณา แม้นเลขา อยู่บ้านเลขที่ 497 ซอย 13 ชุมชนวัดเทพากรร่วมใจ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ให้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของ ชุมชนวัดเทพากรร่วมใจ ผลการศึกษาและวิเคราะห์มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

(1) ภูมิฐานะของบิดามารดา

บิดามารดาของนางวรรณา แม้นเลขา เป็นชาวประจวบคีรีขันธ์ ประกอบอาชีพค้าขายผลไม้ นางวรรณาเป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวนพี่น้อง 5 คน ต่อมาบิดามารดาขายบ้านและย้ายไปอยู่ในกรุงเทพฯ ซอยจรัลฯ 35 ประกอบอาชีพขายอาหารสด เช่น ผัก หนุ่ย ไก่ ปลา ภายในบ้านซึ่งเป็นอาคารพาณิชย์และมีรายได้ดีพอส่งเสียลูกให้ลูกได้เรียนดี บิดามารดาจึงทำงานหนักมาก ลูกทุกคนจึงต้องช่วยเหลือกัน และแบ่งหน้าที่กันตามความสามารถ ในปี 2535 มารดาของนางวรรณา ประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต พี่สาวคนโตซึ่งจบชั้น ปวส. ต้องมาช่วยบิดาค้าขาย ในขณะที่นางวรรณา เรียนอยู่ที่โรงเรียนพาณิชยการธนบุรี ต่อมาเมื่อน้องชายคนเล็ก สอบเข้าเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพได้ บิดาจึงย้ายกลับไปอาศัยอยู่กับญาติที่บ้านเดิมในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทำไร่ ปลูกผักเล็กๆ น้อยๆ และจะนำผลผลิตมาหาร้านที่กรุงเทพฯ ทุกสัปดาห์ ไม่ยอมมาอยู่ในกรุงเทพฯ ให้เหตุผลว่าอากาศดี และคิดถึงมารดาที่เสียชีวิตในลักษณะที่น่าสงสาร ลูกทุกคนจึงผลักดันไปเยี่ยมทุกเดือน ปัจจุบันบิดาของนางวรรณา อายุ 76 ปี สุขภาพแข็งแรง และมีญาติสนิทดูแลและคอยส่งข่าวให้ลูกๆ ทราบสม่ำเสมอ

(2) ชีวิตในวัยเด็กและวัยศึกษา

ในวัยเด็ก นางวรรณา มีชีวิตที่ค่อนข้างสะดวกสบาย บิดามารดาให้ความรักและเอาใจใส่ ประกอบกับครอบครัวค้าขายมีรายได้ดี นางวรรณา จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียน เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ และระดับ ปวช. สาขาการตลาดที่โรงเรียนพาณิชยการธนบุรี ก่อนไปโรงเรียน ได้ช่วยบิดามารดาขายของ ในตอนเช้าได้ไปช่วยมารดาซื้อของที่ตลาดมาจัดของขาย ในวันหยุดจะไปช่วยมารดาซื้อของที่ตลาดศาลาน้ำร้อนหรือตลาดหัวรถไฟ ซึ่งอยู่ใกล้โรงพยาบาลศิริราช โดยออกจากบ้านตั้งแต่ สามนาฬิกา เพื่อจะได้นำของไปจัดขายในร้านได้ทันเวลา หกโมงเช้า ในตอนเย็นเป็นหน้าที่ของพี่ ได้รับค่าใช้จายจากมารดา เดือนละ 1,200 บาท ซึ่งต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด

(3) ชีวิตในการทำงาน

หลังจบการศึกษาในระดับ ปวช. สาขาการตลาด นางวรรณา ได้เข้าทำงานที่แผนกเครื่องไฟฟ้า ห้างเซ็นทรัล ลาดพร้าว ได้รับเงินเดือนในอัตรา 4,500 บาท และมีรายได้เพิ่มจากเปอร์เซ็นต์การขายในแต่ละเดือน รวมรายได้ประมาณ 8,000 บาท ซึ่งนางวรรณาได้แบ่งรายได้ให้กับบิดาและน้องที่ยังเรียนอยู่ และมีเหลือเก็บไว้เป็นเงินออมเมื่อจำเป็น หลังจากที่ได้แต่งงานแล้ว

1 ปี สามีให้ลาออกมาช่วยดูแลป้า ซึ่งเป็น มารดาบุญธรรม อายุ 87 ปี ซึ่งเป็นผู้ชราที่ช่วยตัวเองไม่ได้ ประกอบกับตั้งครรภ์บุตรคนแรก สุขภาพไม่แข็งแรง ต้องไปพบแพทย์บ่อยๆ หลังคลอดบุตรมีภาระด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัวที่เพิ่มขึ้น และค่ารักษาพยาบาลป้า ได้รับความช่วยเหลือเฉพาะหน้าจากหัวหน้าเขตบางพลัด เป็นเงิน 1,780 บาท และได้รับค่าช่วยเหลือการจัดงานศพของป้าที่ถึงแก่กรรมจำนวน 3,000 บาท เป็นค่าอาหารสำหรับถวายภัตตาหารพระสงฆ์ และยังได้รับความช่วยเหลือส่วนอื่นๆ จากวัดและเจ้าอาวาสวัดเทพากร ซึ่งเป็นชาวซึ่งและประทับใจที่ได้รับ ความเมตตากรุณา ในหลายๆอย่าง

(4) การดำรงชีวิตในปัจจุบัน

ได้รับกรรมสิทธิ์บ้านจากป้า ซึ่งเมตตายกให้เพราะเป็นผู้ที่ดูแลใกล้ชิด จนเกิดความรักนับถือเปรียบเสมือนมารดา ได้รับค่าขึ้นชมจากป้า เสมอว่า “ถึงจะหน้าตาไม่สวยแต่ใจมันสวย” ปัจจุบันดูแลลูกอยู่กับบ้าน เนื่องจากสามีไปทำงานที่จังหวัดระยอง และจะส่งเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับลูกทุกคน บุตรคนสุดท้องมีสุขภาพไม่แข็งแรงเป็นหอบหืด ต้องไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลอยู่เสมอ ซึ่งมีผลให้มีค่าใช้จ่ายมาก นางวรรณฯ สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุน และได้กู้ยืมเงินกองทุนมาทำทุนค้าขาย ก๋วยเตี๋ยว และอาหารตามสั่ง ได้กำไรวันละประมาณ 300 บาท ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ นางวรรณฯยังใช้เวลาว่างรับจ้างซักผ้า เป็นอาชีพเสริมอีกด้วย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรม

(1) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับบ้าน

การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ครอบครัวของนางวรรณฯ แม่มีอาชีพ

ค้าขาย ดังนั้นบุตรจึงต้องช่วยเหลือตัวเองและครอบครัว นับตั้งแต่โรงเรียนและการทำงานที่บ้าน ส่วนใหญ่ต้องดูแลตนเองโดยไม่เดือนร้อนหรือเป็นปัญหากับพ่อแม่ ซึ่งไม่มีเวลาสั่งสอน เพราะต้องทำงานหาเงินเพื่อส่งเสียลูกและเป็นค่าใช้จ่ายภายในบ้าน จึงเป็นการสร้างความผูกพันด้วยการมีความรับผิดชอบและดูแลน้อง เป็นการปลูกจิตสำนึกในการรู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบนับได้ว่าเป็นส่วนสร้างให้คนเป็นคนดีมีความรับผิดชอบ

วิธีการอบรมเลี้ยงดู เนื่องจากบิดามารดาไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอนเพราะชีวิตครอบครัวมุ่งแต่เรื่องทำมาหาเลี้ยงชีพ โดยบุตรทุกคนดูตัวอย่างจากบิดามารดา ในเรื่องไม่สู้บุญหรือกินเหล้าและไม่เที่ยวกลางคืนเหมือนเพื่อนบ้าน มีการรวมกลุ่มกินเหล้าและทะเลาะเบาะแว้งทุบตีกัน พ่อแม่ก็พูดกับแม่ว่าเราอย่าทะเลาะกันเลยมาช่วยกันค้าขายดีกว่า ซึ่งลูก ๆ นำแนวทางปฏิบัติของบิดามารดา ที่มีความขยันหมั่นเพียร หมั่นประกอบอาชีพสุจริต และมีครอบครัวที่สงบสุขมาเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับวิถีชีวิตของตน แบบอย่างบิดามารดาจึงเป็นวิธีการอบรมเลี้ยงดูลูกที่เกิดจากอุปสรรค เป็นแบบอย่างที่ดีลูกลอกเลียนแบบไปได้อย่างได้ผล

(2) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง

ความสัมพันธ์กับวัด นางวรรณ เริ่มเรียนหนังสือจากโรงเรียนต่างจังหวัด ซึ่งตั้งอยู่

ในวัด มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาเสมอ เมื่อครอบครัวได้ย้ายไปประกอบอาชีพที่กรุงเทพมหานคร ไม่มีโอกาสได้ไปทำบุญที่วัด แต่จะทำบุญใส่บาตรพระหน้าบ้านตอนเช้าบ่อยครั้ง หลังจากมารดาเสียชีวิต จะไปทำที่วัดเมื่อวันครบรอบปี หลังจากแต่งงานย้ายไปอยู่บ้านของสามีหลังวัดเทพากรซึ่งเป็นที่อยู่ปัจจุบันนี้ ก็ได้มีโอกาสไปช่วยเหลืองานของวัดทุกครั้งเมื่อมีงาน เช่น ทอดผ้าป่า ทอดกฐิน งานบวชนาค งานวันพระ 8 ค่ำ 15 ค่ำ มีหน้าที่เป็นแม่ครัวให้กับวัด ทำให้เป็นที่รู้จักและได้รับความเมตตา เอื้อเฟื้อจากเจ้าอาวาสเสมอเช่น อาหารที่เหลือจากฉันท์เพล เจ้าอาวาสจะให้นำไปแจกจ่ายแก่ครอบครัวที่ยากจนในบริเวณใกล้เคียง ครอบครัวของนางวรรณซึ่งอยู่ในฐานะยากจนก็จะได้รับเช่นกัน นางวรรณมีความสัมพันธ์กับวัดในฐานะผู้ได้รับความเมตตาจากเจ้าอาวาส

ความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรม นางวรรณ ได้รับการปลูกฝังจากบิดาให้เป็นคนดีมีความรับผิดชอบสังคม โดยเฉพาะได้รับการสั่งสอนให้ประกอบอาชีพที่สุจริต เห็นได้จากที่นางวรรณแสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่มีต่อผู้ขายยาเสพติดว่าเป็นการทำลาย ทำให้เกิดปัญหาทางสังคม และยึดถือคติว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แสดงให้เห็นว่าผู้มีจิตสำนึกดีละอายต่อการทำความชั่ว เช่น

นางวรรณนั้น นับได้ว่าเป็นคนดีมีความเชื่อศรัทธาในหลักธรรม

(3) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน

ความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ โรงเรียน ในวัยเรียนระดับ ปวช. ต้องช่วยพ่อแม่ค้าขายทำให้บางวันไปโรงเรียนสายและถูกตำหนิ แต่เมื่อครูรู้เหตุผลก็ให้ความเมตตาและเข้าใจ ครูผู้ที่สูงวัยและมีประสบการณ์มากจะมีความเข้าใจวิถีชีวิตและชื่นชมในการช่วยเหลือครอบครัวในการประกอบอาชีพสุจริต และมักให้คำแนะนำอยู่เสมอ

(4) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคม

วิถีชีวิตภายในชุมชน ตามที่กล่าวมาแล้วในหัวข้อโครงสร้างชุมชน ชุมชนวัดเทพากร เป็นชุมชนที่มีความพร้อม มีความสมบูรณ์อยู่ในระดับหนึ่ง แต่นางวรรณ ซึ่งอยู่ในกลุ่มครอบครัวยากจน มีอาชีพขายอาหารตามสั่ง ซึ่งจะต้องหาเงินมาจุนเจือครอบครัว จึงไม่มีโอกาสได้ออกไปสังสรรค์กับเพื่อนนอกบ้าน แต่จะได้สังสรรค์กับผู้ที่มาสั่งอาหาร จากการสังเกตพบว่าในเวลากลางวัน จะมีเฉพาะผู้สูงอายุที่ซื้ออาหาร จึงทำให้นางวรรณได้มีความผูกพันและสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ

เศรษฐกิจชุมชน จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนางวรรณจัดอยู่ในกลุ่มร้อยละ 30 ที่มีฐานะยากจน เป็นผู้มียรายได้ประมาณเดือนละ 5,000 บาท แต่นางวรรณก็สามารถดำรงชีวิตให้มีความสุขตามสภาพ เนื่องจากได้รับความเมตตาเอื้อเฟื้อจากเพื่อนบ้าน

การเลือกคบเพื่อน ในช่วงวัยเด็กมีพี่และน้องเป็นเพื่อนใช้เวลาส่วนใหญ่กับการ ช่วยเหลือครอบครัวในการประกอบอาชีพและการเรียนหนังสือจึงไม่ค่อยมีเพื่อนสนิทมากนัก ปัจจุบันมีเพื่อนบ้านเป็นเพื่อนส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่ให้คำแนะนำ และเป็นพี่ไครพนักถือเพราะ ส่วนผู้ที่อยู่ในชุมชนเป็นผู้สูงอายุ เมื่อมีปัญหา นางวรรณก็ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือกลมเกลียวจากบุคคลสูงอายุโดย ชี้นำทางด้านความคิด ในการทำความดีและละอายต่อการทำชั่ว

(5) องค์ประกอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุน

ระเบียบกองทุน ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของชุมชนเทพากรรวมใจ มีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน ทำให้เป็นที่พึงพอใจของสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุน นางวรรณผู้ซึ่งกู้เงินจากกองทุนได้ยอมรับและปฏิบัติตามเงื่อนไขทุกประการ

(6) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมมารับข่าวสาร

พฤติกรรมมารับข่าวสาร นางวรรณ ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้างซักผ้าจึงไม่ค่อยมีโอกาสไปนอกบ้าน ยกเว้นไปซื้อของในตลาดส่วนใหญ่จะได้รับข่าวสารจากเพื่อนบ้านสำหรับโทรทัศน์ และมักจะดูพร้อมกับลูก ๆ ในตอนกลางคืนส่วนใหญ่จะดูการบันเทิงเพราะไม่เครียด

จากการศึกษาตัวแปรที่กำหนด สรุปได้ว่า นางวรรณ แม้นเลขามีองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดจริยธรรมจาก 3 องค์ประกอบ คือ 1) บ้าน ด้วยวิธีการอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดี อีกทั้งบิดามารดาเป็นแบบอย่างที่ดี 2) วัด มีพื้นฐานเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมของวัดมาตั้งแต่วัยเด็ก และการดำรงชีวิตในปัจจุบันได้อุทิศเวลาเพื่อช่วยกิจกรรมของวัด 3) สภาพแวดล้อมทางสังคม มี

ความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุได้รับ คำปรึกษาและชี้แนะจากเพื่อนบ้านผู้สูงอายุ ผู้ที่มีความเมตตาและปรารถนาดี

ชุมชนพัฒนาซอย 79 ตั้งอยู่ที่ ซอย จรัญสนิทวงศ์ 79 หลังโรงเรียนวัดบางพลัด แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนเมืองขนาดเล็ก มีบ้านเรือนของประชาชน 101 หลังคาเรือน 144 ครอบครัว มีจำนวนประชากรทั้งหมด 599 คน

สภาพเดิมของชุมชนเป็นพื้นที่สวนผลไม้ และเป็นท้องของเอกชน ต่อมาประชาชนอพยพมาจากภูมิภาคต่าง ๆ เข้ามาแบ่งซื้อที่บ้าง เช่าบ้าง ปลูกสร้างบ้านอยู่อาศัย เกิดสภาพความแออัดมากขึ้น จึงได้รวมตัวจัดตั้งเป็นชุมชนขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2521 ปี พ.ศ. 2529 เกิดอัคคีภัยครั้งใหญ่ทำให้บ้านเรือนเสียหายเกือบหมด ประชาชนจึงได้จัดระเบียบชุมชนขึ้นใหม่ โดยได้แบ่งพื้นที่สร้างบ้านให้เป็นระเบียบขึ้น

เศรษฐกิจชุมชน ภายในชุมชนไม่มีทรัพยากรธรรมชาติ ประชาชนมีอาชีพรับจ้างค้าขาย รัฐวิสาหกิจ และรับราชการ ตามลำดับ รายได้ของประชาชนโดยเฉลี่ยรายได้ขั้นต่ำสุดครอบครัวละ 50,000 บาท ต่อปี ส่วนใหญ่ประชาชนประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ไม่แน่นอน ประชาชนมีฐานะพอมีพอกิน ค่อนข้างยากจน

สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม ประชาชนมีทั้งเจ้าของพื้นที่ดั้งเดิม และผู้ที่เข้ามาอยู่ใหม่ อีกทั้งเป็นชุมชนเปิดมีผู้มาเช่าบ้านอยู่อาศัยชั่วคราว ลักษณะผสมผสานกันระหว่างเจ้าของถิ่นเดิมกับผู้มาอยู่ใหม่ แต่ชุมชนสามารถรวมตัวกันได้ในโอกาสที่ต้องการความร่วมมือกันทำความสะอาด ลอกท่อ การจัดงานวันปีใหม่ วันสงกรานต์ ตลอดจนกิจกรรมการเสริมสร้างสุขภาพของประชาชน จะมีการรวมกลุ่มออกกำลังกายทุกวัน

นับได้ว่าประชาชนมีคุณภาพ มีความสามัคคี มีจิตสำนึกร่วมกัน จึงได้รับการคัดเลือกให้เป็นชุมชนนาร่องจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และสามารถบริหารจัดการได้ประสบผลสำเร็จ ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สืบเนื่องจากพฤติกรรมดี มีจริยธรรมของสมาชิกผู้ให้บริการ

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ สมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนชุมชนพัฒนา ซอย 79 เป็นรายบุคคลประกอบด้วย 1) นางพรณิภา อุ่นแจ่ม 2) นางเรณู นำผล มีผลการศึกษาและวิเคราะห์ดังนี้

นางพรณิภา อุ่นแจ่ม อยู่บ้านเลขที่ 463/57 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 79 ชุมชนพัฒนาซอย 79 เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เป็นสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านชุมชนพัฒนาซอย 79

1. ข้อมูลทั่วไป

(1) **ภูมิลำเนาของบิดามารดา** นางพรรณนิภา อุ่นแจ่ม บิดามารดาเป็นชาวสวนทุเรียน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี นอกจากทำสวนแล้ว ครอบครัวนางพรรณนิภา ยังปลูกผัก เลี้ยงเป็ดไว้ในร่องสวน เพื่อไว้บริโภคเอง และถ้ามีเหลือก็จะนำไปขายเป็นรายได้เพิ่ม บิดาของนางพรรณนิภา ยังประกอบอาชีพช่างรับเหมาก่อสร้างบ้าน และมารดาจับจ้างเย็บผ้าที่ตลาดโบ๊เบ๊ ต่อมาในปี 2517- 2518 น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาไหลท่วมสวน ทำให้สวนทุเรียนล่ม บิดาจึงเปลี่ยนอาชีพไปขายหนังสือที่สนามหลวง และยึดอาชีพขายหนังสือเป็นเวลานาน 10 ปี ก็เสียชีวิตด้วยเส้นโลหิตในสมองแตก ขณะอายุ 59 ปี มารดาจึงเลิกอาชีพเย็บผ้า และมาทำกิจการขายหนังสือแทน หลังจากนั้นได้ย้ายบ้านไปอยู่ที่ซอยจรัลสนิทวงศ์ 79 ซึ่งเป็นที่อยู่ปัจจุบัน โดยมารดาเลิกขายหนังสือ และกลับมารับจ้างเย็บผ้าที่บ้าน นางพรรณนิภา มีพี่น้อง 3 คน เป็น 1 คน หญิง 2 คน และมีพี่บุญธรรม 1 คน และมีญาติพี่น้องตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้เคียงกัน ซึ่งบิดามารดาจะให้ความช่วยเหลือญาติพี่น้องที่ขัดสนอยู่เสมอ ครอบครัวนางพรรณนิภา มีฐานะปานกลางไม่ขัดสน ประกอบกับบิดามารดาเป็นคนประหยัด และขยันทำงานจึงมีเงินเก็บ การบริโภคภายในครอบครัวได้จากผักที่ปลูกไว้กินในบ้านแทบไม่ต้องซื้อหาเพิ่มเติม ปัจจุบันมารดาอายุ 71 ปี สุขภาพแข็งแรงและทำงานอยู่กับบ้าน รับจ้างเย็บผ้าขายขนม มีเครื่องเล่นเกมให้เช่าซึ่งจะมีรายได้ประมาณเดือนละ 10,000 – 15,000 บาทต่อเดือน แต่เป็นรายได้ที่ไม่คงที่

(2) **ชีวิตในวัยเด็กและวัยศึกษา** ชีวิตในวัยเด็กไม่ต้องทำงานตรากตรำมากช่วยงาน

บ้าน เช่น เลี้ยงเป็ด เก็บผัก เป็นภาระสมาชิกในครอบครัวช่วยกันทำ นางพรรณนิภาจบการศึกษาประถมศึกษาจากโรงเรียนวัดบางพลัด ในช่วงเรียนอยู่ประถม 5 ได้เรียนเย็บผ้าปักจักร จากมารดา หลังจากจบชั้นประถม 7 ได้เข้าศึกษาต่อที่วัดบวรเม่งคณจนจบชั้นมัธยม 3 ผลการเรียนอยู่ในระดับดีมาตลอด หลังจากนั้นได้เข้าเรียนที่โรงเรียนดุสิตวิทยการจนจบระดับ ปวช. ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่านางพรรณนิภาเป็นผู้ที่มีผลการเรียนดี

(3) **ชีวิตในวันทำงาน** เข้าทำงานที่บริษัทอุตสาหกรรมนมไทย (นมตราหมี) ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 6,000 บาทให้มารดาทั้งหมด มารดาจะจ่ายให้เป็นค่ารถค่าอาหารเป็นรายวันทำงานได้ 2 ปี แต่งงานกับนายประยงค์ สุขवास เป็นข้าราชการสำนักงาน ก.พ. มีบุตรชาย 1 คน ต่อมาก็ต้อง หย่าร้างกัน เพราะสามีชอบเที่ยวผู้หญิงค้าบริการทางเพศ ติดเกมโรคจากหญิงค้าบริการทางเพศ ปี พ.ศ. 2530 ย้ายไปทำงานบริษัท ลิตเต้นไฟเยอร์ ประเทศไทยจำกัด เป็นบริษัทขายนมผงสำหรับเด็ก ทำหน้าที่ป้อนข้อมูลลูกค้า ได้ค่าจ้างเดือนละ 9,000 บาท ทำได้ห้าปีจึงได้ลาออกเนื่องจากการเดินทางลำบากและมีภาระในการเลี้ยงดูบุตรกลับกับมาช่วยมารดาเย็บผ้าอีก 2 ปี ก็แต่งงานใหม่กับช่างรับเหมาก่อสร้าง และย้ายไปอยู่จังหวัดนครปฐม 4 ปี มีบุตร

กับสามีใหม่อีก 2 คนเป็นชาย 1 คน หญิง 1 คน ต่อมาปี พ.ศ. 2540 ได้ศึกษาต่อที่สถาบันราชภัฏสวนดุสิตตามปรารถนาของมารดาที่จะส่งเสียให้บุตรจบการศึกษาระดับปริญญาทุกคน และในขณะที่เรียนได้ใช้เวลาช่วงกลางวันก่อนไปเรียนขายอาหารตามสั่งหน้าบ้าน เมื่อเรียนจบก็ได้เข้าทำงานที่ ป.บัณฑิต ในระหว่างที่ทำงานโครงการสามีมีปัญหาเกี่ยวกับอาชีพที่ทำกับนายทุนและได้หนีออกจากบ้านไปโดยไม่ได้ติดต่อกับครอบครัวแต่อย่างใด

(4) การดำรงชีวิตในปัจจุบัน ปัจจุบันย้ายบ้านออกมาอยู่กับแม่ในซอยบางพลัด ส่วนบ้านเดิมให้เช่ามีรายได้เดือนละ 5,000 บาท ขณะนี้ไม่มีอาชีพอะไรที่มั่นคงมีรายได้จากการรับเลี้ยงเด็ก ทำตุ๊กตาปูนปลาสเตอร์ และรับจ้างซักผ้าร่วมกับมารดาและน้องชาย โดยใช้เครื่องซักผ้าแบบหยอดเหรียญซึ่งเป็นกิจการที่ทำรายได้สูงโดยเฉพาะวันเสาร์อาทิตย์มีลูกค้ามากเป็นพิเศษ

จากมูลเหตุดังกล่าว พอสรุปได้ว่า บรรยาการของครอบครัวนางพรรณนิภา ได้รับการเลี้ยงดูโดยปลูกฝังให้เป็นคนขยัน หมั่นเรียนรู้ มีความมานะพยายามจนสามารถจบระดับปริญญา แม้มีปัญหาครอบครัวก็ไม่ทอดทิ้ง ยังประกอบอาชีพโดยสุจริต และสามารถเลี้ยงดูบุตรได้ มีรายได้ไม่เพียงพอ แต่ยังสามารถชำระเงินกู้กองทุนได้อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่านางพรรณนิภา มีความซื่อสัตย์และมีความซื่อตรง จนเป็นที่น่าเชื่อถือของคนในชุมชน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรม

(1) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับบ้าน

การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว บรรพบุรุษของนางพรรณนิภาเป็นคนสวนใช้ชีวิตแบบชาวสวน ในช่วงแรกที่อยู่บ้านสวนช่วยบิดามารดาทำงานและยังได้พบหน้ากันทุกวันโดยเริ่มต้นตั้งแต่ตีห้าเลี้ยงเปิดค้ายหญ้าลูก ๆ ทุกคนจะอยู่กันพร้อมหน้า ฟังบิดาคุยบ้างชวนบิดาคุยบ้างส่วนมารดาจะไปเก็บผักผลไม้ก่อนจะไปเย็บผ้าที่ตลาด พี่บุญธรรมเป็นคนทำกับข้าว บิดามารดาและบุตรจึงมีความสนิทสนมกัน ในตอนเย็น จะช่วยกันค้ายหญ้าในสวนเล่นบ้างทำงานบ้างและยังมีบ้านเครือญาติที่เข้ามาร่วมพบปะสังสรรค์กัน มารดามีอุปนิสัยใจดีจึงมีลูกหลานรักมากและจะช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนอยู่เสมอ เมื่อมีญาติขยที่สวนแม่ก็จะรับซื้อหรือรับจ้างเอง

วิธีการอบรมเลี้ยงดู บิดามารดาเป็นผู้ที่มีการศึกษาน้อย แต่เป็นผู้ที่มีความขยันในการทำงานเมื่อออกไปทำงานในสวนก็จะชวนลูก ๆ ไปช่วยกันทำและเก็บผักผลไม้มาบริโภคและจะแนะนำสั่งสอนลูกในเรื่องการทำมาหากิน บิดามารดาเป็นผู้มีลักษณะคล้ายกันคือเป็นคนใจเย็นและมีวิธีการสั่งสอนลูก ๆ ให้มีความรักและสามัคคี และให้การสนับสนุนด้านการเรียนเพื่อสร้าง

อนาคตที่ดีสำหรับลูก ๆ เมื่อสวนทุเรียนล้มบิดารมารดาได้ปรึกษาหารือกันเพื่อเปลี่ยนอาชีพใหม่โดยยึดอาชีพการขายหนังสือและมีความคิดว่าเมื่อไปขายหนังสือลูกๆ ก็จะได้อ่านหนังสือด้วย ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าครอบครัวนางพรรณนิภา เป็นคนไทยมีภูมิปัญญาด้านจิตวิทยาการอบรมสั่งสอนบุตรหลานให้รู้จักวิถีชีวิตรู้จักประหยัดมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้มีความกตัญญูรู้คุณค่าต่อบรรพบุรุษ

(2) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับวัด

ความสัมพันธ์กับวัด ครอบครัวนางพรรณนิภามีความสัมพันธ์กับวัดสำโรงซึ่งเป็นสถานที่เก็บกระดูกบรรพบุรุษเมื่อถึงวันสำคัญก็จะไปทำบุญและบวชให้ลูกหลานที่นี่ ซึ่งแต่เดิมนั้นตากับยายของนางพรรณนิภาจะสนิทสนมกับเจ้าอาวาสเป็นการส่วนตัวจึงนำบุตรหลานไปทำบุญที่วัดนี้อยู่เสมอ ปัจจุบันยังไปทำบุญที่วัดบางสำโรง แต่ไม่บ่อยนัก เช่นไปถวายสังฆทาน ในยุคของการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจวิถีชีวิตของคนเปลี่ยนแปลงไปเวลาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญคนที่อยู่ในวัยทำงานจึงมักฝ่าฝืนแต่เรื่องงานจึงเหินห่างจากวัดขาดการขัดเกลาทางด้านจิตแต่อย่างไรก็ตามผู้ที่ได้รับการขัดเกลาจากครอบครัวที่ดีมาแต่วัยเด็กนับเป็นการปลูกฝังที่อยู่ในกมลสันดานของผู้นั้น แม้จะตกไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเช่นไร ก็ยังมีความละเอียดต่อการทำสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา

ความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรม จากการสัมภาษณ์และสังเกตของผู้วิจัยพบว่า นางพรรณนิภา มีความเชื่อในเรื่องหลักธรรมตนเองจะไม่ค่อยเข้าใจลึกซึ้ง แต่มีสำนึกว่าจะทำในสิ่งดีไม่เบียดเบียนและเอาเปรียบผู้อื่นขยันทำงานในอาชีพสุจริต เมื่อมีผู้ต้องการความช่วยเหลือก็จะช่วยเหลือเท่าที่จะช่วยได้ ซึ่งคิดว่าการทำความดีจะส่งผลดีให้กับตนเองและจะมีผลบุญกลับมาหาตัวเรา จึงมีข้อสังเกตว่า นางพรรณนิภามีความเชื่อในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่สอนให้ทำความดีและในสิ่งที่ถูกต้องมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ผู้อื่นเป็นหลักธรรมประจำใจ

(3) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับโรงเรียน

ความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ นางพรรณนิภา มีความประทับใจกับครูที่โรงเรียนบวรมงคลเนื่องจากในวัยรุ่นจะมีความคิดสับสนมากติดเพื่อน เลิกเรียนจะไปเที่ยวกับเพื่อนกลับบ้านมีดราม่า มารดาจึงไปพบครูประจำชั้นชื่อครูประนอมให้ช่วยเตือน ครูได้เรียกไปอบรมสั่งสอนและยังดูแลให้อยู่ในสายตาเช่นเรียกไปใช้งานช่วยรวมคะแนนให้เด็กและเลี้ยงขนม บางวันครูก็จะให้กลับบ้านพร้อมกันและจ่ายค่ารถให้วันเสาร์อาทิตย์ครูยังให้ไปช่วยทำงานที่บ้านและมีวิธีการพูดจาจนเราไม่รู้ว่กำลังถูกควบคุมไม่ให้ไปเที่ยว ปัจจุบันครูประนอมเกษียณอายุแล้วแต่ก็ยังไปเยี่ยมเยียนครูอยู่เสมอ ครูประนอมเป็นคนพูดจาไพเราะเวลาสอนก็จะให้ความรู้เรื่องต่างๆ เช่น การทำอาหารหรือขนม ซึ่งจะได้เทคนิคและเกร็ดความรู้ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ในปัจจุบัน ถ้าไม่มีครูประนอมก็คงจะมีวิถีชีวิตที่ลำบากกว่านี้และอาจเรียนหนังสือไม่จบจึงกล่าวได้ว่า อนาคตของตนเองขึ้นอยู่กับครูผู้สอนในสถานศึกษาโดยเฉพาะในช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงครูจึงเป็นผู้มีบทบาท

สำคัญที่จะหล่อหลอมให้เด็กเป็นคนดีและสร้างความประทับใจในสำนึกที่ดี และยังเป็นการสร้างคนดีได้

(4) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคม

วิถีชีวิตภายในชุมชน จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมพบว่า มีประชาชนที่เป็นคนดั้งเดิมและผู้มาอยู่ใหม่ และเป็นชุมชนเปิดมีผู้มาเช่าบ้านอยู่ชั่วคราวมีอาชีพไม่มั่นคง และยังมีกลุ่มนายทุนที่ให้กู้ยืมเงินดอกเบี้ยสูง เก็บดอกเบี้ยรายวัน มีกลุ่มอิทธิพลคอยควบคุมหากผู้ที่ไม่สามารถชำระได้ตามเงื่อนไขจะถูกข่มขู่ทำร้าย บางครอบครัวต้องย้ายบ้านหนีไปอยู่ที่อื่น และยังมีบ่อนการพนันในพื้นที่ทำให้ชาวบ้านที่ไม่ได้มีอาชีพจะหมกมุ่นอยู่ในเรื่องของการพนัน แต่อย่างไรก็ตามประชาชนในชุมชนยังมีวัฒนธรรมดี มีความสามัคคี มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น เพื่อนบ้านได้รับอุบัติเหตุ หรือเจ็บป่วย ก็ให้ความช่วยเหลือกัน ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่มาจากความใกล้ชิดสนิทสนมกัน ซึ่งมักจะเป็นคนดั้งเดิมในพื้นที่ที่ยังคงมีอยู่

เศรษฐกิจชุมชน ฐานะทางด้านเศรษฐกิจมีความแตกต่างกันบางครอบครัวจัดอยู่ในระดับค่อนข้างร่ำรวย แต่จะมีจำนวนน้อย จากการศึกษาสังเกตพบว่าจะสร้างบ้านอยู่ริมถนนสายหลักของชุมชน ส่วนผู้ที่ยากจนในลักษณะบ้านใต้ถุนมีน้ำขัง รั้วสังกะสีติดกัน กล่าวในภาพรวมได้ว่าประชาชนของชุมชนอยู่ในฐานะพอมีพอกินค่อนข้างยากจน

การเลือกคบเพื่อน นางพรณิภาเป็นบุคคลที่มีบุคลิกเฉพาะตัว มีมนุษยสัมพันธ์และอัธยาศัยดี ประกอบกับเป็นคนในพื้นที่เดิมจึงมีความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านได้อย่างดี เป็นมิตรกับทุกคนและมีเพื่อนสนิทที่จริงใจต่อกันเพียงคนเดียวคือคุณขวัญเย็น สนิทสนมสุข รู้จักสนิทสนมกันตั้งแต่เรียนที่วัดบวรเมศล ปัจจุบันมีอาชีพส่วนตัวและมีสามีเป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่สถานีตำรวจนครบาล บางขุนนนท์ นางพรณิภา กล่าวถึงคุณขวัญเย็นว่า เป็นเพื่อนคนเดียวที่ไม่รังเกียจคนจนอย่างเราถึงแม้จะมีสภาพทางสังคมแตกต่างกันมากและเป็นคนใจดีมีเมตตา เคยช่วยเหลือเกื้อกูลเรื่องค่าขนมกันมาตั้งแต่เด็กจึงเป็นข้อนำสังเกตว่าสังคมของมนุษย์ย่อมมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ต้องมีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกัน

(5) องค์ประกอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุน

ระเบียบกองทุน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาพบว่า ระเบียบกองทุนมีวิธีการกำหนดขึ้นโดยมีการทำประชาพิจารณ์ ประชาชนมีความเห็นร่วมกันมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก ส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีถือหุ้นและเงินรับฝาก ให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก ช่วยบรรเทาความเดือดร้อน เหตุถูกเงินและความจำเป็นเร่งด่วน พัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพการสร้างงานและสร้างความปลั่งความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งมีความเหมาะสมกับวิถีชีวิตของประชาชนและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

(6) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมมารับข่าวสาร

พฤติกรรมมารับข่าวสาร นางพรณิภา ไม่ค่อยมีโอกาสอ่านหนังสือ หรือ ดูโทรทัศน์ ส่วนใหญ่ในขณะทำงานจะเปิดวิทยุฟังไปด้วย ไม่เฉพาะเจาะจงว่าเป็นข่าวสารอะไร แต่เมื่อมีเวลาอ่านหนังสือพิมพ์ก็จะสนใจเกี่ยวกับข่าวสังคม คอล์มภ์ซุบซิบและเกลียดความรู้ต่างๆ ไม่ชอบข่าวอุบัติเหตุ หรือการทรมานเด็กซึ่งจะทำให้เกิดความไม่สบายใจส่วนข่าวเกี่ยวกับการการเมืองอ่านบ้างแต่ไม่ค่อยสนใจเพราะคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัวที่จะไปคิดถึง

จากตัวแปรที่กำหนดเป็นองค์ประกอบเพื่อศึกษาการก่อเกิดจริยธรรม สรุปได้ว่า นางพรณิภา อุ่นแถม ได้รับอิทธิพลมาจากครอบครัว และ โรงเรียนที่ปลูกฝังจิตสำนึกให้เป็นผู้มีความคิดดี มีความขยันหมั่นเพียร และมีความซื่อสัตย์

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดจริยธรรม

สภาพแวดล้อมทางสังคม ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาและพบว่าวิถีชีวิตชุมชนในซอยจรัญสนิทวงศ์ 79 มีด้านหน้าทิศเหนือติดกับวัดบางพลัดและโรงเรียนวัดบางพลัด ทิศตะวันออกติดต่อกับชุมชนบางพลัด ทิศตะวันตกติดต่อกับชุมชนดวงดี ทิศใต้ติดต่อกับพื้นที่ชาวสวนบางกรวย มีผู้อยู่อาศัย 130 หลังคาเรือน มีสภาพความเป็นอยู่หลากหลาย ลักษณะการสร้างบ้านเป็นไม้ชั้นเดียวได้ทุนสูง บ้านครึ่งตึกครึ่งไม้และอาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่สร้างบนพื้นที่ของเอกชนให้เช่า และบางส่วนสร้างบนพื้นที่ของตนเอง บางหลังเจ้าของที่สร้างให้เช่ามีถนนกลางชุมชนเป็นสายหลักและมีตรอกซอยไม่เป็นระเบียบ ด้านหน้าชุมชนติดกับวัดมีตลาดนัดในตอนเช้า ประชาชนประกอบอาชีพที่ไม่มั่นคงส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและขายของนอกบ้าน ส่วนที่เข้ามาอยู่ใหม่จะขายของประเภทของใช้ในครัวเรือน ขนมน้ำอัดลม น้ำดื่มและขายของชำเป็นต้น จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมผู้วิจัยได้เห็นว่าในเขตบางพลัดมีกลุ่มนายทุนให้กู้ยืมดอกเบี้ยสูงและเก็บดอกเบี้ยรายวัน ยังมีกลุ่มอิทธิพลคอยควบคุมทำร้าย บางคนต้องย้ายครอบครัวหนีไปอยู่ที่อื่น และยังมีบ่อนการพนันในพื้นที่ อย่างไรก็ตามในชุมชนยังมีวัฒนธรรมที่ดีเช่นความมีน้ำใจต่อกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันยามเจ็บป่วยนำส่งโรงพยาบาล วัฒนธรรมเช่นนี้มาจากความใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งเป็นคนดั้งเดิมในพื้นที่ที่อยู่กันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ มีอยู่ประมาณห้าสิบเปอร์เซ็นต์ของผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน

นางเรณู น้าผล อยู่บ้านเลขที่ 463/127 ซอย 79 ชุมชนพัฒนาซอย 79 เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เป็นสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของ ชุมชนพัฒนาซอย 79 ผลการศึกษาและวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

(1) ภูมิสำเนาของบิดามารดา

นางเรณู นำผล มีบิดามารดาชื่อ นายทองปลิว และนางสังวาลย์ ศรีดี ทั้งสองคน เป็นชาวอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรีโดยกำเนิดมีอาชีพค้าขายข้าว โดยมีผู้เช่าเป็นของตนเอง และนอกจากค้าข้าวแล้ว ยังมีกิจการเรือลากจูง ฐานะของครอบครัวอยู่ในระดับเศรษฐี มีลูก 5 คน นางเรณู นำผล เป็นคนที่ 4 เป็นลูกสาวคนเดียว อาชีพของครอบครัวมีลูกจ้างมาก ทั้งบิดามารดาทำงานหนักทั้งสองคน การควบคุมลูกจ้างคนงานต้องใช้ความเข้มงวดเด็ดขาด ทั้งบิดามารดาเหมือนจะเป็นคนที่ดุ แต่ถ้าลูกจ้างคนใดมีปัญหา ก็จะช่วยเหลือเหมือนคนในครอบครัวเดียวกัน ส่วนมากลูกจ้างจะเกรงกลัวพ่อมาก เพราะพ่อเป็นคนพูดจริงทำจริง เมื่อปีพ.ศ. 2520 พ่อเสียชีวิต แม่ไม่สามารถจะดูแลกิจการคนเดียวได้ก็เลิกกิจการเรือลากจูง ขายให้กับญาติฝ่ายพ่อไป หลังจากนั้น 7-8 ปี แม่ก็เลิกค้าข้าว ลูกทั้ง 5 คนก็เรียนจบหมดแล้วทุกคนไม่มีใครอยากสืบทอดอาชีพค้าขาย พี่ชายทั้งสามคนพอเรียนจบก็สอบเข้าทำงานรับราชการหมด แม่ก็อายุมากขึ้น ลูก ๆ ทุกคนก็ให้เลิกกิจการ พักอยู่กับบ้านจนเสียชีวิตด้วยโรคเบาหวานเมื่อปี พ.ศ. 2535

(2) ชีวิตในวัยเด็กและวัยศึกษา

เรียนจบระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนประจำจังหวัด สุพรรณบุรี ในขณะที่นั้นครอบครัวอุดมสมบูรณ์มาก อาชีพค้าขายรุ่งเรือง เมื่อจบ ม.6 ก็ได้ไปเรียน ป.กศ.ที่โรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ประกอบกับพี่ชายเรียนครูด้วย และจบ ป.กศ. เข้ารับการบรรจุเป็นครู เป็นข้าราชการที่ไ้มากในยุคนั้น ก็เลยอยากให้เราเป็นครูเหมือนพี่ นอกจากเรียนก็ทำกิจกรรมโดยเฉพาะด้านกีฬาชอบมาก ได้รับการคัดเลือกให้เป็นประธานนักกีฬาของโรงเรียนเป็น เรื่องที่ถูกกับใจเรามาก ในระยะที่เรียนที่วิทยาลัยครูเพชรบุรีนี้เป็นช่วงชีวิตที่มีความสุข เป็นบุคคลสำคัญในกลุ่มเพื่อน เมื่อจบการศึกษาชั้น ป.กศ. ก็ไปสอบเรียนต่อ ป.กศ.สูงที่วิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพฯ และเรียนต่อระดับปริญญาตรีภาคค่ำวิทยาลัยสวนสุนันทา

(3) ชีวิตในวันทำงาน

ขณะที่เรียนอยู่ปี 1 พ่อเสียชีวิตด้วยโรคหัวใจวาย เมื่อปี พ.ศ. 2514 แม่

บอกว่าพ่อ

เสียชีวิตเพราะทำงานหนัก ขณะนั้นมีความคิดจะออกจากเรียนเพื่อไปอยู่เป็นเพื่อนแม่ เพราะพี่ชายสามคนมีครอบครัวแยกไปอยู่กับครอบครัว น้องคนเล็กอยู่ประจำที่โรงเรียนนายร้อย แม่อยู่คนเดียว เราเองเป็นลูกผู้หญิงคนเดียวควรอยู่ใกล้แม่มากที่สุดขณะนั้น แต่แม่ก็เป็นคนเข้มแข็งไม่ยอมให้ออก เชื้อแม่ จึงตั้งหน้าตั้งตาเรียนอย่างเดียวอยากจะทำให้จบเร็ว ๆ พอจบ ป.กศ. สูง แล้วก็รีบไปหางานทำ ได้เป็นครูสอนอยู่ที่โรงเรียนพิมลวิทย เป็นหัวหน้าหมวดภาษาอังกฤษ เมื่อได้ทำงานแล้วพี่ ๆ กับแม่ซื้อบ้านให้อยู่ไม่ไกลจากที่ทำงาน ก็รับแม่มาอยู่ที่กรุงเทพ ขณะทำงานก็

เรียนต่อในระดับปริญญาตรี ภาคค่ำที่วิทยาลัยสวนสุนันทาจนจบ เป็นครู 12 ปี เห็นว่าไม่ก้าวหน้า เงินเดือนก็ไม่มาก จึงลาออกเมื่อปี พ.ศ. 2527 แล้วไปทำงานบริษัทสายการบิน ไทยอินเตอร์ฟลายประชาสัมพันธ์ ได้รับเงินเดือนสูงกว่าเป็นครู แต่มีความรู้สึกที่ไม่ใช่ตัวตนของเรา เพราะการทำงานอยู่ที่เดิมนาน ๆ ทำให้เบื่อหน่ายแต่ก็พยายามทำอยู่ 4 ปี ก็ขอลาออก และไปทำงาน shipping อยู่ที่ท่าเรือกรุงเทพ ได้ 8 ปี ชีวิตการทำงานที่ผ่านมาทั้งหมด ไม่มีช่วงไหนที่จะเหนื่อยเท่ากับการทำงานที่ทำเรือ ปีพ.ศ. 2536 แม่เสียชีวิต ทั้งที่รู้ว่าเป็นความสูญเสียที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่เราก็อายากเพราะเราก็มียุคนเดียวอยากให้อยู่กับเราไปตลอดไม่มีวันสิ้นสุด

(4) การดำรงชีวิตในปัจจุบัน

หลังจากที่แม่ได้เสียชีวิตแล้ว เราก็รู้สึกว่ามีเวลาว่างมากและบ้านก็ว่างเปล่าเหลือเกิน จึงคิดหางานทำ เรามีความรู้และอาชีพเดิมก็คือการเป็นครู เกิดความคิดว่า เด็กในชุมชนที่อยู่ใกล้บ้าน จึงได้ชวนเด็กที่อยู่บ้านติดกันมานั่งทำการบ้านกับลูก ต่อมามีคนอื่นเห็นก็เลยเอาลูกมาฝากให้ช่วยสอนก็ให้ค่าสอนเป็นรายวันๆละ 20 บาท 30 สิบบาทบ้าง ตอนนั้นหลังเห็นว่าพ่อแม่เด็กเขาสนใจก็เลยปิดประกาศหน้าบ้าน รับสอนหนังสือเสริมตอนเย็น เด็กประถมสอนวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ปัจจุบันได้เปิดบ้านซึ่งเป็นบ้านหลังเก่าที่แม่กับพี่ชายซื้อให้นั้นปรับปรุงเป็นศูนย์เด็กเล็กของชุมชน และดำเนินการธุรกิจเอง มีเด็กที่รับผิดชอบประมาณ 70 คน จำนวนไม่ค่อยจะแน่นอน เพราะว่าจะเข้าออกอยู่ตลอด และยังรับหน้าที่เป็นเลขาของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของชุมชน 79 ด้วย ชีวิตส่วนตัวทางด้านครอบครัวจะหมดภาระเพราะลูกชายสองคนเรียนจบระดับปริญญาตรี เขาก็ดูแลรับผิดชอบตัวเองได้

2. ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรม

(1) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับบ้าน

การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

เนื่องจากพ่อแม่มีอาชีพค้าขายมีบ้านเป็นสำนักงานการประกอบธุรกิจ ในตอนที่พวกเราอยู่ในวัยเด็กครอบครัวของเราเป็นครอบครัวที่มีความสมบูรณ์ อยู่กันอย่างพร้อมหน้าพ่อแม่ลูก พ่อแม่จะพูดกับพวกเราเสมอว่า ทำงานแบบพ่อกับแม่เหนื่อยมาก ที่ต้องทุ่มเท เพราะว่า พ่อแม่กับแม่เรียนมาน้อยแค่อ่านออกเขียนได้เท่านั้น ไม่อยากให้ลูกต้องทำงานหนักแบบพ่อแม่อีก จึงได้ตั้งความหวังให้ลูกๆ ทุนมีการศึกษาสูงจะได้ทำงานที่สบาย ๆ การที่เราได้เห็นภาพความจริงที่พ่อแม่ทำงานหนัก แต่ไม่เคยละเลยการทำหน้าที่พ่อแม่ และเรื่องการแต่งตัวของลูก ๆ แม่จะเข้ามาดูแลมีความละเอียดอ่อนในทุกเรื่องทำให้สร้างจิตสำนึกให้กับลูก ๆ ที่ยึดถือพ่อแม่เป็นแบบอย่าง โดย

คิดเสมอว่าเมื่อพ่อแม่เหนื่อยแล้วอย่าทำให้พ่อแม่ไม่สบายใจ ทางด้านฐานะของครอบครัวนับเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้สมาชิกครอบครัวมีความสุขทุกคนได้รับความสุขเท่าเทียมกันจึงไม่มีอุปสรรคที่จะทำให้เกิดความขัดแย้งกันจึงสังเกตได้ว่าครอบครัวนางเรณูได้รับความรักการเอาใจใส่จากพ่อแม่ปลูกฝังอารมณ์และจิตใจให้มีสุขภาพจิตดี จึงทำให้ลูก ๆ มีความสุขและเป็นคนดีของสังคม

วิธีการอบรมเลี้ยงดู

บิดามารดามีอาชีพค้าขายมารดามีภาระที่จะเลี้ยงดูลูกเองโดยบริเวณบ้านเป็นลานกว้างทำให้ลูก ๆ มีที่เล่นได้อย่างสบาย ขณะที่แม่ทำงานไปเลี้ยงลูกไป ซึ่งลูก ๆ จะเล่นรวมกลุ่มกันทุกคนและอยู่ในความดูแลของแม่ตลอดเวลา สิ่งที่พ่อแม่เตือนอยู่เป็นประจำคือ ดูแลน้องให้ดีและให้น้องซึ่งเป็นผู้หญิงก่อนเป็นการปลูกฝังให้อยู่ในจิตใจเราตลอดเวลา ทำให้คิดได้ว่าพ่อแม่รักเรามากและที่จะรักน้องมาก อบรมสั่งสอนจึงยึดถือพ่อแม่เป็นแบบอย่างชีวิตครอบครัวมีความสุข พ่อแม่ไม่มีความขัดแย้งไม่ด่าคำหยาบคาย และเมื่อมีของให้ลูกจะให้เหมือนกันต่างกันที่จำนวนหรือขนาดจะให้ลดหลั่นกันไป เมื่อลูกทุกคนโตเป็นผู้ใหญ่จะได้รับการแบ่งมรดกให้ลูก ๆ ในลักษณะเดียวกัน จึงเป็นข้อนำสังเกตว่าครอบครัวที่พร้อมจะมีบุตรและต้องทำหน้าที่พ่อแม่ที่สมบูรณ์ควรให้ความสำคัญความอบอุ่นมีวิธีการสอนที่เหมาะสมจึงเป็นการปลูกฝังความเป็นระเบียบวินัยรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนทำให้เป็นคนที่มีรู้จักความพอดี

(2) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง

ความสัมพันธ์กับวัด

นางเรณูจะไปทำบุญที่วัดเมื่อเป็นวันประเพณี เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ หรือ วันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา หรือ ออกพรรษา ทำบุญบริจาคทรัพย์ตามความสามารถ และช่วยเหลือการพัฒนาวัด โดยการติดต่อประสานงานกับสำนักงานเขต จัดการทำความสะอาด ลอกท่อ

ความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรม

มีความยึดมั่นในศีล 5 เพราะเชื่อว่าการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเป็นบาป การประพฤติดนที่ผิดไปจากธรรมเนียมประเพณีถือว่าการประพฤติชั่วและผิดศีลธรรม

(3) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน

ความสัมพันธ์กับครูอาจารย์

ความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ ในสมัยเป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัด เพชรบุรี มีความประทับใจอาจารย์สอนวิชาพลศึกษา มาก เป็นคนเก่งมีความสามารถ การเล่นเกมกีฬาเกือบทุก

ชนิด เป็นคนมีความมั่นใจในตัวเอง กล้าตัดสินใจ อาจารย์ฝึกให้เป็นนักกีฬาจนได้เป็นนักกีฬาดีเด่นของวิทยาลัย และอาจารย์ได้สนับสนุนจนได้รับการคัดเลือกให้เป็นประธานฝ่ายนักกีฬา

(4) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคม

วิถีชีวิตภายในชุมชน

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สภาพของชุมชนเป็นชุมชนเปิด มีผู้เข้าไปอยู่อาศัยเช่าบ้านอยู่ชั่วคราว เป็นจำนวนมากจะมีการโยกย้ายตลอดเวลา ทำให้มีประชาชนหนาแน่น เมื่อประณินด้วยสายตา แต่จากการสำรวจของผู้นำชุมชนมีประชาชน รูปแบบ ของวิถีชีวิตมีทั้งที่สนิทสนมให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความสัมพันธ์กันแค่เพียงรู้จัก และไม่รู้จักกัน

เศรษฐกิจชุมชน

ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เนื่องจากประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจ พอมีพอกิน และค่อนข้างยากจน ภายในชุมชนมีเพียงโรงงานทำไอศกรีมขนาดเล็ก และเป็นโรงงานเย็บเสื้อผ้าขนาดเล็กมีคนงานประมาณ 6-7 คน และไม่พบว่ามีการขยายตัวในชุมชน

การเลือกคบเพื่อน

นางเรณู เป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และเคยมีอาชีพเป็นอาจารย์สอนในโรงเรียนราษฎร์มาหลายปี จึงเป็นผู้มีจิตวิทยา สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ประกอบกับเป็นผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี มีสถานภาพที่จะเอื้อเพื่อต่อผู้อื่นได้ อีกทั้งได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากประชาชนในชุมชน คัดเลือกให้เป็นเลขานุการของกองทุน จนกระทั่งเป็นประธานกองทุนและทำให้เห็นถึงความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จึงสามารถติดต่อสัมพันธ์ได้กับบุคคลทั่วไป

(5) องค์ประกอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุน

ระเบียบกองทุน

ตามที่กล่าวมาแล้วว่าด้วยระเบียบกองทุน จะต้องกำหนดขึ้น โดยความเห็นชอบของประชาชนในชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐที่ต้องการให้ประชาชนรู้จักบริหารจัดการกันเอง

(6) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรับข่าวสาร

พฤติกรรมกรับข่าวสาร

นางเรณู รับฟังข่าวสารจากสื่อทุกด้าน และมีความสนใจด้านการพัฒนา การเมือง และเศรษฐกิจ จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า เป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถนำข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ไปถ่ายทอดแก่ สมาชิก เพื่อนร่วมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากมูลเหตุดังกล่าว นำมาทำจากการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของการก่อเกิดจริยธรรม จึงสรุปได้ว่า นางเรณูได้รับอิทธิพลมาจาก 1) บ้าน และ 2) โรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ปลูกฝัง

จิตสำนึกให้เป็นผู้ที่มีความกตัญญู เป็นบุคคลที่มีจิตใจดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยมีจิตสำนึกในการทำ ความดี และชอบช่วยเหลือสังคม

ชุมชนฉัตรชัย-เสริมโชค ตั้งอยู่ที่ถนนเลียบบคลองทวิวัฒนา แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร เดิมเป็นพื้นที่ทำการเกษตรของชาวสวนดอกไม้ มีเนื้อที่ทั้งหมด 117 ไร่ เจ้าของที่ดินได้แบ่งที่ขายเป็นแปลง เมื่อมีประชาชนมาปลูกบ้านอยู่อาศัยมากขึ้นจึงได้จัดตั้งเป็นชุมชนขึ้น เมื่อ พ.ศ.2525

สภาพทั่วไปของชุมชน เป็นชุมชนชายขอบ ประชาชนจะสร้างบ้านเรือนอยู่รวมกันเป็นกลุ่มๆ ซึ่งอยู่อาศัยกันแบบหลวม ยังคงเหลือพื้นที่ว่างเปล่าอีกมาก จำนวนประชาชนประมาณ 3,200 คน จำนวน 291 หลังคาเรือน ปลูกสร้างอยู่อย่างไม่เป็นระเบียบ ชุมชนยังอยู่ในระหว่างการพัฒนา เริ่มสร้างสิ่งสาธารณูปโภคต่าง ๆ

เศรษฐกิจของชุมชน ในชุมชนไม่มีทรัพยากรธรรมชาติใดๆ ประชาชนที่มาสร้างบ้านเรือนมาจากต่างถิ่น ไม่มีคนพื้นถิ่นเดิม ผู้ที่เข้ามาใหม่ต่างเริ่มสร้างฐานะ อาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 90 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ค้าขาย ทำธุรกิจส่วนตัว และรับราชการ ส่วนมากจะมีรายได้ไม่แน่นอน ฐานะของประชาชนพอมีพอกิน ค่อนข้างยากจน

สภาพของสังคมและวัฒนธรรม สังคมของชุมชนใช้ชีวิตแบบต่างคนต่างอยู่ ช่วยเหลือตัวเอง แต่ด้วยความสามารถของผู้นำชุมชนที่เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็ง มีความสามารถในการประชาสัมพันธ์ โน้มน้าวใจประชาชนให้มารวมตัวกันได้ และได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานเขตหนองแขมให้เป็นชุมชนนำร่องจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน บริหารจัดการจนประสบผลสำเร็จ และได้รับการคัดเลือกจัดอยู่ในกลุ่มของกองทุนชั้นดีของประเทศ ได้รับรางวัลและโล่เกียรตินิยมจากนายกรัฐมนตรี

นับได้ว่านอกจากความสามารถของผู้นำแล้ว ส่วนสำคัญก็คือสมาชิกผู้ใช้บริการกองทุนที่เป็นผู้ที่รู้หน้าที่ มีระเบียบวินัย รับผิดชอบต่อสังคม คนดีมีจริยธรรม จึงส่งผลให้กองทุนประสบผลสำเร็จ และดีเด่น ผลการศึกษาและวิเคราะห์สมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุน ฉัตรชัย-เสริมโชค เป็นรายบุคคล 2 ราย ประกอบด้วย 1) นางปราณี ปฐพี 2) นางเอี่ยมเดือน ทูถาวร มีผลการศึกษาและวิเคราะห์ ดังนี้

นางปราณี ปฐพี อายุ 56 ปี อยู่บ้านเลขที่ 4/4 ชุมชน ฉัตรชัย-เสริม แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของ ชุมชนฉัตรชัย-เสริมโชค ผลการศึกษาและวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

(1) ภูมิสำเนาของบิดามารดา

บิดามารดาเป็นชาวนาอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี ฐานะค่อนข้างยากจน มีชีวิตที่เรียบง่าย มีลูกทั้งหมด 4 คน นางปราณี เป็นบุตรคนที่ 1 ของครอบครัว เมื่อประกอบอาชีพการทำนาไม่ประสบความสำเร็จจึงขายที่ทำกิน พาลูก ๆ ออกเร่ร่อนทำงานรับจ้างทั่วไป

(2) ชีวิตในวัยเด็กและวัยศึกษา

มีความเป็นอยู่ลำบาก ค่อนข้างมาก เพราะไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ต้องย้ายที่อยู่ไปเรื่อย ๆ นางปราณีเป็นคนหุงหาอาหารข้าวปลาให้พ่อแม่และน้องๆ ที่ต้องออกไปรับจ้าง ในขณะที่นั้นก็ดูแลน้องคนเล็กไปด้วย เรียนจบประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จังหวัดสุพรรณบุรี แล้วช่วยพ่อแม่ทำนาพออายุได้ 14-15 ปี ได้เข้ามาทำงานในกรุงเทพ เพื่อรับจ้างทำงานทั่วไป

(3) ชีวิตในการทำงาน

หลังจากที่เข้ามารับจ้างในกรุงเทพได้ประมาณ 2-3 ปี พ่อแม่ย้ายครอบครัวไปรับจ้างปลูกอ้อย ปลูกมันที่จังหวัดชลบุรี และนางปราณีมีสามีซึ่งเป็นหัวหน้าคุมคนงานก่อสร้างที่นั่น มีลูกด้วยกัน 4 คน และแยกครอบครัวมาอยู่กับสามีซึ่งย้ายที่อยู่ไปเรื่อย ๆ ไม่เป็นหลักแหล่ง สุดท้ายมาซื้อที่และปลูกบ้านที่เขตทวีวัฒนา เพราะสามีต้องเดินทางไปทำงานต่างจังหวัดทำให้เกิดปัญหาครอบครัว และหย่าร้างกันไป นางปราณีจึงขายบ้านแล้วไปมีสามีใหม่ ได้ซื้อที่ปลูกบ้านใหม่ที่ชุมชนฉัตรชัย-เสริมโชคในเขตหนองแขมซึ่งมีสภาพที่ไม่ค่อยดีเท่าที่ควร

(4) การดำรงชีวิตในปัจจุบัน

ปัจจุบันอายุ 56 ปี ฐานะทางครอบครัวพอมีพอกิน นักเพราะมีรายได้ไม่ค่อนแน่นอน นางปราณีและสามีขายอาหารตามสั่งบางวันก็ขายได้ดี บางวันขายขาดทุน แต่ก็ได้อาศัยอาหารเหล่านั้นใช้เลี้ยงชีวิตตนเองและครอบครัว-นางปราณีเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีสุขภาพจิตดี มีความสัจซื่อ มีความพึงพอใจกับสภาพที่เป็นอยู่

จากมูลเหตุดังกล่าวพอสรุปได้ว่า บรรยาการของครอบครัวของปราณี ปฐพี มีชีวิตเรียบง่าย ฐานะไม่ค่อยดีนัก มีชีวิตค่อนข้างลำบาก จึงต้องช่วยเหลือตัวเอง แม้ฐานะจะไม่ค่อยมีรายได้เพียงพอ แต่มีพื้นฐานจิตใจที่ดี เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ของตน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรม

(1) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับบ้าน

การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เนื่องจากครอบครัวมีฐานะยากจน จึงเลี้ยงดูแบบเรียบง่าย ต้องช่วยเหลือตัวเอง บิดามารดา จะดูแลโดยจะพูดคุยกันในตอนรับประทานอาหาร

วิธีการอบรมเลี้ยงดู นางปราณี ยึดถือแบบอย่างจากบิดามารดา ในเลี้ยงการประกอบอาชีพ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต โดยบิดามารดา จะสอนให้เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี

(2) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับวัด

ความสัมพันธ์กับวัด นางปราณีเป็นผู้มีความขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพ จึงไม่มีโอกาสที่จะไปทำบุญที่วัด แต่จะไปบ้างในวันสำคัญตามประเพณี หรือวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ประกอบกับความไม่สะดวก เนื่องจากชุมชนอยู่ห่างไกลจากวัด

ความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรม มีความศรัทธาในหลักธรรมคำสั่งสอนของบิดามารดา ให้คิดแต่สิ่งดี และทำแต่ความดี เชื่อว่าความดีจะได้รับผลตอบแทนทางที่ดี

(3) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับโรงเรียน

ความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ นางปราณี เป็นบุตรชานาจึงมีความรู้น้อย ได้รับความรู้จากโรงเรียนในชนบท ซึ่งไม่ได้รับอิทธิพลด้านจริยธรรมมากนัก แต่มีครูที่นางปราณีให้ความเคารพ และให้ความเมตตา และนางปราณียังระลึกถึงอยู่ตลอดมา เพราะครูมีความเข้าใจสภาพชีวิตของตนว่ายากจน

(4) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคม

วิถีชีวิตภายในชุมชน ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาพบว่า ในชุมชนยังมีสภาพความเป็นอยู่ไม่เป็นระเบียบ ฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน และปานกลาง

เศรษฐกิจชุมชน ในชุมชนเป็นชุมชนที่มีพื้นที่กว้าง เป็นที่โล่งมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีเงินกู้ยืมในระบบ การประกอบอาชีพของประชาชนมีรายได้ไม่พอใช้ มีโรงงานที่สามารถรองรับการจ้างได้บ้าง ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง และมีรายได้ไม่มั่นคง ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของนายจ้าง

การเลือกคบเพื่อน นางปราณีมีอาชีพค้าขาย เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีบุคลิกภาพที่เป็นมิตรกับทุกคน แต่จะเลือกคบผู้ที่มีฐานะเท่าเทียมกัน

(5) องค์ประกอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุน

ระเบียบกองทุน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยเข้าไปสังเกตแบบมีส่วนร่วมพบว่า ระเบียบกองทุนมีวิธีการกำหนดขึ้นโดยการจัดทำประชาพิจารณ์ ประชาชนในชุมชน มีความเห็นร่วมกันในการกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้แก่สมาชิกในชุมชน ส่งเสริมวิธีการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินและรับฝากเงิน พัฒนาจิตใจมีคุณภาพ 4 ประการ คือ 1) เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ 2) เสียสละเพื่อส่วนรวม 3) ไม่มัวเมาในอบายมุข 4) เพื่อให้รู้จักสามัคคี อีกทั้งส่งเสริมและพัฒนาให้สมาชิกเป็นคนดีมีคุณภาพมีความคิดสร้างสรรค์ และให้เป็นผู้ที่รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ ซึ่งมีความเหมาะสมกับสภาพของชุมชน และความต้องการของชุมชน

(6) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมารับข่าวสาร

พฤติกรรมารับข่าวสาร นางปราณี ประกอบอาชีพทำอาหารขาย จึงพบปะผู้คนมาก การรับข่าวสารจึงมาจากสื่อบุคคลเป็นส่วนใหญ่ ประเภทข่าวสารที่ได้รับส่วนใหญ่เป็นข่าวสารด้านสังคม การบันเทิง

มูลเหตุดังกล่าว นำมาทำการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของการก่อเกิดจริยธรรม จึงสรุปได้ว่า นางปราณี ปฐพี มีองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรมจากครอบครัวและการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและตรงไปตรงมา จึงเป็นการปลูกฝังความเป็นคนดีมาตั้งแต่เด็กเมื่อได้เงินจากกองทุนไปใช้จึงปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนอย่างเคร่งครัด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากตัวแปรที่กำหนดเป็นองค์ประกอบเพื่อศึกษาการก่อเกิดจริยธรรม สรุปได้ว่า การก่อเกิด จริยธรรมของนาง ปราณี ปฐพี มาจากองค์ประกอบ บ้าน เนื่องจากนางปราณี ปฐพี เกิดในครอบครัวที่ยากจน อาชีพของบิดามารดาไม่มั่นคง ต้องเร่ร่อนหาเลี้ยงชีพ จึงต้องช่วยบิดามารดา รับภาระงานตามสถานภาพของตนตั้งแต่วัยเด็ก วิถีชีวิตของนางปราณีจะไม่พบกับความสดวกสบาย ความสนุกสนานมาตั้งแต่วัยเด็ก จึงกล่าวได้ว่าการทำงานบ้านหรือรับผิดชอบเลี้ยงน้องเป็นเรื่องปกติธรรมดา ไม่ถือว่าเป็นความลำบากแต่อย่างใด เพียงแต่ได้อยู่กันพร้อมหน้าพ่อแม่ลูกเป็นบางครั้งก็ถือว่าเป็นความสุขที่เพียงพอแล้วแบบอย่างของความขยันอดทน ประกอบอาชีพที่ซื่อสัตย์ สุจริตของบิดามารดาเป็นความภาคภูมิใจอย่างและได้เป็นที่สุดของนางปราณี และองค์ประกอบ ระเบียบกองทุนที่กำหนดซึ่งนางปราณีปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนทุกประการ

นางเอี่ยมเดือน ทูถาวร อายุ 33 ปี บ้านเลขที่ 4/5 ชุมชนฉัตรชัย-เสริมโชค แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของ ชุมชนฉัตรชัย-เสริมโชค ผลการศึกษาและวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

(1) ภูมิลำเนาของบิดามารดา

นางเอี่ยมเดือน ทูถาวร มีบิดาชื่อนายอ่อนศรี มารดาชื่อนางเกลียว เป็นชาวจังหวัด ชลบุรี บิดามีอาชีพรับจ้างด้านช่างก่อสร้าง มารดาเป็นช่างเย็บผ้า พี่น้อง 4 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 2 คน นางเอี่ยมเดือน เป็นบุตรคนที่ 2 ของครอบครัว ฐานะพอมีพอกิน มีรายได้ไม่แน่นอน

(2) ชีวิตในวัยเด็กและวัยศึกษา

ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านทุกอย่างและดูแลน้อง ๆ เพราะมารดาเป็นช่างเย็บผ้า ไม่มี เวลา

ดูแลครอบครัว หน้าที่ทั้งหมดจึงเป็นของนางเอี่ยมเดือน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้กลายเป็นคนมีความ รับผิดชอบสูง เสียสละ ไม่เคยออกนอกถิ่นนอกทาง เป็นที่พึ่งของครอบครัวได้ เรียนจบการศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในระหว่างที่เรียนอยู่นั้นก็ต้องช่วยครอบครัวทำงานบ้านเท่าที่จะทำได้ ไม่มี เวลาออกไปเที่ยวเล่น ชีวิตค่อนข้างลำบาก เพราะพ่อแม่เป็นคนหาเลี้ยงลูก ๆ ที่ยังเล็กอยู่ในวัย กินและวัยเรียนกันทั้งนั้น

(3) ชีวิตในวันทำงาน

หลังจบการศึกษาชั้นสูงสุดคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ออกจากโรงเรียนไปรับจ้าง เลี้ยงเด็กเพื่อหารายได้เพิ่ม เป็นการแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ทำอยู่ได้ 3 ปี จึงเดินทางเข้ากรุงเทพ เพื่อหางานทำกับคนรู้จักเมื่อปี 2530 โดยรับจ้างเย็บผ้าโหลในโรงงานเย็บผ้า พักอยู่กับอาที่หมู่บ้าน เศรษฐกิจ รายได้ส่วนใหญ่ส่งไปช่วยเหลือทางบ้าน เหลือเก็บไว้ใช้เฉพาะที่จำเป็น ทำอยู่ได้ ประมาณ 3-4 ปี พอมีความสามารถเพิ่มขึ้นจึงออกมารับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้าเองเปิดเป็นโรงงานขนาดเล็กภายในครอบครัว จากนั้นจึงแต่งงานและมีลูก 2 คน

(4) การดำรงชีวิตในปัจจุบัน

ปัจจุบันมีอายุ 33 ปี ฐานะทางครอบครัวค่อนข้างดี เพราะมีรายได้หลักจากการ เย็บผ้าส่งไปขายที่ตลาดจตุจักร โดยทำกันในกลุ่มเครือญาติ มีพี่น้อง สะใภ้ และหลานเป็นแรงงาน ส่วนนางเอี่ยมเดือนทำหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบทั่วไป สามีทำงานบริษัทมีรายได้ประมาณ 8,000 บาทต่อเดือน

2 . ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรม

(1) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับบ้าน

การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เนื่องจากครอบครัวประกอบอาชีพรับเย็บเสื้อผ้า จึงไม่ค่อยมีเวลาดูแลลูก สมาชิกในครอบครัวจึงต้องช่วยเหลือตัวเอง โดยเฉพาะนางเอ๋อมเดือนเป็นกำลังสำคัญของครอบครัว

วิธีการอบรมเลี้ยงดู ได้แบบอย่างจากบิดามารดา ในเรื่องความขยัน อดทน รับผิดชอบ จากการที่บิดามีอาชีพเป็นหัวหน้าช่าง จึงมีนิสัยเจ้าระเบียบ และมีลักษณะเป็นผู้นำ นางเอ๋อมเดือน จึงได้รูปแบบการดำเนินชีวิตจากบิดา

(2) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับวัด

ความสัมพันธ์กับวัด บิดาของนางเอ๋อมเดือนมีความเลื่อมใสและศรัทธาในพระพุทธศาสนา เป็นอย่างมาก ปัจจุบันได้บวชเป็นพระภิกษุ อยู่ที่วัดในจังหวัดชลบุรี ซึ่งนางเอ๋อมเดือนมีความผูกพันกับบิดา จึงไปเยี่ยมเยียนและดูแลบิดาอยู่เป็นประจำ จึงได้รับการถ่ายทอดในการเป็นพุทธ ศาสนิกชนที่ดีจากบิดา

ความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรม ได้รับการถ่ายทอดจากพระสงฆ์ผู้เป็นบิดาในการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีจากบิดา มีความเชื่อมั่นและปฏิบัติตามศีล 5 อย่างเคร่งครัด เพื่อเชื่อว่าการประกอบอาชีพจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ จึงจะมีความเจริญรุ่งเรือง อีกทั้งการประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีจะทำให้คนทั่วไปเขาศรัทธาและนับถือ

(3) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน

ความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ นางเอ๋อมเดือน จบระดับประถมศึกษา จึงมีความรู้ไม่เยอะ แต่ขณะที่เรียนหนังสือมีความศรัทธาต่อครูผู้สอน และได้รับการถ่ายทอดจากครูที่เป็นอาจารย์ใหญ่ ทำให้นางเอ๋อมเดือนมีบุคลิกที่ดี จากความเชื่อและศรัทธาครูใหญ่ ซึ่งเป็นผู้ที่มีลักษณะผู้นำ จึงนำมาเป็นแบบอย่าง

(4) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคม

วิถีชีวิตภายในชุมชน ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาและนำมาวิเคราะห์พบว่า ประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชนนี้มาจากที่อื่นซื้อที่ปลูกบ้านตามสภาพทางเศรษฐกิจของตน ส่วนมากจะเป็นผู้ที่เพิ่งสร้างครอบครัวใหม่ ประชาชนจึงมีวิถีชีวิตแบบต่างคนต่างอยู่ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

เศรษฐกิจชุมชน เป็นชุมชนที่มีพื้นที่กว้าง เป็นที่โล่งมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีเงินกู้ยืมระบบ การประกอบอาชีพของประชาชนมีรายได้ไม่พอใช้ มีโรงงานที่สามารถรองรับการจ้างได้บ้าง ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง และมีรายได้ไม่มั่นคง ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของนายจ้าง ส่วนนางเอี่ยมเดือน ประกอบอาชีพเย็บเสื้อผ้าส่งขาย และเป็นผู้ที่ควบคุมการผลิตเอง

การเลือกคบเพื่อน นางเอี่ยมเดือน มีอาชีพค้าขายและมีฐานะเป็นผู้นำ มีบุคลิกลักษณะเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลทั่วไป ไม่กำหนดว่าจะคบกับบุคคลระดับใด แต่จะเลือกคบผู้ที่มีความซื่อสัตย์ต่อกัน

(5) องค์ประกอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุน

ระเบียบกองทุน จากวัตถุประสงค์ของระเบียบนอกจากจะให้สมาชิกสามารถกู้เงินไปส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์พัฒนาจิตใจ และเสริมสร้างศักยภาพของสมาชิกให้เป็นคนดีและเป็นคนเก่งสามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนโดยให้ถือเป็นหน้าที่ของตน

(6) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมมารับข่าวสาร

พฤติกรรมมารับข่าวสาร นางเอี่ยมเดือนจะได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคลเป็นส่วนใหญ่ ประเภทข่าวสารที่ได้รับส่วนใหญ่ เป็นข่าวสารด้านสังคม การบันเทิง ไม่มีเวลาอ่านหนังสือพิมพ์ จึงรับข่าวสารจากคำบอกเล่า

มูลเหตุดังกล่าว นำมาทำการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของการก่อเกิดจริยธรรม จึงสรุปได้ว่า นางเอี่ยมเดือน ได้รับการปลูกฝังความเป็นคนดีมาตั้งแต่เด็กจึงนับว่าบ้านและระเบียบกองทุนมีอิทธิพลต่อการก่อเกิดจริยธรรม

ชุมชนวัดบางขุนนนท์ ชุมชนวัดบางขุนนนท์ ตั้งอยู่ที่ ถนนบางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนเมืองขนาดเล็กมีพื้นที่ 6 ไร่ สภาพเดิมเป็นป่า มีประชาชนอาศัยอยู่เพียง 8-9 หลังคาเรือน ต่อมาเมื่อการรถไฟแห่งประเทศไทย สร้างทางรถไฟจากบางกอกน้อยไปภาคใต้ การสัญจรสะดวกมากขึ้น ประชาชนจึงได้อพยพเข้ามาปลูกสร้างบ้านเรือนโดยเช่าที่ของวัดบ้าง เอกชนบ้าง ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มาจากภาคใต้และภาคอีสาน จนกระทั่งได้จัดตั้งเป็นชุมชนในปี พ.ศ. 2532

สภาพโดยทั่วไปของชุมชน เป็นชุมชนแออัด ติดกับกำแพงด้านหลังของวัด บางขุนนนท์ และโรงเรียนวัดบางขุนนนท์ สภาพของบ้านเรือน ส่วนมากจะปลูกสร้างบ้านไม้ หลังคาติดต่อกันทางเดินเป็นถนนคอนกรีตแคบ ๆ แต่มีความสะอาดพอสมควร ส่วนที่ติดต่อกับวัดจะไม่มีต้นไม้ ส่วน

ด้านหลังของชุมชนติดต่อกับทางรถไฟสายใต้ บางส่วนยังเป็นทางเปลี่ยว ความหนาแน่นของชุมชนจะอยู่ส่วนติดกับวัน

สังคมและวัฒนธรรม ประชาชนมีโอกาสพบปะกันเมื่อมีเทศกาลงานวัด เพราะในวัดบางขุนนนท์ มีศูนย์รวมจิตใจของประชาชน คือ หลวงพ่อดำ นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ของประชาชนมีเป็นกลุ่ม เฉพาะผู้ที่ทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มกองทุน แต่อย่างไรก็ตามนับว่าประชาชนของชุมชนมีคุณภาพ รู้หน้าที่ความรับผิดชอบ ทำให้ชุมชนได้รับการคัดเลือกเป็นชุมชนนำร่องในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และบริหารจัดการกองทุนได้ประสบผลสำเร็จ เป็นการบ่งบอกถึงคุณภาพของประชาชนที่รู้หน้าที่มีความรับผิดชอบ โดยเฉพาะสมาชิกกองทุนผู้ให้บริการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นคนดีมี จริยธรรม

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ สมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนเป็นรายบุคคล จากชุมชนวัดบางขุนนนท์มี 2 ราย ประกอบด้วย 1) นางกมลรัตน์ ยามมีสิน 2) นางพัทยา รุ่งเดชารัตน์ มีผลการศึกษาและวิเคราะห์ ดังนี้

นางกมลรัตน์ ยามมีสิน อายุ 33 ปี บ้านเลขที่ 34/43 ชุมชนวัดบางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองของชุมชนวัดบางขุนนนท์ ผลการศึกษาและวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

(1) ภูมิฐานะของบิดามารดา

บิดาของนางกมลรัตน์ ชื่อทองดี มารดาชื่อหนูผล เป็นชาวจังหวัดชัยภูมิ มีอาชีพขายอาหาร เดิมพ่อทองดีบวชเป็นสามเณรในกรุงเทพ เมื่อสึกออกมาได้ประกอบอาชีพขับรถ 3 ล้อ และรับจ้างตัดผม ผู้ใหญ่ของนายทองดีและนางหนูผลชักนำให้แต่งงานกัน และมาตั้งถิ่นฐานที่บางขุนนนท์ ซึ่งมีลูกด้วยกัน 3 คน เป็นผู้หญิงทั้งหมด โดยนางกมลรัตน์ เป็นบุตรคนที่ 2 ของครอบครัว

(2) ชีวิตในวัยเด็กและวัยศึกษา

เป็นเด็กที่มีความขยัน มุานานอดทน เพราะช่วยทำงานทุกอย่างในบ้านอย่างสม่ำเสมอ และยังต้องช่วยพ่อแม่ทำอาหารเพื่อขายในตอนเช้าที่วัดบางขุนนนท์ ซึ่งฐานะของครอบครัวขณะนั้นอยู่ในระดับค่อนข้างดี จบการศึกษาระดับสูงสุดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนชินอรส วิทยาลัย จากนั้นไปศึกษาต่อในระดับพาณิชย์ ได้เพียงแค่ภาคเรียนแรก เพราะมีคู่ครอง จึงออกมาช่วยแม่ค้าขายอยู่ที่บ้าน

(3) ชีวิตในการทำงาน

หลังจากที่ออกจากการศึกษาคืองานขายอาหารซึ่งเป็นของบิดามารดาขณะนั้นมีอายุประมาณ 15 ปี ทำงานมาได้ประมาณ 4-5 ปีจึงออกมาเป็นแม่ครัวทำอาหารไทยให้กับชาวเกาหลี ได้รับเงินเดือน ประมาณ 10,000 บาท/เดือน บางครั้งก็ได้รับเงินพิเศษ รวมแล้วประมาณ 13,000 บาท/เดือน ทำอยู่ประมาณ 5 ปี ก็ออกจากงานและเลิกกับสามี และมีสามีคนที่ 2 ซึ่งกลับมาทำงานกับพ่อแม่อีกครั้งเพราะความรู้สึกห่วงใยที่พ่อแม่ต้องทำงานหนักและไม่มีคนคอยช่วยเหลือ ต้องตื่นขึ้นมาตั้งแต่ ตี 2 เพื่อทำอาหารขาย

(4) การดำรงชีวิตในปัจจุบัน

ปัจจุบันยังอยู่กับพ่อแม่ และมีลูกกับสามีใหม่ 1 คน สามีทำงานบริษัทและมีหน้าที่ส่งของ ฐานะครอบครัวพออยู่พอกิน และได้นำเงินจำนวนหนึ่งมาลงทุนในการทำน้ำส้มขาย ตั้งแต่ปี 2544 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งรายได้จากการทำน้ำส้มขายนี้ค่อนข้างดี โดยมีเยื่อหุ้มเป็นชื่อของตนเองในขณะเดียวกันก็ช่วยงานของพ่อแม่อยู่เหมือนเดิม ฐานะทางครอบครัวดีขึ้น รายได้ส่วนใหญ่มาจากการขายน้ำส้ม ประมาณ 3-4 หมื่นบาทต่อเดือน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรม

(1) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับบ้าน

การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว นางกมลรัตน์มีความผูกพันกับบิดามารดา ช่วยเหลือด้านค้าขายมาตั้งแต่เด็กจนถึงปัจจุบัน

วิธีการอบรมเลี้ยงดู บิดามารดาเลี้ยงดูด้วยความห่วงใย และให้การสนับสนุนในเรื่องการประกอบอาชีพ และฐานะทางเศรษฐกิจอยู่เสมอ

(2) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับวัด

ความสัมพันธ์กับวัด บ้านของนางกมลรัตน์ อยู่ติดกับวัด ได้พบปะพูดคุยและปรึกษาหารือปัญหาที่เกิดขึ้นและมองเห็นความเป็นไปของวัดกับสถานภาพวัดทำให้ทราบปัญหาต่างๆของวัดดี

ความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรม จากการที่นางกมลรัตน์มีบ้านติดกับวัด และมีความศรัทธาต่อหลวงพ่อดำ ซึ่งเป็นพระที่ชาวชุมชนให้ความนับถือศรัทธา เมื่อถึงเทศกาลก็จะไปทำบุญตามเทศกาล ตามวิถีชีวิตของชาวบ้านทั่วไป และมีความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรมตามวิถีชาวพุทธ

(3) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับในโรงเรียน

ความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ นางกมลรัตน์ จบการศึกษาระดับม.6 จากโรงเรียนชินอรส ได้รับการอบรมตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาตามปกติไม่มีความสัมพันธ์ใดๆกับอาจารย์

(4) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคม

วิถีชีวิตภายในชุมชน ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาและพบว่า ชุมชนเป็นชุมชนเก่าแก่ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ประชาชนมีฐานะปานกลาง มีการศึกษาตามหลักสูตรภาคบังคับ

เศรษฐกิจชุมชน เนื่องจากชุมชนบางขุนนนท์เป็นชุมชนเมือง มีความสะดวกต่อการเดินทางส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัย ไม่มีโรงงาน มีร้านค้าของชำ และขายของเล็กๆ น้อยๆ ซึ่งครอบครัวของนางกมลรัตน์ขายอาหารในชุมชนทั้งครอบครัวนับได้ว่าชุมชนมีเศรษฐกิจพออยู่พอกิน

การเลือกคบเพื่อน นางกมลรัตน์ มีอาชีพขายอาหาร จึงเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน จากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและสัมภาษณ์พบว่า นางกมลรัตน์มีบุคลิกเป็นคนเปิดเผยและจริงใจ จึงมีทัศนคติในการเลือกคบเพื่อนที่มีความซื่อสัตย์ และเปิดเผย

(5) องค์ประกอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุน

ระเบียบกองทุน ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการกองทุนชุมชนวัดบางขุนนนท์พบว่า กองทุนหมู่บ้านของชุมชนวัดบางขุนนนท์เป็นกองทุนนําร่องในเขตบางกอกน้อย การบริหารจัดการมีวิธีการเป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ซึ่งการบริหารจัดการกองทุนชุมชนมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมให้เกิดการออมทรัพย์ด้วยวิธีการฝากเงินสัจจะ และให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดีมีคุณธรรม 4 ประการคือ มีความซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่มัวเมาในอบายมุข และรู้จักสามัคคี โดยมีการบริหารจัดการ ประกอบด้วย จัดการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุน กำหนดระเบียบข้อบังคับในการบริหารกองทุน และกำหนดคุณสมบัติของสมาชิก

กองทุน และรายละเอียดเงินฝากสัจจะ ซึ่งกำหนดเป็นหุ้น มีการฝากด้วยจำนวนเท่าๆ กันเป็นประจำทุกเดือน และมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7 ต่อปี กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกกองทุน และรับสมัครสมาชิก ซึ่งเป็นคนในชุมชน มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ จัดทำกระบวนการบริหารจัดการกองทุน หลักการฝากเงิน การกู้ยืมและการคืนเงินกองทุน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(6) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมมารับข่าวสาร

พฤติกรรมมารับข่าวสาร นางกมลรัตน์ ประกอบอาชีพทำอาหารขาย จึงพบปะ ผู้คน การรับข่าวสารจึงมาจากสื่อทุกประเภทประเภทข่าวสารที่ได้รับส่วนใหญ่เป็นทางด้านความบันเทิง

สรุปได้ว่า นางกมลรัตน์ ยามมีสิน เป็นผู้ที่มีความขยัน มุานะอดทน ช่วยทำงานทุกอย่างสม่ำเสมอ มีความขยัน หมั่นเพียร และมีความกตัญญูต่อบิดามารดาอย่างสูง บิดามารดาให้การสนับสนุนด้านการประกอบอาชีพ ด้วยความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต โดยบิดามารดาจะสอนให้เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี และมีความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรมตามวิถีชาวพุทธ มูลเหตุดังกล่าว นำมาทำจากการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของการก่อเกิดจริยธรรม จึงสรุปได้ว่า นางกมลรัตน์ มีองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดจริยธรรม บ้าน เพราะ ครอบครัว ที่ให้ความเอาใจใส่จากบิดามารดาเป็นพิเศษกว่าพี่และน้อง จึงเป็นการปลูกฝังความเป็นคนดีและสภาพแวดล้อมทางสังคม เพราะเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีกับเพื่อนบ้านตลอดทั้งความมีน้ำใจเอื้อต่อผู้อื่น

นางพิทยา รุ่งเดชารัตน์ อายุ 50 ปี บ้านเลขที่ 31/157 ชุมชนวัดบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของ ชุมชนวัดบางขุนนนท์ ผลการศึกษาและวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

(1) ภูมิลำเนาของบิดามารดา

บิดาของนางพิทยา ชื่อนายประชา มารดาชื่อนางสำออง ทุ่งเจริญ ชาวจังหวัดสมุทรสาคร มีเชื้อสายเป็นชาวจีน มีอาชีพเลี้ยงเป็ด มีพี่น้อง 4 คน หญิง 2 คน ชาย 2 คน และนางพิทยาเป็นบุตรคนที่ 1 ของครอบครัวฐานะทางบ้านขณะนั้นค่อนข้างดี บิดาเคยเป็นกรรมการวัดซึ่งต้องไปช่วยงานที่วัดเป็นประจำทุกวันจนกระทั่งเสียชีวิตเมื่ออายุได้ 78 ปี คุณแม่ยังมีชีวิตอยู่จนปัจจุบันนี้ ซึ่งมีอายุ 79 ปี

(2) ชีวิตในวัยเด็กและวัยศึกษา

เป็นเด็กที่มีความขยัน อดทน ช่วยเหลือตัวเองมาตั้งแต่เด็ก และช่วยพ่อแม่เลี้ยง เปิดตั้งแต่ตี 5 เสร็จแล้วก็ต้องเก็บไข่ใส่ลังเพื่อนำไปขาย ซึ่งเป็นกิจวัตรประจำวันทุกเช้าจนกระทั่งเข้า โรงเรียนก็ยังคงช่วยพ่อแม่ทำงานเช่นนี้มาตลอด เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสตรี ประจำจังหวัดสมุทรสาคร ไม่อยากเรียนต่อ จึงลาออกไปเรียนตัดเย็บเสื้อผ้ากับช่างที่มีฝีมือในร้าน รับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้า

(3) ชีวิตในวันทำงาน

อายุประมาณ 16-17 ปี ได้มารับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้ากับพี่สาวในกรุงเทพฯ ที่บางไผ่ เขต ภาษีเจริญในปี 2524 และได้แต่งงานกับช่างซ่อมรถ มีบุตรด้วยกัน 2 คน หลังจากนั้นได้ แยกตัวออกมาจากพี่สาวและมาอยู่กับแม่ของสามีที่ ซอยวัดบางขุนนนท์จนกระทั่งปัจจุบันนี้

(4) การดำรงชีวิตในปัจจุบัน

ขณะนี้มีอายุ 50 ปี มีอาชีพรับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้า รับจ้างซักรีด และรับทำอาหาร ส่งตามบ้านและโรงเรียน และสำนักงานโดยมีน้องสาวมาช่วยทำงาน สามีไปทำอาชีพเลี้ยงกุ้งที่ ปากอ่าวปัตตานี ฐานะค่อนข้างดีสุขสบายกว่าเดิม ทุก ๆ วันนอกจากจะทำงานของตนเองแล้วก็ยังทำงานในกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ก่อเกิดจริยธรรม

(1) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับบ้าน

การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัวพี่น้องมีความผูกพันกัน เนื่องจากต้อง ช่วยพ่อแม่ในด้านการเลี้ยงเปิด บิดามารดารักเอาใจใส่ สนับสนุนเรื่องการศึกษา ต้องการให้บุตรมี การศึกษาสูง

วิธีการอบรมเลี้ยงดู บิดามารดา อบรมสั่งสอนให้ลูกทำงาน อาชีพสุจริต มีความขยันขันแข็งในการทำงาน

(2) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับวัด

ความสัมพันธ์กับวัด เนื่องจากบ้านของนางพิทยา อยู่ติดต่อกับ วัดบางขุนนนท์ วิถีชีวิตประจำวันจึงใกล้ชิดกับวัด เมื่อวัดมีกิจกรรมตามประเพณีหรือวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ก็จะเข้าร่วมกิจกรรมทำหน้าที่เป็นแม่งานให้กับวัด อีกทั้งในวัดมีรูปปั้นของหลวงพ่อดำที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนด้วย ซึ่งนางพิทยา ก็มีความสัมพันธ์กับวัดในฐานะเป็นแม่งานของวัด

ความเชื่อความศรัทธาในหลักธรรม มีความศรัทธาและความเชื่อถือตามวิถีชาวพุทธ โดยยึดหลักการปฏิบัติตามศีล 5 อย่างเคร่งครัด

(3) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับในโรงเรียน

ความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ จบการศึกษาตามเกณฑ์การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ไม่ได้รับความประทับใจจากโรงเรียนมากนัก

(4) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคม

วิถีชีวิตภายในชุมชน ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาและพบว่า ชุมชนวัดบางขุนนนท์เป็น ชุมชนที่แออัด ประชาชนที่มาสร้างบ้านเรือนมาจากถิ่นอื่นเป็นส่วนใหญ่ เช่น ภาคใต้ ภาคอีสาน มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ และรับจ้าง ประชาชนจะออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน มีความสัมพันธ์กันบ้างเมื่อทำกิจกรรมร่วมกัน

เศรษฐกิจชุมชน เนื่องจากชุมชนบางขุนนนท์เป็นชุมชนเมือง มีความสะดวกต่อการเดินทาง ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัย ประชาชนมีฐานะอยู่ในระดับพอมีพอกินอยู่อย่างสะดวกสบาย การคมนาคมสะดวก ส่วนมากจะเป็นที่อยู่อาศัย ไม่มีทรัพยากรธรรมชาติ ไม่มีโรงงาน มีแต่ร้านค้าขายของใช้ภายในครัวเรือนเล็ก ๆ น้อย

การเลือกคบเพื่อน นางพิทยา เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีฐานะเป็นเลขานุการกองทุน ฐานะของนางพิทยาจึงเป็นสถานที่รวมของประชาชนในชุมชนนางพิทยาจึงมีมนุษยสัมพันธ์กับคนทั่วไป

(5) องค์ประกอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุน

ระเบียบกองทุน ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการกองทุนชุมชนวัดบางขุนนนท์พบว่า กองทุนหมู่บ้านของชุมชนวัดบางขุนนนท์เป็นกองทุนนำร่องในเขตบางกอกน้อย การบริหารจัดการมีวิธีการเป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ซึ่งการบริหารจัดการกองทุนชุมชนมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน ส่งเสริมให้เกิดการออมทรัพย์ด้วยวิธีการฝากเงินสัจจะ และให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดีมีคุณธรรม 4 ประการคือ มีความซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่มัวเมาในอบายมุข และรู้จักสามัคคี โดยมีการบริหารจัดการ ประกอบด้วย จัดการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุน กำหนดระเบียบข้อบังคับในการบริหารกองทุน และกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกกองทุน และรายละเอียดเงินฝากสัจจะ ซึ่งกำหนดเป็นหุ้น มีการฝากด้วยจำนวนเท่าๆ กันเป็นประจำทุกเดือน และมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7 ต่อปี กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกกองทุน และรับสมัครสมาชิกซึ่งเป็นคนในชุมชน ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ จัดทำกระบวนการบริหารจัดการกองทุน หลักการฝากเงิน การกู้ยืมและการคืนเงินกองทุน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(6) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมมารับข่าวสาร

พฤติกรรมมารับข่าวสาร นางพิทยา มีมนุษยสัมพันธ์ดี ทำกิจกรรมด้านศาสนากับวัด จึงมีการสื่อสาร และรับส่งข้อมูลด้วยสื่อต่างๆ ทุกประเภท และเป็นผู้ที่สามารถรับข่าวสารได้ทุกประเภท

สรุปได้ว่า นางพิทยา มีความผูกพันกับครอบครัว บิดามารดารักเอาใจใส่ สนับสนุนเรื่องการศึกษา วิธีการอบรมเลี้ยงดู บิดามารดา อบรมสั่งสอนให้ลูกทำงาน อาชีพสุจริต มีความขยันขันแข็งในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับวัด เป็นผู้จัดการในการทำกิจกรรมของวัด จึงมีความผูกพันกับวัดสูง มีความศรัทธา และความเชื่อในวิถีชีวิตชาวพุทธสูงและสภาพแวดล้อมริมทางสังคมที่เป็นส่วนทำให้เกิด จริยธรรม

ชุมชนหมู่ 6 บางระมาด ตั้งอยู่แขวงบางระมาด หมู่ 6 เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนชายขอบ ประชาชนมีอาชีพทำสวนผลไม้ปลูกพืชผสมผสานเป็นอาชีพหลัก

สภาพทั่วไป ประชาชนตั้งบ้านเรือนอยู่กันเป็นกลุ่ม ๆ มีความห่างที่สามารถติดต่อกันได้ ผู้ที่มีฐานะจะสร้างบ้านเรือนอยู่ริมคลองบางระมาดซึ่งเป็นคลองสายหลักของชุมชน ผู้ที่เป็นญาติพี่น้องกันก็จะอยู่กันเป็นกลุ่ม สำหรับผู้ที่มีฐานะด้อยลงไปก็จะปลูกบ้านเรือนในสวน ซึ่งบ่งบอกถึงวิถีชีวิตดั้งเดิมที่มีความผูกพันอยู่กับสายน้ำ ใช้ลำคลองเป็นเส้นทางสัญจรขนผลผลิตจากสวนสู่ตลาด ซึ่งยังคงมีให้เห็นถึงวิถีชีวิตแบบชาวสวน อีกลักษณะคือด้านหลังของชุมชนปัจจุบันจะมีถนนเข้าถึงและมีรถรับจ้างประจำทางวิ่งประจำ ซึ่งสภาพของชุมชนนี้จะมีให้เห็นทั้งแบบที่เป็นชนบทและเมือง มีพื้นที่ว่างเปล่าและมีอากาศบริสุทธิ์

เศรษฐกิจของชุมชน ประชาชนมีพื้นฐานร่ำรวยและยากจน ผู้ร่ำรวยจะมีที่สวนเป็นของตนเองและเป็นเจ้าของดั้งเดิม ส่วนที่ยากจนจะเป็นผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทำงาน ที่อยู่อาศัยสร้างแบบอยู่ชั่วคราว และยังมีอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ ที่เข้าไปซื้อที่ปลูกบ้าน จะมีฐานะร่ำรวยเช่นกัน ภาพรวมของชุมชนประชาชนมีเศรษฐกิจดี

สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม ถ้าเป็นชาวบ้านดั้งเดิมยังคงใช้วิถีชีวิตแบบเรียบง่าย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน จากการศึกษาพบว่าประชาชนร่วมมือร่วมใจกันไปช่วยเหลืองานของเพื่อนบ้าน เช่นงานบวช งานแต่งงาน และงานศพ ชุมชนยังคงรักษาวัฒนธรรมของความเป็นชาวบ้าน มีฐานะเศรษฐกิจดีแต่ยังใช้วิถีชีวิตแบบเรียบง่าย ไม่อวดโอ้ มีความยึดมั่นเรื่องความมีบุญคุณต่อกันเป็นคุณภาพในจิตใจที่ได้ปลูกฝังกันมา ประกอบกับวิถีชีวิตที่อยู่ธรรมชาติที่ร่มเย็นการใช้ชีวิตจึงเรียบง่าย จากคุณภาพของประชาชนเป็นผลที่ส่งให้ชุมชนได้รับการคัดเลือกเป็น

ชุมชนนาร่อง การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านของเขตตลิ่งชัน และประสบผลสำเร็จในการบริหารจัดการ

ผลการศึกษาและวิเคราะห์สมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุน ชุมชนหมู่ 6 บางระมาด เป็นรายบุคคล 2 ราย ประกอบด้วย 1) นางลัดดา น่วมในชาติ 2) นายสั้ม กล้าถนอม มีผลการศึกษา และวิเคราะห์ดังนี้

นางลัดดา น่วมในชาติ อายุ 61 ปี อยู่บ้านเลขที่ 2 หมู่ 6 แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เป็นสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้าน ของชุมชนหมู่ 6 บางระมาด ผลการศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียด มีดังนี้

กรณีศึกษาที่ 9 นางลัดดา น่วมในชาติ อายุ 61 ปี บ้านเลขที่ 2 หมู่ 6 แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของ ชุมชน หมู่ 6 บางระมาด ผลการศึกษาและวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

(1) **ภูมิหลัง** บิดามารดาของนางลัดดา เป็นชาวสวนดั้งเดิมของชุมชนบางระมาด เขตตลิ่งชัน ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมคลองบางระมาด มีวิถีชีวิตเรียบง่ายและมีฐานะปานกลาง ไม่ร่ำรวย นางลัดดา เป็นบุตรคนเดียวของบิดามารดา

(2) **ชีวิตในวัยเด็กและวัยศึกษา** ช่วยมารดาทำงานบ้านและทำสวน -มีวิถีชีวิต สะดวกสบายตามธรรมชาติ โดยเก็บผัก จับปลาที่อยู่ในสวนเป็นอาหาร จบชั้นมัธยม 6 เดินทางไปโรงเรียนด้วยเท้าตั้งแต่เด็กจนจบม.6 นางลัดดาช่วยมารดาทำสวนแต่ไม่ต้องรับผิดชอบมากนัก

(3) **ชีวิตในวันทำงาน** เป็นลูกจ้างรักษาความสะอาดในโรงพยาบาลรามาริบัติ จนเกษียณอายุ

(4) **การดำรงชีวิตในปัจจุบัน** แต่งงานกับชาวสวน ชุมชนเดียวกัน มีบุตร 1 คน และหย่าร้างกับสามี เมื่อลูกสาวอายุ 3 ขวบ และเลี้ยงดูบุตรเอง-ปัจจุบันอายุ 64 ปี และยังคงดูแลมารดาที่มีอายุมาก มีรายได้จากบุตรสาว และเก็บของในสวนขาย

2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดจริยธรรม

(1) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับบ้าน

การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์ และผูกพันกับบิดามารดาและญาติพี่น้อง ปัจจุบันยังเลี้ยงดูมารดาที่มีอายุมาก

วิธีการอบรมเลี้ยงดู บิดามารดาให้การอบรมเลี้ยงดูแบบชาวสวน ที่มีชีวิตเรียบง่าย

(2) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับวัด

ความสัมพันธ์กับวัด นางลัดดาเป็นลูกชาวสวน มีฐานะครอบครัวดี จึงได้เรียนหนังสือ ระดับสูงกว่าภาคบังคับและทำงานนอกบ้าน จึงไม่มีโอกาสสร้างความสัมพันธ์กับวัด แต่เมื่อเกษียณอายุอยู่กับบ้านก็ทำบุญใส่บาตรทุกวันไม่ได้ขาด

ความเชื่อศรัทธาในพุทธศาสนา มีความเชื่อเรื่องของบุญและบาป คือการทำความดีจะได้ดี การใส่บาตรพระทุกวัน ถือว่าตนได้สร้างบุญกุศล เพื่อว่าผลบุญไปถึงบรรพบุรุษ

(3) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับโรงเรียน

ความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ จบชั้นมัธยม 6 เดินทางไปโรงเรียนด้วยเท้าไปเรียน

ตั้งแต่เด็กจนจบม.6 และไปเป็นลูกจ้างโรงพยาบาลรามธิบดีจนเกษียณอายุ

(4) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคม

วิถีชีวิตในชุมชน มีความสัมพันธ์กันแบบเครือญาติ คือการให้ความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อยู่กันอย่างเรียบง่าย สภาพแวดล้อมแบบธรรมชาติ ช่วยเสริมเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีจิตใจเยือกเย็น

เศรษฐกิจชุมชน ชุมชนมีเศรษฐกิจแบบพอเพียง บางครอบครัวมีเศรษฐกิจดี ฐานะร่ำรวย ส่วนน้อยที่ยากจน

การคบเพื่อน นางลัดดาเป็นคนเงียบไม่ช่างพูด แต่มีบุคลิกภาพดี สุภาพเรียบร้อย เป็นที่น่าคบค้าสมาคมของคนทั่วไป นางลัดดาสามารถมีไมตรีได้กับทุกคน แต่จะเลือกคบเพื่อนที่มีอุปนิสัยเหมือนกัน

(5) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุน

ระเบียบกองทุน ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการกองทุนชุมชนวัดบางขุนนนท์ พบว่า กองทุนหมู่บ้านของชุมชนวัดบางขุนนนท์เป็นกองทุนนําร่องในเขตบางกอกน้อย การบริหารจัดการมีวิธีการเป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ซึ่งการบริหารจัดการกองทุนชุมชนมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน ส่งเสริมให้เกิดการออมทรัพย์ด้วยวิธีการฝากเงินสัจจะ และให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดีมีคุณธรรม 4 ประการคือ มีความซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่มัวเมาในอบายมุข และรู้จักสามัคคี โดยมีการบริหารจัดการ ประกอบด้วย จัดการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุน กำหนดระเบียบข้อบังคับในการบริหารกองทุน และกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกกองทุน และรายละเอียดเงินฝากสัจจะ ซึ่งกำหนดเป็นหุ้น มีการฝากด้วยจำนวนเท่าๆ กันเป็นประจำทุกเดือน และมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7 ต่อปี กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกกองทุน และรับสมัครสมาชิก ซึ่งเป็นคนในชุมชน ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ จัดทำกระบวนการบริหารจัดการกองทุน หลักการฝากเงิน การกู้ยืมและการคืนเงินกองทุน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(6) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรับข่าวสาร นางลัดดา

ไม่ค่อยได้รับข่าวสารจากภายนอก ส่วนใหญ่เป็นการฟังจากวิทยุและโทรทัศน์ ด้านธรรมะ

สรุปได้ว่า นางลัดดา เป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์กับเครือข่าย และมีความกตัญญูสูง มีความเชื่อและศรัทธาพระพุทธศาสนาสูง มีความเอื้อเฟื้อ เกื้อกูลกันภายในวงศ์ญาติ มูลเหตุดังกล่าว นำมาทำการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของการก่อเกิดจริยธรรม จึงสรุปได้ว่า นางลัดดา มีองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดจริยธรรม ครอบคลุม ที่ให้ความเอาใจใส่จากบิดามารดา มีความกตัญญู และมีการรับฟังข่าวสารด้านธรรมะจากสื่อวิทยุและโทรทัศน์ จึงเป็นการปลูกฝังความเป็นคนดีและสภาพแวดล้อมทางสังคม

นายสัมพันธ์ กล้าถนอม อายุ 48 ปี บ้านเลขที่ 2/1 ชุมชนหมู่ 6 บางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของ ชุมชนหมู่ 6 บางระมาด ผลการศึกษาและวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

(1) **ภูมิหลัง** บิดาของนายส้ม กล้าถนอม เป็น ชาวนาจังหวัดอยุธยา มีฐานะยากจน มีรายได้ไม่แน่นอน นายส้ม เป็นบุตรคนที่ 7 ในจำนวนพี่น้อง 8 คน และบิดาเสียชีวิตเมื่อน้องคนเล็กยังอยู่ในครรภ์มารดา

(2) **ชีวิตในวัยเด็กและวัยศึกษา** แม่ฝากไปอยู่กับพระ ซึ่งเป็นหลวงลุงเมื่ออายุ 7-8 ขวบ

(3) **ชีวิตในวันทำงาน** เรียนหนังสือที่วัดพออ่านออกเขียนได้ เปรียบเทียบคุณวุฒิอยู่ในระดับ ประถมปีที่ 4 แล้วจึงลาหลวงลุงมาหางานทำในกรุงเทพฯ อย่างไม่มีจุดหมาย โดยรับจ้างเข็นรถผัก ล้างจานในร้านก๋วยเตี๋ยวได้ค่าตอบแทนเป็นอาหารประทังชีวิตประจำวัน

(4) **การดำรงชีวิตในปัจจุบัน** มีคนช่วยเหลือให้ไปเป็นคนขับรถสามล้อเครื่องที่ตลาดสะพานขาว ทำอยู่ประมาณ 10 ปี แล้วมีคนชักชวนไปเป็นคนขับรถบรรทุกไม้ของเสียเหี้ย ในจังหวัดอ่างทอง เมื่อเสียเหี้ยเสียชีวิตจึงเปลี่ยนอาชีพเป็นคนขับรถประจำทางสาย 82 ในกรุงเทพฯ เขตตลิ่งชัน และแต่งงานมีลูก 1 คน ปัจจุบันอายุ 12 ปี หลังจากนั้นมาประกอบอาชีพขายน้ำตาลสดจนถึงปัจจุบัน โดยมีชื่อว่า ส.น้ำตาลสด

สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป สรุปได้ว่า นายส้ม กล้าถนอม มีบิดามารดา เป็น ชาวนาจังหวัดอยุธยา มีฐานะยากจน มีรายได้ไม่แน่นอน นายส้ม เป็นบุตรคนที่ 7 ในจำนวนพี่น้อง 8 คน และบิดาเสียชีวิตเมื่อน้องคนเล็กยังอยู่ในครรภ์มารดา ชีวิตในวัยเด็ก แม่ฝากไปอยู่กับพระ ซึ่งเป็นหลวงลุงเมื่ออายุ 7-8 ขวบ เมื่อเรียนหนังสือที่วัดพออ่านออกเขียนได้ เปรียบเทียบคุณวุฒิอยู่ในระดับ ประถมปีที่ 4 แล้วจึงลาหลวงลุงมาหางานทำในกรุงเทพฯ อย่างไม่มีจุดหมาย โดยรับจ้างเข็นรถผัก ล้างจานในร้านก๋วยเตี๋ยวได้ค่าตอบแทนเป็นอาหารประทังชีวิตประจำวัน การดำรงชีวิตในปัจจุบัน ได้รับความช่วยเหลือให้ไปเป็นคนขับรถสามล้อเครื่องที่ตลาดสะพานขาว ทำอยู่ประมาณ 10 ปี แล้วมีคนชักชวนไปเป็นคนขับรถบรรทุกไม้ของเสียเหี้ย ในจังหวัดอ่างทอง เมื่อเสียเหี้ยเสียชีวิตจึงเปลี่ยนอาชีพเป็นคนขับรถประจำทางสาย 82 ในกรุงเทพฯ เขตตลิ่งชัน และแต่งงานมีลูก 1 คน หลังจากนั้นมาประกอบอาชีพขายน้ำตาลสดจนถึงปัจจุบัน โดยมีชื่อว่า ส.น้ำตาลสด

2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดจริยธรรม

(1) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับบ้าน

การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ไม่ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดา เนื่องจากเป็นกำพร้า และมารดายากจน จึงนำไปฝากเลี้ยงที่วัด

วิธีการอบรมเลี้ยงดู ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพระซึ่งเป็นหลวงลุง มีวิถีชีวิตแบบเด็กวัด ต้องดูแลปรนนิบัติ และเรียนหนังสือจากหลวงลุง

(2) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับวัด

ความสัมพันธ์กับวัด มีความสัมพันธ์สูง เติบโตและได้รับการเลี้ยงดูจากพระ จึงมีความซาบซึ้งในคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา และปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน

ความเชื่อศรัทธาในหลักธรรม เนื่องจากนายส้มได้รับการอบรมเลี้ยงดู จากพระผู้เป็นลุง ให้เป็นผู้มีความกตัญญูรู้คุณคน และห้ามไม่ให้ลักขโมยทรัพย์สินของผู้อื่น ทำให้นายส้มยึดถือปฏิบัติมาตลอด นายส้มถือว่าการตอบแทนบุญคุณผู้ที่เลี้ยงดูมาต้องเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสอน

(3) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับโรงเรียน

ความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ ไม่ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนจึงไม่มีความสัมพันธ์ และกระบวนการเรียนในโรงเรียน

(4) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคม

วิถีชีวิตในชุมชน ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาและพบว่า ชุมชนเป็นชนชาวสวน มีความสัมพันธ์ในลักษณะเครือญาติ การสร้างบ้านเรือนอยู่กันเป็นกลุ่ม มีวิถีชีวิตชาวสวนดั้งเดิม

เศรษฐกิจชุมชน ชาวบ้านในชุมชนดั้งเดิมยังคงประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ ส่วนผู้ที่เข้ามาอยู่ใหม่จะมีอาชีพค้าขาย รับจ้างและรับราชการ

การเลือกคบเพื่อน นายส้มเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ได้กับคนทั่วไป แต่จะคบคนที่มีความจริงใจต่อกัน พูดจริง ทำจริง จะไม่ชอบคนโกหก

(5) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับการบริหารกองทุนและคณะกรรมการกองทุน

ระเบียบกองทุน ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการกองทุนชุมชนหมู่ 6 บางระมาด พบว่า กองทุนหมู่บ้านของชุมชนหมู่ 6 บางระมาด เป็นกองทุนที่มีการบริหารจัดการมีวิธีการเป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ซึ่งการบริหารจัดการกองทุนชุมชนมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน ส่งเสริมให้เกิดการออมทรัพย์ด้วยวิธีการฝากเงินสัจจะ และให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้

เป็นคนดีมีคุณธรรม 4 ประการคือ มีความซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่มัวเมาในอบายมุข และรู้จักสามัคคี โดยมีการบริหารจัดการ ประกอบด้วย จัดการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุน กำหนดระเบียบข้อบังคับในการบริหารกองทุน และกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกกองทุน และรายละเอียดเงินฝากสัจจะ ซึ่งกำหนดเป็นหุ้น มีการฝากด้วยจำนวนเท่าๆ กันเป็นประจำทุกเดือน และมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7 ต่อปี กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกกองทุน และรับสมัครสมาชิก ซึ่งเป็นคนในชุมชน ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ จัดทำกระบวนการบริหารจัดการกองทุน หลักการฝากเงิน การกู้ยืมและการคืนเงินกองทุน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(6) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรับข่าวสาร

พฤติกรรมกรับข่าวสาร นายส้ม กล้าถนอม ไม่ค่อยได้รับ

ข่าวสารจากภายนอก ส่วนใหญ่เป็นการฟังจากวิทยุและโทรทัศน์ ด้านต่างๆ ตามโอกาส

สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดจริยธรรม สรุปได้ว่า นายส้ม กล้าถนอม ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว เนื่องจากมารดานำไปฝากหลวงลุงที่วัดเลี้ยงตั้งแต่เด็ก ได้รับความเมตตาและอบรมสั่งสอนด้านจริยธรรมและคุณธรรมจากหลวงลุง ปัจจุบันมีอาชีพขายน้ำตาลสดตามสถานที่จัดงานต่าง ๆ มูลเหตุดังกล่าว จากการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของการก่อเกิด จริยธรรม จึงสรุปได้ว่า นายส้ม กล้าถนอม มีองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดจริยธรรม วัดซึ่งไปอาศัยอยู่ตั้งแต่เด็ก จึงเป็นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมมาแต่เด็ก

ภาคผนวก ข
สรุปข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของสมาชิกกองทุน

ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของสมาชิกกองทุน

กรณีศึกษา 1 นางสาวนศรี วงศ์ชัย

ภูมิหลังของบิดามารดา	ชีวิตในวัยเด็ก	ชีวิตในวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	การดำรงชีวิตในปัจจุบัน
- บิดามารดา ของนางสงวน เป็นชาวอุทัยธานี ทำงานเป็นคนสวนที่วังสระประทุม และมารดาเป็นแม่ครัวในวังสระประทุม - เป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวนพี่น้อง 4 คน เป็นชาย 2 คน และหญิง 2 คน นางสาวนศรี เป็นบุตรคนโปรดของบิดามารดา - บิดามารดา ใช้จ่ายจากวังสระประทุมเลี้ยงดูบุตร - เมื่อสมเด็จพระพันวัสสาอัยกาเจ้าต่อมาสร้างบ้านในซอยวัดเทพากร ที่อยู่ปัจจุบันนี้ สิ้นพระชนม์ครอบครัวของนางสงวนได้ย้ายไปอยู่วังเทเวศน์	- เป็นเด็กที่มีลักษณะพิเศษหลายอย่าง และเป็นที่ได้รับความไว้วางใจจากบุคคลในครอบครัว - ช่วยพ่อแม่เลี้ยงน้อง และผู้สูงอายุ ตั้งแต่ยังไม่อยู่ในวัยเรียน - ช่วยเหลือครอบครัว	- ในวัยเรียน นางสาวนศรี ไม่ได้รับการศึกษาในโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนในสมัยนั้นมีไว้สำหรับเจ้านายชั้นสูง - เข้าศึกษาที่โรงเรียนวังกรมพระประมุข(ปัจจุบันคือ รร.เทเวศน์วิทยาลัย) หลังย้ายไปอยู่ที่วังเทเวศน์ - โดยออกจากบ้านตั้งแต่เช้า เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย และจบการศึกษา - จบการศึกษาอายุ 15 ปี	- ไปทำงานเป็นลูกจ้างประจำทำความสะอาดเครื่องมือแพทย์ที่ รพ.ราชบุรี ได้รับเงินเดือนในอัตรา 450 บาท และได้แบ่งเงินเดือนให้บิดามารดา - เป็นที่รักของเพื่อนร่วมงานและเจ้านาย - หลังจากแต่งงานกับทหารจึงได้ลาออกประกอบอาชีพขายของที่จังหวัดราชบุรี - ทำหน้าที่แม่บ้านและยัดอาชีพอาย มีรายได้มากขึ้น	- หย่าร้างกับสามีและมีบุตรธิดารวม 5 คน - ย้ายกลับมาอยู่กับบ้านบิดามารดา โดยนำเงินส่วนตัวมาต่อเติมบ้านที่วัดเทพากร - แต่งงานใหม่ มีบุตร 2 คน และประกอบอาชีพทำขนมไทย เป็นรายได้ส่งให้บุตรธิดาเรียนหนังสือในปัจจุบัน - ตักบาตรหรือถวายข้าวพระที่วัดทุกวัน โดยใช้รายได้จากการค้าขายมาใช้ดำรงชีวิตในปัจจุบันและมีส่วนที่เหลือจากค่าใช้จ่ายในการครองชีพมาทำบุญ

ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของสมาชิกกองทุน

กรณีศึกษา 2 นางสาวรรณา แม้นเลขา

ภูมิหลังของบิดามารดา	ชีวิตในวัยเด็ก	ชีวิตในวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	การดำรงชีวิตในปัจจุบัน
-บิดามารดาเป็นชาวประจวบคีรีขันธ์ ประกอบอาชีพค้าขายผลไม้ นางสาวรรณาเป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวนพี่น้อง 5 คน ต่อมาบิดามารดาขายบ้านและย้ายเข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ ซอยจรัลฯ 35 ประกอบอาชีพขายอาหารสด เช่น ผัก หนุ่ ไข่ ปลา ภายในบ้านซึ่งเป็นอาคารพาณิชย์ และมีรายได้ดีพอส่งเสียลูกให้ลูกได้เรียนดี ต่อมามารดาประสบอุบัติเหตุจึงรับภาระแทน ในขณะที่เรียนอยู่พาณิชยการธนบุรี	-ในวัยเด็กช่วยพ่อแม่เลี้ยงดูน้องและดูแลทำงานบ้าน ซึ่งครอบครัวมีความรักและอบอุ่น ฐานะมีกินมีใช้และมีความสุขตามสมควร	-เรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ -เรียนระดับปวช.ที่รร.พาณิชยการธนบุรี และทุกวันหยุดจะช่วยมารดาซื้อผักสดที่ตลาด หลังจากมารดาเสียชีวิต พี่สาวคนโตออกมาประกอบอาชีพแทนนางวรรณา กับบิดาจึงรับผิดชอบหารายได้อื่นๆ เพิ่มขึ้นจนจบชั้น ปวช.	-ทำงานในแผนกเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ห้างเซ็นทรัล 6 ปี และแต่งงานเมื่ออายุ 27 ปี จึงลาออกเพื่อมาดูแลป้าซึ่งเป็นแม่บุญธรรมของสามีอายุ 80 ปี ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ซึ่งตนเองคิดว่าเป็นบุคคลสำคัญจึงได้ดูแลอย่างดี ในขณะนั้นตั้งครรภ์ลูกคนแรก รายได้จากสามี ซึ่งไม่เพียงพอจึงเริ่มมีปัญหาแลเพราะมีภาระเพิ่มขึ้น หลังจากที่มีปัญหาชีวิต ก็ได้รับการสมรสที่บ้านจากป้า	-ปัจจุบันอายุ 43 ปี สามีย้ายไปทำงานที่จังหวัดระยอง โดยส่งเสียค่าเลี้ยงดูบุตร 3 คนมาให้ โดยที่นางวรรณาได้ประกอบอาชีพขายอาหารตามสั่งหน้าบ้านมีรายได้เป็นค่าขนมลูกๆ ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นคนแก่ที่อยู่ในละแวกนั้นช่วยซื้ออาหาร ในราคาจานละ 15-20 บาท ซึ่งเป็นราคาที่เอื้อซึ่งกันและกัน -เวลารว่างรับจ้างซักผ้า ไปพร้อมกับดูแลบ้านและลูกๆ

ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของสมาชิกกองทุน

กรณีศึกษา 3 นางพรรณิภา อุ่นแจ่ม

ภูมิหลังของบิดามารดา	ชีวิตในวัยเด็ก	ชีวิตในวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	การดำรงชีวิตในปัจจุบัน
-บิดามารดา ของนางพรรณิภา เป็นชาวสวนทุเรียนในอำเภอ บางกรวย จ.นนทบุรี เมื่อเกิด ปัญหาภาวะน้ำท่วมสูงทำให้ สวนทุเรียนล่ม จึงเปลี่ยนอาชีพ ขายหนังสือที่สนามหลวงและ บิดเสียชีวิตในปี 2529 มารดาจึง ทำกิจการนี้ต่อไปอีก 5 ปี จึง เปลี่ยนอาชีพไปรับจ้างเย็บผ้า และย้ายจากบ้านบางกรวยมาอยู่ ที่ซอยจรัลสนิทวงศ์ 79 จนถึง ปัจจุบัน -มีพี่น้อง 3 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 2 คน และมีพี่น้องธรรมอีก 1 คน	-ได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัว โดยปลูกฝังให้เป็นคนขยันและ ประหยัดตั้งแต่เด็ก เนื่องจาก ครอบครัวมีฐานะพอมีพอกิน ช่วยเหลือกันภายในครอบครัว	-ได้รับการศึกษาระดับ ประถมศึกษาตอนต้นจาก โรงเรียนบางพลัด -จบมัธยมศึกษาตอนต้นจาก โรงเรียนบวรมงคล -จบระดับ ปวช. จากโรงเรียน พณิชยการดุสิต โดยมีผลการ เรียนอยู่ในเกณฑ์ดี -ในปี 2540 ได้ศึกษาต่อจบ ปริญญาตรี จาก รท.สวนดุสิต	-เริ่มทำงานที่บริษัท อุตสาหกรรมนมไทยได้รับ เงินเดือนเริ่มต้นที่หกพันบาท และให้มารดาเก็บไว้ทั้งหมด โดยมารดาจ่ายค่าใช้จ่ายเป็น รายวัน -ย้ายไปทำงานบริษัทผลิตเตี๊ยมไฟเบอร์ ได้รับเงินเดือน เก้าพันบาท	-สร้างครอบครัวโดยสมรสกับ นายประยงค์ สุขสวัสดิ์ ซึ่งเป็น ข้าราชการสำนักงาน กพ. มีบุตรชาย 1 คน และหย่าร้าง กันในปี 2530 -สมรสใหม่ และมีบุตร 2 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 1 คน -หลังจากจบปริญญาตรีจาก รท.สวนดุสิตได้เข้าทำงาน โครงการ กองทุนบัณฑิตเป็น ระยะเวลา 10 เดือน หลังจบ โครงการจึงประกอบอาชีพ ชักกรีดเสื้อผ้าและรับเลี้ยงเด็ก แต่รายได้พอใช้ แต่ยังมีภาระ หนี้ยู่บ้างจากหนี้กองทุน

ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของสมาชิกกองทุน

กรณีศึกษา 4 นางเรณู น้าผล

ภูมิหลังของบิดามารดา	ชีวิตในวัยเด็ก	ชีวิตในวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	การดำรงชีวิตในปัจจุบัน
- บิดามารดาชื่อนายปลิวและนางสังวาลย์ เป็นชาวอำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี อาชีพค้าขาย มีผู้ขี้ข้าวเป็นของตนเอง และมีกิจการเรือลากจูงฐานะอยู่ในชั้นเศรษฐี เป็นลูกคนที่ 4 ในจำนวนพี่น้อง 5 คน เป็นบุตรสาวคนเดียว และมีตาายเป็นเจ้าของร้านทองในจังหวัดสุพรรณบุรี - บิดามารดา เป็น คนดี เนื่องจากต้องควบคุมคนงาน และเป็นคนพูดจริงทำจริง ในปี 2520 บิดาเสียชีวิต และมารดา ขายเรือลากจูงส่งเสียลูกจนจบและรับราชการทุกคน	- เป็นลูกสาวคนเดียวของครอบครัว จึงไม่ต้องรับผิดชอบใดๆ มีวิถีชีวิตคล้ายผู้ชายเพราะอยู่กับพี่น้องซึ่งเป็นผู้ชาย 4 คน	- จบชั้นมัธยม 6 จ.สุพรรณบุรี การเรียนอยู่ในระดับดี ต้องการศึกษต่อในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่มารดาไม่ยอม จึงไปเรียนฝึกหัดครูที่จังหวัดเพชรบุรี จนจบชั้น ปกศ.สูง ต้องรับผิดชอบตนเอง - ได้รับคัดเลือกเป็นประธานกีฬาของโรงเรียน - ในวัยเรียนมีชีวิตที่มีความสุขมาก และเข้ามาเรียนต่อ ปกศ.สูง - เรียนต่อปริญญาตรีที่ รก.สวนสุนันทา	- ทำงานเป็นครูที่รร.ราษฎร์ที่พิมลวิทย มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าหมวด ทำอยู่ 12 ปี - ซื้อบ้านใกล้โรงเรียน และรับมารดามาอยู่ด้วย - ปี 2527 ลาออกไปทำงานบริษัทการบินไทย ฝ่ายประชาสัมพันธ์ 4 ปีได้รับเงินเดือนสูง แต่รู้สึกที่ไม่ใช่งานที่ตนชอบจึงลาออกไปทำงานเป็นชิปปิงท่าเรือ 8 ปี ซึ่งเหนื่อยมากจึงได้ลาออกเพื่อมาดูแลมารดา ซึ่งช่วยเหลือตัวเองไม่ได้	- ปรับปรุงบ้านหลังเก่าเป็นศูนย์เด็กเล็กของชุมชน เพื่อให้เด็กแถวบ้านที่ไม่มีงานทำมาทำงานในศูนย์ ปัจจุบันมีเด็กในความรับผิดชอบ 70 คน - ทำหน้าที่เป็นเลขานุการกองทุน - ปัจจุบันได้รับเลือกเป็นประธานกองทุน

ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของสมาชิกกองทุน

กรณีศึกษา 5 นางปราณี ปลูกพืช

ภูมิหลังของบิดามารดา	ชีวิตในวัยเด็ก	ชีวิตในวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	การดำรงชีวิตในปัจจุบัน
-บิดามารดาเป็นชาวนาอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี ฐานะค่อนข้างยากจน มีชีวิตที่เรียบง่าย มีลูกทั้งหมด 4 คน นางปราณี เป็นบุตรคนที่ 1 ของครอบครัว -เมื่อประกอบอาชีพการทำนาไม่ประสบความสำเร็จจึงขายที่ทำกิน พาลูก ๆ ออกเร่ร่อนทำงานรับจ้างทั่วไป	-มีความเป็นอยู่ลำบาก ค่อนข้างมาก เพราะไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ต้องย้ายที่อยู่ไปเรื่อย ๆ นางปราณีต้องเป็นคนหุงหาอาหารข้าวปลาให้พ่อแม่ที่ต้องออกไปรับจ้างในขณะนั้นก็ดูแลน้องคนเล็กไปด้วย	-เรียนจบประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จังหวัดสุพรรณบุรี แล้วก็ช่วยพ่อแม่ทำนา พออายุได้ 14-15 ปี ได้เข้ามาทำงานในกรุงเทพเพื่อรับจ้างทำงานทั่วไป	-หลังจากที่เข้ามารับจ้างในกรุงเทพได้ประมาณ 2-3 ปี พ่อแม่ก็พาพี่น้องและนางปราณีไปรับจ้างปลูกอ้อยปลูกมันที่จังหวัดราชบุรี และนางปราณีได้มีสามีซึ่งเป็นหัวหน้าคุมคนงานก่อสร้างที่นั่น มีลูกด้วยกัน 4 คน และแยกครอบครัวมาอยู่กับสามีซึ่งย้ายที่อยู่ไปเรื่อย ๆ ไม่เป็นหลักแหล่ง สุดท้ายมาซื้อที่และปลูกบ้านที่เขตทวีวัฒนา เพราะสามีต้องเดินทางไปทำงานต่างจังหวัดทำให้เกิดปัญหาครอบครัว และหย่าร้างกันไป นางปราณีจึงขายบ้านแล้วไปพบสามีใหม่ ได้ซื้อที่ปลูกบ้านใหม่ที่ชุมชนจักรชัย-เสริมโชคในเขตหนองแขม	-ปัจจุบันอายุ 56 ปี ฐานะทางครอบครัวค่อนข้างไม่ดีนัก เพราะมีรายได้ไม่ค่อยแน่นอน นางปราณีและสามีขายอาหารตามสั่งบางวันก็ขายได้ดี บางวันก็ขายขาดทุน แต่ก็ได้อาศัยอาหารเหล่านั้นใช้เลี้ยงชีวิตตนเองและครอบครัว -นางปราณีเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ดี มีสุขภาพจิตดี มีความสัจย์ซื่อ มีความพึงพอใจกับสภาพที่เป็นอยู่

			ซึ่งมีสภาพที่ไม่ค่อยดีเท่าที่ควร	
--	--	--	----------------------------------	--

ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของสมาชิกกองทุน

กรณีศึกษา 6 นางสาวเอ๋มเดือน ทูลวร

ภูมิหลังของบิดามารดา	ชีวิตในวัยเด็ก	ชีวิตในวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	การดำรงชีวิตในปัจจุบัน
- บิดาชื่อนายอ่อนศรี มารดาชื่อนางเกลียว เป็นชาวนาจังหวัดชลบุรี บิดามีอาชีพรับจ้างด้านช่างก่อสร้าง มารดาเป็นช่างเย็บผ้า พี่น้อง 4 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 2 คน นางสาวเอ๋มเดือนเป็นบุตรคนที่ 2 ของครอบครัวฐานะยากจน มีรายได้ไม่แน่นอน	- ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านทุกอย่างและดูแลน้อง ๆ เพราะมารดาเป็นช่างเย็บผ้า ไม่มีเวลามาดูแลครอบครัว หน้าที่ทั้งหมดจึงเป็นของนางเอ๋มเดือนในวัยเด็ก ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้กลายเป็นคนมีความรับผิดชอบสูง เสียสละ ไม่เคยออกนอกกลุ่มนอกทาง เป็นที่พึ่งของครอบครัวได้	- จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในระหว่างที่เรียนอยู่นั้นก็ต้องช่วยครอบครัวทำงานบ้านเท่าที่จะทำได้ - ไม่มีเวลาออกไปเที่ยวเล่น - ชีวิตค่อนข้างลำบาก เพราะพ่อแม่เป็นคนหาเลี้ยงลูก ๆ ที่ยังเล็กอยู่ในวัยกินและวัยเรียนกันทั้งนั้น	- จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ออกจากโรงเรียนไปรับจ้างเลี้ยงเด็กเพื่อหารายได้เพิ่ม เป็นการแบ่งเบภาระของพ่อแม่ ทำอยู่ได้ 3 ปี - จึงเดินทางเข้ากรุงเทพเพื่อหางานทำกับคนรู้จักในปี 2530 โดยรับจ้างเย็บผ้าโหลในโรงงานเย็บผ้า พักอยู่กับอาที่หมู่บ้านเศรษฐกิจ รายได้ส่วนใหญ่ออกไปช่วยเหลือทางบ้าน - เหลือเก็บไว้ใช้เฉพาะที่จำเป็น ทำอยู่ได้ ประมาณ 3-4 ปี พอมีความสามารถเพิ่มขึ้นจึงออกมารับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้าเอง จากนั้นจึงแต่งงานและมีลูก 2 คน	- ปัจจุบันมีอายุ 33 ปี ฐานะทางครอบครัวค่อนข้างดี - เพราะมีรายได้หลักจากการเย็บผ้าส่งไปขายที่ตลาดจตุจักร โดยทำกันในกลุ่มเครือญาติ มีพี่น้อง สะใภ้ และหลานเป็นแรงงาน ส่วนนางเอ๋มเดือนทำหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบทั่วไป สามีทำงานบริษัทมีรายได้ประมาณ 8000 บาท/เดือน

ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของสมาชิกกองทุน

กรณีศึกษา 7 นางกมลรัตน์ ยามมีศิลป์

ภูมิหลังของบิดามารดา	ชีวิตในวัยเด็ก	ชีวิตในวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	การดำรงชีวิตในปัจจุบัน
-บิดาชื่อทองดี มารดาชื่อหนูผล เป็นชาวจังหวัดชัยภูมิ มีอาชีพขายอาหาร -เดิมพ่อทองดีบวชเป็นสามเณร ในกรุงเทพฯ เมื่อสึกออกมาก็ได้ประกอบอาชีพขับรถ 3 ล้อ และรับจ้างตัดผม ผู้ใหญ่ของนายทองดีและนางหนูผลชักนำให้แต่งงานกัน และมาตั้งถิ่นฐานที่บางขุนนนท์ ซึ่งมีลูกด้วยกัน 3 คน เป็นผู้หญิงทั้งหมด โดยนางกมลรัตน์ เป็นบุตรคนที่ 2 ของครอบครัว เป็นระยะเวลาประมาณ 40 ปี	-เป็นเด็กที่มีความขยัน มุานานะอดทน เพราะช่วยทำงานทุกอย่างในบ้าน อย่างสม่ำเสมอ และยังต้องช่วยพ่อแม่ทำอาหารเพื่อขาย แต่เช่ามีดที่วัดบางขุนนนท์ ซึ่งฐานะของครอบครัวขณะนั้นอยู่ในระดับค่อนข้างดี	-จบการศึกษาระดับสูงสุดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนชินโณรส วิทยาลัย จากนั้นไปศึกษาต่อในระดับพาณิชย์ ได้เพียงแค่ภาคเรียนแรก เพราะมีคู่ครอง จึงออกมาช่วยแม่ค้าขายอยู่ที่บ้าน	-งานที่ทำหลังจากออกจากการศึกษาคืองานขายอาหารซึ่งเป็นของบิดามารดาขณะนั้นมีอายุประมาณ 15 ปี ทำงานมาได้ประมาณ 4-5 ปีจึงออกมาเป็นแม่ครัวทำอาหารไทยให้กับชาวเกาหลี ได้เงินเดือนประมาณ 10,000 บาท/เดือน บางครั้งก็ได้รับเงินพิเศษ รวมแล้วประมาณ 13,000 บาท/เดือน ทำอยู่ได้ประมาณ 5 ปี ก็ออกมาจากงานและเลิกกับสามี และมีสามีคนที่ 2 ซึ่งกลับมาทำงานกับพ่อแม่อีกครั้งเพราะความรู้สึกห่วงใยที่พ่อแม่ต้องทำงานหนักและไม่มีคนคอยช่วยเหลือ ต้องตื่นขึ้นมาตั้งแต่ตี 2 เพื่อทำอาหารขาย	-ปัจจุบันยังอยู่กับพ่อแม่ และมีลูกกับสามีใหม่ 1 คน ปัจจุบันสามีทำงานบริษัทและมีหน้าที่ส่งของ ฐานะครอบครัวพออยู่พอกิน และได้้นำเงินจำนวนหนึ่งมาลงทุนในการทำน้ำส้มขาย ตั้งแต่ปี 2544 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งรายได้จากการทำน้ำส้มขายนี้ค่อนข้างดี โดยมีชื่อเป็นชื่อของตนเองในขณะเดียวกันก็ช่วยงานของพ่อแม่อยู่เหมือนเดิม -ฐานะทางครอบครัวดีขึ้น รายได้ส่วนใหญ่มาจากการขายน้ำส้ม ประมาณ 3-4 หมื่นบาท/เดือน

ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของสมาชิกกองทุน

กรณีศึกษา 8 นางสาวพิทยา รุ่งเดชารัตน์

ภูมิหลังของบิดามารดา	ชีวิตในวัยเด็ก	ชีวิตในวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	การดำรงชีวิตในปัจจุบัน
-บิดาชื่อประชา มารดาชื่อ นางลำอาน หุ่นเจริญ ชาวจังหวัดสมุทรสาคร มีเชื้อสายเป็นชาวจีน มีอาชีพเลี้ยงเป็ด มีพี่น้อง 6 คน เป็น 4 คน หญิง 2 เป็นบุตรคนที่ 2 ของครอบครัว ฐานะทางบ้านขณะนั้นค่อนข้างดี บิดาเคยเป็นกรรมการวัดซึ่งต้องไปช่วยงานที่วัดเป็นประจำทุกวันจนกระทั่งเสียชีวิตเมื่ออายุได้ 78 ปี คุณแม่วังมีชีวิตอยู่จนปัจจุบันนี้ ซึ่งมีอายุ 79 ปี	-เป็นเด็กที่มีความขยัน อดทน ช่วยเหลือตัวเองมาตั้งแต่เด็ก และช่วยพ่อแม่เลี้ยงเป็ดตั้งแต่ตี 5 เสร็จแล้วก็ต้องเก็บไข่ใส่ลังเพื่อนำไปขาย ซึ่งเป็นกิจวัตรประจำวัน ทุกเช้าจนกระทั่งเข้าโรงเรียน ก็ยังคงช่วยพ่อแม่ทำงาน เช่นนี้มาตลอด	-เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสตรีประจำจังหวัดสมุทรสาคร ไม่อยากเรียนต่อ จึงลาออกไปเรียนตัดเย็บเสื้อผ้ากับช่างที่มีฝีมือ ในร้านรับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้า	-อายุประมาณ 16-17 ปี ได้มารับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้ากับพี่สาวในกรุงเทพฯ ที่บางไผ่ เขต ภาษีเจริญในปี 2524 และได้แต่งงานกับช่างซ่อมรถ มีบุตรด้วยกัน 2 คน หลังจากนั้นได้แยกตัวออกมาจากพี่สาวและมาอยู่กับแม่ของสามีที่ ซอยวัดบางขุนนนท์ จนกระทั่งปัจจุบันนี้	-ขณะนี้มียายุ 50 ปี มีอาชีพรับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้า รับจ้างซักรีด และรับทำอาหารส่งตามบ้านโรงเรียน และสำนักงาน โดยมีน้องสาวมาช่วยทำงาน สามีไปทำอาชีพเลี้ยงกุ้งที่ปากอ่าวปัตตานี ฐานะค่อนข้างดีสุขสบายกว่าเดิม -ทุก ๆ วันนอกจากจะทำงานของตนเองแล้วก็ยังทำงานในกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของสมาชิกกองทุน

กรณีศึกษา 9 นางสาวฉัตร น่วมในชาติ

ภูมิหลังของบิดามารดา	ชีวิตในวัยเด็ก	ชีวิตในวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	การดำรงชีวิตในปัจจุบัน
-บิดามารดาเป็นชาวสวนดั้งเดิมของชุมชนบางละมุด เขตคลองเต้ ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมคลองบางระมาด มีวิถีชีวิตเรียบง่ายและมีฐานะปานกลาง ไม่ร่ำรวยนางตุ้ เป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวนพี่น้อง 3 คน	-ช่วยมารดาทำงานบ้านและทำสวน -มีวิถีชีวิตสะดวกสบายตามธรรมชาติ โดยเก็บผัก จับปลาที่อยู่ในสวนเป็นอาหาร	-จบชั้นมัธยม 6 เดินทางไปโรงเรียนด้วยเท้าไปเรียนตั้งแต่เด็กจนจบม.6 -ช่วยมารดาทำสวนแต่ไม่ต้องรับผิดชอบมากนัก	-เป็นลูกจ้างรักษาความสะอาดในโรงพยาบาลรามารับดี จนเกษียณอายุ	-แต่งงานกับชาวสวน ชุมชนเดียวกัน มีบุตร 1 คน และหย่าร้างกับสามี เมื่อลูกสาวอายุ 3 ขวบ และเลี้ยงดูบุตรเอง -ปัจจุบันอายุ 64 ปี และยังคงดูแลมารดาที่มีอายุมาก มีรายได้จากบุตรสาว และเก็บของในสวนขายเป็นรายได้

ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตของสมาชิกกองทุน

กรณีศึกษา 10 นายส้ม กล้าถนอม

ภูมิหลังของบิดามารดา	ชีวิตในวัยเด็ก	ชีวิตในวัยเรียน	ชีวิตวัยทำงาน	การดำรงชีวิตในปัจจุบัน
-บิดามารดาเป็นชาวนาจังหวัดอยุธยา มีฐานะยากจน มีรายได้ไม่แน่นอน นายโส เป็นบุตรคนที่ 7 ในจำนวนพี่น้อง 8 คน และบิดาเสียชีวิตเมื่อน้องคนเล็กยังอยู่ในครรภ์มารดา	-แม่ฝากไปอยู่กับพระ ซึ่งเป็นหลวงลุงเมื่ออายุ 7-8 ขวบ	-เรียนหนังสือที่วัดพออ่านออกเขียนได้ เปรียบเทียบคุณวุฒิอยู่ในระดับ ประถมปีที่ 4 แล้วจึงลาหลวงลุงมาหางานทำในกรุงเทพฯ อย่างไม่มีจุดหมาย เป็นเด็กเร่ร่อน รับจ้างเงินรถฝัก ล้างจานในร้านก๋วยเตี๋ยวได้ค่าตอบแทนเป็นอาหารประทังชีวิตประจำวัน	-มีคนช่วยเหลือให้ไปเป็นคนขับรถสามล้อเครื่องที่ตลาดสะพานขาว ทำอยู่ประมาณ 10 ปี แล้วมีคนชักชวนไปเป็นคนขับรถบรรทุกไม้ของเสียแห่ ในจังหวัดอ่างทอง เมื่อเสียแห่เสียชีวิตจึงเปลี่ยนอาชีพเป็นคนขับรถประจำทางสาย 82 ในกรุงเทพฯ เขตตลิ่งชัน และแต่งงานมีลูก 1 คน ปัจจุบันอายุ 12 ปี หลังจากนั้นมาประกอบอาชีพขายน้ำตาลสดจนถึงปัจจุบัน โดยมีชื่อว่า ส.น้ำตาลสด	-ปัจจุบันขายน้ำตาลสดโดยรับน้ำตาลสดมาจากจังหวัดสมุทรสงคราม และขายน้ำตาลสดตามสถานที่ต่างๆ ในงานออกร้าน และงานเทศกาลต่างๆ มีรายได้ไม่ค่อยแน่นอน บางวันมีกำไร บางวันขาดทุน ถ้าไม่มีงานขายก็จะอยู่บ้านเฉยๆ โดยไม่ทำอะไร

ภาคผนวก ค

กฎระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน กองทุนชุมชนเทพากรร่วมใจ

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ชุมชนเทพากรร่วมใจ ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยการออม เสียดสละ เอื้ออาทร และเป็นไปด้วยความคล่องตัวมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบการเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ชุมชนเทพากรร่วมใจ ไว้ดังนี้

- ข้อ 1. ระเบียบนี้ เรียกว่า “ ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ชุมชนเทพากรร่วมใจ ”
- ข้อ 2. ที่ตั้งของกองทุน เลขที่ 477 ซอย จรัญสนิทวงศ์ 68
ถนน จรัญสนิทวงศ์ แขวง บางพลัด
เขต บางพลัด จังหวัด กรุงเทพมหานคร
รหัส 10700 โทรศัพท์ 02 -8800752
- ข้อ 3. ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป
- ข้อ 4. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน
- (1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
 - (2) เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะ และเงินรับฝาก
 - (3) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
 - (4) เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการคือ
 1. เป็นคนมีความซื่อสัตย์
 2. เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
 3. เป็นคนไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข
 4. เป็นคนรู้จักสามัคคี
 - (5) เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการคือ
 1. เป็นคนเก่งเรียน ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ
 2. เป็นคนเก่งคิด คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา
 3. เป็นคนเก่งงาน ขยันการงาน และมีความรับผิดชอบหน้าที่การงาน
 4. เป็นคนเก่งคน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกๆ คน

ข้อ 5. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- (1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- (2) เงินกู้ยืม
- (3) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน
- (4) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- (5) เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- (6) เงินค่าหุ้น
- (7) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- (8) เงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันหรือภาระติดพันอื่นใด

ใด

ข้อ 6. คุณสมบัติของสมาชิก

- (1) เป็นผู้ที่มีพำนัก หรือ พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านชุมชนวัดเทพากรเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนการจัดตั้งกองทุน
- (2) เป็นผู้ที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
- (3) เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
- (4) เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
- (5) อดทน เสียสละ และเห็นแก่ ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
- (6) มีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้นแต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน

ข้อ 7. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- (1) ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน
- (2) ผู้ที่คุณสมบัติตามข้อ 6. สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก

(3) คณะกรรมการกองทุนพิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

ข้อ 8. เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติตามข้อ 6 และเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิก จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าหุ้น และเงินฝากสัจจะภายในสามวัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

ข้อ 9. สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามเหตุต่างๆ ดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- (3) วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือถูกศาลสั่ง

เป็นบุคคลล้มละลาย

- (4) ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้ร่วม

ประชุม

- (5) จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด

- (6) จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก

- (7) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้

- (8) มีลักษณะ และหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 6

ข้อ 10. สมาชิกผู้ไม่มีหนี้สินหรือภาระผูกพันใดๆ กับกองทุนทั้งในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกันอาจขอลาออกจากการเป็นสมาชิกของกองทุนได้โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการกองทุน เพื่อพิจารณาอนุญาตและให้ขาดจากสมาชิกภาพในวันที่คณะกรรมการกองทุนดำเนินการอนุญาต

ข้อ 11. ผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกภาพอาจยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกใหม่ได้แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นผู้ขาดจากการเป็นสมาชิกติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

ข้อ 12. การคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้า คณะกรรมการกองทุนคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้ากับสมาชิกทั้งที่เป็นปัจเจกบุคคล กลุ่มและหรือองค์กรชุมชนเป็นราย ๆ สิบบาท โดยสมาชิกจะต้องชำระเมื่อได้รับการพิจารณาตามข้อ 7 และจะต้องชำระภายในสามวันนับจากวันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 13. หุ่น ๆ หนึ่ง มีมูลค่าหุ้นละสิบบาท สมาชิกแรกเข้าตามข้อ. 7 จะต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น แต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน โดยสามารถชำระค่าหุ้นและเพิ่มหุ้นได้ปีละหนึ่งครั้งในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปีของกองทุน

ข้อ 14. วิธีการชำระค่าหุ้น สมาชิกสามารถชำระค่าหุ้น โดยวิธีการใดวิธีหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ชำระโดยใช้เงิน

ข้อ 15. เงินฝากสัจจะ สมาชิกทุกคนต้องส่งเงินฝากสัจจะทุกเดือน ๆ ละเท่าๆ กัน ในวงเงินไม่ต่ำกว่าสิบบาทและสูงสุดไม่เกินห้าร้อยบาทต่อเดือน ทุกวันที่ 7 ของเดือนและสามารถเพิ่มจำนวนเงินฝากสัจจะได้ปีละหนึ่งครั้งในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปีพร้อมกันนี้สมาชิกสามารถถอนและปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพการเป็นสมาชิก

ข้อ 16. เงินรับฝาก สมาชิกสามารถนำเงินมาฝากไว้กับกองทุนได้ในวงเงินสูงสุดไม่เกิน รายละห้าพันบาท โดยสามารถฝากได้ไม่จำกัดจำนวนในหนึ่งเดือน และจะถอนได้ไม่เกินหนึ่งครั้ง ต่อเดือน โดยจะได้รับดอกเบี้ยไม่เกินอัตราร้อยละเจ็ดต่อปี

ข้อ 17. สมาชิกจะพิจารณาเลือกบุคคลที่เหมาะสม มีความรู้และความชำนาญเพื่อเป็น กรรมการกองทุน ภายใต้ระบบประชาธิปไตย จำนวนสิบห้าคน

ข้อ 18. คณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วย ประธานกรรมการกองทุน รองประธาน กรรมการกองทุน เลขานุการ เหรัญญิก ผู้ตรวจสอบกองทุน และประชาสัมพันธ์

ข้อ 19. กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนเข้ารับตำแหน่งให้ กรรมการกองทุนจับสลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการกองทุนกำหนด

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และคณะกรรมการกองทุนจะจัดให้มีการคัดเลือก บุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระภายในระยะเวลาสามสิบวัน

กรรมการกองทุนซึ่งพ้นสภาพจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะ ดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ข้อ 20. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ พ.ศ. 2544

ข้อ 21. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) บริหารจัดการกองทุนตรวจสอบ กำกับดูแลจัดสรรผลประโยชน์ของเงิน กองทุน

(2) ออกระเบียบข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารกองทุน

(3) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก

(4) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ 22. ประธานกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการกองทุน

(2) เรียกประชุมคณะกรรมการกองทุน

(3) แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตาม มติหรือตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

(4) ปฏิบัติงานหน้าที่อื่นๆ ตามข้อบังคับและมติของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 23. ให้รองประธานกรรมการกองทุนทำหน้าที่แทนประธานกรรมการกองทุนเมื่อประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อประธานกรรมการกองทุนมอบหมายให้ทำการแทน

ข้อ 24. ถ้าประธานกรรมการกองทุนและรองประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมคราวหนึ่งคราวใดได้ ให้ที่ประชุมเลือกคณะกรรมการกองทุนคนใดคนหนึ่งเป็นประธานสำหรับการประชุมคราวนั้น

ข้อ 25. เற்றுณุกองทุนมีหน้าที่รวบรวมจัดเก็บ ดูแลรักษาเงินทุนและรายได้ของกองทุนรวมทั้งการจัดทำบัญชี พร้อมทั้งควบคุมการใช้จ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปอย่างรอบคอบและเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อ 26. เลขานุการกองทุนมีหน้าที่ติดต่อประสานงานทั่วไป นัดประชุมคณะกรรมการกองทุนและทำบันทึกรายงานการประชุม ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานของกองทุน

ข้อ 27. ผู้ตรวจสอบกองทุน คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งสมาชิกหรือบุคคลภายนอกผู้ที่มีประสบการณ์หรือคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านธุรกิจการเงิน การบัญชี การเศรษฐกิจ จำนวน ไม่เกิน 5 คน ให้เป็นผู้ตรวจสอบกิจการกองทุน

ผู้ตรวจสอบกองทุนมีหน้าที่ตรวจสอบบัญชี กำกับ ดูแล เงินกองทุนให้เป็นไปตามมติที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด รวมทั้งผลการประเมินผลการบริหารจัดการดำเนินงานของกองทุน

ข้อ 28. ประชาสัมพันธ์มีหน้าที่ผลิตเอกสาร สิ่งพิมพ์ ให้ข่าวสารแก่สมาชิกและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 29. กรรมการกองทุนอื่นๆ ให้มีหน้าที่ตามคณะกรรมการกองทุนกำหนดมอบหมาย

ข้อ 30. คณะกรรมการกองทุนต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็นประธานอาจเรียกประชุมได้มากกว่า 1 ครั้ง และต้องมีกรรมการกองทุนเข้าประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงครบองค์ประชุม

ข้อ 31. การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากและกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงในการลงคะแนนหนึ่งเสียง ในกรณีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งหรือเป็นผู้ชี้ขาด

ข้อ 32. ประเภทการกู้ยืม สมาชิกยื่นขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมดังต่อไปนี้

- (1) การพัฒนาอาชีพ
- (2) การสร้างงาน
- (3) การสร้าง และ หรือ เพิ่มรายได้
- (4) ลดรายจ่าย
- (5) บรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วน

ข้อ 33. การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องทำโครงการเพื่อขอกู้เงินจาก คณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

ข้อ 34. ลักษณะโครงการ สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินตามข้อ 32 (1) (2) (3) และ (4) ต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติ คือ เป็นโครงการที่ต้องสามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

ข้อ 35. วงเงินกู้ เงินกู้ตามข้อ 32 (1) (2) (3) และ (4) ให้แก่สมาชิกรายหนึ่งใน วงเงินไม่เกินสองหมื่นบาท คณะกรรมการกองทุนจะเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

โครงการที่สมาชิกยื่นขอกู้ตามข้อ 32 (5) ต้องเป็นการกู้เฉพาะกรณีเพื่อการอัน จำเป็น หรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร แต่จะให้เงินกู้เพื่อการสุรุ่ยสุร่าย หรือการเก็งกำไรไม่ได้ ในวงเงินรายละไม่เกินสามพันบาท

ข้อ 36. การดำเนินการตามโครงการที่ขอกู้และการจัดทำรายงาน สมาชิกจะต้องดำเนิน โครงการที่ขอกู้ให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามแบบรายงานที่ คณะกรรมการกองทุนกำหนด

ข้อ 37. การทำสัญญา เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุน ตามแบบและเงื่อนไขที่กำหนด

ข้อ 38. หลักประกันเงินกู้ มีข้อกำหนด ดังนี้

(1) เงินกู้ตามข้อ 32 (1) (2) (3) และ (4) ต้องใช้สมาชิกของกองทุน จำนวนสองคน

เป็นผู้ค้ำประกัน สำหรับเงินกู้ตามข้อ 32 (5) ให้ทำสัญญาเพียงอย่างเดียว

ข้อ 39. การชำระคืนเงินกู้ เงินชำระหนี้สำหรับเงินกู้กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

(1) เงินกู้ตามข้อ 32 (1) (2) (3) และ (4) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมด้วย ดอกเบี้ย

ภายในหนึ่งปี

(2) เงินกู้ตามข้อ 32 (5) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินเต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยภายใน ระยะเวลา

ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

ข้อ 40. อัตราดอกเบี้ย

(1) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไม่เกิน ร้อยละสองต่อเดือน

(2) อัตราเงินฝากไม่เกิน ร้อยละเจ็ดต่อปี

ข้อ 41. ค่าปรับ ในกรณีผู้กู้ผิดสัญญาเงินกู้ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ ศูนย์ห้า ต่อวัน เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 42. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชีของกองทุนและได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่ากองทุนมีกำไรสุทธิ

คณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิมาจัดสรรได้ ดังนี้

- (1) เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ไม่เกินอัตราร้อยละสิบห้า
- (2) เป็นเงินประกันความเสี่ยง ไม่เกินในอัตราร้อยละยี่สิบ
- (3) เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้กู้ ไม่เกินในอัตราร้อยละห้า
- (4) เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน ไม่เกินในอัตราร้อยละสิบ
- (5) เป็นทุนการศึกษาและการพัฒนาอาชีพของประชาชนในหมู่บ้าน ไม่เกินในอัตราร้อยละสิบ

ร้อยละสิบ

- (6) เป็นทุนเพื่อสืบทอดกองทุน ไม่เกินในอัตราร้อยละสิบ
- (7) เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก ไม่เกินในอัตราร้อยละยี่สิบ
- (8) เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้านไม่เกิน ในอัตราร้อยละสิบห้า
- (9) อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร ไม่เกินในอัตราร้อยละห้า

ข้อ 43. กองทุนจะจัดทำบัญชีเงินฝากและบัญชีค่าใช้จ่ายของกองทุนอย่างรอบคอบเดือนละหนึ่งครั้ง แล้วคิดประกาศอย่างเปิดเผย ณ ที่ทำการกองทุนให้สมาชิกทราบโดยประเภทบัญชีที่จะต้องดำเนินการจัดทำดังนี้

- (1) บัญชีเงินฝากออมทรัพย์
- (2) รายรับและรายจ่ายของกองทุน
- (3) สินทรัพย์และหนี้สินของกองทุน

ข้อ 44. คณะกรรมการกองทุนจะตรวจสอบบัญชีของกองทุน และรายงานการตรวจสอบบัญชี ต่อคณะกรรมการสนับสนุนเพื่อทราบถึงความก้าวหน้า ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินการของกองทุน ทุกสามเดือนและทุกรอบปีพร้อมทั้งแสดง บัญชีกำไร ขาดทุน และงบดุลในบัญชีที่ล่วงมาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ข้อ 45. ให้คณะกรรมการกองทุนนัดประชุมใหญ่สมาชิกอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งโดยมีวาระการประชุมดังนี้

- (1) ประธานกล่าวปิดการประชุม
- (2) เรื่องที่แจ้งให้ที่ประชุมทราบ
- (3) รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา
- (4) พิจารณาเรื่องที่ค้างในที่ประชุมครั้งก่อน
- (5) เสร็จบัญชีรายงานฐานะทางการเงิน
- (6) วาระที่ต้องการพิจารณา
- (7) เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

(8) สรุปผลและปิดการประชุม

ข้อ 46. ที่ปรึกษากองทุน คณะกรรมการกองทุนอาจเชิญสมาชิกหรือบุคคลภายนอกซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิและความสามารถและเหมาะสมที่จะเป็นที่ปรึกษาเพื่อให้ความเห็นแนะนำการดำเนินงานทั่วไปของกองทุน

บทเฉพาะกาล

ข้อ 47. บรรดาประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับและระเบียบต่างๆ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการแก้ไขหรือ ยกเลิก

ข้อ 48. ภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการกองทุน ประเมินการดำเนินงานตามระเบียบนี้เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

ข้อ 49. ให้คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ มิถุนายน พ.ศ. 2544

(นายสุวัฒน์ชัย สมเนตร)

ประธานคณะกรรมการกองทุนชุมชนเทพากร่วมใจ

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนชุมชนพัฒนาชอย 79

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนชุมชนพัฒนาชอย 79 ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัย การออม เสียสละ เอื้ออาทร และเป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบการดำเนินงานของกองทุนชุมชนพัฒนาชอย 79 ไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ ระเบียบกองทุนชุมชนพัฒนาชอย 79”

ข้อ 2 ที่ตั้งกองทุนเลขที่ 752/1 ชอยเจริญสนิทวงศ์ 79 แขวงบางพลัด เขตบางพลัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัส 10700 โทรศัพท์ 02-8853428

ข้อ 3 ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 4 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนชุมชนพัฒนาชอย 79

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
2. เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีถือหุ้น และเงินรับฝาก
3. เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
4. ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วนต่อสมาชิก
5. เป็นการพัฒนาส่งเสริม และสนับสนุนการประกอบอาชีพ
6. ส่งเสริม และสนับสนุนการสร้างงานให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น
7. เพื่อสร้างพลังและความสามัคคีในชุมชน

ข้อ 5 แหล่งที่มาของเงินกองทุนประกอบด้วย

1. เงินกู้
2. ดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากเงินกองทุน
3. ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
4. เงินค่าหุ้น

ข้อ 6 คุณสมบัติของสมาชิก

1. เป็นผู้อยู่อาศัยอยู่ในชุมชนพัฒนาชอย 79 ที่มีสำมะโนครัวประชากรอยู่ในพื้นที่เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนการจัดตั้งกองทุน
2. เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
3. เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
4. เป็นผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น แต่ต้องไม่เกิน 10 หุ้น

ข้อ 7 การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

1. ยื่นร้องขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุนโดยถ่ายสำเนาทะเบียนบ้านบัตรประจำตัวประชาชน และมีรูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว 2 รูป

2. ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 6 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้

เดือนละ 1 ครั้ง

3. คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

4. มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และไม่เกิน 70 ปี

ข้อ 8. เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติตามข้อ 6 และเห็นสมควรรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิก จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า และค่าหุ้นภายใน 3 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งเข้าเป็นสมาชิก

ข้อ 9. สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก

1. ตาย

2. ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน

3. วิกลจริต จิตฟั่นเฟือนหรือศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ

4. ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของผู้ร่วมประชุม

5. จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด

6. จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก

7. นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้

8. มีลักษณะ หรือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 6

9. เป็นผู้ที่ไม่มีหนี้สินหรือภาระผูกพันใดๆ กับกองทุนทั้งในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำอาจจะ

ขอลาออกจากความเป็นสมาชิกของกองทุนได้ โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการกองทุน เพื่อพิจารณาอนุญาต

ข้อ 10. ผู้ที่ขาดความเป็นสมาชิกภาพอาจยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกใหม่ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นผู้ที่ขาดจากความเป็นสมาชิกติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปี

ข้อ 11. การคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้าคณะกรรมการกองทุนคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้ากลุ่มกองทุนชุมชนพัฒนาชอย 79 เป็นรายๆ ละ 20 บาท โดยสมาชิกจะต้องชำระเมื่อได้รับการพิจารณาการสมัครเข้าเป็นสมาชิก และจะต้องชำระภายใน 3 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 12. หุ้น ใดๆ ที่มีมูลค่าหุ้นละ 50 บาท สมาชิกจะต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น แต่ต้องไปเกินสิบหุ้น โดยสามารถชำระค่าหุ้นและเพิ่มหุ้นได้ปีละหนึ่งครั้งในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปีของชุมชน

ข้อ 13. วิธีชำระค่าหุ้น สมาชิกสามารถชำระค่าหุ้นได้ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ ของต้นเดือนหรือวันเสาร์และวันอาทิตย์แรกของเดือน

ข้อ 14. เงินรับฝากสมาชิกสามารถนำเงินมาฝากไว้กับกองทุนได้ในวงเงินสูงสุดไม่เกิน 500 บาท และจะถอนได้ไม่เกินหนึ่งครั้งต่อเดือน ณ ที่ทำการกองทุนชุมชนพัฒนาชอย 79 ตามข้อ 13

ข้อ 15 การกู้ยืมเงินสมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. เพื่อนำไปขยายทุนการค้าขาย
2. เพื่อเป็นค่าเล่าเรียนบุตร
3. เพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาล
4. เพื่อนำไปปลดหนี้ (นอกระบบ)
5. เพื่อเป็นการสร้างงานอุตสาหกรรมครัวเรือน
6. เพื่อนำไปพัฒนาอาชีพ
7. เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน

ข้อ 16. การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกที่มีความประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องทำสัญญาเงินกู้กับคณะกรรมการกองทุนโดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้เงินอย่างชัดเจน

ข้อ 17. วงเงินกู้ กู้ได้รายหนึ่งไม่เกิน 20000 บาท ระยะในการส่งผ่อนชำระภายในหนึ่งปี (12 งวด) ถ้าถึงกำหนดวันส่งแต่ไม่ส่งตามกำหนดต้องเสียค่าปรับร้อยละ 0.5 ต่อวัน

ข้อ 18. หลักประกันเงินกู้มีข้อกำหนดดังนี้

1. เงินกู้ตามข้อ 15 ต้องให้สมาชิกของกองทุนจำนวน 2 คน เป็นผู้ค้ำประกัน
2. ผู้ค้ำประกันสามารถค้ำประกันสมาชิกได้ไม่เกิน 2 คน
3. สมาชิกสามารถนำหุ้นของตนเองที่ไม่เกินวงเงินสามารถค้ำประกันได้
4. เงินกู้จากข้อ 15 (7. เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน)ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินกู้เต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลาไม่เกิน 120 วัน หรือ 4 เดือน

ข้อ 19. อัตราดอกเบี้ย

1. อัตราดอกเบี้ยร้อยละหนึ่งต่อเดือน
2. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากร้อยละห้าต่อปี

ข้อ 20. ค่าปรับในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาเงินกู้ให้ผู้กู้เสียค่าปรับในอัตราร้อยละ 0.5 ต่อวัน เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 21. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชีของกองทุนปรากฏว่ากองทุนมีกำไรสุทธิคณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิมาจัดสรรดังนี้

1. เป็นค่าปันผลค่าหุ้นอัตราร้อยละเจ็ดต่อปี
2. เป็นค่าประกันความเสี่ยงในอัตราร้อยละสิบ
3. เป็นค่าเงินเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้ถือหุ้นอัตราร้อยละห้า
4. เป็นค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุนในอัตราร้อยละสิบห้า
5. เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกในอัตราร้อยละสิบห้า

บทเฉพาะกาล

- ข้อ 22. บรรดาประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับและระเบียบต่างๆ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่
ระเบียบนี้
ใช้บังคับให้ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับนี้จนกว่าจะได้มีการแก้ไข หรือ
ยกเลิก
- ข้อ 23. ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับให้คณะกรรมการกองทุนประเมินการ
ดำเนินการตามระเบียบนี้เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมได้ต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2544

(นายอนันต์ อ่วมฉิม)

ประธานกรรมการกองทุนชุมชนพัฒนาชอย 79

ระเบียบข้อบังคับกองทุนชุมชน หมู่ 6 บางระมาด

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนชุมชน หมู่ 6 บางระมาด ซึ่งก่อตั้งขึ้น เพื่อส่งเสริมและสร้างวินัย การออม เสียสละ เอื้ออาทร และเป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบการเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุน หมู่ 6 บางระมาด ไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ ระเบียบกองทุนชุมชน หมู่ 6 บางระมาด ”

ข้อ 2. ที่ตั้งของกองทุน เลขที่ 4 หมู่ 6 แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กทม. รหัส 10170
โทร 0-2887-7466

ข้อ 3. ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่ วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 4. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

- (1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
- (2) เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น
- (3) เพื่อเป็นบริการเงินกู้แก่สมาชิก
- (4) เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดีมีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 1. เป็นคนมีความซื่อสัตย์
 2. เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
 3. เป็นคนไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข
 4. เป็นคนรู้จักสามัคคี
- (5) เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 1. เป็นคนเก่งเรียน ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ
 2. เป็นคนเก่งคิด คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา
 3. เป็นคนเก่งงาน ขยันงาน และมีความรับผิดชอบหน้าที่การงาน
 4. เป็นคนเก่งคน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุก ๆ คน

ข้อ 5. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- (1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- (2) เงินกู้ยืม
- (3) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากเงินกองทุน

- (4) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- (5) เงินค่าหุ้น
- (6) เงินสมทบจากกลุ่ม หรือองค์กรสมาชิก
- (7) เงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระ

คิดพันอื่นใด

ข้อ 6. คุณสมบัติของสมาชิก

- (1) เป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ในหมู่ 6 แขวงบางระมาด ไม่น้อยกว่า 6 เดือน
- (2) เป็นผู้มิมีนิสัยอันดั่งมามีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุนและสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
- (3) เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
- (4) เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
- (5) อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
- (6) ฝากเงินสะสมหุ้นอย่างน้อย 5 หุ้น แต่ต้องไม่เกิน หนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน
- (7) ต้องเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้ว และมีอายุไม่เกิน 65 ปี (อายุ 20-65 ปี)

ข้อ 7. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- (1) ยื่นขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน
- (2) ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 6 สามารถยื่นความจำนงค์หรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง ตามความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก
- (3) คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

ข้อ 8. เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติตามข้อ 6 และเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิก จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า และค่าหุ้นภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ 9. สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- (3) วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
- (4) ที่ประชุมใหญ่ สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง สองในสามของผู้เข้า

ประชุม

(5) จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุน หรือแสดงตนเป็นปรปักษ์ หรือไม่ให้ความ

ช่วยเหลือ หรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด

(6) จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก

(7) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้

(8) มีลักษณะและหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 6

ข้อ 10. สมาชิกผู้ไม่มีหนี้สิน หรือภาระผูกพันใดๆ กับกองทุนทั้งในฐานะผู้กู้ หรือผู้ค้ำประกัน อาจขอลาออกจากเป็นสมาชิกของกองทุนได้ โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการกองทุน เพื่อพิจารณาอนุญาต และให้ขาดจากสมาชิกภาพในวันที่คณะกรรมการกองทุนดำเนินการอนุญาต

ข้อ 11. ผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกภาพ อาจยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกใหม่ได้แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

ข้อ 12. การคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้า คณะกรรมการกองทุนคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้าแก่สมาชิกเป็นรายๆ ละ ยี่สิบบาท โดยสมาชิกจะต้องชำระเมื่อได้รับพิจารณาตามข้อ 7 และจะต้องชำระภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ 13. หุ้น ๆ หนึ่ง มีมูลค่าหุ้นละ 10 บาท สมาชิกแรกเข้าตามข้อ 7 จะต้องถือหุ้นอย่างน้อย ห้าหุ้น แต่ต้องไม่เกิน หนึ่งในห้า ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน โดยสามารถเพิ่มหุ้นได้ปีละ หนึ่งครั้งในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปีของกองทุน

ข้อ 14. วิธีการชำระค่าหุ้น สมาชิกต้องชำระค่าหุ้นทุกเดือน ๆ ละเท่า ๆ กัน ทุกวันอาทิตย์แรกของเดือน โดยจะต้องชำระเป็นเงินสด

ข้อ 15. สมาชิกจะพิจารณาเลือกบุคคลที่เหมาะสม มีความรู้ และความชำนาญ เพื่อเป็นคณะกรรมการกองทุน ภายใต้ระบบประชาธิปไตย จำนวนไม่น้อยกว่า 9 คน และไม่เกิน 15 คน

ข้อ 16. คณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วย ประธานกรรมการกองทุน รองประธานกรรมการกองทุน เลขานุการ ทรัพย์สินกร ประชาสัมพันธ์ และตำแหน่งอื่นๆ ที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร

กองทุนประกอบด้วยที่ปรึกษาของกองทุน จำนวน ห้า คน

ข้อ 17. กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่กรรมการกองทุนเข้ารับตำแหน่งให้กรรมการกองทุนจับสลากออกจำนวนกึ่งหนึ่ง ของคณะกรรมการกองทุนกำหนด

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วย กรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และคณะกรรมการกองทุนจะจัดให้มีการคัดเลือก

บุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระภายในระยะเวลาสามสิบวัน

กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่ง เกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ข้อ 18. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

ข้อ 19. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงิน

กองทุน

(2) ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารกองทุน

(3) รับสมาชิก และจัดทำทะเบียนสมาชิก

(4) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ 20. ประธานกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการกองทุน

(2) เรียกประชุมคณะกรรมการกองทุน

(3) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกองทุน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามมติ หรือตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

(4) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามข้อบังคับและมติของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 21. ให้รองประธานกองทุนทำหน้าที่แทนประธานกรรมการกองทุนมอบหมายให้ทำการแทน

ข้อ 22. ถ้าประธานกรรมการกองทุน และรองประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมคราวหนึ่งคราวใดได้ ให้ที่ประชุมเลือกคณะกรรมการกองทุนคนใดคนหนึ่งเป็นประธาน สำหรับการประชุมคราวนั้น

ข้อ 23. เற்றுญิกกองทุนมีหน้าที่รวบรวมจัดเก็บ ดูแลรักษาเงินทุนและรายได้ของกองทุน รวมทั้งการจัดทำบัญชี พร้อมทั้งควบคุมการใช้จ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปอย่างรอบคอบและเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อ 24. เลขานุการกองทุนมีหน้าที่ติดต่อประสานงานทั่วไป นัดประชุมกรรมการกองทุน จัดและทำบันทึกรายงานการประชุม ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานของกองทุน

ข้อ 25. กรรมการกองทุนอื่นๆ ให้มีหน้าที่ตามคณะกรรมการกองทุนกำหนดมอบหมาย

ข้อ 26. คณะกรรมการกองทุน ต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็นประธานอาจเรียกประชุมได้มากกว่า 1 ครั้ง และต้องมีกรรมการกองทุนเข้าประชุมอย่างน้อย กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงครบองค์ประชุม

ข้อ 27. การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากและกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงในการลงคะแนนหนึ่งเสียง ในกรณีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง หรือเป็นผู้ชี้ขาด

ข้อ 28. ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุน เพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมดังต่อไปนี้

- (1) การพัฒนาอาชีพ
- (2) การสร้างงาน
- (3) การสร้าง และ/หรือ เพิ่มรายได้
- (4) ลดรายจ่าย
- (5) บรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วน

ข้อ 29. การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการ เพื่อขอกู้เงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

ในการขออนุมัติเงินกู้จะต้องเป็นสมาชิกอย่างน้อย 6 เดือน และจะต้องส่งค่าหุ้นตรงตามเวลาที่กำหนดโดยสม่ำเสมอ

ข้อ 30. ลักษณะโครงการ สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินตามข้อ 28 (1) (2) (3) และ (4) ต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติ ถือเป็นโครงการที่ต้องสามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

ข้อ 31. วงเงินกู้ เงินกู้ตามข้อ 28 (1) (2) (3) และ (4) ให้แก่สมาชิกรายหนึ่งในวงเงินไม่เกินสองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้อย่างใดเกินกว่าสองหมื่นบาท คณะกรรมการกองทุนจะเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้อย่างหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

โครงการที่สมาชิกยื่นขอกู้ตามข้อ 28 (5) ต้องเป็นการกู้เฉพาะกรณีเพื่อการอันจำเป็น หรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร แต่จะให้เงินกู้เพื่อการสุรุ่ยสุร่าย หรือการเก็งกำไรไม่ได้ ในวงเงินรายละไม่เกินสามพันบาท

ข้อ 32. การดำเนินการตามโครงการที่ขอกู้และการจัดทำรายงาน สมาชิกจะต้องดำเนินโครงการที่ขอกู้ให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามแบบรายงานที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

ข้อ 33. การทำสัญญา เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุนตามแบบและเงื่อนไขที่กำหนด

ข้อ 34. หลักประกันเงินกู้ มีข้อกำหนดดังนี้

(1) เงินกู้ตามข้อ 28 (1) (2) (3) และ (4) ต้องใช้สมาชิกของกองทุนจำนวนสองคน

เป็นผู้ค้ำประกันสำหรับเงินกู้ตามข้อ 28 (5) ต้องใช้สมาชิกของกองทุนจำนวนหนึ่งคนเป็นผู้ค้ำประกัน

ข้อ 35. การชำระคืนเงินกู้ เงินชำระหนี้สำหรับเงินกู้กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

(1) เงินกู้ตามข้อ 28 (1) (2) (3) และ (4) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยโดยการ

แบ่งชำระเป็นงวด ๆ ภายในหนึ่งปี

(2) เงินกู้ตามข้อ 28 (5) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย โดยการแบ่งชำระเป็น

งวด ๆ ภายในระยะเวลาไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

ข้อ 36. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละหนึ่งต่อเดือน

ข้อ 37. ค่าปรับ ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาเงินกู้ให้ผู้กู้เสียค่าปรับในอัตราร้อยละ ศูนย์จุดสองห้าต่อวัน เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 38. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชีของกองทุนและได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่ากองทุนมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิมาจัดสรรได้ ดังนี้

- (1) เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ในอัตราร้อยละสิบห้าของกำไรสุทธิประจำปี
- (2) เป็นเงินประกันความเสี่ยงในอัตราร้อยละยี่สิบของกำไรสุทธิประจำปี
- (3) เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้กู้ ในอัตราร้อยละห้าของกำไรสุทธิประจำปี
- (4) เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุนในอัตราร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

ประจำปี

(5) เป็นทุนการศึกษาและการพัฒนาอาชีพของประชากรในหมู่บ้านในอัตราร้อยละสิบของกำไรสุทธิประจำปี

(6) เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก ในอัตราร้อยละยี่สิบของกำไรสุทธิ

ประจำปี

(7) เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละสิบห้าของ

กำไรสุทธิประจำปี

(8) อื่นๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควรในอัตราร้อยละห้าของกำไรสุทธิ

ประจำปี การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ให้เป็นไปตามมติ 2 ใน 3 ของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 39. กองทุนจะจัดทำบัญชีเงินฝากและบัญชีค่าใช้จ่ายของกองทุนอย่างรอบคอบเดือนละหนึ่งครั้ง แล้วติดประกาศอย่างเปิดเผย ณ ที่ทำการกองทุนให้สมาชิกทราบ โดยมีประเภทบัญชีที่จะต้องดำเนินการ จัดทำดังนี้

- (1) บัญชีเงินฝากออมทรัพย์
- (2) รายรับและรายจ่ายของกองทุน
- (3) สินทรัพย์และหนี้สินของกองทุน

ข้อ 40. คณะกรรมการกองทุนจะตรวจสอบบัญชีของกองทุน และรายงานการตรวจสอบบัญชี ต่อคณะอนุกรรมการสนับสนุนเพื่อทราบถึงความก้าวหน้า ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกองทุน ทุกสามเดือนและทุกรอบปีพร้อมทั้งแสดง บัญชีกำไร ขาดทุน และงบดุลในปีบัญชีที่ล่วงมาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ข้อ 41. ให้คณะกรรมการกองทุนนัดประชุมใหญ่สมาชิกอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยมีวาระการประชุมดังนี้

- (1) ประธานกล่าวเปิดการประชุม
- (2) เรื่องที่แจ้งให้ที่ประชุมทราบ
- (3) รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา
- (4) พิจารณาเรื่องที่ค้างในที่ประชุมครั้งก่อน
- (5) เรัญญูกรายงานฐานะทางการเงิน
- (6) วาระที่ต้องการพิจารณา
- (7) เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
- (8) สรุปผลและปิดการประชุม

บทเฉพาะกาล

ข้อ 42. บรรดาประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับ และระเบียบต่างๆ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการแก้ไขหรือยกเลิก

ข้อ 43. ภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการกองทุนประเมินการดำเนินงานตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป โดยการแก้ไขเปลี่ยนแปลงระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการกองทุน ไม่น้อยกว่าสองในสาม

ข้อ 44. ให้คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ระเบียบข้อบังคับ

คณะกรรมการกองทุนชุมชน ชุมชนฉัตรชัย-เสริมโชค

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนชุมชน ฉัตรชัยเสริมโชค ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริม สร้างวินัย การออม เสียสละ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปด้วยความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม ซึ่งคณะกรรมการกองทุนชุมชน ชุมชน ฉัตรชัยเสริมโชค ได้รับการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 11 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2544 จากสมาชิกในชุมชน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2544 จึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบการเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนชุมชน ชุมชนฉัตรชัยเสริมโชค ไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบกองทุน-ชุมชน ฉัตรชัยเสริมโชค”

ข้อ 2. ที่ตั้งของกองทุน เลขที่ 4/125 หมู่ 9 แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โทร. 01-2089851 01-6990096

ข้อ 3. ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 4. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนชุมชน

- (1) เป็นแหล่งทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิกในชุมชน
- (2) เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงิน และรับฝากเงิน
- (3) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกในชุมชน
- (4) เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดีมีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 1. เป็นคนมีความซื่อสัตย์
 2. เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว เสียสละแก่ส่วนร่วม
 3. เป็นคนไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข
 4. เป็นคนรู้จักสามัคคีในหมู่คณะ
- (5) เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 1. เป็นคนเก่งของชุมชน ด้านการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ
 2. เป็นคนเก่งคิด คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาของชุมชน
 3. เป็นคนเก่งในการทำงาน ทั้งในหน้าที่ส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบหน้าที่
 4. เป็นคน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุก ๆ คนในชุมชน

ข้อ 5. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- (1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุนเมืองแห่งชาติ
- (2) เงินกู้ยืม
- (3) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากเงินกองทุน
- (4) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- (5) เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- (6) เงินค่าหุ้น
- (7) เงินสมทบจากกลุ่ม หรือองค์กรสมาชิก
- (8) เงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ ที่กองทุน ชุมชนฉัตรชัยเสริมโชค ได้รับโดยไม่มี

เงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพันอื่นใด

ข้อ 6. คุณสมบัติของสมาชิกกองทุนชุมชน ชุมชน ฉัตรชัยเสริมโชค

- (1) เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน ฉัตรชัยเสริมโชค เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนการจัดตั้งกองทุนชุมชน
- (2) เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
- (3) เป็นผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนและคณะกรรมการกองทุนชุมชนได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิกกองทุนชุมชน
- (4) เป็นผู้ที่ไม่ อดทน เสียดสี และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
- (5) เป็นสมาชิกกลุ่มสัจจะของชุมชน
- (6) มีเงินถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น (100 บาท) แต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุนชุมชน
- (7) เป็นผู้ที่มีอาชีพที่แน่นอนและประกอบอาชีพสุจริต

ข้อ 7. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- (1) ยื่นใบสมัครขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน
- (2) ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 6 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสมัครเป็นกลุ่มหรือองค์กรชุมชนหรือเป็นปัจเจกบุคคล แล้วแต่ความสมัครใจของสมาชิก
- (3) คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรมของคณะกรรมการกองทุนสองในสาม

ข้อ 8. เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติตามข้อ 6 และเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิก จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า และค่าหุ้น และฝากสัจจะภายใน 7 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

ข้อ 9. การพ้นจากสมาชิกภาพหรือขาดจากสมาชิกภาพ ตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- (3) ที่ประชุมใหญ่ สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง สองในสามของผู้เข้า

ประชุม

- (4) จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุน หรือแสดงตนเป็นปรปักษ์ หรือไม่ให้ความ

ช่วยเหลือ หรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด

- (5) จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก
- (6) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้รับไว้
- (7) วิกลจริต จิตฟั่นเฟือนหรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือ

ล้มละลาย

- (8) มีลักษณะและหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 6

ข้อ 10. สมาชิกไม่มีหนี้สินหรือภาระผูกพันใด ๆ กับกองทุนชุมชน ทั้งในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกัน อาจขอลาออกจากการเป็นสมาชิกของกองทุนชุมชนได้ โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อ คณะกรรมการกองทุนชุมชน เพื่อพิจารณาอนุญาตและให้ขาดจากสมาชิกภาพในวันที่คณะกรรมการ กองทุนชุมชนได้อนุญาต

ข้อ 11. ผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกภาพ อาจยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกใหม่ได้ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นผู้ที่ขาดการเป็นสมาชิกภาพติดต่อกันไม่น้อยกว่า 2 ปี

ข้อ 12. การคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้า คณะกรรมการกองทุนชุมชนคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้ากับสมาชิกเป็นกลุ่มและองค์กร ปัจเจกบุคคล เป็นรายๆ รายละ 50 บาท โดยสมาชิกจะต้องชำระเมื่อได้รับการพิจารณาตามข้อ 7 และจะต้องชำระภายใน 7 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการกองทุน ชุมชน

ข้อ 13. หุ้น ๆ หนึ่ง มีมูลค่าหุ้นละ 100 บาท สมาชิกแรกเข้าตามข้อ 7 จะต้องถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น แต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุนโดยสามารถชำระค่าหุ้นและเพิ่มหุ้นได้ปีละ 1 ครั้ง ในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปีของกองทุนชุมชน

ข้อ 14. วิธีการชำระค่าหุ้น สมาชิกสามารถชำระค่าหุ้น โดยการชำระเป็นเงินสด

ข้อ 15. เงินฝากสัจจะ สมาชิกทุกคนต้องฝากเงินสัจจะทุกเดือนๆ ละเท่าๆ กัน ในวงเงินไม่ต่ำกว่า 100 บาท สูงสุดไม่เกิน 500 บาท ต่อเดือน ทุกวันที่ 5 ของเดือน และสามารถเพิ่มจำนวนเงินฝากสัจจะได้ปีละ 1 ครั้ง ในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปีพร้อมกันนี้สมาชิกสามารถถอนและปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพการเป็นสมาชิก

ข้อ 16. สมาชิกจะพิจารณาเลือกบุคคลที่เหมาะสม มีความรู้ และความสามารถ เพื่อเป็นคณะกรรมการกองทุน ภายใต้ระบบประชาธิปไตย โดยเลือกในวันประชุมใหญ่ ประจำปี เมื่อครบวาระ 2 ปี จำนวน 9-15 คน

ข้อ 17. คณะกรรมการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการ รองประธาน คณะกรรมการ เลขานุการ เหรัญญิก การบัญชี นายทะเบียน ประชาสัมพันธ์ และผู้ตรวจสอบภายใน คณะกรรมการกองทุนชุมชน สามารถแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาของกองทุนชุมชนได้ จำนวน 5-7 คน

ข้อ 18. กรรมการกองทุนชุมชน มีวาระการดำรงตำแหน่ง คราวละ 2 ปี เมื่อครบกำหนด ระยะเวลา 1 ปี นับแต่วันที่กรรมการกองทุนชุมชนเข้ารับตำแหน่งให้กรรมการกองทุนชุมชน จัปลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการกองทุนชุมชนกำหนด (เฉพาะกรรมการชุดแรก)

ในกรณีที่มิมีกรรมการกองทุนชุมชน พ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะกรรมการกองทุนชุมชน ซึ่งประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และคณะกรรมการกองทุนชุมชนจะจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนชุมชน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระภายในเวลา 30 วัน

กรรมการกองทุนชุมชน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ข้อ 19. การขาดสภาพของคณะกรรมการกองทุนชุมชน ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ข้อ 20

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) คณะกรรมการกองทุนมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
- (4) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
- (5) มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 17 (4) (5) (6) และ (7) ตามระเบียบสำนักนายกฯ
- (6) คณะกรรมการให้ออก เนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าขาดคุณสมบัติ และมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 17 ตามระเบียบสำนักนายกฯ
- (7) ขาดการประชุมคณะกรรมการกองทุนจำนวน 3 ครั้ง ติดต่อกัน
- (8) กรรมการจงใจฝ่าฝืนข้อ 9 (4) ในการบริหารงานของกองทุน มิให้ดำเนินการ

บริหารเป็นไปตามระเบียบ

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระคณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกองทุนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ซึ่งตัวแทนให้นับบัญชีในข้อ 19 วรคสาม มาใช้บังคับกรรมการกองทุน ซึ่งพ้นจากตำแหน่ง ตาม (2) และ (3)

ข้อ 20. คณะกรรมการกองทุนชุมชน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับกองทุนชุมชน
- (2) กำหนดแผนงานและอกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือคำสั่งเกี่ยวกับการจัดตั้งการจดทะเบียนกองทุนชุมชน การเลิกหรือรวมกองทุนชุมชนและวิธีการดำเนินงานของกองทุนชุมชน
- (3) กำหนดแผนการจัดหาเงินและจัดสรรเงินของกองทุนชุมชนให้แก่สมาชิกในชุมชน
- (4) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงินของกองทุนชุมชน
- (5) รับสมัครสมาชิก และจัดทำทะเบียนสมาชิกทั้งที่เป็นกลุ่มองค์กร หรือปัจเจกบุคคลในกองทุนชุมชน
- (6) ดำรงและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชนในเขตท้องที่ ตลอดจนสำรวจและจัดทำข้อมูลชุมชนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนอื่นที่มีในชุมชนด้วย
- (7) พิจารณาการให้กู้เงินตามระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กรรมการกองทุนกำหนด
- (8) ทำนิติกรรมสัญญาหรือดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุนชุมชน
- (9) จัดหรือเรียกประชุมสมาชิกตามที่กำหนดหรือได้ตกลงกัน หรือตามที่สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมด ลงลายมือชื่อทำหนังสือรับรองและจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่รับคำร้อง
- (10) จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ได้รับการจัดสรรคอกผล ตอบแทนหรือรายได้ที่เกิดขึ้นจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการคืนให้แก่กองทุนชุมชนให้ครบเต็มจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่าย

ในกรณีที่คณะกรรมการมีหนังสือหรือคำสั่งเป็นที่สุด เนื่องจากคณะกรรมการ กองทุนไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบหรือบริการจัดการกองทุนชุมชนได้ ให้เป็นไปตามระเบียบหรือ ข้อบังคับที่กองทุนกำหนด

(11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดหรือ มอบหมาย

ข้อ 21. ประธานกรรมการกองทุนชุมชน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการกองทุนชุมชน

(2) เรียกประชุมคณะกรรมการกองทุนชุมชน

(3) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามมติหรือตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

(4) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามข้อบังคับและมติของคณะกรรมการกองทุนชุมชน

ข้อ 22. รองประธานกรรมการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการกองทุน เมื่อประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือเมื่อประธานกรรมการกองทุนมอบหมายให้ทำการแทน

ข้อ 23. ถ้าประธานกรรมการกองทุนและรองประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมคราวหนึ่งคราวใดได้ ให้ที่ประชุมเลือกคณะกรรมการกองทุนคนใดคนหนึ่งเป็นประธานสำหรับประชุมคราวนั้น

ข้อ 24. เลขานุการกองทุนชุมชน มีหน้าที่ติดต่อประสานงานทั่วไปนัดประชุมกรรมการ กองทุน จัดและทำบันทึกรายงานการประชุม ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนและดูแล งานด้านธุรการของกองทุนชุมชน

ข้อ 25. เภรณญิกกองทุนชุมชน มีหน้าที่รวบรวมจัดเก็บ ดูแลรักษาเงินและรายได้ของ กองทุน พร้อมทั้งควบคุมการใช้จ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปอย่างรอบคอบและเกิดผลประโยชน์ สูงสุด

ข้อ 26. การบัญชี มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของเงินกองทุนและควบคุม การเบิกจ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อ 27. นายทะเบียน มีหน้าที่จัดทำทะเบียนของสมาชิกกองทุนชุมชนทั้งหมดตลอดจน รายงานสถานภาพของสมาชิกของกองทุนชุมชน รวมทั้งข้อมูลชุมชนด้วย

ข้อ 28. ประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ผลิตเอกสาร สิ่งพิมพ์ ให้ข่าวสารแก่สมาชิกและ หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 29. ผู้ตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจบัญชี กำกับดูแล เงินกองทุนให้เป็นไปตามมติ ที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

ข้อ 30. คณะกรรมการกองทุนชุมชนอื่น ๆ ให้มีหน้าที่ตามคณะกรรมการกองทุนชุมชน มอบหมาย

ข้อ 31. คณะกรรมการกองทุนชุมชน ต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็นประธานอาจเรียกประชุมมากกว่า 1 ครั้ง และต้องมีกรรมการกองทุนเข้าประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงครบองค์ประชุม

ข้อ 32. การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากและกรรมการกองทุนชุมชนคนหนึ่งคนใดให้มีเสียงในการลงคะแนนหนึ่งเสียง ในกรณีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงหรือเป็นผู้ชี้ขาด

ข้อ 33. ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถยื่นกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนชุมชน เพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมดังต่อไปนี้

- (1) การสร้างงาน
- (2) การพัฒนาอาชีพการศึกษา
- (3) การสร้างและหรือเพิ่มรายได้
- (4) ลดรายจ่าย
- (5) บรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน

ข้อ 34. การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงิน จะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงินจากคณะกรรมการกองทุนชุมชน โดยวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินให้ชัดเจน

หากคณะกรรมการกองทุนทราบว่า ผู้กู้ยืมมีพฤติกรรมประกอบอาชีพผิดกฎหมาย เช่น ค้า ยาบ้า เสพยาบ้า ห้ามมิให้กู้ยืมเงินโดยเด็ดขาด

ข้อ 35. ลักษณะโครงการ สมาชิกสามารถยื่นขอกู้ตามข้อ 33 (1) (2) (3) และ (4) ต้องมีลักษณะ หรือคุณสมบัติคือ เป็นโครงการที่ต้องสามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาดและสามารถเห็นได้ชัดเจนว่า มีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

ข้อ 36. วงเงินขอกู้ เงินขอกู้ตามข้อ 33 (1) (2) (3) และ (4) ให้สมาชิกรายหนึ่งกู้ได้ในวงเงินไม่เกิน 20,000 บาท

ในกรณีสมาชิกรายใดขอกู้เงินเกินกว่า 20,000 บาท ให้คณะกรรมการกองทุนชุมชนเรียกประชุมสมาชิก จำนวนกึ่งหนึ่งเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้ให้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งได้ไม่เกิน 50,000 บาท

โครงการที่สามารถยื่นขอกู้ตามข้อ 33 (5) ต้องเป็นการกู้เฉพาะกรณีเพื่อการอันจำเป็นฉุกเฉินหรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกองทุนชุมชนเห็นสมควร แต่จะให้กู้ได้ในวงเงินไม่เกิน 3,000 บาท

ข้อ 37. การดำเนินการตามโครงการที่ขอกู้และการจัดทำรายงานสมาชิกจะต้องดำเนินการตามที่ขอให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์และจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามแบบรายงานและเงื่อนไขที่กำหนด

ข้อ 38. การทำสัญญา เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุนชุมชนตามแบบและเงื่อนไขที่กำหนด

ข้อ 39. หลักประกันเงินกู้ มีข้อกำหนดดังนี้

(1) เงินกู้ตามข้อ 33 (1) (2) (3) และ(4) ต้องให้สมาชิกของกองทุน
ชุมชนจำนวน

2 คน เป็นผู้ค้ำประกัน

(2) เงินกู้ตามข้อ 33 (5) ให้มีผู้ค้ำประกัน 1 คน

ข้อ 40. การชำระคืนเงินกู้ เงินชำระหนี้สำหรับผู้กู้กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

(1) เงินกู้ตามข้อ 33 (1) (2) (3) และ (4) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินพร้อมด้วย
ดอกเบี้ยภายใน

ใน 1 ปี ส่งคืนเดือนละ 1 ครั้ง

(2) เงินกู้ตามข้อ 33 (5) ให้ผู้กู้คืนเงินตามจำนวนที่คณะกรรมการกองทุน

กำหนดพร้อมดอกเบี้ยภายใน ระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน

ข้อ 41. การกำหนดอัตราดอกเบี้ย

(1) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 2 ต่อเดือน

ข้อ 42. ค่าปรับ ในกรณีผู้กู้ผิดสัญญาเงินกู้ ให้ผู้กู้เสียค่าปรับในอัตราร้อยละ 0.5 ต่อ
วัน เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุนชุมชน

ข้อ 43. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชีของกองทุนชุมชนและได้ปิด
บัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่ากองทุนชุมชนมีกำไรสุทธิ
คณะกรรมการกองทุนชุมชนจะนำกำไรสุทธิมาจัดสรรได้ ดังนี้

(1) เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ในอัตราร้อยละ 10

(2) เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุนในอัตราร้อยละ 20

(3) เป็นเงินประกันความเสี่ยง ในอัตราร้อยละ 10

(4) เป็นเงินค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน ในอัตราร้อยละ 15

(5) เป็นทุนการศึกษาและพัฒนาอาชีพ ในอัตราร้อยละ 20

(6) เป็นทุนเพื่อสาธารณะประโยชน์ ในอัตราร้อยละ 15

(7) อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนชุมชนเห็นสมควร ในอัตราร้อยละ 10

ข้อ 44. กองทุนจะจัดทำบัญชีเงินฝากและบัญชีค่าใช้จ่ายของกองทุนอย่างรอบคอบ เดือน
ละ 1 ครั้ง แล้วติดประกาศอย่างเปิดเผย ณ ที่ทำการกองทุนชุมชนให้สมาชิกทราบโดยมีประเภท
บัญชีที่จะต้องดำเนินการดังนี้

(1) บัญชีเงินฝากกองทุน

(2) รายรับและรายจ่ายของกองทุนชุมชน

(3) สินทรัพย์และหนี้สินของกองทุน

(4) บัญชีเงินฝากสะสม

ข้อ 45. คณะกรรมการกองทุนชุมชน จะตรวจสอบบัญชีกองทุนและรายงานการตรวจสอบบัญชีต่อคณะกรรมการเขตหนองแขม เพื่อทราบถึงความก้าวหน้า ฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกองทุน ทุก ๆ 3 เดือน และทุกรอบปี พร้อมทั้งแสดงบัญชีกำไรขาดทุนและงบดุลในที่ล่วงมาภายใน 120 วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ข้อ 46. ในคณะกรรมการกองทุนชุมชน นัดประชุมใหญ่สมาชิกอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยมีวาระการประชุมครั้งนี้

- (1) ประธานกล่าวเปิดการประชุม
- (2) เรื่องที่แจ้งให้ที่ประชุมทราบ
- (3) รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา
- (4) เจริญชัยรายงานฐานะทางการเงิน
- (5) เรื่องที่พิจารณาดำเนินการต่อ
- (6) เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
- (7) สรุปผลและปิดการประชุม

บทเฉพาะกาล

ข้อ 47. บรรดาประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับ และระเบียบต่างๆ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการแก้ไขหรือยกเลิก

ข้อ 48. ภายใน 1 ปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการกองทุนประเมินการดำเนินงานตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

ข้อ 49. ให้คณะกรรมการกองทุนชุมชน ชุมชนนครชัยเสริมโชค เป็นผู้รักษาการตามระเบียบ

ให้ไว้ ณ วันที่ 1 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2544

(นางนภาพร หมวดเชียงคะ)

ประธานคณะกรรมการกองทุนชุมชน ชุมชนนครชัยเสริมโชค

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนชุมชนวัดบางขุนนนท์
ว่าด้วยการบริหารจัดการกองทุนชุมชนวัดบางขุนนนท์
พ.ศ.2544

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่น และเป็นการสร้างเสริม สนับสนุนให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดระบบการบริหารกองทุน ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนมีศักยภาพ เข้มแข็ง สามารถพัฒนา และพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง

เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าวเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้อง กับนโยบายของรัฐและระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ อาศัยอำนาจตาม ความในข้อ 18 (2) แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการ จัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 คณะกรรมการกองทุนชุมชน บางขุนนนท์ จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

หมวด 1

ข้อความทั่วไป

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนชุมชนวัดบางขุนนนท์” ว่าด้วยการ จัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนชุมชนวัดบางขุนนนท์ พ.ศ. 2544

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้ตั้งแต่ถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3. การเปลี่ยนแปลง แก้ไขหรือเพิ่มเติมระเบียบนี้ให้เป็นไปโดยมติของคณะกรรมการ กองทุนซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก ที่ประชุมของสมาชิกกองทุน ทั้งนี้ จักต้องไม่ขัดแย้งกับ ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

ข้อ 4. ในระเบียบนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนชุมชนวัดบางขุนนนท์

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนชุมชนวัดบางขุน นนท์

“กรรมการกองทุน” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนชุมชน วัดบางขุนนนท์

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองแห่งชาติกำหนดให้บริหารจัดการกองทุน

“ครัวเรือน” หมายความว่า ครอบครัวตามทะเบียนบ้าน

“หัวหน้าครอบครัว” หมายความว่า ผู้ที่มีชื่อเป็นเจ้าบ้านตามทะเบียนบ้าน

“ผู้แทนครัวเรือน” หมายความว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือบุคคลในครัวเรือน ซึ่งหัวหน้าครัวเรือนมอบหมายเป็นหนังสือให้เป็นผู้แทนครัวเรือน

“หุ้น” หมายถึง เงินออมซึ่งสมาชิกออมไว้กับกองทุนตามมูลค่า และ ประเภทของ หุ้นที่กองทุนกำหนด

“เงินฝาก” หมายถึง เงินฝากสัจจะที่สมาชิกตกลง ยินยอม ฝากหรือออมไว้ กับกองทุนขณะที่ยังเป็นสมาชิกกองทุนอยู่

“เงินรับฝาก” หมายถึง เงินรับฝากประเภทต่างๆ นอกจากเงินออมที่กองทุน กำหนด

“สมาชิก” หมายถึง สมาชิกกองทุน

“ที่ประชุมสมาชิก” หมายถึง ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือที่ประชุมใหญ่ วิสามัญ

ข้อ 5. บรรดาระเบียบข้อบังคับอื่นใด อันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการกองทุน ที่มีได้ กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 บังคับใช้โดยอนุโลม

ข้อ 6. ให้ประธานกองทุนชุมชนบางขุนนนท์ รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด 2

คณะกรรมการกองทุน

ข้อ 7. คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วย

- (1) กรรมการกองทุน จำนวน 15 คน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิก
- (2) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ไม่เกิน 3 คน ตามที่สมาชิกเสนอและโดยความเห็นชอบของประชุมสมาชิก

ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดข้อบังคับในการคัดเลือกกรรมการและแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิโดยยึดหลักเกณฑ์วิธีการโดยอนุโลมตามระบอบประชาธิปไตย

ข้อ 8. กรรมการกองทุนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้

- (1) เป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และ อาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกัน เป็นระยะเวลา ไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการกองทุน
- (2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยอายุ 20 ปีบริบูรณ์
- (3) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมใน

กิจกรรมกองทุน

- (4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนไร้เสมือนความสามารถ

สามารถ

- (5) ไม่เคยได้รับโทษให้จำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ

ทำโดยประมาท

- (6) ไม่เคยต้องโทษคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

- (7) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรหรือหน่วยงานที่สังกัด

งานที่สังกัด

- (8) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรค 2 ของ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

- (9) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุน ตามข้อ 11 (3) และ (4)

ข้อ 9. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุนเพื่อสอดคล้องกับกองทุน

- (2) ออกระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุน โดย

ความเห็นชอบจากสมาชิกกองทุน

- (3) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก
- (4) พิจารณาการให้กู้ยืมเงินกองทุนตามระเบียบ หลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนด
- (5) ทำนิติกรรม สัญญาหรือดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของ

กองทุน

(6) จัดหรือเรียกประชุมสมาชิกตามกำหนด หรือที่ตกลงกัน หรือตามที่สมาชิกร้องขอภายในระยะเวลา 15 วัน นับจากวันที่ได้รับการร้องขอ

- (7) จัดทำบัญชี และส่งมอบเงินที่ได้รับการจัดสรร ดอกผล ผลตอบแทนหรือ

รายได้ ที่เกิดขึ้นจากเงินที่ได้รับการจัดสรร

(8) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดที่เห็นเป็นประโยชน์แก่สมาชิก และกองทุนหรือตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ 10. การดำรงตำแหน่งของกรรมการกองทุน

- (1) กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี
- (2) กรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้คณะกรรมการ

กองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดที่มีอยู่ และให้คณะกรรมการกองทุนจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนที่พ้นจากวาระ ภายใน 30 วัน

(3) กรรมการกองทุนที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับเลือกอีก แต่จะดำรงตำแหน่งเกิน 2 วาระติดต่อกันมิได้

ข้อ 11. กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) คณะกรรมการกองทุนมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของ

จำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

- (4) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวน

สมาชิกทั้งหมด

- (5) มีลักษณะต้องห้ามขาดคุณสมบัติตามข้อ 8
- (6) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 มีมติให้

ยกเลิกกองทุน

(7) ครบวาระการดำรงตำแหน่งตามข้อ 10 (1)

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระคณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกองทุนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ซึ่งตัวแทน

ข้อ 12. ให้คณะกรรมการกองทุนเลือกกรรมการด้วยการเป็น ประธานกองทุน รองประธานกองทุน เภรัณญิกกองทุน ประชาสัมพันธ์กองทุน และเลขานุการกองทุน หรือตำแหน่งอื่นใดที่เห็นว่าเหมาะสมและมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) ประธานกรรมการกองทุนชุมชน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการกองทุนชุมชน เรียกประชุมคณะกรรมการกองทุนชุมชน แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามมติหรือตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

(2) รองประธานกรรมการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการกองทุน เมื่อประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือเมื่อประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(3) ถ้าประธานกรรมการกองทุนและรองประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมคราวหนึ่งคราวใดได้ ให้ที่ประชุมเลือกคณะกรรมการกองทุนคนใดคนหนึ่งเป็นประธานสำหรับประชุมคราวนั้น

(4) เลขานุการกองทุนชุมชน มีหน้าที่ติดต่อประสานงานทั่วไปนัดประชุมกรรมการกองทุน จัดและทำบันทึกรายงาน

(5) เภรัณญิกกองทุนชุมชน มีหน้าที่รวบรวมจัดเก็บ ดูแลรักษาเงินและรายได้ของกองทุน พร้อมทั้งควบคุมการใช้จ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปอย่างรอบคอบและเกิดผลประโยชน์สูงสุด

(6) สวัสดิการกองทุนมีหน้าที่ ในการจัดสถานที่ประชุม บริการเกี่ยวกับการประชุม ดูแลเกี่ยวกับสวัสดิการในด้านต่างๆ ของสมาชิกกองทุนชุมชน และจัดการต้อนรับสมาชิกกองทุนและผู้มาเยี่ยมเยียนจากหน่วยงานต่างๆ

(7) ประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ผลิตเอกสาร สิ่งพิมพ์ ให้ข่าวสารแก่สมาชิกและหน่วยงานอื่นๆ

(8) ผู้ตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจบัญชี กำกับดูแล เงินกองทุนให้เป็นไปตามมติที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

(9) คณะกรรมการกองทุนชุมชนอื่นๆ ให้มีหน้าที่ตามคณะกรรมการกองทุนชุมชนมอบหมาย

(10) คณะกรรมการกองทุนชุมชน ต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็นประธานอาจเรียกประชุมมากกว่า 1 ครั้ง และต้องมีกรรมการกองทุนเข้าประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงครบองค์ประชุม

ข้อ 13. การประชุมคณะกรรมการกองทุน และสมาชิกกองทุน

(1) ให้เลขานุการกองทุนทำหนังสือเชิญประชุมคณะกรรมการกองทุน โดยแจ้งเป็นการล่วงหน้าอย่างน้อย 15 วัน

(2) ให้เลขานุการกองทุนทำเป็นหนังสือ หรือประกาศเชิญชวน
โฆษณา

ประชาสัมพันธ์ โดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ให้สมาชิกกองทุนมาประชุม โดยต้องแจ้งเป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วัน

(3) ในการประชุมต้องมีคณะกรรมการหรือสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการกองทุนหรือสมาชิกกองทุน

(4) กรรมการหรือสมาชิกคนหนึ่ง ให้มีเสียงหนึ่งเสียง ในการออกเสียง
ลงคะแนน

ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

(5) ในกรณีที่สมาชิกไม่ครบองค์ประชุม ให้ออกหนังสือเชิญอีกครั้งภายใน 7 วัน และให้ถือจำนวนผู้มาประชุมเป็นองค์ประชุม

หมวด 3

กองทุนและสมาชิกกองทุน

ข้อ 14. กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

(1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

(2) เงินกู้ยืม

(3) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากเงินกองทุน

(4) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า

(5) เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก

- (6) เงินค่าหุ้น
- (7) เงินสมทบจากกลุ่ม หรือองค์กรสมาชิก
- (8) เงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ 15. คุณสมบัติของสมาชิกกองทุนชุมชน

(1) เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนการจัดตั้ง
กองทุนชุมชน

(2) มีอายุครบ 20 ปี บริบูรณ์

(3) เป็นผู้คณะกรรมการกองทุนชุมชนได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก

กองทุนชุมชน

(4) เป็นกลุ่มองค์กร ของชุมชนที่คณะกรรมการกองทุน รับรองเข้าเป็นสมาชิก

(4) มีเงินถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น แต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้น

ทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุนชุมชน

(8) เป็นผู้มีอาชีพที่แน่นอนและประกอบอาชีพสุจริต

ข้อ 16. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

(1) ยื่นใบสมัครขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน

(2) สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิก กองทุนได้เดือนละ 1

ครั้ง

(3) คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็น

สมาชิกโดยชอบธรรมของคณะกรรมการกองทุนสองในสาม

(4) เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาเข้าเป็นสมาชิก จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า และค่าหุ้น ภายใน 7 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

(5) การสมัครเข้าเป็นสมาชิก ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมแรกเข้า คนละ

50 บาท

(6) สมาชิกแรกเข้าต้องถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น (หุ้นละ 100 บาท) แต่ต้องไม่เกิน

หนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมด สามารถเพิ่มจำนวนหุ้นได้ ปีละ 1 ครั้ง ในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปีกองทุน

ข้อ 17. การพ้นจากสมาชิกภาพหรือขาดจากสมาชิกภาพ ตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) ตาย

(2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน

(2) ที่ประชุมใหญ่ สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง สองในสาม ของผู้เข้า

ประชุม

(4) จงใจฝ่าฝืน กฎ ระเบียบของกองทุน

(5) มีลักษณะ หรือคุณสมบัติไม่ตรงกับ ข้อ 15

ข้อ 18. เงินฝากสัจจะ เป็นเงินฝากสะสมทรัพย์ที่สมาชิกต้องส่งเงินฝากครั้งละเท่า ๆ กัน
ทุก

เดือน เดือนละไม่น้อยกว่า 100 บาท แต่ไม่เกิน 500 บาท ทุกวันที่ 5 ของเดือน

ข้อ 19. อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และเงินปันผลจากเงินฝากประเภทต่างๆ และหุ้นที่จำหน่าย
ให้

เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 20. ให้มีการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นและผู้ฝากเงินกองทุนทุกประเภทอย่างน้อยปีละ 1
ครั้ง

โดยอาศัยระเบียบข้อบังคับข้อ 13

ข้อ 21. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการระงับ เพิ่มเติม ยกเลิกการออกจำหน่าย
หุ้น

เงินฝากตามข้อ 18 โดยต้องแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 60 วัน

หมวด 4

การให้กู้ยืมและการจ่ายเงินกองทุน

ข้อ 22. สมาชิกกองทุนมีสิทธิกู้ยืมเงินกองทุน ได้ดังนี้

(1) เงินกู้สามัญ สมาชิกคนหนึ่งมีสิทธิกู้ได้ไม่เกินคนละ 20,000 บาท
สมาชิก

รายได้ขอกู้เงินเกินกว่า 20,000 บาท ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิก เพื่อพิจารณา
วินิจฉัยชี้ขาด การอนุมัติ เงินกู้อย่างหนึ่งได้ไม่เกิน 50,000 บาท

(2) เงินกู้ฉุกเฉิน สมาชิกคนหนึ่งมีสิทธิกู้ได้ไม่เกินคนละ 5,00 บาท

ข้อ 23. สมาชิกผู้กู้ยืมเงินกองทุนประเภทสามัญ จะต้องใช้คืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย เป็น
รายเดือนเป็นระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน สำหรับเงินกู้ฉุกเฉินต้องชำระคืนพร้อมดอกเบี้ยภายใน 90
วัน

ข้อ 24. วัตถุประสงค์ในการกู้เงิน สมาชิกสามารถยื่นกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุน
เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมดังต่อไปนี้

- (1) การลงทุนเพื่อประกอบอาชีพ
- (2) การลงทุนเพื่อขยายกิจการ
- (3) การลงทุนเพื่อการศึกษา
- (4) การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน แผลและเหตุจำเป็นเร่งด่วน
- (5) การดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร

ข้อ 25. การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกผู้กู้เงินกองทุน จะต้องยื่นแบบขอกู้ตามที่
คณะกรรมการกองทุนกำหนด และจะต้องทำโครงการเพื่อขอกู้เงินโดยมีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมให้
ชัดเจน

ข้อ 26. หลักประกันเงินกู้ยืม

- (1) ใช้เงินฝากประจำของสมาชิกค้ำประกันเงินกู้ยืม
- (2) สมาชิกกองทุนค้ำประกันอย่างน้อย 2 คน

ข้อ 27. การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภท อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี

ข้อ 28. ค่าปรับในกรณีผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยตามกำหนด ในอัตรา
ร้อยละ 0.5 ต่อวัน

ข้อ 29. ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจอนุมัติ พิจารณายกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้
พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้ทันที

ข้อ 30. สมาชิกผู้กู้ยืมเงินกองทุนและยังส่งใช้เงินกู้ยืมกองทุนประเภทสามัญไม่ครบ ย่อม
เสียสิทธิในการกู้ยืมเงินสามัญครั้งต่อไป

ข้อ 31. ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำบัญชีกองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการทางบัญชีที่
ยอมรับโดยทั่วไป และให้จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปี รายงานต่อคณะกรรมการและที่
ประชุมสมาชิกอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ข้อ 32. ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งสมาชิกกองทุน อย่างน้อย 2 คน เป็นผู้
ตรวจสอบบัญชีกองทุน โดยวิธีการเสนอชื่อและความเห็นชอบของที่ประชุมสมาชิก

ข้อ 33. ให้คณะกรรมการกองทุนเลือกสรรจากกรรมการกองทุน 2 คน เป็นผู้ตรวจสอบ
ภายในของกองทุน

ข้อ 34. ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำงบการเงิน รายงานทางการเงิน ตามแบบที่
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด และส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีตามข้อ 32 และ
ข้อ 33 ลงลายมือชื่อรับรองภายใน 30 วัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของทุกปี

ข้อ 35. ประธานกองทุน และ เภรียญิกกองทุน หรือ ผู้ที่ประธานกองทุน และ
คณะกรรมการมอบหมายให้ทำการแทน มีหน้าที่รับผิดชอบและลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องของ
รายงานทางการเงินและรายงานทางบัญชี

ข้อ 36. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ให้ดำเนินการประกาศจัดสรรได้ ดังนี้

- (1) เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ในอัตราร้อยละ 10
- (2) เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุนในอัตราร้อยละ 20
- (3) สวัสดิการเพื่อสาธารณสุขในชุมชน ในอัตราร้อยละ 10
- (4) เป็นทุนการศึกษาและพัฒนาอาชีพ ในอัตราร้อยละ 20
- (5) งบกลาง เพื่อดำเนินกิจกรรมกองทุนในส่วนที่มีได้ระบุไว้
ร้อยละ 20
- (6) งบลงทุน ร้อยละ 20

ข้อ 37. ให้คณะกรรมการกองทุนเปิดบัญชีเงินฝากของคณะกรรมการกองทุนตามกำหนด
ของคณะกรรมการกองทุนและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ในกรณีที่เห็นว่าจำเป็น คณะกรรมการกองทุนอาจเปิดบัญชีเงินฝาก ที่มีใช้
เงินกองทุนอันนอกเหนือจากความในวรรคแรกได้ ทั้งนี้ต้องเป็นเงินฝากในบัญชีกับธนาคารเดียวกับ
ข้อกำหนดในวรรคแรก

ให้ไว้ ณ วันที่..... เดือน..... พ.ศ. 2544

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางเมรุณี แทนนิต
วัน เดือน ปีเกิด	12 พฤษภาคม 2491
สถานที่เกิด	จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาไทย พ.ศ. 2520 วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	- สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ. 2518 - ปัจจุบัน ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7 สังกัดภาควิชาภาษาไทย